

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ បេតិកភ្នំ ថេរគាថា
បញ្ចមភាគ
៥៦

 វិទ្យាសាសន៍ជាតិ ភ្នំពេញ
 គ.ស ២៥០២

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ បេតិកភ្នំ ថេរគាថា
បញ្ចមភាគ
៥៦

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេតវគ្គ
បញ្ចមោ ភាគា

ឧមោ ឥស្ស ភគវតោ អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បរមោ ឧរុតវគ្គោ
បរមំ ទេត្តបមាបេតវគ្គ

[១] ទេត្តបមា អរហនោ នាយកា កស្សន្តបមា
តិដ្ឋបមិ នេយ្យនម្មំ ឯត្តោ ឯពុត្តតេ ដលំ
ឯតំ តិដ្ឋ កសិ ទេត្តិ មេតាទំ នាយកស្ស ច
តិ មេតា បរិកុញ្ញន្តិ នាតា បុញ្ញន វឌ្ឍនិ
នេវ កុសលំ កត្វា មេតេ ច បដិប្បជយ
សត្តញ្ច កម្មតិ វា នំ ភម្មិ កត្វា ច ភន្តកន្តិ ។

ទេត្តបមាបេតវគ្គ បរមំ ។

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ បេតវគ្គ
បញ្ចមភាគ

សូមមេស្តា ព្រះរាជព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

ឧរុតវគ្គ ទី ១

រឿងទេត្តបមាប្រេត ទី១

[១] ពួកព្រះអរហន្ត ដូចស្រែ ពួកតាយក ដូចអ្នកក្តរោស ទេយ្យធម៌
ដូចពូជ ផលកែវក៏អបក កំរិតព្រះអរហន្ត នឹងតាយកនឹងទេយ្យធម៌នុ៎ះ
ឯកូដនឹងការក្តរោសនឹងស្រែនុ៎ះ កែវក៏មានផលពួកប្រេតទាំងឡាយ
ផង ផលតាយកផង ប្រេតទាំងឡាយ កែវបរិកោដនូវផលនៃ
តានោះ តាយកអ្នកឱ្យបាន កែវចំរើនដោយបុណ្យ ក្នុងលោកនេះ
បុគ្គលធ្វើកុសលហើយ គួរកែប្រែជាចំរើនប្រេតទាំងឡាយ ព្រោះថា
បុគ្គលធ្វើកុសលក្នុង ដីចំរើន រើសទៅកាន់វាទស្និ ។

ចប់ រឿងទេត្តបមាប្រេត ទី ១ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរគុ

ទុតិយំ សូត្រប្បញ្ញត្តិ

(២) កាយោភសព្វសាវណ្ណា សទ្ធាឱកាសេនេនិសា
 មុច្ចំ តេ សូត្រាស្សវេ កំ កម្មមកាណំ^(១) បុរេតិ ។
 កាយេន សញ្ញតោអាសី វិទាយាសី អសញ្ញតោ
 តេន មេ តានិសាវណ្ណោ យថា ចស្សសី ធារណំ^(២)
 តន្ត្រ្យហិ ធារណ ព្រមិ សាមិ និដ្ឋមិនន្តយោ
 មា កាសិ មុទសា ចាបិ មា ទោ សូត្រាមុទោ អហ្មតិ។

សូត្រប្បញ្ញត្តិ ទុតិយំ ។

តតិយំ បូតិមុខប្បញ្ញត្តិ

(៣) និព្វំ សុតំ ធារេសី វណ្ណធាតុ
 វេហាសយំ តិដ្ឋសិ អន្តលំភេ
 មុទត្វ តេ កមិយោ បូតិកន្ធិ
 វាទន្តិ កំ កម្មមកាសិ បុរេតិ ។
 សមណោ អហិ ចាតោ ទុក្ខតវិចោ^(៣)
 ភបស្ស្រោ មុទសា អសញ្ញតោ
 លទ្ធា ច មេ ភបសា វណ្ណធាតុ^(៤)

១ ១. កម្មមកា ។ ២ ១. ធារណិ ។ ៣ ២. ទុតិកោ ។ ៤ ១. វណ្ណធាតុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរគុ

វៀងសូត្រប្រែត ទី ២

(២) (ព្រះនារទេវតាសូតោ) កាយភំនិមូលរបស់អ្នក មានសម្បវ
 ដូចជាមាស មានស្ម័គ្រស្មាញ សព្វវិស តែមាត់របស់អ្នក
 ដូចមាត់ជ្រូក តើអំពីភពមុន អ្នកបានធ្វើអំពើ ដូចម្តេច ។
 (ប្រែតបថ) បពិត្រព្រះនារទេវតា ខ្ញុំជាអ្នកល្មមបានសង្រួមកាយ
 តែមិនបានសង្រួមវា ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានសម្បវ
 បែបនោះ ដូចលោកម្ចាស់បានឃើញស្រាប់ហើយ បពិត្រព្រះ
 នារទេវតា ខ្ញុំសូមទូលរៀងនោះ ដល់លោកម្ចាស់ រៀងនេះ
 លោកម្ចាស់បានឃើញ ដោយខ្លួនឯងស្រាប់ហើយ លោកកុំ
 ធ្វើបាប ដោយមាត់ កុំមានមាត់ដូចមាត់ជ្រូកឡើយ ។

ចប់ វៀងសូត្រប្រែត ទី ២ ។

វៀងបូតិមុខប្រែត ទី ៣

(៣) (ព្រះនារទេវតាសូតោ) អ្នកទ្រទ្រង់នូវវណ្ណធាតុ ឆកវ
 កាយជាចិត្ត ដ៏ល្អ បែកនៅឯដ៏ណាតាសវេហាសី វាស់តែ
 ដង្កូវចាំនិព្វាន ទំតាស៊ីនូវមាត់របស់អ្នក ដែលមានភ្លិន
 ស្អុយ តើអំពីភពមុន អ្នកបានធ្វើអំពើ ដូចម្តេច ។
 (ប្រែតបថ) ខ្ញុំជាសមណៈលាមក មានវាចាកាត្រក់ ច្រប្រើក្នុង
 ភបបមិ មិនសង្រួមមាត់ ឯវណ្ណធាតុខ្ញុំបានហើយ ដោយភបបមិ

ចេតនា បេសស ឧបេសស ចក្កំ ចិដ្ឋនិស្សិទ្ធិ
 មុខក្ស មេ បេស្មិយេន មុតិ ។
 តយំនំ តយា ធារន សាមី ធិដ្ឋ
 អនុកម្មកា យេ កុសលា វេយ្យ
 មា បេស្មំ មា ច មុសា អកាណិ
 យកោ កុវេហាហិស កាមកាមីតិ ។

បូជិយេត្តេ ធីតំ ។

បត្តង្គ បិដ្ឋិតិលិកប្បេត្ត

(២) យំកំព្យាប្បាណំ កក្កា ធីតា ធានមមជ្ឈិ
 បុត្រ បេតេ អារត្ត អថ វា វត្ថុនេវតា
 ឆត្តារា វ^(១) មហារាជេ លោកេនាលេ យសស្ស^(២)
 កុវេ ធនដ្ឋក្ស វិបត្តិ^(៣) វិប្បកំ
 តេ ចេវ^(៤) ធម្មិកា ហោត្តិ ធាយកា ច អនិច្ចលា ។
 ធន ហិ វត្ថុណំ វា សោកោ វា យាវត្តា បរិទេវតា
 ធន កំ បេតស្ស អត្តាយ វិវិ តិដ្ឋង្គិ ញាតយោ^(៥) ។

១ ឧ. ១. ៤. ១. ១. យសស្សិ ១. ៣. ១. វិបត្តកា ១. ៤. ១. វេវ ១. ៨. ១. ញាតកា ។

ចេតនា បេសស ច ឧ ឬៀនចិដ្ឋនិស្សិទ្ធិ ២
 មាតំបេស្មំ មាតំកុសល ព្រះវិសោយកាព្យញ្ជន៍ ។
 បតិក្រព្រះនារេ អំពើនោះ លោកម្ចាស់បានឃើញខ្លួនឯង
 ស្រាប់ហើយ អ្នកល្អាសចំនង្សាយ ជាអ្នកគ្រោះ ធម៌
 គោលថា អ្នកកុំកោលពាក្យញ្ជន៍ កុំកោលពាក្យហុក
 រើចអ្នកនឹងបានជានិមិត្ត មានកម្មកម្មសេចក្តីប្រាថ្នា ។

ចប់ ឬៀនចិដ្ឋនិស្សិទ្ធិ ៣ ។

រឿងបិដ្ឋិតិលិកប្បេត្ត ២

(២) (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរាជ្យសិវ្វិកា) បុគ្គលមិនបានសេចក្តីកំណត់ គួរ
 ធ្វើនូវហេតុធាតុមួយ ឲ្យជាភាគម្នាក់ហើយឲ្យឲ្យបាន គឺប្រាជ្ញាឲ្យ
 បុគ្គលសំចៃច្បាយមានមាតាបិតាជាដើម ដែលរំលងខ្លះទៅកាន់
 បរលោកហើយ ឬខ្លះទៅកាន់ច្បាយ ដែលកាលយោធានឹងចំនង
 ឲ្យយ មានវិជ្ជាជាដើម ឬស្តេចនឹងទាំង ៤ ដែលកាលលោក ជាអ្នក
 មានយសបរិវារ គឺព្រះបាទកុរុវរ្ម័ន ១ ធនដ្ឋៈ ១ វិបត្តៈ ១ វិប្បកៈ ១
 ហើយឲ្យឲ្យបានចុះជនចំនងឲ្យមានស្តេចជាដើមនោះឈ្មោះថា
 ជាបុគ្គលនិកាយនោះបានបូជាហើយ ឯអ្នកឲ្យមិនមែនជាមិនមាន
 ផលឡើយ ។ កាល់ក្តីសោកសៅក្តី ទៀតឲ្យលោកវិទក្តី បុគ្គលមិន
 ធម៌ឡើយ ក៏ចូលមានយោហាជាដើមនោះ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់អ្នក
 ដែលទៅកាន់បរលោកឡើយ ញាតិចំនងឲ្យ (ដែលទៅកាន់បរ-
 លោកនោះ) ក៏បិទនៅយ៉ាងនោះដែល(ដែលបាននឹងបានឡើយ) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេសក្ខ

អយក្កោ ទា ធនុណា ធនុណា សង្កម្ពុត្តិ សុបបតិដ្ឋិតា
ធម្មាភិ ហិ តាយស្ស ហិ ធនោ ឧបកប្បតិកា
បំណិកបិកប្បេវេត្ត ធនុត្ត ។

បញ្ចម៍ តិរោកុដ្ឋប្បេតវិញ្ញ

- (៥) តិរោកុដ្ឋសុ តិដ្ឋន្តិ សន្តិសិដ្ឋាជិតេសុ ធនុ
- ធារណាហសុ តិដ្ឋន្តិ អាកុត្តាធន សកិ យវ ។
- បហុតេ អន្ធានម្ពិ ទន្ធកោដ្ឋេ ឧបដ្ឋិតេ
- ធនេសំ កោចិ សរតិ សក្កាជំ កម្មបទ្ធម្មា ។
- ឯវំ ធនុត្តិ ញាតិជំ យេ ហោត្តិ អនុកម្មញ្ញា
- សុតិ បណិកំ កាលេធន កប្បយំ ចានកោជំ
- សំ ហេ ញាតិជំ ហោតុ សុទ្ធាតា ហោតុ ញាតយោ ។
- តេ ធន កក្កុ សមាភត្តា ញាតិបេតា សមាភតា
- បហុតេ អន្ធានម្ពិ សក្កាតិ អនុមោទនេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេសក្ខ

“ វិលាភទុក្ខណា ទាន ដែលបុគ្គលបានឱ្យហើយនេះឯង ជាទាន
ដ៏កល់នៅល្អក្នុងព្រះសង្ឃ រមែងសម្រេចផល ដើម្បីជាច្រើនយោជន៍
ដល់ញាតិ ដែលនៅកាន់លាភទាននាយនោះអស់កាលជាយូរវែង
តាមហានៈតិវិដែលគួរសម្រេចបាន ។

ចប់ រឿងចំណង់កប្បេតវិញ្ញ ទី ៤ ។

រឿងតិរោកុដ្ឋប្បេតវិញ្ញ ទី ៥

- (៥) (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់សំដែងថា) ប្រេតទាំងឡាយ មកកាន់ផ្ទះរបស់
ខ្លួន បំរើនៅទាំងក្រៅដង្ហាន់ទាំងឡាយនេះ ឆាផ្លូវបែកជា ៤ នឹងផ្លូវ
បែកជា ៣ ទាំងឡាយនេះ ជិតទ្វារច្រើន នឹងទ្វារផ្ទះទាំងឡាយនេះ ។
កាលបើបាយ ទឹក ច្រើន ចំណាប់ជិតច្រើន ដែលពួកញាតិចូលទៅកាន់
ទុកហើយ ញាតិណាមួយ មិននឹកលើកដល់ប្រេតទាំងឡាយនោះ
ប្រោះបង្គោល គិតម្តេចរបស់សត្វទាំងឡាយ ។ ដល់ទាំងឡាយណា
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ដល់ទាំងនោះ មែនឱ្យទូទឹកនឹងកាដន ដំឡើងចង
ប្រសើរ ជាប្រសើរគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីញាតិទាំងឡាយ យ៉ាងនេះថា
ទាននេះ ចូរសំរេច ដល់ញាតិទាំងឡាយ សូមឱ្យញាតិទាំងឡាយ
ដល់ខ្លួនសេចក្តីសុខចុះ ។ ឯប្រេតទាំងញាតិទាំងនោះ មកប្រជុំគ្នា
ក្នុងទីដែលឱ្យទាននោះ ជាអ្នកមកលួចហើយ កាលបើបាយនិងទឹក
ជិតច្រើន (ដែលគេទទួលដល់ខ្លួន) ក៏រៀបចំទាន ដោយសារពេល

ចំរី ជីវន្ត ឆោ ញាតិ យេសិ ហេតុលកាមសេ
 អន្តាកញ្ច កាតា បូជា ឆាយកា ធម៌ដ្ឋលា ។
 ឧ ហិ ភត្ត កាសី អត្ថិ គោរក្កេត្ត ឧ វិជ្ជតិ
 វណ្ណា កាតិសី ឧត្ថិ ហិរញ្ញា កាយាកាយំ ។
 ឥតោ ធិន្ទន យាបេន្តិ បេតា កាលកាតា តហិ
 ឧទ្ធកេ ឧទកំ វុដ្ឋិ យថា ធិន្តិ បវត្តតិ
 ឯវមេវ ឥតោ ធិន្តិ បេតាធិ ឧបកាច្យុតិ ។
 យថា វិរិយា បូក បរិបូរេន្តិ សាតវំ
 ឯវមេវ ឥតោ ធិន្តិ បេតាធិ ឧបកាច្យុតិ ។
 អនាសិ មេ អកាសិ មេ ញាតិមិត្តា សទា ធម៌
 បេតាធិ ឧត្តរណំ ធម្មា បុព្វេ កាតមនុស្សំ ។

យើងទាំងឡាយបាន (ទទួលផល) ប្រោះហេតុនៃពួកញាតិណា សូមញាតិ
 ទាំងនោះ បេសំយេន្តិ សេដ្ឋិអស់កាលយូរពុំ ការបូជាឈ្មោះជាញាតិ
 ទាំងឡាយបានធ្វើហើយ ដល់ពួកយើង ឯអ្នកឱ្យបាន មិនមែនជាមិន
 បានផលឡើយ ។ គណៈកម្មការក្នុងរាស់ ក៏មិនមាន ក្នុងក្រុមនៃប្រភេទនោះ
 គោរក្កេត្តកាលក្រោយនោះ ក៏មិនមាន ក្នុងក្រុមនៃប្រភេទនោះ វិជ្ជជ្ជកម្ម
 គឺការផ្សព្វផ្សាយដែលជាហេតុបាននាំសម្បត្តិ ដូច្នោះ ក៏មិនមាន កាលកំចេញ
 ចេញចូល ដោយប្រាក់ក៏មិនមាន ។ បុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើកាលកិរិយា
 ទៅកើតជាប្រេម រមែងញ៉ាំងអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងប្រភេទនោះនោះ
 ដោយសារតែផលបានដែលញាតិឱ្យហើយអំពីលោកនោះ ។ ទឹកថ្លាក់ចុះក្នុង
 ទីទួល រមែងហូរទៅកាន់ទីទាប ដូចម្ដេចមិញ បានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ
 អំពីលោកនោះ រមែងសម្រេចផល ដល់ប្រភេទទាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ ។
 ដូច្នេះទឹកទាំងឡាយ ដ៏ពេញ រមែងញ៉ាំងសារឱ្យពេញច្រៀប ដូចម្ដេច
 មិញ បានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ អំពីលោកនោះ រមែងសម្រេចផល ដល់
 ប្រភេទទាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ ។ បុគ្គលកាលរលឹកឃើញនូវឧបការ-
 កុណដែលញាតិដ៏ដ៏បង្កឡើង បានធ្វើដល់ខ្លួន ក្នុងកាលមុនជា អ្នកឯ
 លោកឡើយ (បេសំយេន្តិ) ដល់អាក្ខរក្ស អ្នកឯលោកបានធ្វើ(តុលានោះ)
 ដល់អាក្ខរក្ស ដទៃទាំងនោះ ជាញាតិមិត្ត ជាសំឡាញ់របស់អាក្ខរ-
 ក្ស ដូច្នោះហើយ ឱ្យរៀបចំលោកបាន ដល់ប្រភេទទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេតកុ

ន ហិ វុណ្ណំ វា សោតោ វា យាវត្ថា បរិទេវនា
 ឆ តំ បេតស្ស អត្តាយ ឯវំ តំដ្ឋង្គំ ញាតយោ ។
 អយក្ខ ទោ នក្ខណំ ធិន្ទា សង្ខម្ហំ សុបតំដ្ឋិតា
 ធិយត្តំ ហិកាយស្ស ហនសោ ឧបសាប្បតិ ។

សោ ញាតំខន្ទោ ច អយំ ធិនស្សតោ
 បេតាន បូជា ច កាតា ឧណ្ណា
 នលក្ខ កំត្វនមនុប្បធិដ្ឋំ
 តុត្ថេហិ បុត្តា បសុតំ អនប្បកុដ្ឋំ ។

និរោធិប្បយោជន្ត បញ្ចមំ ។

ឆដ្ឋមំ បញ្ចប្បត្តទាទិកប្បេតវិក្ក

(៦) ឆត្តា ឧត្តរាទ្វាសិ ឧត្តរា បូតិ វាយសិ
 បក្ខុតិកាហិ បរិចិណ្ណា កា ឧត្តំ វេច តំដ្ឋសីតំ ។
 ។ ខ. ខ. ខ. បេតកុបាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតកុ

កាយត្ថិ កាសោតត្ថិ ឬសចត្តិវ្យាស្សនាដខត្ថិ ឬត្ថា
 មិនប្បិដ្ឋិឡើយ ព្រោះកិច្ចមានយំសោតជាដើម មិនជាប្រយោជន៍
 ដល់អ្នកដែលនៅកាន់បរលោកឡើយ ញាតិទាំងឡាយ (ដែល
 នៅកាន់បរលោកនោះ) ក៏បីនៅយ៉ាងនោះដែល (ឥតបាន
 ដឹងឡើយ) ។ ចំណែកទុក្ខណាបានដែលបុគ្គលបានឱ្យហើយនេះ
 ឯង ជាបានដឹកលំទុកនៅល្អហើយ ក្នុងព្រះសង្ឃ វេទនសម្រេច
 ផលដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ញាតិនោះ អស់កាលដ៏យូរអង្វែង តាម
 ហ្នះតិចដែលគួរសម្រេចបាន ។

កំញាតិធមិនោះ មហាកដបានសំដែងជាបែបយ៉ាងហើយ
 ការបូជាដ៏ថ្លៃថ្នូរ ចំពោះប្រភពនៃទ្វាយ មហាកដបាន
 ធ្វើហើយ កំឡុងកាយរបស់កំត្វនទ្វាយ មហាកដបាន
 ចំពោះញាតិយុទ្ធសាស្ត្រច្រើនមហាកដក៏បានសន្សំហើយ។

ចប់ ប្រើតំណក្ខប្រែទី ៨ ។

ក្លៀងបញ្ចប្បត្តទាទិកប្រេត ទី ៦

(៦) (ព្រះវិហារនៃទ្វាយស្នេហា) នាងស្រីអាក្រក់ មានរូប មាន
 សម្បុរអាក្រក់ មានភ្លិនភ្លាម ស្អុយ តែងមកចេញនៅ នាងមាន
 ក្មេងៗចោមពេបហើយ កើនឡើងស្រីអ្វី មកបំភាន់នៅក្នុងទីនេះ ។

អហំ កន្តេ មេតិម្ហំ ទុក្ខតា យមលោកិតា
 បាបកម្មំ កាត្វានំ មេតលោកំ វិភោតតា ។
 កាលេន បញ្ច បុត្តានំ សាយំ បញ្ច បុបាបេ
 វិហាយិកានំ ទាធាមំ តេមំ ន ហោត្តំ មេ អសំ ។
 បរិទយ្ហតិ ធូមាយតិ ទុទាយ ហនយំ មម
 ចានិយំ ន លកេ ចាតុំ បស្ស មិ ឡសនំ កតត្ថំ ។
 កំនុ កាយេន វិចាយ មនសា ទុក្ខជំ កតំ
 កសិកម្មំ កម្មវិចារេន បុត្តមំ សានំ ទាទសីតិ ។
 សបតី មេ កត្ថំ អសំ ភស្តុ ចានំ អាចតយំ
 សាហំ បទុដ្ឋមនសា អករំ កត្តចាតំ ។
 ភស្តុ ធូមាសំ កោតត្តោ លោហិតញ្ញេ បក្សិ
 ភនស្ស មាតា កុម្មតា មយ្ហំ ញាតំ សមាទយំ
 សបថេតុ មិ អតាកេសំ បរិកាសាបយំ ន មិ ។
 សាហំ យោតេ សបថិ ឡសានំ អកាសិយំ
 បុត្តមំ សានំ ទាធាមំ សាចេតិ បក្ខតិ មយា ។

១ ៥ សបថេតុ គតិ ។

(ប្រែស្រ្តីរបស់) បតិគ្រោតាវន៍ ឡាយដំបំរើន ខ្ញុំជាស្រី
 ប្រេត ដល់ខ្ញុំសេចក្តីខ្ពស់ ដោយមរណភស្តុ ស្តាប់អំពីមនុស្ស
 លោកនេះហើយ បានទៅកាន់រកលោក គ្រោះធ្វើអំពី
 អាត្រក់ ក្នុងពេលព្រឹក ខ្ញុំសម្រាលក្នុងនាក់ក្នុងពេលព្រឹក
 សម្រាលក្នុងនាក់ទៀត រួចហើយទំពាស្តីក្នុងនាក់អស់នោះ
 ក៏មិនគ្រាន់ដល់ខ្ញុំរឿយ ។ ហ្ន៎យោបស្សខ្ញុំគ្រោយហុយ
 ផ្សែង គ្រោះសេចក្តីស្រឡាត ខ្ញុំមិនទំក៏មិនបានលោក
 ម្ចាស់ចូរមើលខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដល់ខ្ញុំសេចក្តីនាសចុះ ។
 (ព្រះប៉ែនៈ ភិក្ខុឡាយសួរថា) ចុះអំពីអាត្រក់ដែលនាសបាន
 ធ្វើហើយដោយកាយ វិចារ ចិត្ត ឆន្ទៈចម្រើន នាសទំពាស្តីសាច់
 ក្នុង គេគ្រោះប្រាកដសព្វ ដូច្នេះម្តង ។
 (ប្រែស្រ្តីរបស់) ប្រិយបុត្ររបស់ខ្ញុំ ជាស្រីរាជគតិ ខ្ញុំបានទំអន្លា
 អំពីនឹងអាត្រក់ដល់ស្រីម្នាក់នោះ ខ្ញុំនោះនាសចិត្តស្រីបានធ្វើទុក្ខការញ៉ាំង
 គតិឱ្យទ្វារកុះ ។ គតិរបស់ស្រីម្នាក់នោះ បានត្រឹម៦ ខែឈាមកំហូរចេញ
 មក ឯមាតារបស់ស្រីម្នាក់នោះក៏ស្រែកក្រោធមិនខ្ញុំ ហើយបានបបួល
 ញាតិភ័ក្ត្រឡាយញ៉ាំងខ្ញុំឱ្យធ្វើសម្បជន៍ ឱ្យផ្តាសាខ្លួនឯងផង ។ ខ្ញុំ
 នោះ ក៏បានពាលឱ្យសម្បជន៍ដោយយកផង ឱ្យវាក្យមុស្យាវាទផងថា បើ
 ខ្ញុំបានធ្វើអំពីអាត្រក់ទៅម្តង សូមឱ្យខ្ញុំទំពាស្តីស្តាប់ ចំណែកនេះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បិដក
 តស្ស កម្មវិបាកោ ឯ មុសាវាទស្ស ទូកយំ
 បុត្តមិសាធិ ទាធាមិ បុព្វលោហិតមគ្គិកាតិ ។
 បញ្ចក្កន្តកចំឡេវេត្ថ ច្បងំ ។

សត្តមំ សត្តបុត្តទាទិកប្រេតវិក្ក

(៧) ឧត្តា ធុទ្ធល្ហាចាសិ ធុក្កនា ព្វតិ វាយសំ
 មគ្គិកាហិ បរិច្ឆិណា កា ធុ ភំ ឥធិ តំដ្ឋសិទិ ។
 អហំ កធន្ត បេតិម្ហំ ធុក្កនា យមលោភិកា
 ចាបកម្មំ កាវិទ្យា បេតលោកមិកា តតា ។
 កាលេ ឯ សត្តបុត្តាធិ សាយំ សត្ត បុចាបរេ
 វិជាយិទ្ធា ធាធាមិ តេចិ ឯ ហោត្ថំ មេ អលី ។
 បរិទ្ធស្តតិ ទូមាយតិ ទុដាយ ហធយំ មម
 ធិទ្ធិតិ ធាធិក្កាមិ អក្កិធុឡេវ អាតបេតិ ។

• ប. កថុស្ស វិហតិ ។ ២ ឧ. មន្តិកាតិ ។ ៣ ឆ. អធិបេ ។

បេតិក្ខ ទាធន្ត វិទ រឿងសត្តាទិកប្រេត ទិក
 ដោយផលនៃកម្មនោះផង ដោយផលនៃមុសាវាទផង ទាំងពីរនេះ ខ្ញុំ
 ទើបបានទំពាស៊ីសាច់ក្នុង ខ្លួនប្រឡាក់ដោយទុក្ខនិងឈាមដូច្នេះ ។
 ចប់ រឿងបញ្ចក្កន្តកចំឡេវេត្ថ ប្រទ ៦ ។

រឿងសត្តទាទិកប្រេត ទី ៧

(៧) (គ្រូដោះទាំងឡាយសួរថា) ឆាន់ជាស្រីកាត្រាត មានរូប
 សម្បុរកាត្រក់ មានភ្លិនកាត្រក់ ស្អុយ ភែតបក់ចេញទៅ ឆាន់មាន
 ហ្វូងរុយចោមកេមហើយ តើជាស្រីអ្វីបានជាមកបំភាន់ក្នុងទីនេះ ។
 (ប្រេតស្រីបដា) បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំជាស្រីប្រេត ផល់ខ្ញុំសេចក្តីទុក្ខ ជាយមលោកសត្វស្លាប់អំពី
 មនុស្សលោកនេះ ហើយបានទៅកាន់បេតលោក ព្រោះធ្វើ
 អំពើកាត្រក់ ។ ក្នុងរាល់ព្រឹក ខ្ញុំសម្រាលក្នុង វេទាន់ក្នុងរាល់
 ល្ងាច សម្រាលក្នុង វេទាន់ទៀត ហើយទំពាស៊ីក្នុងទាំងអស់
 នោះ ក៏មិនគ្រាន់ដល់ខ្ញុំឡើយ ។ ហ្វូងរុយរបស់ខ្ញុំ ក្តៅក្រហាយ
 ហុយផ្សែង ព្រោះសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ខ្ញុំមិនបានសេចក្តី
 ស្ងប់ទុក្ខ ភែតក្តៅក្រហាយ ដូចជាមនុស្សក្រៅភ្លើងនេះ ។

តំបន់ ក្រោយដៃ វិទ្យាល័យ	មនសា ទុក្ខដ៏ ក្រវិញ
តំបន់ ក្រោយដៃ វិទ្យាល័យ	កុត្តម៌សាមី ទាធិសីតិ ។
អរិយ មន្ត្រី ធុរ បុត្រា	ឧកោ សម្បត្តិយោគៗជា
សាហ៍ បុត្តនិរុទ្ធសោ	សាមីតិ អតិមត្តិស្ស ។
តតោ មេ សាមីតោ កុត្តោ	សមតិមត្តិមានយ៉ (៥)
សា ធន កុត្តិ អសនិកុត្ត	តស្ស ជាបី អនេតយី
សាហ៍ មនុស្សមនសា	អតីរី កត្តាចាតិ ។
តស្ស តេមាសីតោ កុត្តោ	បុត្រលោហិតតោ បតិ
តនស្ស មាតា កុបិតា	មន្ត្រី ប្រាតិ សមានយ៉
សមតិកុត្ត មី អតីរាសី	បរិកាសាបយ៉ (៦) ច. មី ។
សាហ៍ យោគីកុត្ត សមតិ	បុសាវិនិត្យ កាសីស្ស
បុត្តម៌សាមី ទាធិសីតិ	សមតិ បតិកិ មយោ
តស្ស ក្រោយដៃ វិទ្យាល័យ	មុសាវិនិត្យ បុសយី
បុត្តម៌សាមី ទាធិសីតិ	បុត្រលោហិតតេតិកាតិ ។

ខ. អ. ស. វិ. មជ្ឈមណ្ឌល ។ ទី. បង្គោល. ភ្នំ. រាជ. ក.

(ព្រះបរៈ តាំងឡាយសូច) អំពើកាត្រក់ដែលបានធ្វើហើយដោយ
កាយ វាចា ចិត្ត ដូចម្តងៗ មានវិជ្ជាស៊ីសាច់កូន ព្រោះផលម្យ៉ាង ។
(មានប្រភគបថា) ខ្ញុំបានកូន៩នាក់ កូនទាំង៩ នាក់នោះពេញ
វ័យហើយ ខ្ញុំនោះកាស្រយក់ច្បាំងកូននោះក៏មើលឆ័យម្តី ៖ កងកំ
នោះមក ផ្តួរបស់ខ្ញុំ ក្រៅក្រែងនឹងខ្ញុំ ហើយបានដាច់ស្រីម្តងទៀត
ទៀត ស្រីម្តងបានកាំងកងហើយ ខ្ញុំបាននាំខ្ញុំអំពើកាត្រក់
ដល់ស្រីនោះ ខ្ញុំនោះមានចិត្តប្រដូស បានធ្វើខុសញ្ញានឹងខ្ញុំ ឲ្យ
ធ្លាក់ចុះ គង់នៃស្រីម្តង បានត្រឹម១១ ខែ មានកូននឹងឈាម
ធ្លាក់ចុះ ឆាតានៃស្រីម្តងនោះ ក្រៅក្រាងនឹងខ្ញុំ បានចុះឈាម
ញាតិមក ឲ្យខ្ញុំធ្វើសម្បថផង ឲ្យខ្ញុំផ្តាសកូនឯងផង ។ ខ្ញុំនោះ
បាននោះ ឲ្យសម្បថវ័យយាយាផង ឲ្យពាក្យសុភាពផង ថា
បើខ្ញុំ បានធ្វើអំពើកាត្រក់នេះហើយ សូមឲ្យវិវិច្ឆាស៊ីសាច់កូន
ដោយផលកម្មនោះផង ដោយផលមុខាភិវឌ្ឍន៍ តាំង៩ នេះ
រើបើវិវិច្ឆាស៊ីសាច់កូន ប្រឡាក់ដោយខ្លះនឹងឈាមផ្ទះ ។

ចប់ ព្រឹត្តិបត្រប្រចាំសប្តាហ៍ ទី ៣ ។

អដ្ឋមិ គោណប្បេតវិគ្គ

(៨) កំណុំ ឧម្ពត្តរោត លាយិកា ហិកំ ភិណ្ឌ
 ទាន ទានាតិ លមសំ ភតសត្តំ ជន្តរំ ។
 ១ ហិ អន្តោ ចាណោ មគោតោណា សមុដ្ឋហេ
 ត្វិមិ^(២) ពាលោ ធនុម្មោ យថា អត្តោ ធនុម្ពតិកំ ។
 ៨ មេ ចាណា វំទំ សិសំ អយំ កាយោ សវាលំ
 ធនត្ថា ភយេ តំដ្ឋន្តំ អយំ គោណា សមុដ្ឋហេ
 ធនប្បកស្ស ហត្ថចាណា កាយោ សិសក្ខំ ធនិស្សតិ
 វុទំ មត្តកម្មបស្សី ធនុ ត្វត្តោ ធនុម្ពតិកំ ។
 អាទិក្ខំ វត មំ សន្តំ យតសត្តំ ចាវតំ
 វិចារា វិយ ឧសំក្ខំ^(២) សត្វំ ចិញ្ចាបយេ ធនំ ។
 អត្ថុឡំ វត មេ សស្សំ សោតំ ហធនចិស្សតិ
 យោ មេ សោកាបរកស្ស ចិត្តសោតំ អនាទុនិ
 ស្វាហំ អត្ថុឡសលោស្មី សីតិក្ខតាស្មី ចិញ្ចតោ

១ ខ. ប. ភិស្ស ។ ២ ខ. ប. ឧសំក្ខី ។

រឿងគោណប្បេត ទី ៨

(៨) (បិកាស្វរា) អ្នកមានសកលជាបុគ្គលត្រូវទើប បានជាអ្នក
 ប្រកាស្មៅ យកមកនិយាយនឹងគាតាស់ ដែលជាសត្វប្រាសចាក
 ជីវិត ចូរស៊ីចុះ ។ ដូច្នេះ ។ ធម្មគារគាដែលស្លាប់ហើយទើប
 ដែលប្រាកដឡើងបាន ដោយស្មើនឹងទីកន្លែង អ្នកជាបុគ្គលពាល
 អប្បបញ្ញា ប្រហែលនឹងបុគ្គលល្ងង់ទៅដទៃដែរ ។
 (កូនកបថា) នេះជាជីវិត នេះជាក្បាល នេះជាខ្នងក្រមពាំងកន្ទុយ
 នេះជាភ្នែកចេសគោ បិកាស្មៅនឹងដូចដែល គោនេះធម្មប្រាក
 ឡើងបាន វាជីវិតខ្លួននឹងក្បាលរបស់វា ប្រាកដ ក្រែងអ្នកដែល
 យំស្លេងនឹងទើប ជាបុគ្គលល្ងង់ ។
 (បិកាស្វរាថា) អ្នកស្រាបស្រង់យើងដែលភ្លើងនេះហើយ ញ៉ាំង
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយពាំងក្នុងទ្វីបច្បាប់ ដូចបុគ្គលយកទឹកស្រាប
 លត់ភ្លើងដែលនេះឆ្លាំងខ្លាញ់ សព្វសេចក្តីសោត ដែលតាស្រីយ
 រត់ភ្លើងហូរយើង អ្នកបានដកចោលហើយ កាលយើងត្រូវ
 សេចក្តីសោតចំពោះបិកា គ្របសន្តិកំ អ្នកដែលចេះបន្ទាបនឹងសេចក្តី
 សោតបាន យើងនោះ ឈ្មោះថា មានសុតិសេចក្តីសោត ដែលអ្នក
 ដកចោលហើយ មានសេចក្តីត្រជាក់កើតហើយ មានខ្ញុំក្បាលត់ហើយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ត្រូវ មុត្តិ រុក្ខា បុព្វ
 បរិកុញ ត្រូវ អសុច្ឆិ សព្វតាសី ។
 ឯតំ តេ បរិលោកស្មី ហោតុ
 វត្ថា ០ តេ កំដកា ករុណ្ឌ^(១)
 ឯតាធិសំ ធុត្ថវតិ ចរិតា
 ឥនាគតា ធិវត្ថាយ ទាធិតិ ។

ឧបាសេសការប្រែវគ្គ ឧបិ ។

ទសមិ ទណ្ឌបញ្ញត្តិ

(១០) កា ទុមនោវរាជស្មី តិដ្ឋន្តិ ធូបដិក្ខមិ
 ឧបដិក្ខមស្ស ករុណ្ឌ^(២) បស្សមិ តំ មហាដ្ឋកន្តិ^(៣) ។
 អដ្ឋយាមិ ហរយាមិ ធុត្ថា ធុត្ថមិកុំ ធុហិ
 តេសេហមិ បដិច្ចនា បុញ្ញំ មេ អប្បកំ កតត្ថិ ។
 ហទុត្ថវយំ ធាមិ តេ ឥមិ ទុស្សំ ធុរិសយ

១ ឧ. ធិតា ករុណ្ឌ ។ ២. ធិតាសាសន្ត ។ ៣ ឧ. ធុត្ថន្ត ធុត្ថិ ករុណ្ឌ ។ ៤ ឧ. ម.
 ចស្ស ។ ៥ ម. ធុត្ថិតា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

អនុស្សាវរាជស្មី មុត្តស្មី ឈាមស្មី ទុរុស្មី ដែលជា
 របស់មិនស្អាត សព្វកាលចុះ ដែលខ្លះចូរកើតមានផលអាក្រក់
 បរិលោកចុះ សំគាល់មានផលដូចរលាយ ចូរមានផលអាក្រក់
 លុះតាមនោះ ប្រព្រឹត្តកំរើតច្រើនប្រាកដដូច្នេះហើយ មក
 កាន់ចំនេះ ទើបបានទទួលផល (បើក្រហល់ក្រហាយ)
 អស់ក្រសែងយូរថ្ងៃ ។

ចម្លើយឧបាសេសការប្រែ ទី ១ ។

រឿងទណ្ឌបញ្ញត្តិ ទី ១០

(១០) (នាយភាណីស្វរា) បានជាស្រីអ្វីក្តី បំភាន់ភាគក្នុងវិមាន
 មិនចេញអំពីវិមាន ម្ចាស់បានដឹងរឺមិន ចូរតាមចេញមក យើង
 នឹងឃើញបាន ដែលបានឮខ្លះច្រើន ។

(នាងប្រភេទបង្គំ) ខ្ញុំជាស្រីកាត្រា មានសេចក្តីរៀនខ្ពស់
 ផលនៃសេចក្តីទុក្ខលំបាក មិនកាចចេញមក បានក្រៅបានទេ
 ខ្ញុំជាស្រី មានសក្តិបំផុតដោយសក់តាំងខ្សោយ (គ្រោះថ្នាក់)
 កុសលកម្ម មានប្រមាណតិច ខ្ញុំបានឆ្លើយហើយ ។

(នាយភាណីស្វរា) បើដូច្នោះយើងនឹងទិញសំគាល់សាង
 សម្រាប់ស្តាប់ ផលនាង ចូរតាមស្លៀកសំគាល់សាងនេះចុះ

ចេញពី បង្គោល ទាញស្បៃ ទស្សន៍ រាល់ឆ្នាំ

សំដី ឧស្ស័រ ជិតសេដ្ឋា តាមា^(១) ជិតស្វាម ហោរាណា
 ឧបនិក្ខេបស្បៃ កាឡ បស្ស័យ តំ មហានិក្ខេប ។
 ហេតុន ហេតុ តេ ជិត្ត ឧ មជ្ឈិម ឧបកប្បន័
 ឯសេដ្ឋាសកោ សកោ សេដ្ឋាសេដ្ឋាសកោ
 ឯតំ អត្ថនយោ មម ឧត្តរណាមាជិត
 តាមា សុត្ថា ហេស្ស័ សក្ខតាមសមិទ្ធិជិត ។
 តត្ថា តេ ត្ថាបយោ វិហរិយោ វិហរិយោ
 វត្ថុហត្ថនយោ តស្សា ឧត្តរណាមាជិត
 សមនន្តរាជិត្ត^(២) វិហរណា ឧបបដ្ឋជ
 កោដន្តាជនចាជយំ ឧត្តរណាយ សំដី ជលំ ។
 តតោ សុត្ថា សុត្ថសេដ្ឋា តាសិស្តត្ថនាជិត
 ហស្សន្ត វិហរណា ជិតស្វាម ឧត្តរណាយ សំដី ជលំ ។
 សុត្ថន្តរិយំ ប្រិយំ វិហរណំ តេ ច កាសតិ^(៣)
 ធម្មតេ បុទ្ធិតាជិត្តា តាស្ស កម្មស្សន្តិជលំ ។

១. ម. ជិត ។ ២. ឧ. សមន្តរា ឧត្តរិយំ ។ ៣. ឧ. បរាសតិ ។

ចេញពី បង្គោល ទំ ១ រៀងរាល់ឆ្នាំ ១១

ហេតុនាមកក្រុងស្រី លុះនាមស្បៃកាត់សំពត់សាងនេះចេញ
 ហើយ ចូរចេញមកនាមក្រុង ហេតុនាមជិត្តរោង នាមចូរចេញមក
 យើងទាំងឡាយនាម ដែលមានប្តីច្រើន ។

(នាមប្រកបថា) នាមដែលក្មេងឡើងវិញ មិនបានសម្រេចដល់
 ច្បាប់ ក្នុងប្រជុំជននេះនាមឧបាសកនេះ អ្នកមានសេដ្ឋា ជាសាវ័កនៃ
 ព្រះសេដ្ឋាសម្ពុទ្ធ អ្នកចូរចេញមកនាមឧបាសកនេះ ហើយ
 ចូរច្បាប់ក្នុងនាមនាមដល់ច្បាប់ ទើបច្បាប់នាមសេដ្ឋាសម្ពុទ្ធ សម្រេច
 នាមសេដ្ឋាសម្ពុទ្ធជាពិត ។

ពួកតាណាជិតនោះ ក៏ឱ្យឧបាសកនោះឱ្យទឹក ប្រកាសតាមព្រះ
 ដោយស្រៀងក្រអូប ឱ្យស្បៃកាត់សំពត់វាឱ្យចេញហើយ ទើប
 ឧបាសកនោះបានដល់ប្រពន្ធនោះថា ដល់ប្រពន្ធនោះឱ្យទឹក ក្នុងលំដាប់
 ដែលយើងទុកសហើយ កោដន្តាជនចាជយំស្បៃកាត់សំពត់
 ក៏កើតឡើង នេះជាផលនៃឧបាសកនោះ ។

លំដាប់នោះ ស្រីប្រកាសនោះជាស្រីប្រកាស មានសំពត់ស្បៃក
 ស្រីជាស្រីច្រើនសំពត់ដ៏ក្អម ជាសំពត់ដែលកើតក្នុងផែនកាស
 ហើយក៏ស្រីចេញមកពីវាបានមក នេះជាផលនៃឧបាសកនោះ ។

(ពួកតាណាជិតស្រី) ខ្លាចទេវី វា វិហរណបស់នាម វិចិត្រដោយប្រសូ
 ស្ត្រីស្រៀងក្រ ទាំងដែលយើងស្នេហាហើយច្រាប ទេវីជាផលនៃឧបាសកនោះ ។

កិក្ខុនោ ធរមានស្ស ធាណំ ធម្មន្ទ្រំ អហំ^(១)
 អធាសី ឧដ្ឋក្ខតស្ស វិប្បសន្នេន ធម្មសា
 តស្ស កម្មស្ស កុសលស្ស វិចារកំ ធិយមន្តរំ
 អនុកោមិ វិមាទស្មី តព្វធានិ បរិត្តកំ ។
 ឧទ្ទិ ធម្មហំ មាសេហំ កាលកំវិយា កវិស្សតិ
 ឯកន្តំ កដុតំ យោវំ ធិយេបបតិស្សហំ
 ធម្មត្តណំ ធម្មន្ទរំ វិកតំ ភាគសោ មិគំ
 អយោចាតារបរិយន្តំ អយសា^(២) បដិក្កន្ធិតិ ។
 តស្ស អយោមយា ភូមិ ជលីតា តេជសា យុត្តា
 សមន្តា យោជនសតិ ដរិក្ខា តិដ្ឋតិ សព្វធា
 តត្ថាហំ ធិយមន្តរំ ធម្មតំ វេទិស្សំ វេទនំ
 ជលញ្ច ជាបកម្មស្ស តស្មា សោបាមិទំ ភូតន្តិ^(៣) ។

និរោធិយេត្ត ទសមំ ។

ឯកាទសមិ នាគប្បោតវិគ្គ

(១១) បុរោ ច សេតេន បលេតិ ហត្ថិណ

មជ្ឈេ បន អស្សតរិដេន

១ ខ. ចោណីនិម្មិត្តំ អហំ ។ ខ. ចោណី និម្មិត្តំ អហំ ។ ឧទ្ទិចារិយំ ចោណី-
 និម្មិត្តន្តំ ធាណំ វិស្សតិ ។ ២ ម. អយន្តំ អសា ។ ៣ ម. សោបាមហំ កុសន្តិ ។

(ភាវីប្រភគបថា) ខ្ញុំមានចិត្តប្រថៅ បានប្រគេនម្យាស្សតិទ

ប្រហណ ទោ ពាណៈ ជលីកតំ ដែលកំពុងត្រាច់ទៅ មានចិត្តត្រង់ ខ្ញុំក៏
 បានទទួលវិបាកនៃកុសលកម្មនោះក្នុងវិមាទ អស់ចន្លោះកាលដ៏យូរ
 នៃអន្តរវេន កុសលនោះគឺចំពេកណាស់ ។ កាលគឺយោ នឹងមាន
 ក្នុងភាវីបិដក ២ ខ្ញុំនឹងចូលទៅកាន់នរកដ៏ខ្លាំងក្លា ខ្លោចផ្សា
 ដោយឆិត នរកមានជ្រុង ៤ មានគ្នា ៤ រាប់ដោយចំណែក
 ដែលចែកហើយ មានដក់ក្នុងវិញ គ្របដោយឧប្រមដែក ។
 វេទុផ្តន្តនិវិនិច្ឆ័យបរាភារោ សុទ្ធតែដែក មានភ្លើងនេះប្រាសខ្លាច
 ផ្សាយទៅបានយូរយេវោជន ដោយជុំវិញ កំពុងនៅសព្វកាល
 ខ្ញុំនឹងទទួលវិបាកនាសកាលជាអន្តរកាលនៃកុសលនោះ ព្រោះហេតុនោះ
 ខ្ញុំរើបទទួលផលនៃបាបកម្ម ដែលក្តៅក្រហាយក្រពេកណាស់ ។

និរោធិយេត្ត ទ ១១ ។

ឯកាទសមិ ទី ១១ ។

(១១) (សាមណេស្មេរោ) អតោ បុរោ បលេតិ ហត្ថិណ

ឯកាទសមិ ទី ១១ ។

ចេញស្រី ចំបងស្រី ឯកសារ ឯកសារ
 បង្ហាញ ច កញ្ញា សិវិកាយ ឯយ្យាតិ
 ឱកាសយម្ពី ឯស សព្វគោ ឯសា ។
 តុម្ពី បទ មុត្តរោត្តនាណា
 រុទ្ធម្មតា ក្នុងបក្ខន្តកត្តា^(២)
 មនុស្សក្រតា ក៏មកត្រូវ ចាប៊ី
 យេនក្រមញ្ញស្ស បិវាដ^(២) លោហិតិ(ភតិ) ។
 ចុកតា ខ យោ តន្ត្រិ តុក្ការេន
 សេតេន ធាតេន ចតុក្ការេន
 អម្ពាតិ បុត្តា អហ្ម សោ បដេដ្ឋកោ^(៣)
 តាធានី ធានា ឥឡ បមោធិតិ ។
 យោ សោ មជ្ឈិ អស្សតិវេន
 ចតុត្ថិ យុត្តេន សុត្ថិតេន
 អម្ពាតិ បុត្តា អហ្ម មជ្ឈិវោ សោ
 អមជ្ឈិ ធានបតិ វិរោធិតិ ។
 យោ សោ បង្ហា សិវិកាយ ឯយ្យាតិ
 ចាវ^(២) សបត្តា មិត្តមណ្ឌលោចនា

១ ម. ជំនួបក្នុងគ្នា ។ ២ ម. បិវាដ ។ ៣ ឧ. លេ. ជេដ្ឋកោ ។ ម. លោ
 ដេដ្ឋា ។ ៤ ១. ករី ។

ចំណែកកញ្ញាបក្ខន្តកត្តា គេ ទៅដោយភ្នំស្រីស្រី
 សព្វចំណង ១០១ ឯអ្នកចំណង(ដែលមកក្រោយឯចង្អុល)
 មានថែកាន់ដង្កូវ មានដុះដេកដោយទឹកភ្នែកមានខ្លួនបែក
 ថ្វាយ ហើយទឹកខ្លះខ្លះនឹងឈាម នៃឆ្មារនឹងភ្នែកដេកហៅ អ្នក
 ចំណង យកលក្ខណៈមនុស្ស គេបានធ្វើអំពើដូចម្តេចខ្លះ ។
 (មានប្រភេទបង្ក) មុត្តលណា ទៅដោយដំរីសម្រែស្រីមាន
 ជើងឯមុខ មុត្តលនោះជាមុត្តលស្រី បានថ្វាយបានហើយ
 ក៏បានជួបសេចក្តីសុខ ។ មុត្តលណាទៅដោយថេរីមាស្រី
 មានដំណើរល្អនឹងទឹកល្អាល មុត្តលនោះជាមុត្តលលេស
 ខ្ញុំ ជាអ្នកមិនកំណាញ់ ជាម្ចាស់បានចំណង ។ តាវណា
 ប្រកបដោយបញ្ញា មានភ្នែកថ្លាដូចប្រឹក្សាទៅដោយក្រោយគេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរុវគ្គ
 មន្ត្រាគំ ជំនា អហុ សា គន្ថិកា^(១)
 ភាគឧប្បកាគេន សុទ្ធំ បរោណតិ ។
 ឯតេ ច នាធានំ អនិសុ បុរោ
 បសន្ថិកា សមណាប្រាហ្មណានំ
 មយំ បទ មជ្ឈិមេ អហុម្ហា
 បរិភាសតា សមណាប្រាហ្មណានំ
 ឯតេ ច នត្វា បរិចារយន្តិ
 មយេត្វ សុស្សាម នន្យោ ជំក្កាតំ^(២)
 កី តុម្ហាគំ កោជនំ កី សយនំ^(៣)
 តាជត្វា^(៤) យាបេជ សុចាបជម្មិយោ
 បហុតកោតេសុ អនប្បកេសុ
 សុទ្ធំ វិភាតាយ ធុត្តន្ត បត្តា ។

អញ្ញាមញ្ញំ វជិត្វាន ចិវាម បុព្វលោហិតំ
 តហិ មិត្វា ន ធាតា ហោម នត្តានិម្មន្តសេ^(៥) មយំ ។

១ ម. កន្ថិកា ។ ២ ម. ជំនាតិ ។ ៣ ឧ. វិស្សយនំ ។ ៤ ឧ. កន្ថសុ ។
 ៥ ម. ប្រាវិជ្ជសេ ។

នារីនោះ ជាធិការជាប់ស្រីរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមានសេចក្តីសុខ
 តែងតែរាយការណ៍លោកផលបានពាក់កណ្តាល ។ អំពីជាតិមុន
 ដន់ទាំងនេះជាអ្នកមានចិត្តជ្រៅថ្លា បានឱ្យបានដល់ពួកសមណៈ
 នឹងត្រាហ្មណ៍ ចំណែកយើងខ្ញុំទាំងឡាយវិញ ជាអ្នកកំណាញ់
 ដេរប្រទេចថ្កាសសមណត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឯដន់ទាំងនេះ
 សុខនិរុត្តិយោទីបេសប្រើ (ដោយតាមគុណ) ចំណែកពួកយើង
 ទើបត្រៀមស្លូត ដូចជាមេបុស ដែលហាលថ្ងៃដូច្នោះ ។
 (សាមណេស្ថេរោ) ភោជនាហារ របស់អ្នកទាំងឡាយដូច
 ម្តេចទៅ ទីដេក របស់អ្នកដូចម្តេចទៅ ចុះអ្នកទាំងឡាយមាន
 ជាបទមិជ្ឈិម្រាលន៍ ញ៉ាំងអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដូចម្តេច
 ភោជនាហារទាំងឡាយដ៏ច្រើន មិនមែនជាបេសកិច្ចច្បើយ
 អន្ស៊ាននេះ អ្នកដល់ខ្ញុំសេចក្តីខ្ពុក ព្រោះប្រាសចាកសេចក្តីសុខ ។

(នាគីប្រគរេបថា) យើងខ្ញុំទាំងឡាយ សម្រាប់ខ្ញុំនាគីន័ត្វា
 ហើយក្របដឹកខ្ញុំខ្លួននឹងលាម ខុកជាជិតច្រើន ក៏មិនបាត់ស្រេក
 ឡាន យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ក៏នៅតែស្រេកឆ្ងានដដែល ។

ឆេវត្ថុស្ស ឆេវត្ថុស្ស ឯការសម្ភ ឯការសម្ភ
 ឥន្ទ្រ មន្ទា បរិធម៌យន្ត
 អនាមិកា បេត្តិ^(១) យមស្ស ហយំនោ
 យេ ភេ វិច្ឆា អនិកម្ម ភោគ
 ឧ កុញ្ញវេ នាមិ កាភេន្ត បុញ្ញំ ។
 ភេ ទុប្បិទាសុបតតា បរត្ថ
 បទ្ទា^(២) ធិវិ ឈាយិវេ^(៣) ឧប្បិទា
 កម្មានិ កាត្វាន ទុក្ខុប្រយានំ^(៤)
 អនុកោន្តិ ទុក្ខំ កាដុកាប្បលានំ ។
 ឥន្ទ្រំ ហិ ធនធន្តំ ឥន្ទ្រំ ឥន ធិវិច្ឆិ
 ឥន្ទ្រំ ឥន្ទ្រភោ ញត្វា ធិបិ កាយិវេ បណ្ឌិតោ ។
 យេ ភេ ឯវិ បដានន្តិ ឧវា ធម្មស្ស កោវិទោ
 ភេ នាធន ធម្មមជ្ឈន្តិ សុត្វា អវហតិ វិចោតិ ។
 ឯការសម្ភ ។

១. ម. អាយិកា ឧប្បិទា ។ ២. បេតា ។ ៣. ឈាយិវេ ។ ៤. ទុក្ខប្រយានំ ។
 ៥. ទុក្ខប្រយានំ ។

ធម្មត្ថ ឧបទ្ទ ទំ ១ ឃ្លីនានប្រេត ទំ ១១

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកមិនចែកចាយឱ្យបាន ជនទាំងនោះ
 លុះលាលោកានេះទៅហើយ វេមនីទៅកើត ក្នុងឋានយម.
 លោក តែងឱ្យកុរុល ដូចយើងទំនងទាយ ជនទាំងឡាយ
 ណា បានឱ្យសម្បត្តិទាំងឡាយហើយ តែជាអ្នកកំណាញ់ មិន
 បរិភោគផង មិនធ្វើបុណ្យផង ។ ជនទាំងនោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រេកឃ្លានគ្របសង្កត់ ក្នុងលោកទាំងមុខ ក្នុងកាល
 ជាភាគីក្រោយមក ជនទាំងនោះ វេមនីឆេះកាលកលក្កា
 ក្រហាយអស់កាលជាយូរកន្លែង ព្រោះបានធ្វើឱ្យកម្មមានផល
 ជាទុក្ខ តែងទទួលផលជាទុក្ខ មានផលជាក្តៅក្រហាយ ។
 ប្រឡូសម្បត្តិជាបេសមិនទៀង ឆឹវិកក្នុងលោកានេះ ជាបេសមិនទៀង
 បណ្តែតជំនឿបេសមិនទៀង តាមសភាពជាបេសមិនទៀងហើយ
 គប្បីធ្វើឱ្យចំណី ។ ជនទាំងឡាយណា អ្នកឈ្លានក្នុងព្រះសង្គម
 ជំនឿស្របយ៉ាងនេះ ជនទាំងនោះឈ្លានជាអ្នកមិនចូលប្រហែស
 ក្នុងបាន ព្រោះបានស្តាប់ការក្ស័យព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ។

ព្រះសម្តេច ឧបាយ័តន

(១២) ឧបត្ថម្ភការណ៍ ដំណើរ ហេតុ កង្វះ សន្តិសុខ

ឯវិ ស័រ ជំពូក បេត កាលកត សត៌

ឧបាយកល ១ ជាងគេ ត្រូវដំ បង់ទៅ

តស៊ូ ឯង^(៦) ទស្សនាមី គរតាសោ តស៊ូ យ៉ា គតិ ។

អង្គការ គោល អាក យុទ្ធសាស្ត្រ វិស័យ គោល

យង់ ក្រោម គង់ ក្រោម គន្ធី កា បរិវេណ

ឧប្បមាទោ ២ ជំនាត់ ញាតិជំនំ បរិវេណំ

កស្មា ឯកំ ១ រោធន៍ ឧត្តរ ភោគ ភោគ កស្មា ឯកំ ។

សង្ខេបរាងកាយសាស្ត្រ តត្ថ មេ តី ៨ លំ សិយា

ព្យាបាលបាត់បង់ ក៏យោង ទៅ អតីត សីលា

ឧបមា ២ ជាតិ ពានីឌី បរិស្ថាន

រឿងអាកប្រេត ទី ១២

(២) (គោតិសត្វនិយាយថា) ពស់តែងសកសំណាគពស់របស់ខ្លួន

ចោលហើយ លូតទៅ យ៉ាងណាម៉ឺន (សត្វ) កាលដើម្បីប្រើការ

ទំនាក់ទំនង ធ្វើទូរស័ព្ទទៅកាន់បណ្តាញ ក៏យ៉ាងនោះ

(ឯសារីៈវេជ្ជលោកស្រីសាសនាចារ្យៈនោះ) កាលគេឡុត ភ័យបាត់ជីវិត

(ធ្វើម្ហូបចំនែកដ៏ធំ) ខ្ញុំសូមក្ដីឱ្យកុមារ របស់ប្រាសាទនេះឱ្យបាន

ហេតុនោះ ខ្ញុំមិនសោកស្តាយសរីរៈនេះឡើយ ព្រមទាំងគិតថា គេ ។

(មាតាវិញយាយ) បុត្ររបស់ខ្ញុំនេះ ខ្ញុំទិញទានដោយគេមកកំពី

លោកនោះ ខ្ញុំមិនបានអនុញ្ញាត គេក៏ទៅអំពីមុខយូរលោកនេះ

គេមកយ៉ាងណា គេក៏ទៅយ៉ាងនោះ ការទូញយំដើម្បី ព្រោះកំរើយ

នៅពេលដែលយើងបានដឹងពីការស្រាវជ្រាវនេះ យើងបានដឹងពីការស្រាវជ្រាវនេះ

(ចំពោះចិន្តាជីវិត) នៅសេចក្តីខ្សឹមស្រស់របស់ពួកគេនាំឱ្យយោធា បុរាណ

ហេតុនោះ អ្នកយើងត្រូវបោះបង់ទៅយូរ រស់នៅក្នុងស្ថានភាព ។

(ප්‍රවේශයෙන්) පිටතට ගිණි ගැන්වීම සහ අනෙකුත් ක්‍රියා

នឹងគ្រប់គ្រាន់ដល់ពេលដែល
សេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវនេះបានស្ថាបនា

នឹងបរិមាណដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ នឹងអភិបាលចិត្តល របស់យើង

តំបន់ទទេ (ស្រះប្រទេសស្រូវនៅភាគឦសាន) តាមគោត្តកថា

[illegible]

1. The first group of people who are interested in the results of the study are the researchers themselves. They want to know if the study was successful in achieving its objectives and if the results are consistent with their expectations.

ចេញវត្ត បឋមស្ស វេលាស្ស ទ្វាសម្ព វេលាស្ស
 តស្មា ឯតំ ន រោធាមិ កតោ សោ តស្ស យា តតិ ។
 យថាវិ ពារកោ ចន្ទំ កន្ធិន្តំ អនុរោធិតិ
 ឯវំ សម្បទមេវេតំ យោ បេតិ អនុសោធិតិ
 ឧប្បមាដោ ន ជាតាតិ ញាតិចំ បរិទេវតិ
 តស្មា ឯតំ ន រោធាមិ កតោ សោ តស្ស យា តតិ ។
 យថាវិ ព្រហ្មឧទកុម្ពោ កិច្ចា អប្បចិសន្ធិយោ
 ឯវំ សម្បទមេវេតំ យោ បេតិ អនុសោធិតិ
 ឧប្បមាដោ ន ជាតាតិ ញាតិចំ បរិទេវតិ
 តស្មា ឯតំ ន រោធាមិ កតោ សោ តស្ស យា តតិ ។

ចោតុនា ខ្ញុំមិនយំនឹងសរីរៈនេះឡើយ ស្រេចតែគតិរបស់គេ ។
 (ភរិយានិយាយថា) បុគ្គលណាសោតស្តាយ ខ្ញុំបុគ្គលដែលធ្វើ
 អរណកាលនៅកាន់បរលោកហើយ បុគ្គលនោះ ប្រៀបដូចជាគោ
 យំពាន់ព្រះចន្រ្ទដែលកំពុងចរនៅ(ឯសរីរៈដែលសល់នៅខាងកាយ
 នោះ) កាលអេដុត ក៏មិនបានជីវិត (ធ្វើម្តងនឹងជីវិត) ខ្ញុំសេចក្តីខ្សឹក
 ខ្សួលរបស់ញាតិទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំមិនយំនឹងសរីរៈ
 នេះឡើយ ស្រេចតែគតិរបស់គេ ។
 (ភរិយានិយាយថា)បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ក្នុងទឹកដែលបែកហើយត្រូវបិទ
 មិនបាន យ៉ាងណា សរីរៈអ្នកស្លាប់នេះក៏យ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលណា
 សោតស្តាយខ្ញុំបុគ្គលដែលនៅកាន់បរលោកហើយ (បុគ្គលនោះក៏ដូច
 ជាគោសោតស្តាយខ្ញុំក្នុងទឹកដែលបែកហើយ) (ឯសរីរៈដែលសល់
 នៅខាងកាយនោះ) កាលអេដុត ក៏មិនបានជីវិត (ធ្វើម្តងនឹងជីវិត)
 ខ្ញុំសេចក្តីខ្សឹកខ្សួលរបស់ញាតិទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំមិន
 យំនឹងសរីរៈនេះឡើយ ស្រេចតែគតិរបស់គេ ។

សុន្ទរិយក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ចេតវគ្គ

ឧទ្ទាតិ

ទេត្ថបមា វណ្ណា ធុរេ

ជីវិតលីតំ ភិរោត្តន្តិ

បុត្តទានិកា គោណាភូជិ

មាសានិ ធាតោភព្វានសា

ភេតវគ្គំ វគ្គេ បមេម ឧទ្ទាតិ^(១) ។

អភិជ្ជោ បមេម ។

១ ម. វគ្គំ ឧ សូត្រ វគ្គំ វគ្គិយំ ភិរោត្តន្តិ បច្ចាមិ សុន្ទរិយ ឧ គោណបេសការភព្វ
នថា វណ្ណានិយំ ភាគំ ទ្រឹសី អភិជ្ជោនិគំ ទិស្សន្តិ ។

សុន្ទរិយក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតវគ្គ

ឧទ្ទាតិ

រឿនទេត្ថបមាប្រគ (ព្រះអរហន្តប្រៀបដូចស្រ) ១

រឿន(សូតប្រគ) ប្រគមានសម្បកាយល្អ ១ ជា ២ លើក

រឿន(ប្លតិមុទប្រគ) ១ រឿនចម្លើយលំកប្រគ ១ រឿនតិរោកុដ្ឋ-

ប្រគ ១ រឿនបុត្តទានិកប្រគ (ស្រីប្រគស៊ីកូនឯង) ២ លើក

រឿនគោណាប្រគ ១ រឿនមហាបេសការប្រគ ស៊ីទូរក្ខ៨ ១

រឿនឧបាសប្រគនៅក្នុងវិចារ ១ រឿនឧបាសប្រគ ១ រឿនទេត-

ប្រគ ១ ទទួល ក្នុងវគ្គជាបឋម មានរឿន ១២ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អភិជ្ជា ទី ១ ។

ទុតិយោ ទ្បង្បង

បឋមំ សំសារមាចកប្បេតក្ខន្ធន្ត

[១៣] ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា
 ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា
 អហំ កន្ថេ បេតិក្ខន្ធន្ត ឧត្តា យសោភិកា
 ចាបកម្មំ កាវត្ថា បេតិក្ខន្ធន្ត ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា
 កន្ថេ កាយេន វាចាយ មនសា ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា
 កាស្យ កម្មវិចារកន្ថេ បេតិក្ខន្ធន្ត ឧត្តា ឧត្តា ឧត្តា

អនុក្កម្ភកា មយ្ហំ ធាហេសុំ កន្ថេ
 បិកា មាតា ច អថ វាចិ ប្រាតកា
 យេ មំ ធម្មោធម្មំ ធម្មាហិ ធម្មំ
 បស្សន្តិកា សមណក្រាហ្មណំ ។
 ឥតោ អហំ វស្សសតាមិ បក្ខ
 យំ ឯវុចា វិចារមិ ឧត្តា
 ទុតាយ ឧត្តាយ ច ទុតាយ
 ចាបស្ស កម្មស្ស ឧសំ មនេនំ ។

១ ឬ, ឧត្តា ឧត្តា ។

ទ្បង្បង ទ្បង្បង

ព្យង្គិសំសារមាចកប្បេតក្ខន្ធន្ត ទ្បង្បង

[១៣] (គ្រាសាប្បក្កស្ថាថា) ធានស្រីស្តម មានផ្ទៃដំរីរោគាម
 ធានស្រីកាត្រា មានប្រក្រតីក្រាត្រា មានខ្លួនស្តង់ស្តម
 មានខ្លួនរាម ដោយសរសៃ ធានស្រី មតប្រាថ្នា ។
 (ធានប្រក្រតិក្រា) ។ ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី

ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី

បេតិក្ខន្ធន្ត ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី
 ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី ធានស្រី

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេសក្ខ

ខ្មោច កំ អយ្យ ចសន្តិកា

អនុកម្ម មំ វិះ មហាទុក្ខា

នព្វា ច មេ អាទិស យោហំ កំត្វំ

មោចេហំ មំ ធុត្តតិយា ភនន្តតិ ។

សាទ្ធិសោ ភស្ស បដិសុណិត្វា សាវ្យត្វា អនុកម្មតោ

កំត្វំ អាសោមំ នព្វា ចាណមក្កញ្ច ចោលកំ

ជាលកស្ស ច ចាជិយំ ភស្ស នក្ខណាមាទិសិ

សមទន្តរា អនុជំដ្ឋេ វិចារោ ឧបបដ្ឋេ ។

កោជនប្បានំ ចាជិយំ នក្ខណាយ វងំ ជលំ

តតោ សុត្វា សុចរិសធា កាសិកុត្តមជារិ

វិចិត្តវត្តាភរណា សាវ្យត្តិ ឧបសន្តិមំ ។

អភិក្កន្តន វណ្ណន យា ភំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ

ឱកាសេន្តិ ជិសា បព្វា ឱសជំ វិយ តាវតា ។

កោជ កេ តាទិសោ វណ្ណា កោជ កេ វងមិដ្ឋតិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេសក្ខ

បតិគ្រលោកម្ភាសំ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា សូមថ្វាយបង្គំ

លោកម្ភាសំ បតិគ្រលោកម្ភាសំ អ្នកមានព្យាយាម មាន

កាន់កាប់សូមលោកអនុគ្រោះខ្ញុំសូមលោកឱ្យជួយ

និមិត្តនិមួយ ទុំសង្ខារខ្ញុំផង បតិគ្រលោកម្ភាសំ

ជំពាក់ សូមលោកម្ភាសំដោះខ្ញុំឱ្យចេញពីក្នុងជំពាក់ ។

ព្រះសាវ្យត្តនោះ ជាអ្នកអនុគ្រោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យស្រីប្រធានោះ

ជាសាមញ្ញច្រើនហើយ បានប្រគល់ខ្ញុំឱ្យបាន ខ្ញុំសំរាប់ប្រមាណ

ប៉ុន្មានដែផង នឹងទឹកដែលគួរក្របដឹកមួយផ្តល់ដល់កំពុងខ្យល់

រួចហើយ ទុំសង្ខារបានដល់ស្រីប្រធានោះ បែកកំពុងឡើង

ក្នុងលំដាប់ដែលទុំសង្ខារហើយ កោដិធាហារ នឹងសំពត់ស្បៃតពាក់

នឹងទឹកដែលគួរក្របដឹក កំពុងឡើង នេះជាផលនៃទុក្ខណា

លំដាប់នោះ ស្រីប្រធានោះ ជាស្រីស្អាត ស្បៃតពាក់សំពត់ស្អាត

ទ្រទ្រង់ខ្ញុំសំរាប់នឹងទុក្ខប ជាផលនៃផលក្នុងផែនកាសិ មាន

គ្រឿងវត្ថុគណៈពីរច្រើន បូរលាវលាវស្រស់ប៉ុន្ត ។

(ព្រះសាវ្យត្តសួរថា) ខ្ញុំលទ្ធនឹង បានមានសប្បុរសភាព ភ័យខ្លាច

ដូចជាផ្កាយព្រឹក ។ សប្បុរសលំនឹងប្រាកដដូច្នោះដោយហេតុអ្វី

២៣

ចេញស្នំ ឥតយស្ស ឡើយស្នំ បេមី សំសារមាចរាប្រេងត្ន
ឧប្បជ្ឈន្តិ ច តេ កោតា យេ តេ ច មនសា មិយា

បុត្តាមិ តំ ទេវី មហាទុក្ខាវេ

មនុស្សក្សតា ភិមតាសិ បុត្តា

កោនាមិ ឃិ ផលិតាទុក្ខាវេ

វណ្ណា ច តេ សព្វធនិសា បកាសតិវិ ។

ឧប្បណ្ឌក៍^(១) ភិសិ បាតិ ឧត្តសម្ពុត្តិ^(២)

មុច្ចិ កាណ្ឌកោ លោកោ តិ មិ អនត្ថិ ធុត្ថិ^(៣)

ភិក្ខុនំ អាណាមិ ធម្មា ចាណិមត្តក្ខ ចោលតិ

ចាលកស្ស ច ចានិយំ មម ធម្មាណាមាទិសិ ។

អាណាមស្ស ផលិ បស្ស កត្តំ វស្សសតិ ធន

កុញ្ញាមិ ភាមតាមិ អនេកាសព្យញ្ញនំ ។

១ ឧ. ឧប្បណ្ឌក៍ ។ ២ ឧ. ឧត្តសម្ពុត្តិ ។ ម. ឧត្ត សម្ពុត្តិ ធុត្ថិ ។ ៣ ឧ. ធុត្ថិ កុញ្ញាមិ ។ ម. អនត្ថិ ធុត្ថិ ។

២៤

ចេញស្នំ ឡើយស្នំ ២ ឡើយសំសារមាចរាប្រេង ទី ១
ផលនៃសេចក្តីស្តាប់នៃ សម្រេចដល់នាងក្នុងនោះ ដោយហេតុអ្វី បាន
ជាគាត់ចាំនាំឲ្យយកវាមួយ ដែលជាទីពេញចិត្តកើតឡើងដល់នាង

មាលាទេវីតា ដ៏មានអានុភាពច្រើន យើងសូម

សូរនាង នាងកាលកើតជាមនុស្ស បានធ្វើបុណ្យដូច

ម្តេច នាងមានអានុភាពក្នុងផ្នែក ទាំងសម្បុរ របស់នាង

ក៏ត្រូវសព្វវិស យ៉ាងនេះ ដោយបុណ្យកម្ម ដូចម្តេច ។

(ប្រភេទបទ) ព្រះអគ្គសាវ័ត ជាអ្នកប្រាជ្ញក្នុងលោក ប្រកប
ដោយសេចក្តីក្រៃលែង បានឃើញទុក្ខខ្ញុំជាស្រីស្អាត មានបម្បុរល្បឿន
មានសេចក្តីស្រឡាញ់ ជាស្រីក្រោក មានសម្បុរស្បែកក្រោក
គ្រោក ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខលំបាក ហើយបានប្រគេនកំទេចបាត់
សំគង់ប្រមាណប៉ុន្មានដង ទឹកក្នុងក្រមាណមួយនឹងដង ដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយបានទទួល(ទូរ័ក្ខិណាចានដល់ខ្ញុំ) ។ សូម
លោកឃើញផល កំទេចបាត់ ខ្ញុំជាស្រីបានទូរ័ក្ខិណាចានដល់លាត់
បំបែកនូវកត្តាអស់មួយកាន់ធ្លា ប្រកបដោយម្លប់មានសេចក្តីអនាមិក

ចាណិមគ្គស្ស ចោលស្ស វិចារី មស្ស យានិសំ
 យាវតា ឧទ្ធករស្ស វិជិតស្សី បដិច្ចតា
 តតោ ភហុតរា កន្តោ វត្ថាធិត្ថាធិតា មេ
 តោសេយ្យស្សស្សីយានិ តោមគ្គស្សសីតាធិ ៥
 វិបុលា ៥ មហាក្សា ៥ តេចាតោសេវ លម្អរេ
 សាហំ តំ មវេនហាមិ យំ យំ ហំ មនោហរិយំ
 ជាលតាស្ស ៥ ចានិយំ វិចារី មស្ស យានិសំ ។
 កត្តិក ឧត្តស្ស ៥ ចោត្តរក្ខា^(២) សុធិម្ពីតា
 មេតោធនា សុបត្តា សីតា អប្បដិក្ខុយា^(៣)
 បទុម្បបសព្វតា វាវតិញ្ចក្ខន្ធវិចារី ។
 សាហំ មាមិ តិឡាមិ មោទាមិ អត្តតោ កយា ។
 មុនី តាវុលាតំ លោកេ^(៤) កន្តោ វិជិតុត្តាតាវិ ។

សំណាមោទាយ្យវន្ត បថំ ។

១. ម. លោកេវ ។ ២. ម. ចោត្តរក្ខា ។ ៣. ម. អប្បដិក្ខុតា ។ ៤. ម. លោកិ ។

សូមលោកឃើញខ្ញុំវិចារីន៍សំពត់ប្រមាណប៉ុន្មានជាង ប្រាកដ
 ដូចម្តេច បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សំពត់សម្រាប់ស្លៀកពាក់
 ក្នុងផែននៃស្តេចនេះកម្សាលមាណ សំពត់ស្លៀកនឹងសំពត់ដណ្តប់
 ផង សំពត់កោសយ្យៈ នឹងសំពត់កម្ពលផង សំពត់ក្បាញអំពី
 សម្បកាលី នឹងសំពត់ដែលក្បាញអំពីកម្ពលផង ដ៏ធំទូលាយ
 មានដំឡើងច្រើន របស់ខ្ញុំ ច្រើនជាងសំពត់ ក្នុងផែននៃឧទ្ធករនោះ
 សំពត់វាធិកសំពត់នោះ តែងសំបុត្រចុះមកអំពីភាគាស សំពត់
 ណាដែលជាវិញចិត្ត ខ្ញុំស្រឡាញ់ពាក់នៅសំពត់នោះ សូមលោក
 ឃើញខ្ញុំវិចារីន៍ទឹកដីប្រមាណមួយផ្តុំល ប្រាកដដូចម្តេច ។
 ប្រមាណត្រូវបានដ៏ច្រើន មានច្រើនៗ ដែលត្រូវបាន និងត្រូវបានយើង
 មានទឹកថ្លា មានកំពង់កបស្មី មានវិក្រដាក់ មានភ្នំក្រអូប
 ដេរជាសំរោងដូចម្តេច នឹងទទួល ពេញលេញទឹកដីដេរជាស
 ដោយកេសរ ។ ខ្ញុំនោះរីករាយ លេងសប្បាយ ឥតមានក្តី
 ពីរឺណា ។ ឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមកដើម្បីថ្វាយបង្គំ
 លោក ជាអ្នកប្រាជ្ញ ប្រកចំដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងលោក ។
 ចម្រើនសំណាមោទាយ្យវន្ត ទី ១ ។

បេដស្មំ ទុតិយស្ម ទុតិយស្ម ទុតិយស្ម មាតុប្បត្តិ

ទុតិយ សាវ័ប្បត្តិ មាតុប្បត្តិ

(១២) ឧត្តា ទុត្តន្តាចាសំ តីសា ធម៌សណ្ឌិតា
 ទុក្ខាសុឡិកោ តីសំកោ កា ទុត្តំ ឥធន្តិសីតិ ។
 អហន្តសកេយា^(២) មាតា បុត្រ អញ្ញាសុ ជាតិសុ
 ទុប្បន្នា ធម៌តិសយំ ទុប្បនាសា សមស្សតា
 ធម៌តំ ទំមតំ ទេស្សំ សិដ្ឋាណតំ សំលេសុមិ
 វសញ្ច ទុយ្យមាជាមិ វិជាតាធន្ត លោហិតំ
 វណិកាធន្ត^(២) យំ យាមំ សីសន្តិធន្ត^(៣) លោហិតំ
 ទុតាបេតា កុញ្ញមិ^(២) ឥត្តិបុរិសនិស្សំតំ
 បុត្រលោហិតំ កត្តាមិ បស្សំ មនុស្សធន្ត
 អលេណា ធម៌ធន្តា ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 អប្បវ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 មាតុយា វចនំ សុត្វា ទុបតិស្សាទុក្ខម្បតោ
 អាមន្តយំ មោក្ខន្តាមិ អនុត្តរញ្ច កម្សំ

១ ប. សនិយា ។ ២ ប. លោកនញ្ច ។ ៣ ប. សីសន្តិធន្ត ។ ៤ ប. កុញ្ញស្ស ។
 ៥ ប. អនុវិសាហិ ។

បេដស្មំ ទុតិយស្ម ទុតិយស្ម ទុតិយស្ម មាតុប្បត្តិ

ទ្រឹស្តីប្រតិ ជាមាតានៃព្រះសាវ័ប្បត្តិ ទី ២

(១២) (ព្រះសាវ័ប្បត្តិ) មាតុប្បត្តិ មានន័យដូចជា មាតា ជា
 ជាស្រីកម្រិត មានប្រភពសម្បទាច្រើនក្រៃពេក មានខ្លួនស្រី
 ស្រី មានខ្លួនរាងទៅដោយសរសៃ មានជាអ្នករាងទៅទីនេះ ។
 (តាងប្រភព) អំពីមុន ខ្ញុំជាមាតាបង្កើតបេសំរោង ក្នុងជាតិ
 តាំងឡើយដល់ ក្រោយពីកំណើតនៃប្រតិ ពេញប្រៀបដោយ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ បរិភោគទឹកមាត់ ដែលគេស្តោះចោល ទឹក
 សម្បទា ស្រី ក្រញ៉ាវ (នៃសាកសព) ដែលគេដុត នឹងឈាម
 នៃស្រីតាំងឡើយដែលសម្រាលកូន នឹងឈាមនៃដំបៅនឹងច្រមុះនឹង
 ក្បាលដាច់ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ស្រឡាចស្រឡាច ខ្ញុំបរិភោគខ្ញុំនឹង
 ឈាមដែលជាប់នឹងសរសៃនៃស្រីនឹងបុរស ខ្ញុំនឹងឈាមនៃបុរសក្បាល
 នឹងមនុស្សតាំងឡើយ ខ្ញុំនឹងមានទីតាំង មិនមានទីលំនៅផងដែរ
 ទីស្នូលនៃដុំច្រ លោកម្ចាស់ជាបុគ្គ សូមលោកម្ចាស់ទៀងទាត់
 ដើម្បីខ្ញុំ លុះឡើយ ចូរទទួលសេសសល់ខ្ញុំ គិតថ្លៃដូចម្តេចហ្ន៎
 ឲ្យខ្ញុំប្រើប្រាស់អំពីការបរិភោគខ្ញុំនឹងឈាម ។

ព្រះកត្តសាវ័ក មាននាមថា ទុតស្សៈ លុះបានស្តាប់ពាក្យ
 នៃនាងប្រតិ ជាមាតាហើយ មានចិត្តប្រកប ដោយករុណា
 បានហៅ ព្រះមាតុល្លា ១ ព្រះមាតុល្លា ១ ព្រះមាតុល្លា ១

១ ឧ. សាវ័ច្ឆស្ស មេ មាតា ។

(ប្រភពចាស់) អំពីមុន ខ្ញុំជាមាគារបស់ព្រះសាវ័ប្បុត ក្នុងជាតិទាំងឡាយ
 ៥១១ មកគិតក្នុងកំណើតនៃប្រភព ពេញប្រៀបដោយសច្ចៈស្រុកឃ្លាន

ធន្នតំ ចំប៉តំ ខេឡំ	សំដ្ឋាណតំ សិលេស្មមំ
វសញ្ច ឧយ្យនាធានំ	វិជាកាធាញ្ច លោហិតំ
វណ៌កាធាញ្ច យំ យាធិ	សីសន្និដ្ឋញ្ច លោហិតំ
ទុតាបរោតា កុញ្ញស្សំ	ឥត្ថិបុរិសធិស្សតិ
បុព្វលោហិតំ កត្តិស្សំ	បស្សំ មនុស្សាធាញ្ច
អលេណា ច អធិតា ច	និល្គមញ្ចបកយនា ។
សារីបុត្តស្ស ជាធន	មោធាមិ អត្យតោ កយា
មធិ តារាណតំ លោកោ	តំ កន្ត្រ វន្តិកុមារតតាវ ។

សារីបុត្រនេះស្បៀង មានរុក្ខជាតិដ៏ធំ ទុក្ខយំ ។

តតិយំ មត្តាបេតិវិត

(១៥) ឧត្តា ធុត្តស្រាវតសិ	តីសា ធម្មិសស្និត
ឡោស្មឡិកេ តីសិកេ	តា ធុត្តំ វេទ តិដ្ឋសិគំ ។
សាហំ ^(៦) ឧត្តា តុវំ តិស្ស	សបត្តិ តេ បុរេ អហំ
ចាបកម្មំ កវិគាធន	បេតលោកំ វេតោ តតាតិ ។

បរិភោគតែទឹកមាត់ ថែលរកស្ទាន់ចោល ទឹកសម្បទ រស្មីនី
 ក្បញ់រាវ (វៃសាកសត) ដែលគេផ្គុក នឹងឈាមនៃស្រីរាងកាយ
 ដែលសម្រាលកូន នឹងឈាមនៃដំបៅនឹងច្រមុះ នឹងក្បាលដាច់ ខ្ញុំ
 បានសម្បត្តិស្រកឆ្មានគ្របសន្លឹក បរិភោគខ្ញុំខ្ញុះនឹងឈាមដែលដាច់
 នឹងសររះនៃស្រ្តីនឹងបុរស ខ្ញុំខ្ញុះនឹងឈាមនៃឧស្សសត្វ នឹងមនុស្ស
 រាងកាយ ខ្ញុំមិនមានទីរឹង មិនមានទីកន្លែងស្នាក់ស្នើយ ដេកនៃរោលិ
 ស្មោះដូចគ្រែ ។ ខ្ញុំត្រេកអរដោយបាននៃព្រះសាស្ត្រ រឹបមិនមាន
 ភ័យ ក្នុងទីណា ។ បត់ត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមុះដើម្បីថ្វាយបង្គំលោក
 ជាអគ្គប្រាជ្ញ ស្រកបដោយសេចក្តីក្រលាញ់ គួរឲ្យលោក ។

ចប់ រឿងប្រេង ជាមេកានៃព្រះសាវត្ថុ ទី ២ ។

រឿងតាមសម្ភាសន៍ ទី ៣

(១៨) (នាងគិល្យាស្វរ្ខ) ម្ចាស់ស្រីស្អាត មានផ្ទះធំនៅតាមផ្ទះជាស្រី
មានកាយកាត្រាត មានបូជាក្រក់ក្រពេក មានខ្លួនស្អាតស្អាត មាន
ខ្លួនរមែងដោយសរសៃ មានជំងឺ បានជាមកឈរនៅក្នុងវិមាន ៖
(នាងមគ្គាប្រកបប្រាប់) កាលអំពីមុន នាងឯង ឈ្មោះគិល្យា
និងឈ្មោះមគ្គា ជាស្រីម្នាក់ មេស្រីនាង បានផ្ទុកពិធីបាប
ទើបបានឃ្លាត អំពីមនុស្សលោកនេះ ទៅទាំងមេស្រីលោក ។

កិណ្ឌុ កាយេន វិហាយ មនសា ធុត្តន្តំ កាតំ
 កិស្ស កម្មវិហាកោន មេតលោកំ វិហា កតាតិ ។
 កណ្ឌិ ច ជុសា បាសី វិស្សតិ មច្ឆិ សថា^(១)
 កាយំ ធុត្តន្តំ វិហា មេតលោកំ វិហា កតាតិ ។
 សុទ្ធ^(២) អហិមិ ជាតាមិ យថា ត្វំ ចណ្ឌិតា អហ
 អញ្ញាញ ទោ តំ បុត្តាមិ កេតាសំ បិសុកុដ្ឋិតា^(៣) ។
 សិសំ ឧហាតា កុវំ អាសិ សុច្ឆិតា អលង្កតា
 អហាញ ទោ អនិមត្តំ សមលង្កតា កយា
 កស្ស មេ មេត្តាមាតាយ សាមិកោន សមន្តយិ
 កតោ មេ វិស្ស វិបុលា កោតោ មេ សមជាយដ
 កតោ បិសុ កហោតោន បិសុតា តំ វិកិវិហិ^(៤)
 កស្ស កម្មវិហាកោន កេតន្តិ បិសុកុដ្ឋិតាតិ ។
 សុទ្ធ អហិមិ ជាតាមិ បិសុតា មំ ត្វំ ឱតិវិ
 អញ្ញាញ ទោ តំ បុត្តាមិ កោន ឧប្បាសំ កេតុយាតិ ។

• ១. សឺ ។ ២. សុ ។ ៣. ម. បិសុកុដ្ឋិតា ។ ៤. ឧ. បិ ឱតិវិ ។

ចុះអំពីកាត្រក់ ដែលខាងបាច្ឆិមិយ ដោយកាយ
 វិហា ចំក្តោះ តើដូចម្តេច ខាងឃ្លាតអំពីបុស្សលោកនេះ
 ទៅកាន់មេតលោក ព្រោះវិហាវិហា ដូចម្តេច ។
 ខ្ញុំជាស្រីកាច (ប្រាស) បានពាលវេស្សន៍ ជាស្រីបុស្ស
 កំណាញ់ អ្នកកាត់ ខ្ញុំនោះបានពាលពាក្យកាត្រក់ ទើប
 បានឃ្លាតអំពីបុស្សលោកនេះ ទៅកាន់មេតលោក ។
 តិចមែនហើយ យើងបានដឹងថា ខាងស្រីប្រាស
 យើងសូមសួរខាង អំពីហេតុផ្សេងៗ ចុះខាងមានខ្លួនប្រាស
 ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី ព្រោះកម្ម ដូចម្តេច ។
 ខាងបានលុបលាងក្បាលច្រើនហើយ មានសំពត់ដ៏ស្អាត
 ប្រដាប់ហើយ ខ្លួនយើងសាក ក៏ប្រដាប់ពាក់តែដោយគ្រឿង
 អលង្ការដ៏ក្រៃលែងជាងខាង កាលខ្ញុំនោះ កំពុងសម្លឹងមើល
 ខាងគំនាលចរចាខ័ណ្ឌ ក្នុងលំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តី
 បុស្សាធកណ្ឌសំ ខ្ញុំមានសេចក្តីគ្រោតតែត្បាញ គឺអំពីនោះ
 ខ្ញុំក៏ប្រព័យកាចម៍ដីទៅរកដាក់ខាង ដោយកាចម៍ដី ព្រោះ
 ហេតុនោះ ខ្ញុំទើបមានខ្លួនប្រឡាក់ ដោយកាចម៍ដី ព្រោះ
 វិហាវិហាច្បាច្បាច្នេះឯង ។

កេសជ្ជហារី ឧតយោ	វន្តិ អតមិស្ត សេ
ភ្នំ ច កេសជ្ជហារី ^(២)	អហត្ថា ^(២) កមិក្កុដោ
កស្ស ក្បដានមាឆាយ ^(៣)	សេយ្យំ កយាហំ សមោគីរ
កស្ស កម្មវិចារកោន	កេន ឧដ្ឋមិ កុដ្ឋយាតិ ។
សទ្ធិ អហិមិ ជានាមិ	សេយ្យំ មេ ភ្នំ សមោគីរ
អញ្ញាញ ទោ ក បុត្តាមិ	កោនាសំ នត្តិយា កុដ្ឋិ ។
សហយានិ សមយោ អាសំ	ញាតិធិ សមិកំ អហ
កវត្ថុ ^(៤) អាមន្តិកា អាសំ	សសាមី ចោ ច ទោ អហំ
កស្ស ក្បដានមាឆាយ	នុស្សំ ក្បហំ អចានុធិ
កស្ស កម្មវិចារកោន	កេនម្ហិ នត្តិយា អហន្តិ ។
សទ្ធិ អហិមិ ជានាមិ	នុស្សំ មេ ភ្នំ អចានុធិ
អញ្ញាញ ទោ ក បុត្តាមិ	កោនាសំ កុដ្ឋិកុដ្ឋិកំ ។

១ ១. រោសដ្ឋមហាសី ។ ២ ម ព្រះបាទ ។ ៣ ឱ. រោសដ្ឋមហាសី ។ ៤ ម, ឆ្មារ ។

ក្នុងវិសេស យើងដឹងថា មានបុរសម្នាក់មិនដឹងកំរើក
ក្រយើងសូមសួរមានអំពីបាតុភូតទៀត ចុះមានគ្រូពេទ្យមក
ប្រើការ ដោយឥតគិតថ្លៃ ។

យើងដឹងតែថា បានចូលទៅកាន់ព្រៃ ដើម្បីរកថ្នាំ បំបាត់
នាងបានយកដំបូក ឯខ្ញុំបាននាំយកខ្សែមកវិញ កាលបើនាងមិនដឹង
ខ្ញុំក៏ឈរខ្វែងដំណេករបស់នាង ព្រោះហេតុនោះ ពន្លឺកាយរបស់
ខ្ញុំ ទើបត្រូវបានគេមើលឃើញ ព្រោះវាបានកើតឡើង ។

ពិតមែនឈ្មោះ យើងបានដឹងថា ខាងបានកេរ (១) លើ
ដំណេករបស់យើង តែយើងសូមសួរមានអ្វីហេតុអ្វីទៀត ចុះ
មានមានការពន្យល់ ដោយឡែក ។

-មានការប្រជុំមិត្តសម្បទា ជំនុំជួបជុំពួកញាតិ គេបានហៅនាង
 ត្រង់តាំងឆ្នាំ កែប្រែគមនាហៅ កាលបើនាងមិនបានជីវិត ខ្ញុំក៏ស្លាប់
 យកសំណង់នាងទៅលាក់ ហេតុនោះ ខ្ញុំទើបមានរាជការយកក្រោក
 ប្រោសច្បាប់នគរបាលនិង ។

ពិតមែនហើយ យើងដឹងថា មានបុណ្យច្រើនជាងសេចក្តីយើង
ទៅលោក យើងសូមនាងគិតហេតុផលទៀត ចុះលោកយាយរបស់នាង
មានកូនស្រីឬកូនប្រុស ឬកូនប្រុស ។

គង កន្ទុក្ខ មាលក្ខ	បទុក្ខក្ខ វិលេបនិ
ក្នុងក្ខបេ អនាសិ	តំ ចាបំ បកតំ មយា
កស្ស កម្មវិចារកា	តេនម្ហិ ក្នុងកន្ទិដ្ឋិតិ ។
សន្តិ អហិចិ ជាតាមិ	តំ ចាបំ បកតំ កយា
អញ្ញក្ខ ចោ តំ បុត្រាមិ	តេនាសិ ធុត្តតា តុវន្តិ ។
ឧត្តិ សមតំ អាសិ	យំ តេហោ វិជ្ជតេ ធនំ
សន្តសុ នេយ្យនេយ្យសុ	និមំ ធាកាសិមត្តនោ
កស្ស កម្មវិចារកា	តេនម្ហិ ធុត្តតា អហន្តិ ។
តនេវ មំ ត្វំ អវច	ចាបកម្មំ ជិសេវសិ
ន ហិ ចាបេហិ កម្មេហិ	សុលកា ហោសិ សុត្តតិ ។
វាមតា មំ ត្វំ បទុសិ	អជាមិ មំ ឧស្សយ្យតិ
បស្ស ចាតានំ កម្មានំ	វិចារកា ហោតិ យាជិសោ។
តេ យវនាសិយោ អាសិ	តាននកាវណាជិ មេ
តេ អញ្ញ បរិវាទន្តិ	ន កោតា ហោន្តិ សស្សតា
នីតានិ ក្នុងកស្ស បិតា	អាបណា តេហាមេហិតំ

ខ្ញុំបានឈរក្នុងគ្រឿងក្រអូប ក្នុងប្រទេសនៃគ្រឿងលាប
 ជំនាន់នៃវិទ្យាបេសនានិ ទៅចោលក្នុងក្រណាត់ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើអំពើកាត្រាំនោះ ហេតុនោះ បានជាខ្ញុំបានភ័យស្អប់
 ភ័យលាមក ព្រោះហេតុដែលបាននោះឯង ។
 ពិតមែនហើយ យើងបានដឹងហើយថា នាងបានធ្វើអំពើ
 កាត្រាំនោះ យើងសូមសួរនាងអំពីហេតុដទៃទៀត ចុះនាង
 ជាស្រីទុគ្គត ព្រោះហេតុនៃកម្ម ។
 កាលយើងបានដឹងនោះ បានទ្រព្យសម្បត្តិ ក្នុងផ្ទះស្រីនា
 កាលនោះយើងបានខ្ញុំក៏មិនបានធ្វើអំពើដើម្បីខ្លួន ព្រោះហេតុ
 នោះ បានជាខ្ញុំជាស្រីទុគ្គត ហើយហេតុនៃកម្មនោះឯង ។
 នាងឯងបានស្និទ្ធខ្ញុំថា នាងកុះសត្វអំពើកាត្រាំ ជឿ
 ថា សុគតិ មិនមែនជាខាងយាយ ព្រោះបានកម្មឡើយ ។
 នាងបានកំហែងយើងដោយផ្លូវសំពត់បានឫស្សីយើង នាង
 ចូរមើលចុះ វិភាគនៃអំពើកាត្រាំ ប្រាកដយ៉ាងណា (អំពីមុន)
 ខ្ញុំស្រីតាំងឡាយក្នុងនោះ នឹងគ្រឿងប្រដាប់ប្រដាប់នោះឯង
 ជាបេសនានិ (ឥឡូវនេះ) បេសនានិ នោះ ក៏បានទៅ
 ក្នុងដៃប្រើប្រាស់ ទ្រព្យតាំងឡាយ គឺជាបេសនានិទៀត
 ឥឡូវនេះ (កុម្មុយ៉ុន) បេសនានិខ្ញុំ ទ្រព្យបំពេញប្រាកដផ្ទះ

បេតិកភណ្ឌ ទុតិយស្ស ចតុត្ថម្ភស្ស គង្គិយ៍ មគ្គាបេតិកភណ្ឌ

អប្បេរ តេ នេន ភិក្ខុ មា សុ តាវ វេតោ តតា^(១) ។

ឧត្តា ធុត្តាណាចាម្មិ កីសា ធម៌និសង្ខាតា

តោបិទំ ឯតិ^(២) វេតិទំ មា មិ ក្ខតបិកាទុស ។

ហន្ត កី ក្បាហំ^(៣) ធម្មិ កី វា ច តេ ករោមហំ

យេន ភិ សុចិតា អស្ស សព្វកាមសមិទ្ធិទំ ។

ចត្តារោ ភិក្ខុ សង្ឃតោ ចត្តារោ បន បុត្តលា^(៤)

អដ្ឋ ភិក្ខុ កោជយិតា មម ឧត្តិណាមាទិសិ

តនាហំ សុចិតា ហេស្ស សព្វកាមសមិទ្ធិទំ ។

សាទ្ធិតិ សា បដិសុត្វា កោជយិតា អដ្ឋ ភិក្ខុវោ

វេត្តហិទ្ធានយិតា^(៥) តស្ស ឧត្តិណាមាទិសិ ។

សមនន្តរាទុទិដ្ឋេ វិកាតោ ឧបបដ្ឋថ

កោជនប្បាទនំ ចានិយំ ឧត្តិណាយ វេទំ ផលំ

ករោ សុត្វា សុចិតសនា តាសិ កុត្តមទាវិទំ

១ ឧ. ម. អកា ។ ២ ម. កោបិមេតិ ។ ៣ ម. ហន្ត វិកាហំ ។ ៤ ម. បុត្តលេ ។

៥ ឧ. ម. វេត្តហិទ្ធានយិតាន ។ ម. វេត្ត ឧត្តាទយិតាន ។

បេតិកភណ្ឌ ទុតិយស្ស ចតុត្ថម្ភស្ស គង្គិយ៍ មគ្គាបេតិកភណ្ឌ

ធ្វើអ្វីបង្កើត កុម្មុយ៉ុនីស្ទរួចរៀបចំកិច្ចការដល់នាង មានកុមារ ទៅអំពីទីនេះឡើយ ។

ខ្លួនខ្ញុំជាស្រីកាតា មានបុរសកាតាគ្រប់គ្រង ជាស្រីស្នេ មានខ្លួនរកមេរោងយសវ័ស នេះជាភ្នំខ្មាសរបស់ស្រីចាំនិទ្យាយ កុំឱ្យកុម្មុយ៉ុនី ជាបិកាតាមកឃើញខ្ញុំឡើយ ។

បើដូច្នោះ ខ្ញុំគួរឱ្យដល់នាង ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំនឹងធ្វើបញ្ជី អ្វីដល់នាង ដ៏ជាហេតុឱ្យនាងសម្រេចដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចាំនិទ្យាយ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ។

នាងចូរមើលកុម្មុយ៉ុនី ភិក្ខុ ៤ ប្រអប់សិល្ប ភិក្ខុ ៤ ប្រដាប់ អំពីបុគ្គល ឱ្យនាង ហើយទុំសុខខ្ញុំកុំណាបានដល់ខ្ញុំនោះ ជា ហេតុឱ្យខ្ញុំសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាចាំនិទ្យាយ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ។

នាងភិក្ខុ បានទទួលពាក្យនាងមកប្រែជា សាទុហើយទើប មើលកុម្មុយ៉ុនីបង្កើតនាង រួចហើយឱ្យស្លៀកដណ្តប់ ដោយសំពត់ ចាំនិទ្យាយហើយទុំសុខខ្ញុំកុំណាបាន ដល់នាងមកប្រែនោះ ។ វិបាកក៏កើតឡើង គង្គិយ៍ដល់ដែលទុំសុខហើយ គោដ្ឋាហារ សំពត់ ស្លៀកដណ្តប់ មិនចំណី ក៏កើតឡើង នេះជាផលនៃខ្ញុំកុំណាបាន លំដាប់នោះ នាងប្រែ ជាស្រីស្អាត មានគ្រឿងស្លៀកពាក់ ស្អាត ច្រើនខ្ញុំសំពត់ដ៏ទុក្ខ ជាសំពត់ដែលកើតគង្គិយ៍ផែនការសិ

វិចិត្តវត្តាភារណា	សមត្ថ ឧបសង្កម ។
អភិក្កន្ធនេន វណ្ណា	យា ភ្នំ តំដ្ឋសិ ធរេត
ឱកាសេត្តំ ធិសា សព្វា	ឱសដំ វិយ ការតា
គេន គេ តាធិសោ វណ្ណា	គេន គេ វងមិជ្ឈតិ
ឧប្បជ្ឈតិ ច គេ ភោតា	យេ គេនិ មនសោ បិយា
<p>បុត្តាមិ តំ ធើរី មហាទុកាវ</p> <p>មនុស្សក្វតា កំមតាសិ បុត្តា</p> <p>គេនាមិ វិរិ ជសិតាទុកាវ</p> <p>វណ្ណា ច គេ សព្វធិសា បកាសតិក ។</p>	
អហំ មត្តា ភូរំ តិស្សា	សមត្ថ គេ បុរិ អហំ
បាវតត្ថំ កាវិក្វា	បេតលោកំ វតោ គតា
វា ធានេន ធិន្នេន	គេនាមិ អត្តតោ ភយា ។
ចំ ធិវិហំ ភតិធិ	សហ សព្វហំ ញាតិក
អសោកំ វិរិ ហំ ធិ	អាកាសំ វសវត្ថុធិ
វង ធិម្ហំ កាវិក្វា	ធានិ ធិក្វា លោកលោ ។

បានត្រៀមស្តុកស្តុកជាច្រើន ទើបបានចូលទៅកេងទាញទិស្សានុ
ស្សិមួយរូប ។

(នាងនិស្សស្លាប់) ម្ចាស់នាងទៅជីក នាងមានសម្បត្តិជំនឿន
ដោយស្ម័គ្រមកប៉កទៅ ភីស្លាងចូលទៅស្លាងចង់ឡាយ ដូចគ្នាយ
ព្រឹក សម្បត្តិរបស់នាងប្រាកដផ្សំនោះ ដោយហេតុដូចម្តេច ផល
នៃសុចរិតសំរេចផលនាងឥតនេះ ដោយហេតុដូចម្តេចបានជា
គោរពចង់ឡាយណានីមួយ ដែលជាទីពេញចិត្តកើតឡើងផលនាង
ម្ចាស់នាងទៅជីក មានកាន់កាប់ច្រើន យើងសូមម្ចាស់នាង
កើតជាមនុស្សបានធ្វើបុណ្យកម្មដូចម្តេច នាងជាទៅជីកមាន
កាន់កាប់ភីស្លាងចង់នេះដោយបុណ្យកម្មដូចម្តេច បានជានាង
មានកាន់កាប់ជំនឿន ចង់សម្បត្តិរបស់នាងក៏ភីស្លាង ។

(មានវិស្វកម្មប្រភេទ) កាលអំពីមុន មានឈ្មោះតិស្ស ខ្លួនខ្ញុំឈ្មោះ
មកដាស់ត្រីម្តងរួចសំខាន់ បានធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រូកុំអោយបានយូរអត់
មនុស្សលោកនេះទៅកាន់បេសាលា ខ្ញុំត្រេកអរដោយបានសំខាន់
ដែលបានឱ្យហើយ ទើបមិនមានភ័យក្នុងចិត្តឡើយ ។ ម្ចាស់ផ្ទះ
ចូរទានសំខាន់ អស់កាលយូរ ព្រមដោយពួកញាតិបង្អស់ចុះ
ម្ចាស់មានល្អ ចូរទានទំនៀមទម្លាប់ ទំនៀមទម្លាប់លោកនេះ ឆ្លើយ
(ចូលទៅកាន់ប៉ាន់ស្លា) ដែលមិនមានលោក មិនមានចូល
ជាទីនៅនៃសេដ្ឋីទៅកាន់ប៉ាន់ស្លា ។

ពូ ពូ

បេតិកភណ្ឌ ធម្មបទ ឧបទ្វីប បុគ្គល ឧបទ្វីប
វិទេយ្យ មន្ត្រីមហា សម្បត្តិ
អនិច្ចតា សត្តមុបេស ហេតុ
ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

បញ្ជី ធម្មបទ

(១៦) កាលី^(១) ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប

បុគ្គល ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

អបិ ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

បាបកម្ម កាតាតិ ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

កំណត់ ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

កំណត់ ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

កាតាតិ ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

បាបកម្ម ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

កំណត់ ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ពូ ពូ

បេតិកភណ្ឌ ធម្មបទ ឧបទ្វីប បុគ្គល ឧបទ្វីប

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

បញ្ជី ធម្មបទ

(១៦) (ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប) ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

(ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប) ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

១. ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប ។

វត្តញ្ច អន្ធនាវត្ត លទ្ធសិ ត្វិ យវំ គតា
 បុត្ត ច តេ បស្សីស្សសិ សុណាសាយោ^(១) ច នក្ខសិ ។
 ហត្ថេ ហត្ថេ^(២) តេ ទិដ្ឋំ ន មយ្ហិ ឧបកាឃ្យតិ
 កិត្យ ច សីលសម្បជ្ជេ វិតកតេ ធម្មស្សតេ
 កម្សេហិ អន្ធនាវត្ត មមំ នក្ខណាមាទិសិ
 តណហំ សុចិត្តា ហេស្សំ សទ្ធកាមសមិទ្ធិទិគំ ។
 តតោ សាទ្ធិតិសោ បដិស្សណិត្តា នាទិ វិបុលមាគិរិ
 អន្ធនាទំ ទានិយំ វត្តំ សេនាសនាទិ ច
 នក្ខំ កត្តញ្ច មាលញ្ច វិវា ច ឧបាហនា ។
 កិត្យ ច សីលសម្បជ្ជេ វិតកតេ ធម្មស្សតេ
 កម្សេហិ អន្ធនាវត្ត កស្សា នក្ខណាមាទិសិ ។
 សមនន្តកុដិដ្ឋេ វិចារកោ ឧបបជ្ជេថ
 ភោជនប្រាណំ ចានិយំ នក្ខណាយ វេទំ ផលំ
 កតោ សុត្វា សុចិត្តសនា កាសិឡត្តមនាវិរិ
 វិចិត្តវត្តាភរណា សាមិកំ ឧបសង្កមំ ។

១ ឧ. សុត្តសាយ ។ ២ ឧ. ហត្ថ ហត្ថេ ។

នាវិរេវផលេវហិយ និវត្តនសំពតំ បុយទិក បានឃើញនូវបុគ្គ
 តាំងឡាយរបស់នាវិរេវ បានឃើញនូវប្រសាស្តរបស់នាវិរេវ ។
 វត្តដែលអ្នកបានឲ្យដាល់ដោយដៃ មិនសម្រេចដល់ខ្ញុំទេ អ្នក
 ចូរញ្ជាក់ភិក្ខុតាំងឡាយ ដែលបរិច្ចណិដោយសីល ជាអ្នកប្រាស
 បាណនៈ ជាធម្មស្សត ឲ្យវត្តស្តាប់ស្តាប់ ដោយបាយនិវិចិត្ត
 ហើយទុំសទ្ធិក្នុងការបានដល់ខ្ញុំ ក្នុងវេលានោះ ទើបខ្ញុំនឹងដល់
 នូវសេចក្តីសុខ សម្រេចនូវសេចក្តីប្រាជ្ញាតាំងក្នុងបាន ។
 លំដាប់នោះ នន្ទសេន ទទួលបាននោះ ទទួលបានហេតុដូច្នេះហើយ
 បានចាត់ចែងនូវការដល់ប្លង់ គឺ បាយ ទឹក ច្រើន ដល់ព្រះ សេនា-
 សនៈ ច្រើន ត្រៀមត្រៀម ក្នុងស្រុកដើរផ្សេង ។ ។ នន្ទ-
 សេនាទទួលបានក៏បានញ្ជាក់ភិក្ខុតាំងឡាយ ដែលបរិច្ចណិដោយសីល
 ប្រាសបាណនៈ ជាធម្មស្សត ឲ្យវត្តស្តាប់ស្តាប់ដោយបាយនិវិចិត្ត
 ហើយទុំសទ្ធិក្នុងការបាន ដល់នាវិរេវប្រាកដ ។
 វិបាកកើតឡើងក្នុងលំដាប់ដែលបានទុំស ភោជនាហារ
 សំពត់ស្បែក ចំណីទឹកដឹកកំរើត នេះជាផលនៃទុក្ខណាបាន
 លំដាប់នោះ នាវិរេវប្រាកដនោះ ជាស្រីស្អាតមានសំពត់ស្អាត
 ទ្រទ្រង់នូវសំពត់ដ៏ទុក្ខមាត់សំពត់ ដែលកើតក្នុងផែនកាសិ មាន
 ត្រៀមវត្ថុភោជនៈដ៏ច្រើន ចូលទៅក្នុងស្នាម ។

ការផ្ដល់ ទុក្ខយាស ទុក្ខវិជ្ជាស្យ ចង្កៀង គ្រោងបោក

អភិវឌ្ឍន៍ វប្បធម៌	យ៉ា ភូ វិទ្យុស្ថ ទេវតេ
វិភាសន៍ ធម្មា សព្វ	វិសេស វិយ ភាគា
កេរ្តិ៍ ភាព វប្បធម៌	កេរ្តិ៍ ភាព វប្បធម៌
វប្បធម៌ ធម្មា ភាគា	យេ កេរ្តិ៍ ធម្មា ធម្មា

បុត្រាទី ៣ ឈ្មោះ មហាឫកាវ

មនុស្សក្រុង តំបកាសំ បុត្រ

កេរដាសី ឃុំ ជល់តាឡាង

វិស្វករ ចិន សុភ័ណ្ឌ បរាសត្តិ ។

អហំ ធនា ធនុសេន	ភវិយា តេ បុរ អហំ
ចាបកម្មំ កក្កាន	បេតលោកំ ឥតោ កតា
តវ ធិន្ទេន នាធន	មោធាមី អកុតោ ភយា ។
ចរំ ជីវ កហមតិ	សហ សទ្ធមិ ញាតិភ
អសោកំ វរជំ ហំ	អាវាសំ វសវត្ថុនំ
ឥធន ធម្មំ ចរិកាន	នាទំ ធនា កហមតិ

វិទ្យុ មន្ត្រី ប្រជាជន

អង្គជំនុំជម្រះ សវនករលោក ហ៊ុន ធីត្យា ។

ឆ្នាំបោះឆ្នោត ២០០៣ ។

លេខវត្ត ទ្វារវត្ត ទំ ៤ រឿងសាងសង់ប្រេត ទំ ៤

(ឧទ្ទេសន៍ ៖ បាសកសូត្រ) ម្ចាស់នាងខេរីធីតា នាងមានសម្បុរ
ដ៏ល្អប្រៀន ភូតានិម្មិតសព្វវិសាលចំណង ដូចជាផ្កាយព្រឹក សម្បុរ
មេសំនាងប្រាសដូច្នោះ ដោយហេតុដូចម្តេច ផលវិនិច្ឆ័យ
សំរេចដល់នាងក្នុងចំនេះ ដោយហេតុដូចម្តេច គោតៈចំណង
ណាមួយ ដែលជាចំណងចិត្តកើតឡើងដល់នាង

ម្ចាស់នាងទេវីភា មានកន្ទុកពងច្រើន យើងសូមសួរ

នាង នាងកាលកើតជាមុនសូត្រានេះផ្ដើមនាគម្ដងរមែង

នាងជាទេវតាមានអានុភាពរៀនយ៉ាងនេះ ដោយ

បញ្ចកម្មដ៏ចម្រើន ទាំងសម្បូរបែបនានាក៏ក្លាយជាស្ថាប័ន ។

(នាងប្រាសាទ) ម្ចាស់ទីស្រុក ឡូត៍នាងនាង ជាភរិយារបស់

អ្នកក្នុងកាលមុន បានធ្វើអំពើកាតព្វកិច្ច ទើបបានទៅអំពីមនុស្សលោក
នេះកាន់បេករលោក ខ្ញុំត្រេកអរដោយបានបស់អ្នកដែលបានឱ្យ
ហើយទើបអ្នកបានឃើញក្នុងទីលាភ ១១ឡើយ ។ ម្ចាស់ភយបតី អ្នកប្រម
ពាន់ក្នុងកញ្ញា គឺពាន់អស់ខ្នា ចូលរស់នៅអស់កាលយូរ ម្ចាស់ភយបតីអ្នក
ទំប្រព្រឹត្តន័ម ទំឱ្យបានក្នុងលោកនេះ នឹងចូលទៅកាន់ទិព្វស្ថានដែល
មិនមានសោក មិនមានធូលីជាទីនៅនៃវិសាគីទៅក្នុងពាន់ឡើយ ។

អកចរោនាមន៍នៃវិទ្យា ភិសេចក្តីកំណា ញាត្រមទាំងបួស

សល់ចេញ ប្រុសចាត់ទុក ចូលទៅកាន់ហ៊ុនស្អាត ។

ចក្ខុវិស័យសង្គម ទំ ៤ ។

សុខត្ថបទៈ ខុទ្ទកនិកាយ បេរគុ

បញ្ចម៍ មជ្ឈិមនិកាយប្បវត្ត

(១៧) អលង្កិតា មជ្ឈិមនិកាយ

។ បេ ។

(វិហារវត្តស្មី សត្តមស្ស សុទ្ធិត្តវត្តស្ស ឈរវត្តស្មី ធម្មទិ)

មជ្ឈិមនិកាយប្បវត្ត បញ្ចម៍ ។

ធម្មិម៍ កណ្ណប្បវត្ត

(១៨) ឧដ្ឋហិ កណ្ណតិ^(១) កេសិ កោ អត្ថោ សុបបេន កេ
 យោ ព តុយ្ហំ សកោ ភាគា ហធម៌ ចតុត្ថ ធិត្តាលំ
 តស្ស វាតា តលីយន្តិ^(២) យដោ ជញ្ញត្ត កេសវាតិ។
 តស្ស តំ វចនំ សុត្វា រោហិណេយ្យស្ស កេសវា
 ករមាធិបោ វុដ្ឋាសិ^(៣) ភាគុ សោភេន អនិកោតិ^(៤) ។
 កំ ធុ ឧធម្មត្ថវោ កេវលំ ឆ្មារកំ វេមិ
 សសោ សសោតិ លបសំ កំ ធិសំ សសមិច្ឆសំ
 សោវណ្ណមយំ មណីមយំ លោហមយំ អថ វុច្ឆិយមយំ
 សត្វសិលាបក្សមយំ កាវយិស្សមិ កេសសំ^(៥)

១ ខ. កណ្ណ ៣ ។ ២ ឧ. ធិត្ត ១ ។ ៣ ខ. វុច្ឆិយ ។ ៤ ឧ. អនិកោតិ ។
 ៥ ឧ. សយំ ។

សុខត្ថបទៈ ខុទ្ទកនិកាយ បេរគុ

រឿងមជ្ឈិមនិកាយប្បវត្ត ទី ៥

(១៧) អ្នកមានគ្រឿងប្រដាប់ហើយ មានកណ្ណលំដាប់

។ បេ ។

(ត្រូវមើលក្នុងរឿង ៨ នៃសុត្តន្តបិដក ក្នុងវិហារវត្ត)

ចំរើននៃកណ្ណប្បវត្ត ទី ៥ ។

រឿងកណ្ណប្បវត្ត ទី ៦

(១៨) (រោហិណេយ្យ អាមាត្យក្របខ្យល់) បត់គ្រឿងកណ្ណៈ ព្រះ
 អន្តិម្បិទ្ធិ យូរព្រះអង្គក្រោកឡើង ព្រះយាជន៍អ្វីដល់ព្រះអង្គ
 ដោយការផ្គត់ផ្គង់ខ្យល់ ខ្យល់កក់ក្រហាយឡើង ដល់ព្រះរាជកន្លែង
 ដែលផ្ទុកព្រះទ័យនឹងចក្ខុភាពស្តាប់ប្រះអង្គ បត់គ្រឿងកណ្ណ
 ព្រះរោសាណ្ណ យដបណ្តែតកំពុងតែរំពើក ។

ព្រះបាទកេសវៈ ទ្រង់បានស្តាប់ពាក្យនោះ របស់រោហិណេយ្យ
 អាមាត្យនោះហើយ ក៏ស្តាប់ព្រះហ្វូង ទ្រង់ក្រោកចាកក្រុងព្រះ
 បន្ទំហើយទ្រង់ទន្ទឹមទ្រង់ខ្យល់ ព្រោះសព្វគ្រឹះសោកចំពោះព្រះកេសវៈ
 អ្នកមានសភាពជាមនុស្សឆ្អឹង បានជាត្រាច់ទៅសព្វស្រុក
 ទ្វារនោះនេះ ហើយស្រែកថា ខ្សោយៗ ដូច្នេះ អ្នកចង់បានខ្សោយអ្វី
 ខ្សោយមាស ខ្សោយកែវមណី ខ្សោយទង់ផែន ឬមួយខ្សោយប្រាក់
 ខ្សោយសង្ក្រាន្ត សិលា កែវប្រកាស យើងនឹងប្រើគេទ្វារខ្សោយឲ្យអ្នក

ចេតនា ទុក្ខយស្ស ទុក្ខវិបាកស្ស ចន្ទីមំ កលាច្យេតនុ

សន្តិ អន្តរាបិ សសកា អន្តរាគមន៍ ។
 តេបិ តេ អាទយិស្សមិ កំណិសំ សសមិច្ឆសីតិ ។
 ឆាបំ មេ តេ សស វេទ្ធ យេ សសា បមរិទិស្សិតា^(១)
 ចន្ទតោ សសមិច្ឆាមិ តិ មេ ឱហា កេសវាតិ ។
 សោ ទ្ធន^(២) មនុស្សានុ ជីវិតំ វេទហិស្សសិ
 អបគ្កយំ បគ្កយសិ ចន្ទតោ សសមិច្ឆសីតិ ។
 ឯវាញេ កណ្ណា ជាតាសិ យេ ធម្មាមនុសាសសិ
 កាស្មា បុរេ មតំ បុត្តំ អន្តរាបិ មនុសោ ចសិ
 ន តិ^(៣) លត្តា មនុស្សន អមនុស្សន វា បន
 ជាតោ មេ មាមំ បុត្តោ កុតោ លត្តា អលត្តិយំ
 ន មត្តា មូលកេសដ្ឋា ឱសខេហិ ជនេន វា
 សត្តា អាទយិទុំ កណ្ណា យំ បេកមនុសោ ចសិ ។

១. ច. បរិសិទ្ធ ។ ២. ទ. វ. ៣. ខ. យេ ទ. វ. ច. ឃ. ៤.

ចេតនា ទុក្ខវិបាកស្ស ចន្ទីមំ កលាច្យេតនុ

កុំពោរសាគរេ ភូមិទទ្ធករយជ័យ ដែលគ្រាប់ស្មៅស្រូវក្នុងប្រាក្រាន
យើងនឹងនាំយកទទ្ធករយជ័យនោះមកឱ្យអ្នក តើអ្នកចង់បានទទ្ធករយ
ដូចម្តេច ។

ទទ្ធករយនាំយកទទ្ធករយណា ដែលអាស្រ័យនៅលើផែនដី ខ្ញុំប្រា
អង្គមិនប្រាថ្នាចង់បានទទ្ធករយនាំយកនោះទេ ខ្ញុំប្រាអង្គប្រាថ្នាចង់បានតែ
ទទ្ធករយអំពីដួងព្រះចន្ទ បត់គ្រប្រះអង្គមានព្រះកេសាឡៅ សូម
ប្រាអង្គនាំយកទទ្ធករយនោះមកឱ្យខ្ញុំ ។

មាលកនិដ្ឋិតាញាតិ អ្នកនោះនឹងក្ស័យជីវិតដ៏ថ្លៃថ្លា អ្នកប្រាថ្នាចង់
ដែលមិនខ្លាប្រាថ្នា ព្រោះអ្នកប្រាថ្នាទទ្ធករយអំពីដួងព្រះចន្ទ ។

បត់គ្រប្រះអង្គមានព្រះកេសាឡៅ បើប្រះអង្គច្រើនគ្រប់យ៉ាងនេះ
ហើយ គួរតែប្រះអង្គប្រៀបប្រដៅអ្នកដទៃបាន ចុះក្នុងវិថីនេះ ហេតុ
ដូចម្តេច បានជាប្រះអង្គ ច្រើនប្រះកន្លែងនឹងបុត្តដែលធ្វើមរណភាព
ក្នុងកាលមុន ។ (ពាក្យថា) បុត្តចេសយើងកើតមកហើយកុំស្តាប់ទៅ
វិញ ពាក្យនោះ មនុស្សនឹងទៅកាន់ដែលបានឮបានស្តាប់ឡើយ ប្រះ
អង្គតប្បិយបាននូវចេសដែលមិនត្រូវបានអំពីចំណា បត់គ្រប្រះអង្គមាន
ព្រះកេសាឡៅ ប្រះអង្គច្រើនសាយសាគរនេះក្នុងកាលដែលនៅតាន់
បរិណេយយើងអ្វី ប្រះអង្គមិនអាច ដើម្បីនឹងនាំយកមកវិញបាន
ដោយមន្ត ដោយមូលកេសដ្ឋៈ ដោយឧសថ ឬដោយគ្រឿងឡើយ ។

មហាទូតា មហាកោកា រដ្ឋវត្តាបិ ខត្តិយា
 បហុតទទេត្តាសេ តេមិ ឆោ អជេនមា ។
 ខត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុត្តា ចណ្ឌាលបុត្តិសា
 ឯកេ ចាត្រា^(២) ជានិយា តេមិ ឆោ អជេនមា ។
 យេ មន្តិ បរិវត្តន្តិ ធន្យន្តិ ព្រាហ្មជន្តិកំ
 ឯកេ ចាត្រា^(២) ជវិជ្ជាយ តេមិ ឆោ អជេនមា ។
 សសយោ វាចំ យេ សុត្តា សញ្ញតត្តា ភមស្សិទោ
 សភី តេមិ កាលេន វិជហន្តិ ភមស្សិទោ ។
 ការិកត្តា អរហន្តោ កកតត្តា អនាសវា
 ឯកុបន្តិ សមិ នេហិ ចុញ្ញាបបរិកុយាតិ ។
 អាទិក្ខំ វក មំ សន្តិ យតសុត្តិ បាទិកំ
 ភិវិនា វិយ ឱស័ក្ខំ^(៣) សត្វំ ឯត្វាបយេ ធារំ ។
 អក្ខន្ធិ^(៤) វក មេ សស្សំ សោតំ បាទយឯស្សតិ
 យោ មេ សោតុបរេតស្ស បុត្តសោតិ អបាទុទិ

១. ២ ឧ. ឧញ ។ ៣ ឧ. ឧ. វិស័ក្ខំ ។ ៤ ឧ. អក្ខន្ធិ ។

ពួកជនអ្នកមានច្រកច្រើន មានគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើនក្តី ពួក
 ក្សត្រិយ៍ដែលនៅក្នុងរដ្ឋមណ្ឌល មានច្រកច្រើនស្រដៀងច្រើនក្តី ជន
 ចាំនិរោកក៏ដទៃមិនមែនអំពីជននិរោកឡើយ ។ ក្សត្រិយ៍ក្តី
 ព្រាហ្មណ៍ក្តី វេស្សៈក្តី ស្សៈក្តី ចណ្ឌាលក្តី បុគ្គសៈក្តី ជនចាំនិរោក
 ផ្សេងគ្នាដោយជាតិ ជនចាំនិរោក ក៏មិនមែនអំពីជននិរោក ។
 ជនចាំនិរោកយកប្រព្រឹត្តតំស្មារតីយមន្ត ប្រកបដោយអង្គ ៦ ដែល
 ព្រហ្មបានធារហើយ ជនចាំនិរោកផ្សេងគ្នាដោយវិជ្ជា ជនចាំនិរោក
 ឯង ក៏មិនមែនអំពីមហានិរោក ។ ឡូកិទៀត ពួកអសីណា ជាអ្នក
 គ្រោងជាអ្នកសង្រួមកាយនិរោក មានព្យាយាមផុតកំរើកាលស
 ពួកអសីដែលមានព្យាយាម ផុតកំរើកាលសនោះឯង ក៏មែនលះ
 បង្គំសរីរៈទៅតាមកាល ។ ព្រះអរហន្តចាំនិរោក អ្នកមានទូលំទូលាយ
 ហើយមានកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ មានអសវៈអសរហើយ មែន
 ដាក់ចុះខ្លួនព័ត៌មាននេះ ព្រោះអស់បុណ្យនឹងចុប ។

ចម្លើយនេះសេចក្តីស្រឡាញ់ច្រកច្រើនរបស់យើងដែលក្តៅដោយ
 ភ្លើងនិរោកសាសនាឱ្យរលក ដូចបុគ្គលយកទឹកទៅស្រោចស្រយ៉ាងភ្លើង
 ដែលរងនាងខ្លាញ់។ បរតិសេចក្តីសោកដែលគាត់ស្រយនៅក្នុងភ្លើង
 របស់យើង អ្នកក៏បានដកចេញហើយ អ្នកបានបោះបង្គំខ្លួនសេចក្តី
 សោកព្រោះក្សេមក្សាយើងដែលមានសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ហើយ

បេតិកភ័ណ្ឌ ទ្រព្យសម្បត្តិ សង្គម ធនបាលប្រតិបត្តិ

ស្រាបា អនុប្បសន្តោស្ថំ សិទ្ធិក្រោតស្ថំ ធិតុកោ ។
 ១ សោចាមិ^(១) ធន កោតាមិ កវ សុត្វាន កាសិកិ
 ឯវ កកេន្តំ សម្បត្តា យេ ហោន្តំ អនុគម្មកា
 ធិតុយន្តំ^(២) សោកម្មា យេដា ដេដ្ឋវ កាតវ
 យស្ស ឯតាធិសា ហោន្តំ អមច្ឆា បរិចារិកា
 សុភាសិតេន អទ្ធន្តំ^(៣) យេដា ដេដ្ឋវ កាតវន្តំ ។

កម្មប្បវត្តិ ផ្នែក ។

សង្គម ធនបាលប្រតិបត្តិ

(១៧) ធនោ ធុតុណ្ណោចាសិ កីសោ ធនធិសណ្ឌិកោ
 ឧប្បាសុសិកោ កីសិកោ កោ ធុត្វិ អសិ មាសិកិ ។
 អហំ កន្តោ យេតាម្មំ ធុតុកោ យេសោកីកោ
 ចាបកម្មំ កវិក្វាន យេតលោកិ វេតោ កតោតិ ។
 កី ធុ កាយេន វិចាយ មនសា ធុត្តដំ កតិ
 កិស្ស កម្មវិចារោន យេតលោកិ វេតោ កតោតិ ។

១ ឧ. តោ សោចាមិ ។ ២ ឧ. វិនិច្ឆយនំ ។ ៣ ឧ. កាតវន្តំ ។

បេតិកភ័ណ្ឌ ទ្រព្យសម្បត្តិ ២ ប្រៀងធនបាលប្រតិបត្តិ

យេនីនោះមានសាគីសេចក្តីសោកបានដកចេញហើយជាអ្នកគ្រងកំ
 ហើយមានទុក្ខរំលត់ហើយ ។ យេនីលែងសោក លែងដឹងហើយ
 ព្រោះបានស្តាប់គាត់របស់អ្នក ដទៃទាំងឡាយណា ប្រកបដោយ
 បញ្ញាជាអ្នកអនុគ្រោះ ដទៃទាំងនោះធ្វើយ៉ាងនេះ យេសល្អិត បាន
 ញ៉ាំងបង្វែងឲ្យត្រឡប់ចាកសេចក្តីសោក កាតាឡាវ៉ាន់ឡាយ
 ដែលជាអ្នកបំរើរបស់ព្រះអង្គណា ក៏មែនប្រាកដដូច្នេះ ដូចជា
 យេសល្អិត បានញ៉ាំងបង្វែងឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមសុភាសិត ។
 ចប់ ប្រៀងធនបាលប្រតិបត្តិ ២ ។

ប្រៀងធនបាលប្រតិបត្តិ ទី ២

(១៨) (ពួកពាណិជស្ថេរ) អ្នកជាបុគ្គលកាត្រាត មានបូរមានសម្បត្តិ
 កាត្រាត ស្តាំងស្តម្ភរមែងដោយសារសេ មានផ្គត់ផ្គង់នៃតាមស្តម្ភ ឆ្នាល
 អ្នកធិតុ ចុះអ្នកជាអ្វី ។

(ប្រកបដោយ) បតិក្រអូតទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាប្រកបដល់ទុក្ខ
 សេចក្តីទុក្ខ ដោយមេរោហសព្វ ព្រោះធ្វើអំពើកាត្រាត ទើបទៅអំពី
 មនុស្សលោកនេះ កាន់បេតលោក ។

ចុះអំពើកាត្រាតដែលអ្នកបានធ្វើដោយកាយ វិចារ ចិត្ត ដូចម្តេច
 អ្នកទៅ អំពីមនុស្សលោកនេះ កាន់បេតលោក ព្រោះវិជ្ជាករនៃ
 កម្មដូចម្តេច ។

នគរំ អត្ថំ នសង្ខារំ^(១) ឯវត្ថុន្តរំ វិស្សុត្តិ
 តត្ថ សេដ្ឋំ បុរេ រោសី ធននាលោតិ មំ វិទូ ។
 អសីតំ សកដកហំ ហិកញ្ញស្ស អហោសិ មេ
 បហុតំ មេ ជាតុបំ មុត្តារេធុរិយា ពហូ ។
 តាវ មហាធនស្សបិ ធន មេ ជាតុ មិយំ អហុ
 វិនិច្ឆ័យ ទ្វារំ កុញ្ញមិ មា មំ យា ធនកាទុស្សំ ។
 អស្សនោ មជ្ឈិ ជាសី កាណិយា បរិភាសតោ
 ធនន្តរំ កកាទុស្សំ វាយស្សំ ពហុជ្ជំ^(២) ។
 វិចារោ ធនំ ធនស្ស សំយមស្ស កុតោ ផលំ
 ចោត្តារញ្ញោធនាធាមិ អាណាមិ ធន រោមិកេ
 បចារយោ ធន វិចារសេសី ធុត្តេ សង្កមធាមិ ធន ។
 ស្វាហំ អគតតាស្សាលោក កកាចាចោ តតោ ធុតោ
 ឧប្បន្នោ មិគ្គិវិសយំ^(៣) ឧប្បន្នាសសមម្បតោ
 បព្វមញ្ញាសវស្សនំ តតោ កាលកតោ អហំ ។
 ជាភិជាធាមិ កុត្តិ វា មិគ្គំ វា បន ចាមិយំ
 យោ សំយមោសោវិចារសោ យោវិចារសោ សំយមោ
 មេតា ហិ តតំ ជាធនំ^(៤) យោ សំយមោ សោ វិចារសោ ។

១ ធនំ បន្តន្តរំ ។ ២ ប. ពហុជ្ជេ ។ ៣ ឧ.បេតិកភ័ណ្ឌ ។ ៤ ឧ.លោ ។

ទាននរមួយ លោកខ្មែរក្នុង ក្នុងជំនុំនេះ ក្នុងជំនុំនេះ
 ខ្ញុំក៏តែងសេដ្ឋី ក្នុងនរមួយ តែស្គាល់ខ្ញុំជាអនុបាល ។ ខ្ញុំមាន
 ព្រះ ៨០ ទេវមានសាស្ត្រច្រើន មានក្រៃបុណ្យនឹងក្រៃពេកច្រើន ។
 ការឱ្យខ្ញុំបានមិនជាខ្វះពេញចិត្តរបស់ខ្ញុំ អ្នកមានព្រះច្រើនដល់
 ត្រូវ ខ្ញុំក៏បំប៉នប្រដាប់ភាគ មិនឱ្យពួកយាចកាយឱ្យខ្ញុំឡើយ ។
 ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានសត្វ កំណាញ់ស្វិតស្វាញ ដោយប្រពៃពួកជនអ្នកឱ្យ
 អ្នកធ្វើ បានយាយាតខ្ញុំដល់ច្រើន ។ ផលនៃទានមិនមាន ផល
 នៃការសង្គ្រោះនឹងមានមកអំពីណា ខ្ញុំបានចំណាយស្រះបោករណីនឹង
 អណ្តូងទឹកផង របស់ដែលគេដាក់ក្នុងកាមផង រោងទឹកផង ខ្ញុំស្គាល់
 ក្នុងទីក្រៅបានដោយលំបាកផង ។ ខ្ញុំនោះមិនបានធ្វើអ្វីឱ្យក្រៃក្រេក
 ឱ្យអំពីមនុស្សលោកនោះទេក៏តែក្នុងកំណើតប្រក ពេញប្រៀប
 ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់អស់ ៨៥ ឆ្នាំ តាំងពីខ្ញុំធ្វើមណោកាលអំពី
 អត្តកាលនោះ ។ ខ្ញុំមិនបានបំណេតបាយ ឬផឹកទឹកឡើយ
 សេចក្តីសំរៃ (មិនឱ្យបាន) ណា នោះជាសេចក្តីវិនាស សេចក្តី
 វិនាសណា នោះជាសេចក្តីសំរៃ បានពូជ ប្រេតវិនិច្ឆ័យ
 វេសនីដ៏ដ៏ថា សេចក្តីសំរៃណា នោះជាសេចក្តីវិនាស ។

១ ឌី. ប. ភាពសម្បូរតា ។ ២ ប. កេ ។ ៣ ប. ទបេញចិ ។ ៤ ប. មេត្តេយ្យ ។

អំពីជាតិមុន ខ្ញុំបានសំរាប់ គម្រោងបានឱ្យព្រះពុទ្ធតាំងឡាយដើរច្រើន កាល
ទេយ្យធម៌តាំងឡាយមាននៅ ខ្ញុំមិនបានធ្វើចំពឹងដល់ខ្លួនឡើយ ។
ខ្ញុំនោះក្តៅក្រហាយក្នុងកាលទានក្រោយ អាទាសនៈព័ត៌មានផលកម្ម
របស់ខ្លួន កាលពីយ៉ាងនោះដោយការត្រួតពិនិត្យទៅតាមសៀវភៅ ។ ខ្ញុំ
ធ្លាក់ទៅលើទុក្ខក្នុងកម្មវិធីនោះ រហូតដល់ ជាខែកោះជ្រុង៤ មាន
ត្រូវសំរាប់ដោយចំណែកដែលនៅលើកស្មើគ្នា មានបើដែលធ្វើដូច្នេះវិញ
ប្រហែលដោយដែក ។ ផ្ទៃដែលនឹងក្រោមនៃមហានគរនោះ សុទ្ធតែ
ដែកមានភ្លើងនេះទទួលបានប្រាសឆ្កែ ផ្សាយទៅបានមួយរយោងធំដុំ
វិញតាំងនៅសព្វកាល ។ ខ្ញុំបានឆ្លើយទៅនា អស់កាលយូរនៅក្នុង
ក្នុងនេះនោះ ដោយផលនៃបុណ្យ ព្រោះជាមុននោះ ខ្ញុំរឹបសោក
ស្តាយគ្រប់គ្រងកាល ។ ខ្ញុំប្រាប់សេចក្តីនោះដល់អ្នកតាំងឡាយ
អ្នកតាំងឡាយមកកាន់ច្រើននេះមានប្រមាណប៉ុន្មាន សេចក្តីប៉ាន់
ចូរបានដល់អ្នកតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយកុំធ្វើកម្មលាមក នោះក្នុង
វាលបុគ្គលិកស្វាគម្សីយ ។ បើអ្នកតាំងឡាយ នឹងធ្វើ ធ្វើដូច្នេះនេះ
ខ្ញុំក្រមុលមកនោះ ទោះបីអ្នកតាំងឡាយ ហៅទៅលើអាគារ
ក៏មិនផុតពីសេចក្តីទុក្ខ អ្នកតាំងឡាយឆាប់ប្រតិបត្តិទាញបំបាត់ កោត
ក្រែងដែលបុគ្គលជាធំ ក្នុងគ្រូល ឆាប់ធ្វើការប្លែក ដែលសមណ
ប្រាហ្មណ៍ អ្នកតាំងឡាយនឹងទៅវាសនៈដោយបុគ្គលកម្មយ៉ាងនេះ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេវេវុត្ត

ន អន្តរាគមន៍ ន សមុទ្ទមន្តរោ
 ន បព្វតាមី វិវិ បរិស្ស
 ន វិជ្ជតិ សោ ជពតិប្បនេសោ
 យត្រដ្ឋិកោ មុក្ខោយ្យ ចាបកម្មាតិ ។
 ននេសញ្ញេសនុ សន្តមំ ។

អដ្ឋមិ ចូឡសេដ្ឋិយ្យេវត្ថុ

(២០) នត្តោ តីសោ ចត្វជេតាសិ កន្ត
 រត្តិ កុហិ កន្តសិ តិស្ស ហេតុ
 អាចិត្តោ មេតិ^(១) អបិ សត្តុលោមុ
 សល្យោ វត្ថុំ បដិច្ចាធម្មេ តុវត្ថុ ។
 ពាកណាសីនតំ ទ្វាយុដ្ឋំ
 តត្ថាហំ តហបតិ អន្ធកោ អហំ^(២) ធិន្នោ^(៣)
 អនាតា តតិកម្មនោ អាមិសស្មី
 ធុស្សីល្បន្ត^(៤) យមវិសយម្ហិ បត្តោ ។
 សោ សុចិត្តាយ កិលមិតោ តេហំ តេនេវ
 ញាតិសុ យាមិ អាមិសតិក្ខុហេតុ
 អនាទសីលា ន ច សទ្ធិហន្តិ

១២. ថ្ម ។ ២. អហុតិ ធិន្ត ។ ៣. វិ. ចេវ ។ ៤. វ. ប. ឡស្សីលេខ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេវេវុត្ត

ហោរេវេក្ខន្ធកាសា កិមិន្ទេ (អំពីបាបកម្ម) ចូលទៅក្នុង
 កណ្តាលសមុទ្រ កិមិន្ទេ ចូលទៅក្នុងចន្លោះភ្នំ កិមិន្ទេ
 បុគ្គលវិភាគា ក្នុងប្រទេសនៃផែនដីណា ហើយរួចចាក
 បាបកម្មបាន ប្រទេសនៃផែនដីនោះ មិនមានរឿយ ។
 ធម៌ រឿងនេះឈ្មោះថា ទី ៧ ។

រឿងចូឡសេដ្ឋិយ្យេវត្ថុ ទី ៨

(២១) (ព្រះបាទអធិបតេស្វត្រូវទ្រង់សួរថា) បតិព្រះលាភដ៏ចម្រើន លោក
 ជាបព្វន្តិក^(១) មានកាយកាត្រាត ស្តាន់ស្គម ហេតុអ្វីបានជាលោក
 ទៅកាន់ចំណីកក្កដាវិលាស្រី សូមលោកប្រាប់ហេតុនោះដល់
 ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងអំបិលចាត់ចែងទ្រព្យទាំងពួង កាមអច្ឆាស្រ័យនៃលោក ។
 (ប្រតតបថា) ក្រុងពាកណាសី មានភិក្ខុសត្វល្បីទៅក្នុងទី
 ឆ្ងាយ ខ្ញុំជាភហុបតិ មានទ្រព្យច្រើន ក្នុងក្រុងពាកណាសីនោះ
 ជាអ្នករំលោភបំពានខ្លាំង មានចិត្តជាប់នៅក្នុងកាមិសៈ ផលខ្ពស់
 យមវិសយ (បេតលោក) ដោយ ភាវៈទ្រុស្តសីល ។ ខ្ញុំជាបុគ្គល
 លំបាកដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ប្រាកដដូចជាម្តុលចាក់នៅ
 ជាប់ច្នៃ ព្រោះអំពើកាក្រក់នោះ រើបទៅឲ្យញាតិ ជាហេតុនឹង
 បានកាមិសៈតិចតួច (ពួកមនុស្សណា) មិនទិវ្យាន មិនជឿថា

១. បានជាព្រះបាទអធិបតេស្វត្រូវ ទ្រង់សួរព្រះនោះយ៉ាងនេះ ព្រោះទ្រង់ឃើញក្បាលព្រះ
 ចោរព្រះដោលឆ្អឹងអក្ខរស (អន្តរាគមន៍) ។

ចេតនា ទុក្ខយស្ស ឧត្តរន្តរេ ឧត្តរន្តរេ ឧត្តរន្តរេ ឧត្តរន្តរេ

ធានី ដល់ ហោតិ បរម្មំ លោកេ ។
 ធីតា ច មឃ្លី លបតេ អតិក្ខណំ
 ធស្សាមិ ធានី បិតុនំ បិតាមហានំ
 ឧបដ្ឋិតំ បរិសយន្តំ ប្រាហ្មណ
 យាមិហំ អនុកាវន្តំ កុត្តំ ។
 តមរោច រាជា តវមនុកវិយាទ តម្បិ
 ឈ្យាសិ ទិប្បិ អហម្ប ករិស្ស បូជិ
 អាទិត្យ មេ តំ យនិ អត្ថិ ហេតុ
 សន្តាយិតិ ហេតុវិចារី^(១) សុណោម ។
 តថាតិ វត្តា អភមាសិ តត្ថ
 កុញ្ញស្ស កត្តំ ឧ បទត្តិណារហា^(២)
 បច្ឆា តមិ^(៣) រាជកហំ បុតាបរិ
 ចាតុរហោសិ បុរោ ជនាទិបស្ស ។
 ជិស្វាទ បេតិ បុនេរ^(៤) អាតតិ
 រាជា អរោច អហិមិ តី ធនាមិ
 អាទិត្យ មេ តំ យនិ អត្ថិ ហេតុ
 យេន តុវំ ចិត្តវំ បីណិកោ សិយា ។

១ ឱ. ហេតុវិចារី ។ ២ ឱ. ឧបទត្តិណារហា ។ ៣. ឧបទត្តិណារហា ។
 ៤ អន្តិកថាយំ បច្ឆាទមិជំ ទិស្សនិ ។ ៥. បុនេរ ។

ចេតនា ទុក្ខយស្ស ឧត្តរន្តរេ ឧត្តរន្តរេ ឧត្តរន្តរេ ឧត្តរន្តរេ

ផលបានមានក្នុងបរិយាកាស (មនុស្សចាំនិរន្តរៈនៃភិក្ខុជា
 ប្រភេទនៃទុក្ខដូចជាទុក្ខនេះ) ។ ចំណែកនៃការបែងចែក គោល
 រឿយៗ ថា អាក្ខរក្សានឹងឱ្យបានដល់បិតា ដល់ធីតា កំបាន
 ឱ្យប្រាហ្មណ៍ចាំនិរន្តរៈបរិយាកាសនៃផលទទួលបានកំបាន ខ្ញុំ
 ទៅកាន់អន្តរក្សានៃនរ ដើម្បីបរិយាកាសនៃផលបាននោះ ។

ព្រះបាទអង្គរក្សត្រី បានគ្រាស់សួរទៅប្រកានោះថា
 អ្នកបានទទួលផលបាន (ដែលជាការបែងចែកអ្នកបានកំបាននៃ
 ហើយ) នោះ គប្បីត្រឡប់វិលវិញនាបំ យើងនឹងធ្វើការបូជា
 (ដល់អ្នក) បើមានហេតុ អ្នកចូរច្រាប់ហេតុនោះដល់យើង
 យើងនឹងស្តាប់តាមប្រកបដោយហេតុដែលត្រូវជឿ ។

ប្រកានោះពោលដូច្នោះហើយ បានទៅកាន់អន្តរក្សានៃនរ
 នោះ ត្រូវប្រាហ្មណ៍បរិយាកាសក្នុង ក្នុងអ្នកមិនដល់បទត្តិ-
 ណា (ព្រោះជាប្រាហ្មណ៍ទ្រុស្តសិល) តាំងក្រោយមក
 ប្រកានោះទៅទៅនរកនៃគ្រឹះវិញ ក៏ប្រាកដចំពោះព្រះក្សត្រ
 ព្រះបាទអង្គរក្សត្រីជាដាច់ផ្ទៃផង ។

ព្រះរាជាបានទទួលវិញប្រកបដោយហើយ គ្រាស់សួរថា
 យើងនឹងឱ្យដូរអ្នកជាបុគ្គលនៃអ្នកអស់កាលយូរ ដោយហេតុ
 ណា បើហេតុនោះមាន អ្នកចូរច្រាប់ដល់យើង ។

សូត្របិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

ពុទ្ធកុរ សង្ឃំ ធម៌សិលាធម៌ កង
 អន្ទេន ចារណេន ចីវរេន
 តំ ធម្មតិណំ អាធិស មេ ហិកាយ
 ឯវំ អហំ ចិត្តវំ បីណិកោ សិលា ។
 កកោ ច វាជា ធម្មតិកា^(១) កាវនេ
 ធានំ សហគ្គា អតុលកុ ធម្មា^(២)
 សង្ឃ ច អាណេយំ បកតី^(៣) តថាគតស្ស
^(៤) ចេតស្ស បធម្មតិណំ អាធិសិកុ ។
 សោ បូជិតោ អតិវិយ^(៥) សោភមាធា
 ចាតុរហាសិ បុរោ ជនាធម្មស្ស
 យក្ខោហមស្មី បរមិទ្ធិបត្តា
 ឧ មយ្ហី ឥន្ទ្រិសមសធិសា មនុស្សា ។
 បស្សនុកាវំ អបរមិតំ មមយេនំ
 តយានុទិដ្ឋំ អតុលំ ធម្មតា សង្ឃ
 សំគប្បិតោ សសតិ សរោ ពហុហិ
 យាមិ អហំ សុខិតោ មនុស្សនេវាតិ ។

បុព្វសង្ឃប្បវេណី ឧទ្ទិស ។

១ ម. ធម៌សិលា ។ ២ ឧ. ទវិកា ។ ៣ ឧ. សិលេ អាណេសិ ចកតិ ។
 ៤ ឧ. ឥន ហនេ គស្ស បាតិ អធិ ។ ៥ ឧ. អតិវិ ។

សូត្របិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

បតិក្រមហាពជ សូមព្រះអង្គអង្គុសព្រះភ្នំផង ព្រះសង្ឃ
 ផង ដោយបាយ ទឹក ឆ័ត្រចិវរ ហើយសូមទទួលទុក្ខណាបាន
 នោះ មើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំគប្បីជាបុគ្គលវិជ្ជកន្លងអស់
 កាលយូរ ដោយប្រការហ្នឹងនេះ ។

ភ្នំកាលនោះ ព្រះកេតិកាស្តចុះចាកប្រាសាទនោះ ហើយ
 ថ្វាយទូរវាន បានឡើងសក្រប្រមាណមិនបាន ដោយព្រះហស្ត
 ព្រះអង្គឯង ដល់ព្រះសង្ឃ ហើយក្រាបទូលអំពីវានដែលបាន
 ធ្វើចំពោះព្រះភិក្ខុ ហើយទទួលទុក្ខណាបានដល់ប្រេក ។

ប្រេកនោះ ដែលព្រះកេតិកាស្តហើយ ក៏ជឿជាក់ព្រះពុទ្ធ
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងបីព្រះក្រុងព្រះកេតិកាស្តជាដំបូងផង ពោល
 ថា ខ្ញុំព្រះអង្គជាយក្ស សម្រេចនូវប្លង់ដ៏ឥតម កេមនុស្សមានប្លង់
 ព្រាហ្មណ៍ស្មើនឹងខ្ញុំនាង ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទេពមើល ទូរ
 កានុភាពរបស់ខ្ញុំ កេប្រមាណមិនបាននេះ បានដ៏ឥតមដែល
 ព្រះអង្គទទួលហើយទ្រង់ចំពោះសង្ឃ បតិក្រមទុក្ខទេព ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ជាបុគ្គលវិជ្ជកស្តប្បស្ថាន ដោយកុំចាំនិទ្យាយច្រើន
 រឿយៗ សព្វកាល ក៏បានទូរសេចក្តីសុខ ឥឡូវសូមណាទៅ ។

ចប់ រឿងបុព្វសង្ឃប្បវេណី ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិវគ្គ
 យស្សកោះត្តិមិ យេវ វសេយ្យ
 អន្ធនំ ចារុនំ ឧបដ្ឋិតោ សំយោ
 ធនំ ឥស្សនាមិ មនសាមិ ចេតយេ^(១)
 អនុត្តរាណិ ធិបតេ មិត្តទុត្តិ ។
 យោ បុត្រេ កកតកាល្យាណោ បដ្ឋា ចារុមន ហិសតិ
 អល្លទាណិបាតោ^(២) ចោសោ ឧសោ កប្រាជ្ញំ បស្សតីតិ។
 យោ អប្បទុដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ទុស្សតិ
 សុត្តស្ស ចោសស្ស អនុត្តរាស្ស
 កមេវ ពាសំ ចរោតិ ចាមិ
 សុទ្ធមោ រោជា បតិវត្តិវ ចំតោតិ ។
 តាហិ ធម្មេវ វា មនុស្សេន វា
 ឥស្សនេយេន វាហិ សុប្បសម្ពោ^(៣)
 យត្ថោបាធម្មំ បាមិទិបត្តេ
 ទិវត្តិមោ វណ្ណតល្យបបដ្ឋោតិ ។

ចាណិ តេ សត្វសោ វណ្ណោ បញ្ចាហេ មនុស្សកោ
 ធានាសោ បក្កុរតិ មន្តោហន្តំ បុរិទ្ធនំ ។

១. ធម្មេយ ។ ២. ម. អនុត្តរាណិបាតោ ។ ៣. ម. ឧប្បសម្ពោ ។

បុរសធម្មវិទូន្ត្រីក្នុងបុគ្គលណា សូម្បីអស់មួយកម្រិត ដែល
 គេចំណុចបំផ្លាញដោយទីជំងឺ មិនប្រសិនបើគេកាត់ដល់
 បុគ្គលនោះ សូម្បីដោយចិត្តឡើយ បុគ្គលនោះដែលបានប្រទាន
 តែងផ្គត់ផ្គង់ដល់បុគ្គលដែលប្រទានមិត្ត ។
 សត្វណាបៀតបៀន ខ្ញុំបុគ្គលដែលធ្វើឧបការៈមុន ដោយគំរើក
 គាត់ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ សត្វនោះជាមិត្តបៀតបៀន ខ្ញុំ
 បុគ្គលជាអ្នកមានបាត់ដៃជើង^(១) វេទនាមិនឃើញ ខ្ញុំសេចក្តីចំណែក
 បុគ្គលណា ប្រទានដល់ខ្លួន ដែលមិនបានប្រទាន ជាបុគ្គល
 ស្អាត មិនមានទីលំនៅគឺក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាប់ទៅក្រុមបុគ្គល
 កាលនោះឃើញ ដូចជាជួបដំណើរ ដែលបុគ្គលបានទៅកាន់
 ប្រាសាទរស់ ខ្ញុំចោទបំផ្លាញមនុស្សក្តី ក៏ចាត់ចោលដោយ
 ឥស្សរិយយសមិនបានឡើយ ខ្លួនខ្ញុំដោយក្បួនសម្រេចខ្ញុំប្រព្រឹត្ត
 ឧត្តម ទៅក្នុងវិទ្យាយុគ្គ ប្រកបដោយច្រកប្រាសាទមិត្តខ្ញុំក៏ទ្រាំ
 ដៃចាំអស់របស់អ្នក មានសម្បត្តិដូចជាមាន ទ្រទ្រង់ខ្ញុំក៏ដូច
 ប្រាថ្នាដោយអន្តរាគមន៍ បញ្ចេញខ្ញុំសេចក្តី រសព័ន្ធទ្រាយ
 ផ្សេងៗវេទនាចេញ ខ្ញុំសំគាល់ថាជាសក្ការៈដែលឆ្លើយប្រទាន។

១. មានបាត់ដៃជើង សំដៅយកអ្នកធ្វើឧបការៈ ។

ចេតនា ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ

ឧត្ត ធាតុ ឧ កុដ្ឋតោ	ឧប័ ^(១) សក្កោ បុរិសោ
បេតិ អត្ថ ជាតាហិ	កេត្តិ ^(២) ឥតាតតិ ។
កើសិលោ កើសមាតា	កេត្តិ ^(៣) បុរ តុរ
កេត កេ ក្រហ្មចរិយេន	បុត្តិ ចាណិម្ព ឥន្ទ្រតិ ។
កត្តាឈោ បុរ អាសី	កេត្តិ ^(៤) តតា អហំ
សុក្កិច្ឆតិ កបលោ	ឧ មេ វិជ្ជតំ ធាតុរ ។
និវេសនញ្ច ^(៥) មេ អាសី	អសយ្ហស្ស ឧបន្តិកេ
សទ្ធស្ស ធានបតិលោ	កតបុត្តាស្ស លន្ធិលោ ។
កត្ត យាចនកា យន្តិ	ជាតាកោត្តា វណិក្ខកា
កេ ច មំ កត្ត បុត្តនិ	អសយ្ហស្ស និវេសនំ ។
កត្ត កត្តាម ^(៦) កត្តិ វេ	កត្ត ធានំ បដិយតិ
កេសាហំ ^(៧) បុត្តោ អត្តាមិ ^(៨)	អសយ្ហស្ស និវេសនំ ។

១ ឧ. ឧត្ត ។ ២ ឧ. កេត្តិ ។ ៣ ឧ. កេត្តិ ។ ៤ ឧ. កេត្តិ ។ ៥ ឧ. អាសនញ្ច ។
 ៦ ឧ. កត្តាម ។ ៧ ឧ. កេសាហំ ។ ៨ ឧ. វត្តនិ ។

ខ្ញុំមិនមែនជាវេរកា មិនមែនជាគន្ធាតុ មិនមែនជាប្រាសាទឈ្មោះ
 បុរិសៈទេ ខ្ញុំមិនមែនជា អ្នកចូរដំនើរខ្ញុំមិនមែនជាប្រាសាទ^(១) ច្បាប់អំពី
 កេត្តិករ (មកកើត) ក្នុងវិទ្យាទេ ។

អំពីជាតិមុន កាលអ្នកនៅក្នុងកេត្តិករ មានសីលដូចម្តេច មាន
 សមាធានដូចម្តេច ផលបុណ្យសម្រេចក្នុងវិទ្យាបស់អ្នក ដោយការ
 ប្រព្រឹត្តិខ្លួនឯងប្រសើរ ដូចម្តេច ។

អំពីជាតិមុន កាលនោះខ្ញុំជាអ្នកឃ្លាញ នៅក្នុងកេត្តិករ ជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តិចិត្តិយសដ៏ល្អដោយលំបាក ជាមនុស្សកំប្រាក ក្នុងវិទ្យា
 ឲ្យបានមិនមានដល់ខ្ញុំទេ តែចំណេះដឹងខ្ញុំនៅជិត (ផ្ទះ) នៃអសយ្ហ-
 មហាសេដ្ឋី ដែលជាអ្នកប្រកបដោយសក្តា ជាម្ចាស់នៃខាង
 បានធ្វើបុណ្យ ជាអ្នកឧបាស ។ ក្នុងយាមក ឆ្នាំនៃក្នុងវិទ្យា
 មានគោត្រាផ្សេងៗគ្នា តែដើម្បីក្នុងវិទ្យា នេះ ដំណឹងនោះក៏ដឹងស្តី
 ក៏ចំណេះដឹងនៃអសយ្ហមហាសេដ្ឋី ឆ្នាំនៃក្នុងវិទ្យា ។ សេចក្តីចំណេះ
 ចូរមានផលអ្នកចុះ ក្នុងយាមកក្នុងវិទ្យា អសយ្ហមហាសេដ្ឋី
 តែឲ្យបានក្នុងវិទ្យា ខ្ញុំកាលដែលដំណឹងនេះស្តាប់បាន បាន
 ប្រាប់ឲ្យដល់នៅ នៃអសយ្ហមហាសេដ្ឋី ដល់ដំណឹងនោះ ។

១ ដំណឹងកេត្តិករនោះ ។

បុព្វបទៈ ក ខ្យងកាយស្ស យេវន្ត

បត្តយ្ហ ធាតុណំ តាហំ ឯតុ កត្ថជ កន្តំ វេ
 ឯតុ ធាតុ មន្តិយតិ ^(១) តេន ចាណំ កាមធនោ
 តេន ចាណំ មនុស្សភា តេន មេ ព្រហ្មចរិយេន
 បុត្តំ ចាណំ ឌី ឥន្ទ្រតិ ។
 ន តាវ ត្វំ អនា ធាតុ សកចាណំ ហិ កស្សន្តិ
 បរស្សធាតុ អនុមាធនោ ចាណំ បត្តយ្ហ ចាវនិ ។
 តេន ចាណំ កាមធនោ តេន ចាណំ មនុស្សភា
 តេន មេ ព្រហ្មចរិយេន បុត្តំ ចាណំ ឌី ឥន្ទ្រតិ ។
 យោ សោ ធានមនា កន្តុ មសន្នោ សកចាណំ ហិ
 សោ ហិ តា មាណុសំ ធនំ កំណុ សោ ធនំ តំ កតោ ។

ចាហំ ជាតាមិ អសយ្ហសាហិ តោ

អន្តិរសស្ស កតិ អាតតិ វា

សុតំ ច មេ វេស្សន្តរណស្ស សន្តិកោ

សុត្តិស្ស សហាស្សតំ កតោ អសយ្ហោ ។

១ ឯ. ឯតុ ហិ ធន អសយ្ហស្ស ចិរេសធនំ ធន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិវុត្តិ

ខ្ញុំបានលើកដៃដាច់ស្តាំ (បន្តិញសំខាន់អសយ្ហមហាសេដ្ឋី
 ដល់ជនចាំនោះ) ថា សេចក្តីចំរើន ចូរមានដល់អ្នកចាំឡាយចុះ
 អ្នកចាំឡាយចូរនាំគ្នាទៅក្នុងទីនោះ អសយ្ហមហាសេដ្ឋី កែវទ្យ
 ទានក្នុងទីនោះ ដែលសំខ្ញុំ អាចទ្យសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
 ហេតុនោះ ដែលសំខ្ញុំ ទើបបញ្ចេញខ្ញុំសេដ្ឋីមុន ដោយហេតុនោះ
 បុណ្យក៏សម្រេចក្នុងដែលសំខ្ញុំ ដោយការប្រព្រឹត្តិដ៏ប្រសើរនោះ ។

បានឮ ថា អ្នកមិនដែលឱ្យទាន ដល់ជនណាមួយ ដោយដែល
 ចាំឡាយរបស់ខ្លួនទេ គ្រាន់តែអនុមោទនាទាន របស់បុគ្គលដទៃ
 ហើយលើកដៃចង្អុលប្រាប់ដូច្នោះ ។

ដែលសំខ្ញុំ អាចទ្យសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយហេតុនោះ
 ដែលសំខ្ញុំ ទើបបញ្ចេញខ្ញុំសេដ្ឋីមុន ដោយហេតុនោះ បុណ្យក៏
 សម្រេចក្នុងដែលសំខ្ញុំ ដោយការប្រព្រឹត្តិដ៏ប្រសើរនោះ ។

ចង់ត្រូវណាមួយដ៏ចំរើន អសយ្ហមហាសេដ្ឋីនោះ ជាអ្នកមានចិត្ត
 ជ្រៅថ្លា ហើយបានឱ្យទាន ដោយដែលខ្លួនឯង លុះសេដ្ឋីនោះ
 លេបនឹងខ្ញុំអត្តភាពជាមនុស្ស ហើយទៅទិសណា ។

ខ្ញុំក៏មិនដឹង ខ្ញុំក៏លើកទៅ ឬមក នៃអសយ្ហមហាសេដ្ឋី
 ជាអ្នកអត់ធន់ ដែលមានស្ម័គ្រចេញអំពីកាយរឿយ
 កែវខ្ញុំថា អសយ្ហមហាសេដ្ឋី ទៅកើតជាមួយនឹងព្រះវិទ្យុ
 ក្នុងសំណាត់នៃស្តេចវេស្សន្តរណ ។

១ ម. កុណា : ២ ម. កុណាលើតំ ។ ៣ ខ- ទាន់ អធិផតោ ភហ្មៈ ។

ម្ចាស់បុរសលាមក មុខរបរសង្កត់គ្រឿងក្នុងផង ភ្នែករបស់អ្នក
 យើងតែងតែឆ្ងល់ (ទឹកភ្នែកមានក្លិនស្អុយ) ផង (សម្លេង) តាមហេតុ
 គ្រោះអ្នកបានជួយមុខគ្រឿងក្នុងផង ការងារបុគ្គលផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បទវគ្គ

កង់ ហំ ដាច់ ននិមាសោ តទេយ្យ បរេត្តិយំ
អន្ធាចំ វាធិយំ វត្ថុសេចាសនាចំ ចាតិ ។
សោ ហំ ទូល វតោ កត្វា អនុប្បត្វា ឆ្វាតំ
នាចំ តំ បដ្ឋាបយេស្សាមិ យំ មមស្ស សុខាវហំ ។
អស្សាមន្ទក្ខ ចាទក្ខ វត្ថុសេចាសនាចំ ច
បបក្ខ ឧទចាទក្ខ តុត្ថ សន្តិមនាចំ ចាតិ ។
តតោ ហំ សោ វត្ថុត្វា អនុប្បត្វា ឆ្វាតំ
នាចំ បដ្ឋយំ អន្តរោ^(១) យន្តំ អស្ស សុខាវហំ ។
អនា អន្ទក្ខ ចាទក្ខ វត្ថុសេចាសនាចំ ច
បបក្ខ ឧទចាទក្ខ វិប្បសន្ទេន ទេតសា ។
តោ នាតោ តោ ច តសិកោ តោ វត្ថុ បរិទេហិស្សតិ^(២)
កស្ស សន្តាចំ យោត្តាចំ វតោ យោជេន្ទ វាហនិ ។
តោ ចត្តិច្ឆតិ កត្វក្ខ តោ មាលំ តោ ឧបាហនំ
វតិ សុ តត្ថ^(៣) យោសេន្ទ តាច្យកា សុទ្ធមាគនា^(៤)
សនា សាយក្ខ ចាតោ ច អន្តរស្ស វិវេសនេតំ ។
សុទិ សុបតំ អន្តរោ វតិ នាចាតិ មំ ជ្ជនោ
ធុក្ខំ សុចាមិ សិទ្ធកា យំ ច បស្សាមិ យោ តោ ។

១. បដ្ឋិបយន្តរោ ។ ២. បរិស្សតិ ។ ៣. បរិទេស្សតិ ។ ៤. ប. សុត្តក្ខ ។ ៥. សុខាចាតិ ។

បុរសភាសនិវាទ បាយ ចំក ភាវន័យៈ សំរាតំ និវិសោសនៈ
តេស្សប្បិធ្វើ (ខានៈនាវៈ) ឲ្យសម្រេចដល់បុគ្គលដទៃ ដូចម្តេច ។
ខ្ញុំទៅអំពីទីនេះដល់ទៅទៀតនោះហើយ នឹងដកសំនុំខាន
ជាទីតាំងមកឲ្យសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំដោយពិត ។ ខ្ញុំនឹងឲ្យបាយ ចំក
សំរាតំ គ្រឿងសោសនៈ អណ្ណនិច្ចក ចំកសម្រាប់ផឹក នឹងសន្សំ
ស្លានក្នុងផ្លូវលំបាកទៅ ។
បែបពិត លុះអង្គុះនោះត្រឡប់អំពីទីនោះមកដល់ទៀតនោះ
ហើយ ក៏បានដកសំនុំខាននោះ ជាទីតាំងមកឲ្យសេចក្តីសុខ ។
បានឲ្យបាយ ចំកសំរាតំ គ្រឿងសោសនៈ អណ្ណនិច្ចកនិងភាវនិច្ចក
សម្រាប់ផឹក ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ អកណហោន អកណាស្រក
អកណានិស្ស័កដល់សំរាតំ អកណាលំបាកដោយយាន ចូរទឹម
ពាហនៈ បរិភោជន៍នោះទៅចុះ ។ អកណាចត្តបានត្រ ចត្តបានគ្រឿង
ត្រមូច ចត្តបានកម្រងផ្កា ចត្តបានស្បែកជើង ចូរយកទៅចុះ ពួក
ជាតិកាត់សក់ ពួកអ្នកធ្វើបាយ នឹងពួកអ្នកក្រងផ្កា កែងស្រែក
យោសនាក្នុងលំនៅនៃអង្គុះ តាំងពលព្រឹក តាំងពលល្ងាច
សព្វៗ ភាស ក្នុងទីនោះថ្ងៃច្រើន ។
ដទៃក៏នឹងដឹងខ្ញុំថា អង្គុះដេកជាសុខ គ្មានសំនុំកណ្តាត
ក្តែង ដេកជាទុក្ខ ប្រោមមើលឃើញ ពួកយាចក ។

បេសកកម្ម ទុរិយស្ស ទុរិយស្ស ដង្ហែ អង្គប្រជុំ

សុខំ សុបតិ អង្គរោ	នតិ ជាតានិ មំ ជនោ
នុត្តំ សិទ្ធិតា ^(១) សុបាបិ	អប្បនោ សុ វសាទុតោ ។
សក្កោ ទេ ទេ វំ ទដ្ឋា	តាវត្ថីសាទមិស្សរោ
តិស្ស សទ្ធស្ស លោកស្ស	វាមាទោ វំ វេតិ ។
សក្កោ ទេ ទេ វំ ទដ្ឋា	តាវត្ថីសាទមិស្សរោ
កាលុដ្ឋិតស្ស មេ សកោ	សុវេយ្យមមិ ^(២) បតិ
ទដ្ឋា ភត្តា ចាតុកវេយ្យំ	សីលវេយ្យោ ទ យាទតា
ទទេតា មេ ទ ទិយេជ	ទតា ចាទុកវេយ្យាហំ
ទទំ ទត្ថំ បសាទេយ្យ	វិវំ សក្កា វំ វេតិ ។

ន សទ្ធិតាបិ បេ បេសក

ទទេយ្យ ជាទត្ថ ទទេយ្យ វេស្វ

កស្មា ហិ ជាតា ទទេមេ សេយ្យោ

អតិប្បជាទទេ កុលា ទ ហោត្ថិ ។

អនាទមិទទេ ទ បសីសត្ថិ បស្ចិតា

កស្មា ហិ ជាតា ទទេមេ សេយ្យោ

សមេទ វេត្ថេយ្យ ស ទិវេស្មាទិ ។

១. ប. សិទ្ធិតា ។ ២. ទ. សុវេយ្យមមិ ។

បេសកកម្ម ទុរិយស្ស ទុរិយស្ស ដង្ហែ អង្គប្រជុំ

ដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា

បេសកកម្ម ទុរិយស្ស ទុរិយស្ស ដង្ហែ អង្គប្រជុំ
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា

បេសកកម្ម ទុរិយស្ស ទុរិយស្ស ដង្ហែ អង្គប្រជុំ
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា
និងដង្ហែនិងដង្ហែទុរិយស្ស អង្គប្រជុំនិងអង្គប្រជុំ ជាសាសនាបាណា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បទដ្ឋក

អហោ វត្ថោ អហោ វត្ថោ នង្គិ
សន្តោ ហិ មិ សម្មាសមាធិយំ
មេយោវ វិជ្ជាវិ ហិ បូរយន្តោ
សន្តប្បយេ សព្វវិហិត្តោ ។

យស្ស យាទទេកេ វិស្វា មុខវណ្ណោ បសីទតិ
នត្វា អត្តមនោ ហោតិ តំ យវំ វសនោ សុទ្ធំ ។
យស្ស យាទទេកេ វិស្វា មុខវណ្ណោ បសីទតិ
នត្វា អត្តមនោ ហោតិ ឯសា យញ្ញស្ស សម្មា ។
មុត្តេវ នាថា សុមនោ ននិ វិគ្គំ បសាទយេ
នត្វា អត្តមនោ ហោតិ ឯសា យញ្ញស្ស សម្មា ។
សង្ខារាសមាសស្សាវនំ អន្តរាស្ស វិសេសន
កោដនំ វិយាតេ វិជ្ជំ បុញ្ញបេត្តស្ស ជន្មនោ ។
តិសហស្សាវនំ សុទ្ធាវនំ អាមុត្តមណិក្កណ្ឌលា
អន្តរា ឧបសិវន្តំ ធានេ យញ្ញស្ស នាវតា ។
សង្ខារាសមាសស្សាវនំ អាមុត្តមណិក្កណ្ឌលា
អន្តរាស្ស មហាធានេ តង្គិ ជាសេន្តំ មាណវំ ។

១ ១. បុត្តស្ស ។ ២ ១. ជាតិសមាស្ស សុតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បទដ្ឋក

តេ កត្តាអញ្ញាប្បវិទ្យាវាន ព្រោះថា សម្មាសមាធិ
ឡាយអញ្ញាវនិច្ឆេទស្មារម្មណ៍ហើយ ឆប្បវត្តកេន្តុកត្តាអញ្ញ
កត្តាអញ្ញ ញាតិក្កកវណិក្កកៈវាទិក្កនិ ឱវន្តស្តវស្តវ
ដូចមហាមេយញ្ញាវិវាបទិវៈតញ្ញដូច្នេះ ។

សម្មាមុខរបស់បុគ្គលណាជ្រះថ្លា ព្រោះយើងត្រូវយាចកតំ
ឡាយ បុគ្គលនោះក្លាយហើយ វេទនាវនិច្ឆេទកេន្តុក តោះថា
សុខរបស់បុគ្គលអ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ សម្មាមុខរបស់បុគ្គល
ណា ជ្រះថ្លា ព្រោះយើងត្រូវយាចកតំឡាយ បុគ្គលនោះ
លុះឱ្យចេះហើយ វេទនាវនិច្ឆេទកេន្តុក នេះថាការបរិបូរនៃយញ្ញ ។
បុគ្គលមុននឹងឱ្យបាន គឺមានចិត្តស្អាត កំពុងនិវេទនា កំញាប់ចិត្តឱ្យ
ជ្រះថ្លា លុះឱ្យចេះហើយមានចិត្តស្អាត នេះថាការបរិបូរនៃយញ្ញ ។
បុគ្គលដែលឱ្យបាននេះជាដល់ដល់ដល់ អ្នកប្រាថ្នាបុណ្យ ក្នុងលំនៅ
នៃអន្តរៈ អស់៦ ហិក្កដិក ។ ពួកអ្នកធ្វើបាបចំនួនបីពាន់ (៣០០០)
នាក់ ប្រដាប់ទូកណ្តាលដើរចម្រើនក្រៃមណី ជាអក្ខរក្សាឡាយទូរ
បុណ្យក្នុងការឱ្យបាន នៃវិសាស្ស ចិត្តិយវិភង្គនិវេទនា ។ ពួក
បុរសចំនួនប្រាំបួនហិក្កដិ (៦១.០០០) នាក់ ប្រដាប់ទូកណ្តាលដើរ
ចម្រើនក្រៃមណី ជាអក្ខរក្សាឡាយទូរ ក្នុងមហាភាវនាអន្តរៈ ។

សោឡសិត្តិសហស្សនិ សក្កាស្ត្រាភិក្ខុសិកា
អង្គស្ស មហាជានេ វិជា ចំណ្លោតិ ជាវិយោ
សោឡសិត្តិសហស្សនិ សក្កាស្ត្រាភិក្ខុសិកា
អង្គស្ស មហាជានេ ធម្មត្ថាហា ឧបដ្ឋាន ។
តហិ តហិ ចាណសិ ចិវំ ចាណសិ ឧត្តិយេ ២
សក្កាភិក្ខុ សហគា ច វិគី កាតា បុណ្យនំ ។
តហិ មាសេ ច បាតុ ច ឧត្តសិវន្តនំ ច
មហាជានិ បរត្ថេសិ អង្គរោ ធិយមន្តរំ ២
ឯវំ ធម្មា យជិតា ច អង្គរោ ធិយមន្តរំ
សោ ហិតា មាណសំ ធម្មា កាវត្តិស្វបតោ អហុតិ ។
កាជត្ថកំភូំ ធម្មា ច អនុវិទូស្ស ឥន្ទ្រកោ
សោ ហិតា មាណសំ ធម្មា កាវត្តិស្វបតោ អហុ ។
ធម្មហិ ហិ ធម្មហិ អង្គរំ ឥន្ទ្រកោ អតិរោចតិ
រូប សន្មេ រសេ កាតុ ដោដ្ឋត្វេ ច មហោម
កាយុជោ យសសា តេវ វិញ្ញាណ ច សុខេ ច
អនិបទ្ធនំ អង្គរំ ឥន្ទ្រកោ អតិរោចតិ ។

២. ឧត្តិយោ ។ ២. ធិយមន្តរំ ។

ក្នុងស្ត្រីចំនួនមួយច្រើនមួយកាន់(១៦០០០)នាក់ ប្រគប់ទូទៅគ្រឿង
អសក្តិភាវន៍តូច ជាតាមរយៈការចែកចាយប្រមូលនូវភស្តុតាង ក្នុងមហាទាន
នៃអង្គរ ។ ក្នុងស្ត្រីចំនួនមួយច្រើនមួយកាន់ (១៦០០០) នាក់
ប្រគប់ទូទៅគ្រឿងអសក្តិភាវន៍តូច ជាអ្នកកាន់ទូទៅ ហើយចូលទៅ
ឈរនៅ (តាមរយៈវិសាល) ក្នុងមហាទាននៃអង្គរ ។ អ្នកចូលទៅច្រើន
ដល់ដល់ច្រើន ម្ចាស់ទានក្រីក្រ បានចូលទៅអស់កាលដ៏យូរច្រើន
ធ្វើទូរស័ព្ទក្នុងការកែតម្រូវដោយការបង្កើន ដោយដៃដួច ឱ្យយោ
ចុះ ។ អង្គរបានក្លាយជាមហាទានឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ អស់ទាំងឡាយ
ជាច្រើនដល់អស់បុគ្គលិកឡាយជាច្រើនដល់ អស់បុគ្គលិកតាំងឡាយ
ជាច្រើនដល់ ក្នុងចន្លោះនៃកាលដ៏វែងឆ្ងាយ ។ អង្គរបានឱ្យទាន
យ៉ាងនេះផង ប្រែយ៉ាងនេះផង អស់ចន្លោះនៃកាលដ៏វែង អង្គរ
នោះ លុះលេបដំណើរកាយជាមនុស្សនេះទៅ ក៏បានទៅកើតជាទៅកា
ក្នុងដាន់ការក្តីផ្សំ ។ អង្គរបានឱ្យទូទៅច្រើនមួយកែតម្រូវអនុវត្ត
អង្គរនោះលុះលេបដំណើរកាយជាមនុស្សនេះទៅ ក៏បានទៅកើតជា
ទៅកាក្នុងដាន់ការក្តីផ្សំផង ។ អង្គរជាអ្នករៀនដាន់អង្គរដោយ
ហេតុ១០យ៉ាង អីប្រទេស ប្រទេស ប្រទេស ប្រទេស ប្រទេស ប្រទេស
នៃចិត្ត កាយុជោ យសសា ប្រមូល ប្រមូល ប្រមូល ប្រមូល ប្រមូល ប្រមូល
ទៅប្រគល់ គ្រឿងដាន់អង្គរទៅប្រគល់ ដោយភាពជាតិ (យ៉ាងនេះ) ។

មហាទានំ កយា ធិន្ទំ អន្តរំ ធិយមន្តរំ
អវិទូរេ ធិសិប្បាសិ អាគច្ឆ មម សន្និកោតិ ។
ភាវន្តិសេ យនា ពុទ្ធា សិលាយំ បណ្ឌិតម្ពលេ
ចារិទ្ធកម្មម្ពលម្ពិ វិហាសិ បុរិសុត្តមោ ។
ធសសុ លោកនាគុសុ សន្និបតិក្កា ធនេតា
បយ័រោសន្តំ សម្ពុទ្ធិ វសន្តំ ធនមន្តិ ។
ធនកោតិ ធនេវ វណ្ណាធន សម្ពុទ្ធិ អតិកេតិ
សព្វេ ធនេ អតិក្កម្ម^(២) សម្ពុទ្ធាវ វិកេតិ ។
យោជនាធិ ធនា ទ្វេ ធន អន្តរាយំ គនា អហុ
អវិទូរេ វ ពុទ្ធស្ស ឥន្ទកោ អតិកេតិ ។
ឥណ្ឌោកេតាធន សម្ពុទ្ធា អន្តរាយំ ឥន្ទកំ
ធនុណោយ្យំ សន្តារេត្តា^(២) ឥន្ទំ វចនម្រាវ
មហាទានំ កយា ធិន្ទំ អន្តរំ ធិយមន្តរំ
អវិទូរេ ធិសិប្បាសិ អាគច្ឆ មម សន្និកោតិ^(២) ។
ចោធិតោ ភាវន្តេធន អន្តរេ ឥន្ទម្រាវ^(២)
កិ មយ្ហំ តេជ ធនាធន ធនុណោយ្យេ សុញ្ញតំ ។

១ ឥ. អធិប្ប ។ ២ ឥ. ចកាវេត្តា ។ ៣ ឧ. ឥន្ទម្រាវ ។ ម. ឥន្ទម្រាវ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ម្ចាស់អន្តរៈ មហាទានដែលអ្នកបាន
ទ្យាយោយ ក្នុងចន្លោះនៃកាលដ៏វែង វេទនាអន្តរាយោក្នុងទី
ឆ្ងាយ ចូរអ្នកមកក្នុងទីដ៏ក្លែងក្លាយ ។

កាលណា ព្រះពុទ្ធ ទតមជ្ឈិមវសេ គង់នៅលើចុបណាកម្ពល
ដឹកគល់នៃបាច្ឆេត្តក្រិក្ស ក្នុងដានីត្រីវិទូ ។ វេរោតាំងឡាយ ក្នុង
លោកនាគុតាំង ១០ បានប្រជុំគ្នា ចូលទៅក្នុងដីនៃព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលគង់
នៅលើតំបន់ភ្នំ (សុមេរុ) ។ វេរោតាំងឡាយ ព្រឹត្តិជ័យនៃព្រះសម្ពុទ្ធ
ដោយវណ្ណៈមិនមានឡើយ មាននៃព្រះសម្ពុទ្ធមួយព្រះអង្គឯងប៉ុណ្ណោះ
ព្រឹត្តិជ័យនៃព្រះសម្ពុទ្ធនៅវេរោតាំងអស់ ។ ក្នុងកាលនោះ អន្តរៈទៅបុត្រនៅ
ក្នុងទីប្រមាណ ១២ យោជន៍ ឥន្ទកៈទៅបុត្រព្រឹត្តិជ័យនៃព្រះសម្ពុទ្ធ ក្នុងទីដឹក
នៃព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មើលមើលឲ្យអន្តរៈទៅបុត្រនឹងឥន្ទកៈ
ទៅបុត្រ កាលទ្រង់សរសើរឲ្យទិដ្ឋភាពយូរបុណ្ណ បានត្រាស់សំដែង
ឲ្យឆាក្ស័នថា ម្ចាស់អន្តរៈ មហាទានដែលអ្នកទ្យាយោយអស់ចន្លោះនៃ
កាលដ៏វែង អ្នកអន្តរាយក្នុងទីឆ្ងាយពេកណាស់ ចូរមកជិតជាភកមក ។

អន្តរៈទៅបុត្រដែលព្រះសម្ពុទ្ធមានព្រះអង្គអចិន្ត្រៃយ៍ ទ្រង់សំ
ភៀនហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលថ្វីថ្មថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយវាទ
នោះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះ(វាទនោះ) សូត្របិដកនេះណាស់ ។

ទស្សមី ឧត្តរមាតុប្បោតិវត្ថុ

(២២) ឯភវីហារកតំ កុត្តំ កុត្តាភិរេ ឯសិទ្ធកាំ
 តំ មេតិ ឧបសង្កម្ម ធុត្តល្អា ក៏រុជស្សនា
 កេសា ធម្មា អតីដិយា យោ កុត្តាវលម្ពេ
 កេសេហិ សា ធម្មិច្ឆន្ទា សមណំ ឯតម្រាវតិ^(១) ។
 មន្ទាបល្អា បស្សនិ យតោ កាលនកា អហំ
 ធាតិជាធាមំ កុត្តំ វា មីតំ វា បទ ចាមីយំ
 ធម្មំ ភិ ចាមីយំ កន្ត តសីតា ចាមីយាយ មេតិ ។
 អយំ សីតោនកា កុត្តា ហិមវន្តតោ សន្នតិ
 មីវ ឯត្តោ កហោត្វាន កា មី យា ធនំ ចាមីយំ(ឥតិ) ។
 សចាហិ កន្ត តត្ថាយ សយំ កណ្តាបិ ចាមីយំ
 លោហំតំ មេ មវត្តតិ តស្មា យាធាមិ ចាមីយំ(ឥតិ) ។
 កណ្ត កាយេន វាធាយ មនសា ធុត្តាដំ កតិ
 តិស្ស ធាម្មវចាគោន តត្ថា វេ ហោតិ លោហំតំ(ឥតិ) ។

១ ម. ឯតទ្រវី ។

រឿងឯងឧត្តរមាតុប្បោតិ ទី១០

(២២) ស្រីប្រេតដែលមានសម្បុរកក្រក់ ឃើញគួរខ្លាច បានចូល
 ទៅកក់កុនោះ^(២) ដែលកំពុងសម្រាកនៅក្នុងវេលាថ្ងៃ អង្គុយនៅ
 ទៀបឆ្នេរទន្លេគង្គា សក់ខ្លាំងខ្យងនៃស្រីប្រេតនោះ វែងស្មើដូច្នេះ
 ដកបដល់ដីស្រីប្រេតនោះ បើប៉ុន្មានប្រាណដោយសក់ខ្លាំងខ្យង
 ហើយនិយាយទៅនឹងសមណៈដូច្នេះថា ចាប់ដើមតាំងអំពីខ្ញុំ ធ្វើ
 មណាកាលមកបាន៨៨ឆ្នាំហើយ មិនដែលបានបរិភោគ ឬក្រេប
 ដឹកនូវទឹកឡើយ បត់គ្រលោងដំបំរើន សូមលោកឱ្យខ្ញុំទឹកដល់ខ្ញុំ
 ដើម្បីបានក្រេបដឹក ព្រោះសេចក្តីស្រេក ។

(ព្រះកត្តិបវត្តន្តេភចថា) ទន្លេគង្គានេះ មានទឹកត្រជាក់ហូរមក
 ពីភ្នំហិមវន្ត នាវិច្ឆ័យកាន់យកនូវភ្នំអំពីទន្លេគង្គានេះ ហើយក្រប
 ដឹកចុះ ហេតុអ្វីបានជាខាងសូមទឹកនឹងឃើញដូច្នេះ ។

បត់គ្រលោងដំបំរើន ឃើញកាន់យកទឹក អំពីទន្លេគង្គាដោយ
 ខ្លួនឯង ទឹកនោះក៏ច្រៅដោយធម៌ដល់ខ្ញុំវិញ ព្រោះហេតុនោះបាន
 ជា ខ្ញុំសូមទឹកអំពីលោកម្ចាស់វិញ ។

ចុះតើកាក្រក់ដែលខាងបានធ្វើហើយដោយកាយ វា ចិត្ត
 ដូច្នេះបានជាទឹកទន្លេគង្គា ច្រៅដោយធម៌ដល់ខាង ព្រោះវាបាក់
 នៃកម្មដូចម្តេច ។

១ ឬក៏អន្តិកា សំដៅយកព្រះកត្តិបវត្តន្តេ ។

សុទ្ធនិមិត្ត ព្រះវិហារ ព្រះវិហារ
 បញ្ចក្ខន្ធា ៤^(២) ច កាវ ជ័យតិ ។
 កស្សេវ កម្មស្ស វិហារមទ្យ
 សុទ្ធា សាគតា ឥន្ទបលក្ខតិ
 សាហំ កត្វា បុនេវ មាទុសំ
 កាហាមិ បុញ្ញានិ នយេយ្យបុត្ត មន្តិ^(២) ។
 សត្ត ភុវ ស្សសតា ឥន្ទាគតា
 និស្សា ច វុទ្ធា ច តហំ ភវិស្សសំ
 សទ្ធាវ តេ កាលកតា ច ញាតកា
 ភិ^(៣) តត្ថ កត្វា ច ឥតា កាវិស្សសីតិ ។
 សត្តេវ ស្សានិ ឥន្ទាគតាយ មេ
 ឥន្ទតា សុទ្ធា សមប្បតាយ
 សាហំ កត្វា បុនេវ មាទុសំ
 កាហាមិ បុញ្ញានិ នយេយ្យបុត្ត មន្តិ ។
 សោ តំ កហាមិ បសយ្ហ កាហាយិ
 បទ្ធានយិក្ខា បុនេវ ថេវ សុទ្ធាសំ
 វុទ្ធាសំ អត្ថាបិ ជនិ ឥន្ទាគតិ
 ករោជ បុញ្ញានិ សុទ្ធាបលក្ខតិ ។

១ ម. បញ្ចក្ខន្ធា ។ ២ ម. កុញ្ញានិ កាហាមិ នយេយ្យបុត្ត ។ ៣ ម. ពី ។

សុទ្ធនិមិត្ត ព្រះវិហារ ព្រះវិហារ
 តាំងត្រង់ជ្រុង គឺមុខដេកស្រី ។ ខ្ញុំបានសេចក្តីសុខ និង
 សេចក្តីស្រួល ក្នុងវិចារព្រះព្រាហ្មណ៍ ដែលខ្ញុំបាននាង
 ខ្ញុំនាងនឹងកាន់មនុស្ស ហៅឱ្យហើយធ្វើបុណ្យចំណូល
 បត់ត្រព្រះអយ្យបុត្រ ស្តេចអ្នកតាំងខ្ញុំ (ឯមនុស្សលោកចុះ) ។
 (វិចារព្រះវិហារ) នាងមកក្នុងវិចារនេះ បាន៧០០
 ឆ្នាំហើយ (បើនាងនៅអំពីដំបូងនៅនៅ) ក្នុងមនុស្សលោក
 នោះ នឹងត្រូវចាស់ ក្នុងព្រាហ្មណ៍របស់នាងតាំងអស់ ស្ទើរ
 អស់ហើយ (ព្រោះហេតុនោះ) នាងនឹងនៅអំពីទៅលោកនេះ
 ធ្វើអ្វី ក្នុងមនុស្សលោកនោះ ។
 (ស្រីនាងនិយាយថា) ខ្ញុំបានមកក្នុងវិចារនេះ ជាស្រី
 ប៉ុណ្ណោះ ដោយស្មោះត្រង់ និងសេចក្តីសុខអស់គ្រប់ ៧ ថ្ងៃ ខ្ញុំ
 នាងនឹងកាន់មនុស្សលោកវិញ ហើយធ្វើបុណ្យចំណូល
 បត់ត្រព្រះអយ្យបុត្រ ស្តេចអ្នកតាំងខ្ញុំចុះ ។
 វិចារព្រះវិហារ គឺតាំងចាប់ស្រីនោះ ត្រង់ដើមដៃ
 តាំងមក (កាន់ស្រុកដៅត្រង់) វិញ ហើយនិយាយនឹងស្រីចាស់
 មានកំលាំងខ្លាំងខ្លាញ់នោះ នាងត្រូវប្រាប់ ដល់៨៨៨៨
 ១០២២ ដែលមកក្នុងវិចារនោះ អ្នកចំណូល ចូរធ្វើបុណ្យ
 ចំណូល អ្នកចំណូល នឹងបានសេចក្តីសុខ ។

១ មនុស្សសុ ឆ្លៀងសំ	១៣ យកធិសំ វេទំ
បាសាទា ច ធម្មកា ធុយ្ហំ	សោវណ្ណាវចនមយា
ធនុល្លមាទា អាគេដ្ឋំ	សមន្តា ធម្មកេ ធិសា ។
បក្ខ ធាសំសកា ធុយ្ហំ	យា តេ មា បរិចារិកា
កា ^(១) កម្ពុកាយុធន	កក្កុទា ចលក្ខសំកា ^(២) ។
បល្លង្កា ធម្មកា ធុយ្ហំ	សោវណ្ណាវចនមយា
កណ្តលីមិកសញ្ញា	សញ្ញា ^(៣) កោណកសន្តតា
យត្ថ តុំ វាសុបកកា	សត្វកាមសមិទ្ធិមំ ។
សម្បត្តាយ អន្តរាគ្គាយ ^(៤)	តតោ ឧដ្ឋាយ តត្ថសំ
ឧយ្យាធម្មមិ តត្ថាធន	ចោត្តារញ្ញា សមន្តតោ ។
តស្សា តីរេ តុំ ថាសិ ^(៥)	ហរិតេ សន្តលេ សុកេ
តតោ តេ កណ្តមុណ្ណា ច	សុនោ អន្តមន្តាជី ទាធិកា
យនា ច ទាយិកា អាសិ	អន្តិសង្កតិកា កតា
ឧកាហសិ ចោត្តារណី	ហោតិ តាយោ យថា មុរេ ។
តតោ ត្វំ អន្តបទ្ធគី	សុបាវុ ចិយនស្សនា
វត្ថេន ចារុចិក្ខាន	អាហាសំ មម សន្តិកំ ។

១ ម. កា. ។ ២ ម. កក្កុទាវលក្ខសំកា ។ ៣ ម. សំវិកា ។ ៤ ម. សម្បត្តាយ ។ ៥ ម. តុំ ថាសិ ។

នគរ (របស់នាង) ៖ នេះ ប្រាកដយ៉ាងណា នគរប្រាកដយ៉ាងនេះ មិនមាន ក្នុងពួកមនុស្សទេ កំនីប្រាសាទ របស់នាង កំច្រើន សុទ្ធសឹងតែមាសនិងប្រាក់ ត្រូវតែញ៉ាំងសំរាប់ ៤ ឱ្យភ្លឺវិញ ។ ភាសិ ៥០០ ណា ជាស្រីប្រើរបស់នាង ពួកភាសិកំនីនោះ ក៏ប្រជ្រងំខ្លួនស្អំ ខំរឹតតែខំរឹតត្រង់ ស្អំស្អាតដោយសំពត់មាស ។ បង្អំរបស់នាង ក៏ច្រើន សុទ្ធសឹងតែមាសនិងប្រាក់ ក្រល កម្រាលស្បែកឈ្នស់ ដែលបុត្រាកម្មកាក៏តែងហើយ ក្រលសំពត់ គោណកៈ ជាវិទូល្មោះនៅក្រស្រយ របស់នាងអ្នកសម្រេចសច្ច៍ ប្រាថ្នាប្រជ្រយ៉ាង ។ ដូច្នេះដល់ពាក់កណ្តាលអប្រាស នាងតែងត្រាក អំពីបង្អំនោះ ទៅកាន់ឧទ្យានភូមិ ដើរជុំវិញស្រែបោកស្រាយ ។ (ប្រាសនាងជីវិតនាង ខាងទៅ) ឈរក្បែរឆ្នេរស្រែបោកស្រាយនោះ ជាទីមានស្មៅដុះទៀងដ៏ស្អាត លំដាប់នោះ ស្រាប់តែមានភ្លើងបុក ត្រចៀកមកកំរើយក្នុងដំបូលរបស់នាង ។ នាង ក្នុងកាលដែល ភ្លើងភ្លឺ ធ្វើឱ្យនាងសល់តែភ្លើងភ្លឺហើយ នាងចុះទៅកាន់ស្រែ បោកស្រាយ (របស់នាង) ក៏កាន់នៅដូចក្នុងកាលមុន ។ លំដាប់នោះ នាងខានអវយវៈក្នុង ជំងឺពេញលេញល្អល្អ ខ្លាច បើលមើលស្បែកដណ្តប់សំពត់ ហើយមកកាន់សំណាក់នៃអញ ។

តំន្ត កាយេន វិចាយ	មុសា ធុត្តដំ កាតំ
តិស្ស កម្មវិចាយ	កណ្តមុល្យានុ ៥ សុទ្ធា
	អង្គមង្គលំ ទានតិ ។
កំម្ពុលាយំ កហបតិ	សន្ធា អាសិ ឧបាសកោ
តស្សបំ កវិយា អាសិ	ធុស្សីលា អតិពារិ ។
វិវាតិចរមាបាយ ^(១)	សាមិកោ វិវាតិច្រៀ ^(២)
ទេតំ ធុត្ត ^(៣) បដិវិចិ	យំ តិ អតិចរាសិ មំ ។
សាហំ យោរក្ខ ភពដិ	មុសាវាធិ អកាសិស្សំ
បាហន្តំ អតិចរាមិ	កាយេន ឧទ ទេតសា
សបាហន្តំ អតិចរាមិ	កាយេន ឧទ ទេតសា
អយិ ^(៤) កណ្តមុល្យានុ សុទ្ធា	អង្គមង្គលំ ទានតុ ។
តស្ស កម្មស្ស វិចាយ	មុសាវាធិស្ស ព្វកយំ
សត្តវស្សសកាធិ ៥ ^(៥)	អនុក្ខតំ យកោ ចិមេ ^(៦)
កណ្តមុល្យានុ ៥ សុទ្ធា	អង្គមង្គលំ ទានតិ ។
ត្វត្វ ទេវ តហ្មបកាភេ	អត្ថាយ មេ ឥតាកោ
សុមុត្តាហំ កណ្តមុល្យានុ	អសោកា អក្កោតាយា

១ ម. សោមំ អតិចរាមយ ។ ២ ម. វិវាតិច្រៀ ។ ៣ ម. ធុត្តុប ទេតត្តំ អង្គ ។
 ៤ ម. ធុត្តុប ទេតត្តំ អង្គ ។ ៥ ម. សុទ្ធាវ សុទ្ធសកាធិ ។ ៦ ម. បិមេ ។

អំពីកាត្រង់ដូចម្តេច ដែលបានធ្វើដោយកាយ វាចា ចិត្ត ដោយ
 ផលនៃកម្មដូចម្តេច បានជាត្រង់បុគ្គល្យក ទាំងស្រុងវិញវិញវិញវិញ
 (ស្រីប្រភពៈ ក្របខ័ណ្ឌ) ក្នុងនៃកណ្តមុល្យានុ មានសហបតិ
 ជាធម្មតាអនុមាត ខ្ញុំប្រាកដប្រាកដ ជាស្រីប្រាកដស្រី
 បានប្រព្រឹត្តកម្មនិងចិត្ត ។ កាលខ្ញុំប្រព្រឹត្តកម្មនិងចិត្តយ៉ាងនេះហើយ
 ប្តីបាននិយាយយ៉ាងនេះថា អំពីទេវមនុស្ស មិនសមគួរទេ ព្រោះ
 បានប្រព្រឹត្តកម្មនិងចិត្ត ។ ខ្ញុំនោះ បាននិយាយស្របយ៉ាងកាត្រង់ដូច
 និយាយកាត្រង់ដូចម្តេច ខ្ញុំមិនប្រព្រឹត្តកម្មនិងចិត្តដោយកាយ ឬ
 ដោយចិត្តទេ ប្រសិនបើ ខ្ញុំប្រព្រឹត្តកម្មនិងចិត្ត ដោយកាយ ឬដោយ
 ចិត្ត សូមឲ្យត្រង់បុគ្គល្យកនេះទាំងស្រុងវិញវិញវិញវិញ ។ ត្រង់បុគ្គ
 ល្យក ទាំងស្រុងវិញវិញវិញវិញ ប្រាកដប្រាកដ ខ្ញុំបាន
 ទទួលបានផលនៃកម្មនោះទាំងពីរយ៉ាងនឹង ធុស្សីលក្ខណ៍ មុសា
 វាធិ ១ អស់ ៧០០ ឆ្នាំ ។

(ស្រីប្រភពៈ កាលថា) បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
 ជាគ្រូគ្រូនាទុបការៈច្រើន បានយាងមក ក្នុងទីនេះ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ឯខ្ញុំក៏បានឮស្រឡះ ហាក់ត្រង់បុគ្គល្យក
 ជាស្រីប្រាកដស្រី ដែលនិយាយ អំពីការច្នៃប្រឌិត អាកប្បកម្ម

កាហំ ទេវំ ធម្មស្សមិ យាបាមិ អញ្ចលីកតា
 កុញ្ញ អមាទុសេ កាមេ មេ ទេវំ មយា សហាតិ ។
 កុត្តា^(២) អមាទុសា កាមា រមិ តោម្ហី ឥយា សហ
 កាហំ សុភគេ យាបាមិ ចិច្ចំ បដិធម្មាហិ មន្តិ ។

កណ្តមុនុយ្យោវុត្ត ព្រាសមំ ។

ពេរសមិ ទុព្វវិបេធិវុត្ត

(២៩) អហុ ភជា ព្រហ្មនត្តា បញ្ចាលាធំ រមេសភោ
 អហោរត្តាធម្មចុយោ ភជា កាលមក្រ្បៗដ^(២) ។
 ឥស្ស អាឡាហធំ កុញ្ញ កវិយោ កាទុតិ ទុព្វ
 ព្រហ្មនត្តិ អបស្សន្តិ ព្រហ្មនត្តាតិ កាទុតិ ។
 វសិ ច ឥត្ត អាតថិ ឥស្សន្តចរណមុតិ
 សោ^(៣) ច ឥត្ត អប្បន្តត្ថ យេ ឥត្ត សុសមាគតា
 ឥស្ស ជំនំ^(៤) អាឡាហធំ បាតាឥទ្ធសមេវតំ
 ឥស្សយំ កាទុតិ កវិយោ វសោ ធម្មកតិ មតិ

១. កុញ្ញ ។ ២. កាលំ កវិ វសា ។ ៣. ឥ. គេ ។ ៤. ឥ. ឥស្ស ឥត្ថ ។

បដិគ្រប្រាសម្មតិទេវា ថ្មីសូមថ្វីអញ្ចលី ថ្វាយបង្គំ អភិប្រាសន្ត
 ស្តម្ភប្រាសន្តសោយកាមវាទិទ្យាយ ដែលមិនមែនជាបេសមុនុស្ស
 បដិគ្រប្រាសម្មតិទេវា សូមប្រាសន្តត្រកអដោម្បយនិធិថ្មី ។
 (ស្តេចនាលាថ) កាមវាទិទ្យាយមិនមែនជាបេសមុនុស្ស អញបាន
 បរិភោគហើយ អញជាអ្នកត្រកអដោម្បយនិធិនាងហើយ ម្ចាស់នាង
 កាន់ជាភរិយ អញសូមប្រសូតនាង នាងចូរនាំអញទៅ(ឧទារ)វិញឲ្យឆាប់ ។

ចប់ រឿងកណ្តមុនុយ្យោវុត្ត ទំ ១២ ។

រឿងទុព្វវិបេធិ ទី ១៣

(២៩) (ប្រាសន្តិកតាត្ថវាទិទ្យាយនាលាថ) ស្តេចបេសពួកជនអ្នកទៅ
 ក្នុងដែនបញ្ចាល ទ្រង់ប្រាសន្តព្រហ្មនត្ត ប្រាសន្តប្រសើរក្នុងរាជ-
 សម្បត្តិ លុះដល់ថ្ងៃនឹងយប់កន្លងទៅ ស្តេចក៏ទ្រង់សោយចិន្តិត ។
 អគ្គមហេសីចេសស្តេចនោះ ឈ្មោះនាងទុព្វា បានទៅកាន់ទិស្សនាង
 ហើយទ្រង់ប្រាសន្តនាង កាលមិនឃើញស្តេចព្រហ្មនត្ត ក៏ទ្រង់ប្រា-
 សន្តនាង ទ្រង់ប្រាសន្តព្រហ្មនត្ត ។ វសិ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បរិច្ចេកដោយ
 ចរណៈ បានមកក្នុងទី ដែលនាងទុព្វាឈរនោះ វសិនោះបាន
 សួរពួកជនដែលមកជួបជុំក្នុងទីនោះថា ចុះទិស្សនាងនេះដែលឮយ
 ទៅដោយក្លិនក្រអូបផ្សេងៗ តើបេសនរណា ស្រីនោះជាភរិយាបេស
 នរណា គិតក៏គិតកាន់ខ្លួនក្រប្បី ដែលទៅថ្វាយគំរើមុនុស្សលោកនេះ

បេសកកម្ម ទុក្ខបុគ្គល ទុក្ខបុគ្គល ទុក្ខបុគ្គល

ព្រហ្មទន្តិ អបស្សន្តិ	ព្រហ្មទន្តិ កន្តិ ។
តេ ក តត្ថ វិយា កំសុ	យេ តត្ថ សុស មាគតា
ព្រហ្មទន្តស្ស កន្តេ	ព្រហ្មទន្តស្ស មាស
កស្ស វំទំ អាឡាហនំ	បាបាតទុស មេវតំ
កស្សយំ កន្តតិ ករិយា	វិសោ ធូរតតំ បតិ
ព្រហ្មទន្តិ អបស្សន្តិ	ព្រហ្មទន្តាតិ កន្តតិ ។
ធន្យាសីតិស មាស្សានិ	ព្រហ្មទន្តស្ស បាមកា
វិសស្សី អាឡាហនេ ធន្យា	តេសំ កំ អនុសោទសីតិ ។
យោ ភជា ទុឡង្គិបុត្តា	បក្សាលានំ វេសសកា
តំ កន្តេ អនុសោទាមិ	កត្តាវំ សាទុកាមន្តិ ។
សាទុវេហសំ ភជាតោ	ព្រហ្មទន្តស្ស បាមកា
សាទុវំ ទុឡង្គិបុត្តា	បក្សាលានំ វេសសកា

១ ខ. សុទ្ធកម្ម ។

បេសក ទុក្ខបុគ្គល ប្រើប្រាស់ប្រាស ទុក្ខបុគ្គល

កាលបើនិយមន្ត្រីប្រាសប្រាសប្រាស ក៏ក្នុងកន្លែងនោះ ប្រាសប្រាសប្រាស ។
 ក្នុងកន្លែងនេះ ប្រាសប្រាសប្រាស ក៏ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស (ប្រាសប្រាស) ប្រាសប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស (ប្រាសប្រាស) ប្រាសប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។

(តាមសស្សនាវដ្ឋាន) ស្រាប់តែប្រាស ៨៦.០០០ ប្រាស ។
 តាមសស្សនាវដ្ឋាន ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 (តាមសស្សនាវដ្ឋាន) ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។

(តាមសស្សនាវដ្ឋាន) ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។
 ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ប្រាសប្រាស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ស្ស. បេរិយុ

សង្ខេសំ អនុប្បត្តេន មហេសីត្ថំ អកាយិ
 កស្មា បុរិមតេ ហិត្វា បដិមំ អនុសាទសីតិ ។
 អាតុមេ ឥត្ថិក្ខតាយ ជីយេត្តាយ មារិស
 យស្ស មេ ឥត្ថិក្ខតាយ សំសារេ តហុ កាសសីតិ ។
 អហុ ឥត្ថំ អហុ បុរិសោ ចស្សយោធិចិ អាតមា^(១)
 ឯវមេតិ អតីតាដំ^(២) បរិយោ ធន ធិស្សតីតិ ។
 អាធិត្ថំ វេត មំ សម្ពំ យតសិទ្ធិវ ចាវតី
 វារិធា វិយ ឧសញ្ចំ^(៣) សត្វំ ឯត្វាបយេ ធរិ
 អត្ថធិញ្ចំ^(៤) វេត មេ មស្សំ សោតំ ហធម្មធិស្សតិ
 យោ មេ សោកមរោយ ចតិសោតិ អចានុដំ ។

១ ឧ. បល្ល័យធិញ្ចំ អតមា ។ ២ ម អតីតាដំ ។ ៣ ឧ. ម. ឧសញ្ចំ ។ ៤ ឧ. ម. អត្ថធិញ្ចំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយុ

នាងបានជាមហេសី របស់ពួកស្តេចវាំងអស់តាមលំដាប់មក ហេតុអ្វី
បានជាបានលះចោលពួកស្តេចជាដំបូង ហើយមកសោតស្តាយតែ
ស្តេចជាចម្រើយវិញ ។

(នាងទ្វារីតបថា) បតីគ្រោះ អ្នកខំទុក្ខ លោកពាលជាច្រើន
ផងហើយថា នាងឯងជាមហេសីនៃស្តេច (ចំណែក) ក្នុងសង្គ្រាម
ចំពោះខ្ញុំ ដែលកើតជាស្រីណា ខ្លួនរបស់ខ្ញុំ ដែលកើតជាស្រីនោះ
(ប្រាប់កើតជាស្រី) អស់កាលដ៏យូរ (ឬក៏ប្រាប់កើតជាប្រុសវែរ) ។

(តាបសរោលថា) នាងឯង ចូនកាលកើតជាស្រី ចូនកាលកើត
ជាប្រុស មិនតែប៉ុណ្ណោះ ចូនកាលបានទៅកាន់កំណើតបណ្តា
កាលរបស់យើងនេះ ចំបង្កុក(នៃអត្តភាពចំណែក) ដែលកន្លងទៅ
អតីតភាព និងបុរិសភាពនេះ វែរនឹងច្រកដទៃឡើយ ។

(នាងទ្វារីតបថា) លោកបានប្រាប់ប្រាប់ខ្ញុំដែលភ្លើងសេចក្តី
ក្តីសោកកំពុងនេះហើយ ឲ្យស្ងប់ចុះបន្តិច ហើយញុំនិស្សិតក្រវែល
ក្រវែលចំណែកឲ្យរលក ដូចបុគ្គលយកទឹកស្រាចលក់ភ្លើងកំពុងនេះ
ខ្ញុំឆ្ងាត់ទៅ លោកណា បានបន្ទាប់នឹងខ្ញុំសេចក្តីសោកនោះប្រាកដ
ចំពោះខ្ញុំ ដែលបានសេចក្តីសោកកំពុងគ្របសង្កត់ លោកនោះ ឈ្មោះ
ថា បានដកខ្ញុំសេចក្តីសោក ដែលជាស្រីយេនឡូហ្វូចយើរបស់ខ្ញុំ។

ប្រវត្តិសាស្ត្រ ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស

សាហា អង្គរវង្សសាស្ត្រ	សិវភូតាស្មី ជំនួញ
ន សោតាមី ន រោតាមី	តវ សុត្វា មហាមុនី ។
តស្ស តំ វង្ស សុត្វា	សមសាស្ស សុកាសំគំ
បត្តិវិមាធាយ	បទ្វិ អនតាវយំ
សា ច បទ្វិកា សត្តា	អតាស្មា អនតាវយំ
មេត្តិ ជំនួញ អកាវេសំ	ប្រាហ្មណ៍កុបបត្តិយា
តាមា តាមី វិចារ្យ	ជិតមេ រាជធានីយោ ។
ឧបេសំ តាម សោ តាមា	យត្ត កាលមក្រក្រួច
មេត្តិជំនួញ អាកាវេត្វា	ប្រាហ្មណ៍កុបបត្តិយា
សត្តិជំនួញ វិចារ្យ	ប្រាហ្មណ៍កុបតា អហូតិ ។

ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស ។

ទូទៅ

បណ្ណ មាតា បតិយា ច ជំនួញ កុណ្ឌលីនា យតា (១)
 មេសេដ្ឋី តត្ថវៈយា (២) វិហារសុត្តន្តសោភ័ណទូទៅ (៣) ។

ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស ។

១ ប. បណ្ណ មាតា ច បតិយា ច ជំនួញ កុណ្ឌលីនា យតា ។ ២ ប. តត្ថវៈយា ច ។ ៣ ប. វិហារសុត្តន្តសោភ័ណទូទៅ ។ ៤ ប. ជំនួញ ច ជំនួញ ។

ប្រវត្តិសាស្ត្រ ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស

ខ្មែរវង្ស ជាអ្នកមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាអ្នកមានចិត្ត
 ត្រជាក់រឹងមាំ មានទុក្ខសេចក្តី បង្កើនប្រាជ្ញាបូរណ៍ ខ្មែរវង្ស
 សោតាមី សេដ្ឋី ខ្មែរវង្ស ប្រាសាទស្រីរាជ ។
 ខាងទូទៅបានស្តាប់តាម សុភាសិតនោះ បេសកកម្មសាមណៈ
 នោះហើយ គឺប្រដាប់ប្រាជ្ញាចិត្ត ចូលកាន់ផ្នែក លុះខាងទូទៅនោះ
 បេសកកម្មចូលកាន់ផ្នែកសាមណៈ គឺប្រាជ្ញាចិត្តស្រុក ដើរដាក់ប្រាជ្ញា
 កាន់ចិត្ត ចិត្តរាជធានី ខ្មែរវង្ស បានចំរើនមត៌កចិត្ត ដើម្បីកើតក្នុង
 ប្រាហ្មណ៍ ។ ខាងទូទៅបានធ្វើមហាបាល ក្នុងស្រុកឈ្មោះឧបេសំ
 ខាងទូទៅនោះ បានចំរើនមត៌កចិត្ត ដើម្បីកើតក្នុងប្រាហ្មណ៍ ហើយ
 ប្រាជ្ញាចិត្តខ្មែរវង្ស ឈាញក្នុងផ្នែក គឺបានចំរើនក្នុងប្រាហ្មណ៍ ។

ចប់ ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស ។

ទូទៅ

រឿងសំណាមាបកប្រេត (ប្រេតស្តម្ភកើតរោគល្បើង) ១ រឿងស្រី
 ប្រេតជាមាតាខ្មែរវង្ស ១ រឿងនាងមត៌កប្រេត (ដែលនៅ
 រួមប្តីនាងកិតស្ស) ១ រឿងនាងប្រេត ១ រឿងជួនស្តាយប្រេត ១
 រឿងកណ្តាលប្រេត ១ រឿងជួនបាលប្រេត ១ រឿងចូរសេដ្ឋីប្រេត ១
 រឿងអក្កប្រេត ១ រឿងនាងកុស្តមាតាប្រេត ១ រឿងសុត្តប្រេត ១
 រឿងកណ្តាលប្រេត ១ រឿងខ្មែរវង្ស ១ ។

ចប់ ខ្មែរវង្ស ខ្មែរវង្ស ។

សុខត្ថបទ ខុទ្ទកនិកាយ បេដិក

ធម៌យោ បូជនីត្តា

បឋម អភិជ្ជមានប្បេតវត្ថុ

(២៦) អភិជ្ជមាន ១ វិជ្ជា	កម្ពុយ ៨៨ កថាសិ
ឧត្តា បុព្វត្ថបេតាវ	មាលាដាវ អលង្កតា
កុហិ កមិស្សសំ បេតា ^(១)	កត្ត វិសោ កវិស្សតិវិ ។
ទុដ្ឋដ្ឋីលំ ^(២) កមិស្សមិ	បេតា សោ វតិ ភាសតិ ^(៣)
អន្តរេ វិសកតាមិ	ពាកណសំយាវ ^(៤) សង្ខតេ ។
តត្វ ធិស្វា មហាមត្តា	កោលិយោ វតិ វិស្សតា
សត្តកត្តក្ខ បេតស្ស	មិត្តកត្វ យុតិ អនា ។
ជាវាយ វិជ្ជមានាយ	កប្បកស្ស អនាបយិ
កប្បកស្ស បដិជ្ជមិ	វាទេ បេតស្ស ធិស្សដ ។
កតោ សុវត្ថវសោ	មាលាដាវ អលង្កតា
វាទេ មិត្តស្ស បេតស្ស	ធិត្តណា ឧបកប្បដ
កស្មា ធិដ្ឋេថ បេតាធិ	អនុកម្មាយ បុណ្យនត្ថិ ។

១ ឧ. បេតិ ។ ២ បេត ។ ៣ ឧ. កថាសិ ។ ៤ ប. ពាកណស្ស ៦ ។

សុខត្ថបទ ខុទ្ទកនិកាយ បេដិក

បូជនីត្ត ទី ៣

រឿងអភិជ្ជមានប្បេត ទី ១

(២៦) (កោលិយមហាមត្វ ដោលថា) អតិថិជនជាច្រើនអាក្រក់
តែពាក់កណ្តាលកាយខាងលើ ជាងៗទ្រទ្រង់ទូកម្រងផ្កា ភាគ
តែត្រីក្បាល ដើរលើទឹកខ្ពស់ៗ មិនចែកខ្វែក ក្នុងទីនេះ
ម្ចាស់ប្រក តើអ្នកនឹងទៅក្នុងស្រុកណា ទីនោះបេសអ្នកនឹងមាន
ក្នុងទីណា ។

ប្រកនោះ បានឆ្លើយថា ខ្ញុំនឹងទៅស្រុកបុព្វដ្ឋីល្អៈ ត្រង់ចន្លោះ
ជិតស្រុកវិសកៈ នឹងត្រង់ពាកណសំ ។

ឯមហាមត្វ ដែលស្សីឈ្មោះថា កោលិយៈ បានឃើញប្រក
នោះហើយ ក៏ឱ្យសម្តីចង់បាយផង ឱ្យសំរាត់ល្បឿងមួយអង្គផង ដល់
ប្រក ។ កាលដែលទូកឈប់ (កោលិយមហាមត្វ) បាន
ច្រើនខ្លះព្រះកេសឱ្យឱ្យ (សំពត់មួយដុលស្តម) កាលដែលសំពត់
មួយគូ ដែលខ្លះព្រះកេសឱ្យហើយ សំពត់នោះ ក៏ប្រាកដ ដល់
ប្រកមួយរំពេច ។ លំដាប់នោះ ប្រកក៏ស្លៀកពាក់សំពត់ដ៏ល្អ
ទ្រទ្រង់កម្រងផ្កា ស្តុកស្តុកខ្លួន ទទួលបានកិសម្រេចដល់ប្រក
ដែលបំរើនៅក្នុងទីនោះ ប្រាកដថា បុគ្គលគួរឱ្យទទួល
បានរឿយៗ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ប្រកវាងទូក ។

វេណី វា អវត្តា ហោន្តិ វេណី^(១) ច ធុន្តិកា
 ចណ្ហលី កបណា ហោន្តិ កប្បតា^(២) ច បុន្បង្គំ ។
 យាង យាង ឯហីបាឯ កុលាឯ កបណាឯ ច
 តេសុ តេស្វេវ ងាយន្តិ ឯសា មន្ទិវេនា តតិ ។
 បុព្វ ច កកកល្យាណ ឆាយតា វិភមជ្ជនា
 សត្តន្ត បម្ពេន្តិ ឱកាសេន្តិ ច ធន្ទងំ ។
 វេជយន្តិ ច ចាសាធន មេត្តា តាមតាមិវេនា
 ឧបាតុលេសុ ងាយន្តិ សកោតេសុ តតោ បុតា ។
 កុដាតាវ ច ចាសាធន បល្លង្កំ តោណាត្ថតេ^(៣)
 វៃតត្ថា មោហត្ថហិ កុលេ ជាតា យសស្សីវោ ។
 អន្តតោ អន្តំ ឥន្ទន្តិ មាលាបាវ អលង្កតា
 ជាតិយោ ឧបតិដ្ឋន្តិ សាយំ ចាតំ សុខេសិវោ ។
 ឧយេនំ អកកប្បញ្ញាណំ^(៤) កកប្បញ្ញាណមេវិទិ
 អសោកំ ធន្ទងំ រម្មំ ភិណសាណំ មហាវិទិ

១ ម. វេណា ។ ២ ឱ. ហោន្តិវិ ។ ៣ ឱ. តោណាបិវិ ។ ៤ ម. តោណាត្ថតេ ។
 ៥ ម. កកកប្បញ្ញាណំ ។

ពួកផងដែលត្រូវគេមើលងាយហើយ ។ គំផាងផែន ១ ជាផែន ១ អ្នក
 ប្រសូម្បីត្រូវចណ្ហលីចងកំប្រាងអ្នកកាន់កោរ ។ ត្រកូលវាំងឡាយ
 ណា ។ ដេកបាបផង កំប្រាងផង (ពួកសត្វមិនបានធ្វើបុណ្យ) តែង
 ទៅកើតក្នុងត្រកូលវាំងឡាយនោះ ។ នេះជាគតិវេនាអ្នកកំណាញ់ ។
 ពួកផង បានធ្វើអំពើល្អក្នុងកាលមុន ជាហេតុអ្នកប្រាសចាកសេចក្តី
 កំណាញ់ ពួកផងនោះ ឈ្មោះថា ញ៉ាំងហានសួនវិញពេញលេញផង
 ឈ្មោះថា ញ៉ាំងព្រៃខន្ធនៈឱ្យរុងរឿងផង ។ ពួកផងវាំងនោះ ជាអ្នក
 បរិភោគតាមតាមប្រាថ្នា ត្រេកអរក្នុងប្រាសាទឈ្មោះវេជយន្តិ សុះប្បូក
 ចាកទៅលាភានោះហើយ ក៏បានមកកើតក្នុងត្រកូលធុន្តិស្វរ្យវាំងឡាយ
 ដែលមានភោគ ។ ពួកផងវាំងនោះបានកើតក្នុងត្រកូលមានយស មានខ្លួន
 គេបក់ដោយផ្ទឹមស្លាបក្បាលវាំងឡាយ លើបល្លង្កិដែលគេប្រាសដោយ
 សំពត់ខោណា ក្នុងផ្ទះមានកំពូលនឹងប្រាសាទ ។ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ឱ្យ
 កម្រងផ្កា មានខ្លួនប្រដាប់ហើយ ទៅកំពុងខ្លួនមួយទៅកាន់ខ្លួនមួយ (នៃ
 ញ៉ាំងខ្លឹមកំលាំងវាំងឡាយ) កំលាំងវាំងឡាយ ជាអ្នកស្វែងរកសេចក្តី
 សុខឱ្យ តែងបម្រើវាំងលាបចង់ត្រឹម ។ នេះមហាវេនរបស់ពួកទេវតា
 នៅក្នុងវាំងត្រច្រើនៗ មិនមានសោភ ជាបីត្រេកអរ នេះមិនមែនរបស់
 ពួកផងមិនបានធ្វើបុណ្យឡើយ នេះជាបេសក្ខកផងដែលបានធ្វើបុណ្យ
 ។ កាលនោះពួកព្រះត្រៃលោកឆ្លើយចម្លើយញ៉ាំងមេនំ បិណ្ឌុលោក្ខណ៍វាំងនេះ ។ អន្តិកា ។

បេតិកភណ្ឌ ឥតិយស្ស បុព្វវគ្គស្ស ទុតិយំ សាទុក្ខាសិប្បេតិក្ក

សុចំ អត្តបុត្តាចំ	ឥតិ ឧត្តិ បរត្ថ ច
សុខត្វ កាតបុត្តាចំ	ឥតិ ឈេវ បរត្ថ ច ។
តេសំ សហព្យកាមាចំ	កាត្តាចំ កុសលំ កហំ
កាតបុត្តា ហិ មោធន្តិ	សត្តេ កោតសមន្តិធាតិ ។

អភិទ្ធិតាប្បេតិក្ក ធម៌ ។

ទុតិយំ សាទុក្ខាសិប្បេតិក្ក

(២៧) កុស្តាចំករិយោ ^(២) ដេវោ សាទុក្ខាសិប្បេតិក្កា ^(២)	
ចោដ្ឋចាធាតិ ចាមេធន	សមណោ ភារិទ្ធិជ្រៃយោ ។
តស្ស មាតា បិតា ភាតា	ទុត្តតា យមណោកំកា
ចាបកម្មំ ករិទ្ធាន	បេតិកោកំ ឥតោ តតា ។
តេ ទុត្តតា សុចំកដ្ឋា	កិលដ្ឋា ឧត្តិចោ កិសា
ទុត្តប្បត្តា ^(៣) មហត្ថាសា ^(៤)	ឧ ធម្មស្សន្តិ កាត្វិចោ ^(៥) ។
តស្ស ភាតា វិភិទ្ធា	ឧត្តោ ឯកមេវេតាតោ
ចកុកុស្តាតោ ករិទ្ធាន	ដេវស្ស ធម្មស្សយិកុម ។

១ ម. ពុល្លាតាវិយោ ។ ២ ទ. សាទុក្ខាសិប្បេតិក្ក ។ ៣ ទ. ម. ទុត្តសត្វ ។
 ៤ ទ. មហាតាសា ។ ៥ ទ. ឧស្សន្តិ កាត្វិចោ ។ ៦ ទ. ឧស្សន្តិ កុក្កិចោ ។

បេតិកភណ្ឌ ឥតិយស្ស បុព្វវគ្គស្ស ទុតិយំ សាទុក្ខាសិប្បេតិក្ក ២

ពួកផងដែលខំនាំបុគ្គលមិនមានសេចក្តីសុខក្នុងលោកនេះ ទីនីលោក ភាគមុខឡើយ ឯពួកផងដែលបាត់បង់បុគ្គល រមែងមានសេចក្តីសុខក្នុង លោកនេះ ទីនីលោកភាគមុខពីរក្រោយ ។ ពួកផងដែលចង់កើតជាមួយ ទីនីពួកទៅភាគនោះ ប្រែប្រួលប្រែប្រួលច្រើន ព្រោះពួកផងដែលបាត់បង់បុគ្គល ហើយ តែងបំប្លែងដោយគោតៈ រមែងរីករាយ ក្នុងឯងស្ម័គ្រ ។

ចប់ ប្រៀនឥតិយស្សប្រតិទិន ។

ប្រៀនសាទុក្ខាសិប្បេតិក្ក ទី ២

(២៧) (ព្រះធម្មសង្ឃាធាកក្កោតិវគ្គោយ កោលថា) ព្រះជេនៈឈ្មោះពុទ្ធ បាន អ្នកកើតក្នុងក្រុងកុស្តិ បានទៅកាស្រយលើក្នុងឈ្មោះសាទុក្ខាសិ ជាអ្នក រមែងបាត់បង់មានផ្លូវនិរតិយៈហើយ (ដោយអរិយមគ្គការីនា) ។ មាតា បិតា ទីនីបងប្រុសរបស់ព្រះជេនៈនោះ ជាអ្នកដែលខ្វះសេចក្តីលំបាក បានកើតក្នុង យមណោ (នរក) លុះឡើយ អំពីមនុស្សលោកនេះហើយ ក៏ទៅកាន់ បេតិកោក ព្រោះធ្វើបាបអម្ប ពួកប្រេតទាំងនោះ ជាអ្នកដែលខ្វះសេចក្តី លំបាក នាខ្លាហេតុប៉ុន្មានមួយ ត្រង់បក្រដ្ឋស មានកាយកាត្រាត ស្អមកំព្រើន ស្មុគរខ្លាត់ ភ័យខ្លីខ្លាច ជាអ្នកមានផលកម្មកាត្រាត មិនហ៊ាន បង្ហាញខ្លួនចម្រុះឃើញឡើយ ។ បងប្រុសរបស់ព្រះជេនៈនោះ ជា អ្នកកាត្រាត តែម្នាក់ឯងក៏ដឹងផ្លូវចុះវិភាជន៍មួយ ញ៉ាំងអ្នកកាត្រាតប្រៀនពួកទៅ កោលយេនៈបួន អីតប្រញាប់ប្រញាល់ទៅបង្ហាញខ្លួនដល់ព្រះជេនៈ ។

ថេរោ សាមាសិកត្វា គុណ្ឌិកតោ អតិក្កម្មំ^(១)
 សោ ច វិញ្ញាបយំ ថេរ ភាតា បេតិ^(២) ភាតា អហំ ។
 មាតា បិតា ច តេ គន្ធោ ទុក្ខតា យមលោកិកា
 ចាបកម្មំ កាវត្វា មេតលោកិ ឥតោ ភតា
 តេ ទុក្ខតា សុចិកដ្ឋា កំលញ្ញា ទត្ថិយោ តិសា
 ទំត្ថប្បញ្ញា មហាត្ថសា ឧ ធម្មស្សន្តំ ត្បាញោ ។
 អនុកម្មស្ស តាវុណិកោ ធាត្វា អប្បាធិសាហំ ឆោ
 តវ ធិន្នេ ធានេ យាបេស្សន្តំ ត្បាញោតិ ។
 ថេរោ ចរិត្វា បិណ្ឌយ ភិក្ខុ អញ្ញោ ច គ្វាធស
 ឯកជ្ឈំ សង្ខបតិសុ កត្តវិស្សក្កតារណា ។
 ថេរោ សុខ្យបិ តេ អាហ យដាលដ្ឋំ ធនាជ មេ
 សង្កកត្តំ កាវិស្សន្តមិ អនុកម្មាយ ញាតិជំ ។

១ ៩- អច្ឆន្ទំ ។ ២ ៩- បេតា គណេ ។ ៣- មេតគណេ ។

ព្រះថេរៈមិនបានធ្វើពុករលួយក្នុង អាការៈឈ្មោះនេះ ហើយក៏នៅ
 ស្ងៀមដើរហួសទៅ ឯប្រភេទនោះបានខូចព្រះថេរៈឲ្យដឹងឲ្យស្គាល់ថា
 បតិគ្រប្រាថេរៈ ខ្ញុំព្រះកុណាត្រូវជាបង បានទៅកាន់បេតាលោក
 ហើយ ។ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន មាតានិងបិតាបេសាលោក ដល់ទូរ
 សេចក្តីលំបាក រឹតតែងយមលោក សុខ្យតិអំពីមនុស្សលោកនេះ
 ហើយ ក៏ទៅកាន់បេតាលោក ព្រោះធ្វើកម្មដ៏លាមក មាតានិងបិតា
 តាំងនោះ ជាអ្នកដល់ទូរសេចក្តីលំបាក មានទ្វារមាត់ប៉ុន្មាន
 មូល ត្រង់បត្រផ្លុស មានកាយកាក្រាត ស្គមកំច្រើន ស្កកខ្លាំង
 ក៏យឡឡើង ជាអ្នកមានផលកម្មត្រក់ មិនហ៊ានបញ្ជាញខ្លួនឡើយ
 ឃើញឡើយ ។ លោកជាអ្នកមានសេចក្តីកាណិកអាស្វា សូម
 អនុគ្រោធិ៍ទានទ្វារទៅឲ្យយើងទាំងឡាយផង មាតានិងបិតាទាំង
 នោះ ដែលមានកម្មត្រក់ នឹងញ្ញាតអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយ
 បានដែលលោកម្ចាស់ឲ្យហើយ ។

ព្រះថេរៈផង ក៏ទូរទាំងឡាយ៧១១២ អត្ថផង ដើរទៅបិណ្ឌបាត
 ហើយប្រជុំគ្នាទាំងមួយគ្នា ព្រោះបោកខែកត្តកិច្ច ។ ព្រះថេរៈបាន
 និយាយនឹងពួកភិក្ខុទាំងអស់នោះថា លោកទាំងឡាយ សូមឲ្យខ្ញុំកត្ត
 ដែលលោកទាំងឡាយបានហើយយ៉ាងណាដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងធ្វើសង្ឃកត្ត
 ដើម្បីអនុគ្រោ ដល់ពួកញាតិ ។

ចេតនា ឥតយាទ្ធ ឬច្បងស្ម ទុក្ខំយំ សុខាសម្បោសកុ

និយ្យាទយីសុ ថេរស្ស	ថេរោ សង្ឃំ ជិមន្តយំ
ធាតា អន្ទានិសំ ថេរោ	ចិត្ត មាតុ ច កាតុបោ
ឥនំ មេ ញាតិជំ ហោតុ	សុទ្ធិតា ហោន្ត ញាតយោ ។
សមទន្តរាទុជិដ្ឋ	កោជនំ ឧបបដ្ឋជំ ^(៦)
សុទ្ធិ បណ្ឌិតំ សម្បជំ	អនេកាសស្សក្ខនំ
តតោ ឧទ្ទិស្សតិ កាតា	វណ្ណាវា ពលវា សុទ្ធិ ។
បហូតំ កោជនំ កន្ត	បស្ស ទត្តម្ហីសេ មយំ
តថា កន្ត មាត្រាឌ	យថា វន្តំ លាភម្ហីសេ ។
ថេរោ សង្ឃាវត្ថុជិតោ	ឧទ្ធិជិត្វាទ ឧត្តកោ
ចិលោតិកំ បដិ កាតា	សាវ័ជ្ជ បាតុទ្ធិសេ អនា ។
ធាតា អន្ទានិសំ ថេរោ	ចិត្ត មាតុ ច កាតុបោ
ឥនំ មេ ញាតិជំ ហោតុ	សុទ្ធិតា ហោន្ត ញាតយោ ។

ចេតនា ឬច្បង ទំ ៣ ហ្វិលាវាសិប្រេន ទំ ៤

ភិក្ខុទាំងនោះ បានប្រគេន (កត្តាទាំងនោះ) ដល់ព្រះបាទ ព្រះ
ថេរៈបាននិមន្តសង្ឃ លុះព្រះបាទ បានឱ្យបានហើយ ក៏ទុក្ខស
ចំពោះបំណាច់នឹងបដិថា សូមឱ្យបាននេះសម្រេចដល់ពួកញាតិ
របស់ខ្ញុំ សូមឱ្យពួកញាតិ បានដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ។

កោដនកំសម្រេច (ដល់ប្រទេសទាំងនោះ) ក្នុងលំដាប់ដែលទុក្ខស
(កោដននោះ) ជាកោដនដ៏ស្អាត ថ្ងៃថ្នាំ គួរឱ្យ ជាម្ហូបមានធុរស
ច្រើន ក្នុងកាលទាំងព្រៃយ ក៏កាលជាទីបាននូវកោដននោះមក
ប្រកបជាបដិ មានសម្បូរល្អ មានកំឡាំង មានសេចក្តីសុខ បាន
ចង្អុលឱ្យខ្លួន (ដល់ព្រះបាទ ហើយកាលថា) ចត្តក្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកមើលមើលនូវកោដនដ៏ច្រើន (ដែលពួកយើងបានហើយ
ដោយការទុករា ខែខានរបស់លោក) មុនពួកយើងតាមព្រាត
នៅឡើយ ចត្តក្រលោកដ៏ចំរើន ពួកយើងគួរបាននូវសំរាប់ដោយ
ប្រការណា សូមលោកព្យាយាម ដោយប្រការនោះចុះ ។

ព្រះបាទ បានរើសកំណត់សំរាប់ចេញទៅដោយទាំងឡាយកំរិតនៃ
ខែសម្រាម ហើយធ្វើកំណត់សំរាប់ឱ្យជាជំរិត គឺធ្វើជាចំរើន បាន
ប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ ដែលមកកំរិតទិសទាំងបួន ។ ព្រះបាទ បាន
ឱ្យបានហើយទុក្ខសដល់បំណាច់ នឹងបដិថា បាននេះចូលសម្រេច
ដល់ពួកញាតិរបស់ខ្ញុំ សូមពួកញាតិ បានដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ។

ឧ មនុស្សសុ ឆ្លៀតសា	យាធិសា ដោ យក ៩៨
អប្ប មិត្តសុ យាធិសា	តាធិសា ដោ យក ៩៨
ឧត្តល្អមាតា អាគេន្តិ	សមន្តា ធម្មតោ ធិសា ។
តថា កន្តេ បរត្ថម	យថា ចាមី លកាម្ពសេ ។
ថេរោ តេរតំ បុរាត្ថា	សុធម្ម ចាតុធិសេ អតា ។
ឧត្ថា អន្ធាធិសំ ថេរោ	មិត្ត មាតុ ច ភាតុដោ
ឥដ្ឋិ មេ ញាតិមំ ហោតុ	សុខិតា ហោតុ ញាតិយោ ។
សមឧត្តរាធិដ្ឋ	ចាមីយំ ឧបបដ្ឋេ ^(១)
តម្កីក ធម្មស្ស ច	ចោត្តាញា សុធិម្មតា ^(២)
សីតុនកា សុបតិក្ខា ច	សីតា អប្បដិក្ខិយា
បទុមុប្បលសញ្ញា	ភវិតិញ្ចក្ខន្ធម្មតា ។
តត្ថ ឧបាត្ថា បិវត្ថា	ថេរស្ស បដិធស្សធម៌
បហុតំ ចាមីយំ កន្តេ	ចាតា ធុត្តុដលន្តិ ^(៣) ដោ
អាហិណ្ឌមាតា ឧញ្ញម	សត្តោ តុសតាណ្ឌកេ

១ ឧ. ឧបដ្ឋេសុ ។ ២ ឧ. សុមាសិតា ។ ៣ ម. ចាតុ ឡា ឥលន្តិ ។

(ប្រតិបត្តិការនោះពេលថា) ផ្ទះបំបែកឡាយរបស់ពួកយើងក្នុងបុគ្គលណា
នេះ យ៉ាងណា ផ្ទះបំបែកឡាយ ក្នុងមនុស្សណាក៏ដូច្នោះទេ កែ
ផ្ទះបំបែកឡាយ ក្នុងវាចចំពោះបំបែកឡាយ យ៉ាងណា ផ្ទះបំបែកឡាយ របស់
ពួកយើងក្នុងបុគ្គលណានេះ យ៉ាងនោះដែរ ជាផ្ទះជុំវិញនៃ តាចញ្ចាតិ
ចិត្តចំពោះ ឧប្បត្តិវិញ្ញាបន ។ បតិក្រលាភដ៏ចំរើន ពួកយើងគួរបាន
រឹតតែដោយប្រការណា សូមលោកព្យាយាមដោយប្រការនោះចុះ ។

ព្រះបាទបានចាត់ទឹកបំពេញធម្មត្រក ហើយប្រគល់ដល់ព្រះសិវ្ស
ដែលមកអំពីចិត្តចំពោះ ។ លុះព្រះបាទបានប្រគល់ហើយ ក៏ទុំស
ចំពោះចិត្តមាតាធិបតីថា សូមខាននេះសម្រេច ដល់ពួកញាតិ
របស់ខ្ញុំ សូមពួកញាតិ បានដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ។

ទឹកក៏សម្រេច(ដល់ប្រតិបត្តិការនោះ)ក្នុងលំដាប់ដែលទុំស ស្រះ
ពោធិ៍សាត់បំបែកឡាយ ដែលបុត្រាម្នាក់ម្នាក់ល្អហើយ ជ្រៅ មានជ្រុងប៉ុន
មានទឹកជ្រៅជ្រក មានកំពង់ល្អ ជាស្រះជ្រៅជ្រក មានក្បែរក្រអូប
ប្រៀបមិនបាន ថេរវាស ដោយក្តៅល្អក៏នឹងក្តៅប្បល ពេញដោយ
លំអដ៏ល្អ ។ ប្រតិបត្តិការនោះក្នុងក្នុងស្រះពោធិ៍សាត់នោះហើយ
បញ្ចេញខ្លួនដល់ព្រះបាទថា បតិក្រលាភដ៏ចំរើន (ពួកយើងបាន)
ទឹកច្រើនហើយ កែដើម្បីបំបែកឡាយរបស់ពួកយើង ឈឺ ពុរពង ពួក
យើងកាលដើរចាំដល់ព្រះសាវ័ន រោស្សក្រែងនឹងបុត្រា វេសន៍ប្រើច។

តថា កន្ត្ត បរត្តាម យថា យានំ លកាម្ហសេ ។
 ខេរោ សិទ្ធានិកំ លក្ខា សង្ឃេ ធាតុន្តិសេ អនា ។
 ឧត្តា អប្បាទិសំ ខេរោ ធម៌តុ មាតុ ច កាតុនោ
 ននំ មេ ញាតិជំ ហោតុ សុទិកា ហោន្តុ ញាតយោ ។
 សមនន្តរាទុនិដ្ឋេ បេតា រមេន មាតុខំ
 អនុកម្មិតម្ហ កនន្ត កត្តេន ធាននេន ច
 យវេន ចានិយធានេន យានធានេន ទ្វកយិ
 មុនំ កាណិកំ លោកេ តំ កន្ត វន្តិតុមាតតាតិ ។

សាវណ្ណប្រដេន្ត ទុតិយំ ។

ធម៌យំ វេទិកាវិប្បវត្ត

(២៨) វេទ្យវិយត្តខ្ចី ទុច្ចរំ បកស្សំ

វិមាទមាត្រយ អនេកចត្តិ

តត្ថត្ថសំ ធម៌ មហាទុកាវេ

បដទុនិ បណ្ណសេវ ចេត្តា

វណ្ណា ច តេ កេនកស្ស សន្តិកោ

បតិគ្រលោកដំចំរើន ក្នុងយេនីន្ទ្របានខ្លីយាន ដោយប្រការណា
 សូមលោកវត្សយោមដោយប្រការនោះចុះ ។

ព្រះដ៏ថា បានវិស្សកផើងមានដាន់មួយ ហើយបានប្រគេនដល់ព្រះ
 សង្ឃវេសមកអំពីសំចំរើន ។ លុះព្រះដ៏ថាបានប្រគេនហើយក៏
 ទុំសំ ចំពោះបំណាច់នឹងបង្កើត សូមទាននេះសម្រេច ដល់ពួក
 ញាតិរបស់ខ្ញុំ សូមពួកញាតិ បានដល់នូវសេចក្តីសុខ ។
 ក្នុងប្រភពនេះមកដោយថេ ក្នុងលំដាប់វេសទុំសំហើយ(និយាយថា)
 បតិគ្រលោកដំចំរើន ក្នុងយេនីន្ទ្របានអនុគ្រោះហើយ ដោយ
 បាយផង ដោយគ្រឿងបិទបាំងផង ដោយផ្លូវផង ដោយទានវានិក្ខិរ
 បានយាននឹងយានបានផង បតិគ្រលោកដំចំរើន ក្នុងយេនីន្ទ្រដើម្បី
 ថ្វាយបង្គំលោក ជាអ្នកគ្រាជ្រ ប្រកបដោយសេចក្តីកុសលក្នុងលោក ។
 ចប់ រឿងសាវណ្ណប្រដេន្ត ២ ។

រឿងវេទិកាវិប្បវត្ត ទី ៣

(២៨) (មាណវនិយាយនឹងស្រីប្រភព) បតិគ្រនាងទេវី
 មានភាទុក្ខការច្រើន នាងស្រ្តីនាងវិមាន មានស.បវេនិតទុរ្យ
 ដ៏រុងរឿងភ្លឺថ្លា វិចិត្រដោយកន្លះច្រើនយ៉ាង ហើយនៅ
 ក្នុងវិមាននោះដូចគ្រោះច្រូកក្នុងថ្ងៃ ១៨ កើតនៅក្នុងផ្នូកកន្លង
 (របស់ខ្លួន) ទាំងសម្បុរបេសនាងសោតប្រាកដថា ដោយមាន

យេក្តាស្មី ធីតិយស្ម ឬឡវ្ម្ម ធីតិយ រាជកវិញ្ញាវ្ម្ម
 ឧត្តម្ម្ម្ម^(១) កុសនស្មនេយ្យ
 មល្លង្គសេដ្ឋ អតុលេ ធិសិដ្ឋា
 ឯតា ភវំ ធីតិ កុយ្មី សាមិកោ ។
 ដំខា ច តេ ចោត្តរញ្ញា សមន្តតា^(២)
 មហុតមាលា^(៣) ពហុបុណ្យកា
 សោវណ្ណធុណ្ណហិ សមន្តមោគតា^(៤)
 ធឧតុត្ថ មង្កោ មណ្ឌិតោ ច វិជ្ជតិ ។
 ហំសាមិមេ ធន្ម្មធិយា មជោរមា
 ឧទកស្មី អនុបវិយន្តិ សព្វតា
 សមយ្យ វត្ថុ មនន្តិ សព្វ
 តំនុស្សរា ធុនុកិធិ វ យោសោ ។
 ធនុល្មមាទា យសសា យសស្មិធិ
 ធាវាយ ច ភ្នំ អវលម្ព តិដ្ឋសិ
 អាណាចខ្ម្ម^(៥) ហសិកេ មិយំ វិទេ
 សព្វត្ថកាស្យាណំ កុសំ វិភេទសិ ។
 វតំ វិមាធិ វិជំ សមេដ្ឋតំ

១ ១. ឧត្តម្ម្ម្ម ។ ២. ឧត្តម្ម្ម្ម ។ ៣ ៣. ពហុបុណ្យ សមន្តតោ ។ ៤. ពហុបុណ្យ
 សមន្តតា ។ ៥. មហុតមាលា ។ ៦. ឧ. សមន្តមោគតា ។ ៧. មហុតមាលា ។

យេក្តាស្មី ធីតិយស្ម ឬឡវ្ម្ម ធីតិយ រាជកវិញ្ញាវ្ម្ម

មានសភាពខ្ពង់ខ្ពស់ គួរឱ្យមើលមើលក្រៃពេក បត់ត្រឡាត
 មិនមានអថេរបាន ខាងគង់លើបល្ល័ង្កដ៏ប្រសើរបំផុត ខាងនៅ
 ក្នុងម្ខាងឯង ខាងមិនមានប្តីសោះ ។ ឯស្រះបោក្ករណីពាំង
 ឡាយ របស់ខាងនេះ មានកម្រិតផ្កាច្រើនយ៉ាង មានផ្កា
 ឈូកសាច្រើនដោយជុំវិញ រោយរោយជុំវិញ ដោយកំរេច
 នៃមាសពាំងឡាយ កក់ឆ័ត្រចក ក៏មិនមានក្នុងស្រះបោក្ករណី
 ពាំងនោះ ។ សូម្បីហឫទ័យនេះ គួរមើលមើល គួររីករាយ
 នៃចិត្ត ក៏ហែលក្រឡើងលើទឹកសព្វ ។ កាល ហឫទ័យអស់
 បានសំឡេងមូល ដូចជាសំឡេងទឹកកក នៃស្តុរពាំងឡាយ
 ប្រជុំគ្នាបង្កើតឡើងសំឡេងដ៏តិរិះ ។ ខាងជាន់មានយស
 ត្រឡើងដោយយស ឈរផ្អែកលើទឹក បត់ត្រឡាតមានរោម
 ក្រៃពេក វែង ធំ ខាងសើច ខាងកោល ខ្លាញ់ជាដើម
 ស្រឡាញ់ មានលំអសព្វគុណៈ ត្រឡើងក្រៃពេក ។
 វិមាននេះ ប្រាសចាកផ្ទាល់ គាំងនៅលើផែនដីកប

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខស្សី

ឧយ្យានវដិ^(១) វត្ថុនិច្ឆេទ្យនិ
 វត្ថុនិម្ម តេ វាវ អនោមនស្សន
 កយា សហ នន្ទនេ វេន មោធិត្ថន្តិ ។
 កកេហិ កក្ខំ វេន វេននិយំ
 ជិត្តញ្ច តេ វេន និកញ្ច ហោតុ^(២)
 កក្ខាន កក្ខំ វេន មោធិនិយំ
 ឯវិ មមំ លច្ឆសំ កាមកាមិនិច្ឆំ ។
 សាធុតិ សោ ភស្សា មជ្ជិសុណិត្វា
 អកាសំ កក្ខំ ភហិ វេននិយំ
 កក្ខាន កក្ខំ ភហិ វេននិយំ
 ឧច្យុដ្ឋិ មាណវេ ភស្សា សហាឡកន្តិ ។
 វេនវេនវេន វេននិយំ ។
 កក្ខានវិ វេននិយំ ។

បត្តន្តិ ភុសប្បេត្តិ

[៦៧] ភុសានិ ឯកោ សាលី បុប្ផាបរោ^(៣)
 អយញ្ច^(៤) វាវ សកាមិសលោហិតំ

១. ឧ. ឧយ្យានវដ្ត ។ ២. ជិត្ត វត្ថុ ។ ៣. នន្ទញ្ច ឃាតុ ។ ៤. វេន វេន
 សាលី កុប្បាបរោ ។ ៥. អយញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ មេវេន

ជាឧទ្យាន ញាតិសម្រកនិវេសនក្តីកេរយឡិចបិទ បក្រ
 នាវី គូរមេលមេល មិនមែនជាប្រាជ្ញា មើលកេរយ
 ក្នុងវិមានជាទីកក្ខាននេះរបស់នាង ជាមួយនឹងនាង ។

(នាងវិមានប្រកាសថា) អ្នកចូរធ្វើឧត្តមដែលឡើងក្នុង
 ឋានទី១នេះ វាជិតក្តីរបស់អ្នកសេក ក៏ចូរចុះទៅក្នុងឋានទី១នេះ
 លុះអ្នកធ្វើឧត្តមដែលក្តីកេរយក្នុងឋានទី១នេះហើយ ទើបអ្នក
 បានឡើងក្នុងស្រីមានកាមតាមប្រាជ្ញា ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

មាណវោនា បានចូលស្តាប់ពាក្យនាងវិមានប្រកាសនា
 ថា អើនាងស្រីហើយ ហើយក៏បានធ្វើឧត្តមដែលឡើងក្នុង
 ឋានទី១នោះ លុះមាណវបានធ្វើឧត្តមដែលឡើងក្នុងឋានទី១
 នោះហើយ ក៏បានទៅកើតជាមួយនឹងនាងវិមានប្រកាសនា ។

ចប់ ភ្លើងរាងប្រេត ទី ៣ ។

ចប់ កាលវារៈ ទី ២ ។

ប្រើភុសប្រេត ទី ៤

[៦៨] (ប្រែមាត្រាសូត្រថា) ប្រេតម្នាក់ (រោយកេរយ)
 អត្ថាមនស្រូសាលី (លើក្បាលខ្លួន) ប្រេតម្នាក់ទៀត
 (សំនាងចំហែក្បាល របស់ខ្លួន ដោយជំហង់ផែក)
 ឯស្រីនេះ (ស៊ីតែ) សាចនឹងឈាម របស់ខ្លួន

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយុក្ខ

បញ្ចមី កុមារប្បេតវគ្គ

[៣០] អត្ថេវរមំ សុត្តន្តបិដក ញាណំ

សត្វា យថា បុគ្គលំ ព្យាកាសំ
 ឧស្ម័នបុញ្ញាមិ កវន្តំ ហេតេ
 បរិត្តបុញ្ញាមិ កវន្តំ ហេតេ ។
 អយំ កុមារោ សិវដិកាយ ធម្មតោ
 អត្ថដ្ឋេស្ឋេហោ ន យាបេសិ រត្តិ ។
 ន យត្ថុក្ខតា ន សិរិសតា វា
 វិហេដយេយ្យំ^[១] កកបុញ្ញកុមារំ
 សុខទាមិ ឥមស្ស ចលហិសុ ចានេ
 ធម្មា សិទ្ធិលា បរិត្តយន្តិ ។
 តញ្ញាសយំ បត្តិកណា ហារន្តិ
 កាកា បន អកុមលំ ហារន្តិ
 ន ឥមស្ស រត្តំ វិទហិសុ កេចិ
 ន ឧសថំ សាសបទ្ធមមិ វា ។
 ន កុត្តយោកិចិ ន ឧត្តហេសុ
 ន សទ្ធាញ្ញាមិ កាការិសុ

១ ម. ន រោជយុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយុក្ខ

វឿងកុមារប្បេត ទី ៥

(៣០) (ព្រះសន្និសិទ្ធិតាមរាជទ្រព្យ គោលថា) ញាណ
 របស់ព្រះសុត្ត មានសភាពអស្ចារ្យ ដូចព្រះសាស្តាទ្រង់
 ព្យាករន្តបុគ្គលថា បុគ្គលតូចៗ ជាអ្នកមានបុណ្យគ្រប់
 បុគ្គលតូចៗ ជាអ្នកមានបុណ្យស្មើគ្នា ។ កុមារនេះ ដែល
 គេឈ្មោះថា កុនិព្រស្ថាន បានញ្ញត្តិអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដោយទឹកដោះ ដែលហូរចេញពីក្បែរដៃ (នៃទ្រព្យ)
 អស់មួយក្រី ។ យក្ស មិនក្អកទាំងឡាយក្តី ពស់ទាំង
 ឡាយក្តី មិនរៀនរៀនកុមារ អ្នកមានបុណ្យធ្វើហើយទេ
 សូម្បីតែពួកនៃ ក៏មកលំដាប់ទាំងអស់ របស់កុមារនេះដែរ
 ពួកបក្សីពួក ពួកចរក ក៏មកចាប់ផ្តើម (កុមារនោះ) ។
 ហ្នឹងសត្វស្រាបទាំងឡាយ ក៏នាំយកមន្ទិលក៏ចេញ ឯក្អក
 ទាំងឡាយ ក៏នាំយកមាត់ក្អកចេញ មនុស្សនិងមនុស្ស
 តូចៗ មិនបានចាត់ចែងការរក្សាទុកកុមារនេះទេ មិនបាន
 ចាត់ចែងទុកសេចក្តីនឹងការដេញ ដោយគ្រាប់ស្ក (ដល់កុមារ
 នេះទេ) ។ សូម្បីតែពួកមនុស្ស ក៏មិនរៀនទូរការប្រកប
 ខ្លួនក្នុងបុគ្គល ទាំងមិនបានឈរឈរ ខ្លួនពួកជាតិក្របីមុខ

បេតិកភណ្ឌ ឥតិយស្ស ទ្វប្បវេស្ស ចក្ខុម្ព កុមារប្បវេស្ត

ឯតាទិសំ ទុក្ខមគ៌្គបន្តំ
 រត្តាកតំ សិវដិកាយេ ទន្ធិតំ ។
 ទន្ធិតំបិណ្ឌំ^(១) វិយ វេទមាទំ
 សសំសយំ ជីវិតសារិសេសំ
 តមទុស ទេវមនុស្សបូជិតោ
 ទិស្វា បទ ក្យាការិ ភូមិបាញា
 អយំ កុមារោ ឧកាស្សិមស្ស
 អត្តកុលិកោ ភវិស្សតិកោតវា ច^(២)
 កេស្ស វតី កេ បទ ព្រហ្មចរិយំ
 កេស្ស សុទិស្តាស្ស អយំ វិចារកោ
 ឯតាទិសំ ក្យសទំ ចាបុណិទ្វា
 តំ តាទិសំ បទុក្ខកោស្សតំទិទ្ធិ ។
 កុទ្ធប្បមុទស្ស កេតុសង្ខស្ស
 បូជំ អកាសំ ជនតា ទុក្ខាវិ
 តត្រស្ស ទិក្ខុស្ស អហុ អញ្ញាជន្តិ
 វាចំ អកាសំ ជុស្តំ អសត្តិ^(៣)
 សោ តំ វិតក្កំ បដិវេទោនយិត្វា

១ ១. ប. តោនិបិណ្ឌំ ។ ២ ៤. កោតោ ១ ។ ៣ ៥ អសត្តំ ។

បេតិកភណ្ឌ ទី ៣ វៀនកុមារប្រភេទ ទី ៨

សេកុមារវេលានាសកាតជ្ឈេន្ទ្រៈ ដែលផល់ស្លៀកស្លៀកប្លែក
 យ៉ាងគ្រែលើន គេនាំមកក្នុងរោងយប់ ហើយបោះចោលក្នុង
 ព្រៃស្នាម ព្រះក្សត្រីដែលទៅតាមនឹងមនុស្សបូជា បានឃើញ
 កុមារនោះ ដូចជាដុំខ្នងដោះខាង កំពុងតែញាប់ញ័រប្រកប
 ដោយសេចក្តីសង្ស័យ ទៅសល់តែឈើ លុះព្រះក្សត្រីបាន
 ប្រាថ្នាស្មើដោយផែនដីបានឃើញហើយ ទើបទ្រង់ក្សត្រីថា
 កុមារនេះ មិនបានជាអ្នកមានក្រកូលដ៏ប្រសើរឡើយ មិនមាន
 ភោគៈផង ក៏ដឹងគ្រាន់ ។

(ពួកទុក្ខានុកូល) ក៏ដូចម្តេច ប្រហូចរយៈដូចម្តេច
 នេះជាផលវិនៃ ឬប្រហូចរយៈដូចម្តេច ដែលកុមារនេះបាន
 សន្សំល្អហើយ បានជាកុមារនេះដល់ស្លៀកស្លៀកវិធានដល់ម្ល៉េះ
 ហើយត្រឡប់បានខ្ញុំប្លែង ដំណឹងសម្បត្តិដល់ម្តាយនោះវិញ ។

(ព្រះសន្តិភិកាយាវ្យាប័នឡាយរោលថា) ពួកជនបាន
 ធ្វើឲ្យការបូជា ដ៏ទុក្ខវិកលនោះព្រះសង្ឃ មានព្រះក្សត្រីថា
 ប្រធាន ចារកនោះមានចិត្តរើសយកក្នុងការបូជានោះ ចារក
 នោះបានគោលរំលោភច្រក ជាវិចារមិនដូចដ៏ព្រៃ ក្នុងវិប្បជ័យ
 សប្បវេស ចារកនោះ បន្ទាប់ពីសេចក្តីត្រិះរិះនោះចេញហើយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតិកភ័យ
 បិដកបសានំ បដិសន្ធា បដ្ឋា
 តថាគតំ ជេតវនេ វសន្តំ
 យាកុយា ឧបដ្ឋាសិ សោ សន្តាតំ ។
 តស្ស វតំ តំ បទ ប្រាហ្មចរិយំ
 តស្ស សុត្តន្តាស្ស អយំ វិចារតា
 បិគាធិសំ ឡសនំ ចាបុណ្ហតា
 តំ កាធិសំ បទុកោស្សតំ ធើ ។
 វេទាន សោ វស្សសតំ ឥនេវ
 សទ្ធវហិ កាមេហិ សមន្តិកតោ
 កាយស្ស កេតា អកិសម្បរាយំ
 សហព្យតិ តទ្ធកិ វាសយាតិ ។
 ពុម្ភាញេសិកុ បញ្ចមំ ។

ធម្មិមំ សេវិទីបេតវត្ថុ

(៣០) ឧត្តា ធុត្តន្តាចាសិ កាសា ធម៌សន្តតា
 ឧត្តាសុលកេ កាសិកេ កា ធុ តំ តំ ធុសិកំ ។
 អហំ កន្តិ បេតិកភ័យ ធុត្តតា យមលោកិកា
 ចាបតម្មំ កាវិក្ខាន យេតលោកំ ឥតោ តតា(ន)។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតិកភ័យ

កំត្រឡប់បានខ្ញុំសេចក្តីត្រេកអរនឹងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងកាល
 ជាខាងក្រោយ ពាក្យនោះ បានប្រើប្រាស់គេ ប្រះអង្គនឹង
 នៅក្នុងវត្តជេតវន ដោយយាតូអស់ ពីថ្ងៃ ។ នោះជាវត្ត
 នោះជាប្រាហ្មចរិយៈរបស់កុមារនោះ នេះជាវត្តនៃវត្តប្រាហ្ម-
 ចរិយៈនោះ ដែលកុមារនេះស្ងប់ល្អហើយ បានកុមារ
 នេះដល់ខ្ញុំសេចក្តីវិចារសដល់ម្ល៉េះ ហើយត្រឡប់បានខ្ញុំថ្ងៃ
 គឺចិត្តស្ងប់ដល់ម្ល៉េះទៅវិញ ។ លុះកុមារនោះ បិតា
 ក្នុងមនុស្សលោកនេះ អស់មួយយូរ ជាអស់បីបូណ៌ដោយ
 កាមវិនិច្ឆ័យ ដល់បែកបាយរាងកាយទៅកាន់ភពថ្មី ក៏បាន
 ជាកូន នៃសក្ការវរាជ ។

ចំ ឡើងកុមារប្រេត ៥ ។

រឿងសេវិទីបេត ទី ៦

(៣១) (ឧបាសកបានសួរស្រីប្រេត) ម្ចាស់នាងស្តេច មាន
 ផ្ទាំងដីនៃតាម នាងជាស្រីតាត្រាត មានប្អូនមានសម្បទាគ្រប់ ជា
 ស្រីស្តេចរឹមរឹមដោយសរសៃ នាងជាអ្វី មកឈរក្នុងទីនេះ ។
 (ស្រីប្រេតឆ្លើយថា) បងក្រអូតដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាស្រីប្រេត ដល់ខ្ញុំ
 សេចក្តីបំបាក់ កើតក្នុងយមលោក បានធ្វើខ្ញុំក្នុងលាមក
 (លុះឡើយ) អំពីមនុស្សលោកនេះហើយ បានទៅកាន់បរលោក ។

បេតិកភណ្ឌ ធម្មបទ ប្រដាប់ ធម្មបទ

កន្លែង កាយ ឧបាស មនសា ឧត្តរា កាយ
 កន្លែង កាយ ឧបាស មនសា ឧត្តរា កាយ
 អនុវត្តស្ម វិចិត្រស្ម វិចិត្រ អនុវត្តស្ម
 សន្តស្ម ធម្មបទ ធម្មបទ ធម្មបទ
 ធម្ម ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ធម្ម ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 អនុវត្តស្ម ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ឧបាស ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ឧបាស ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ឧបាស ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ឧបាស ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ឧបាស ឧបាស ឧបាស ឧបាស
 ឧបាស ឧបាស ឧបាស ឧបាស

១. ឧ. អនុវត្តស្ម ២. ឧ. អនុវត្តស្ម ៣. ឧ. អនុវត្តស្ម ៤. ឧ. អនុវត្តស្ម

បេតិកភណ្ឌ ធម្មបទ ប្រដាប់ ធម្មបទ

(ឧបាសកស្ម) កំពើតក្រក់ដូចម្តេច ដែលបានប្រើប្រាស់
 ដោយកាយ កាយ ចិត្ត ឆន្ទ (ច្បាប់) កំពើតមនុស្សលោកនេះ បានទៅ
 កាន់បេតិកភណ្ឌ ដោយផលវិនិច្ឆ័យ ដូចម្តេច ។
 (ស្រីប្រេតធម្ម) ខ្ញុំបានរើសទ្រព្យនៃកន្លែងមាសក ក្រុងកំពង់
 កំពង់ឡាយ ដែលមិនមានទាន គឺមិនមានអ្នកណាមួយយាងកំពង់
 កាលដែលវេយ្យនៃកំពង់ឡាយ កំពង់មានគ្រប់គ្រាន់ ខ្ញុំមិនបានធ្វើ
 ខ្ញុំចិត្តនឹងនោះទេ ។ ខ្ញុំស្រឡាញ់ ចូលទៅក្នុងស្ថាន ស្ថានក្នុង
 ទៅជាទេវ ខ្ញុំចូលទៅក្នុងម្តាយ កំពង់កំពង់ក្រុង ស្រឡាញ់ក្រុង
 កំពង់ ។ ឯខ្ញុំដែលដូចក្រុងសោត កំពង់កាយមកដល់ខ្ញុំ បើក្រ
 អ្នកដឹងចំពោះ ខ្ញុំនូវ (ធម៌) ទុក្ខមានបម្រែកជាដើមនេះ គឺជាបុគ្គល
 ដ៏ទៃដ៏លាមកលើសលុបជាងសេចក្តីទុក្ខមានបម្រែកជាដើមនោះ ។
 អ្នកគួរទៅកាន់បាតុដ៏ប្រសើរ ហើយដឹកបម្រាសបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំបានឃើញក្នុង
 ស្រីរបស់ខាងដល់ខ្ញុំសេចក្តីលំបាក កើតក្នុងយមលោក បានធ្វើខ្ញុំ
 ក្នុងលាមក (ច្បាប់) កំពើតមនុស្សលោកនេះ បានទៅកាន់បេតិកភណ្ឌ
 ទ្រព្យដែលខ្ញុំទុកក្នុងខ្ញុំនេះ ក្នុងខ្ញុំមិនបានប្រាប់ទ្រព្យនោះ (ឯទ្រព្យ
 កំពង់នោះ) ចំនួន ៤ សែនកាយបណ្តោះ ក្រោមបណ្តឹង (របស់ខ្ញុំ) ។
 មាតាបិតាខ្ញុំនោះ ចូរទៅទានដ៏ម្បងដ៏ស្រស់ ចូរចំពោះវិភង្គដ៏ដោយទ្រព្យ
 នោះចុះ មាតាបិតាខ្ញុំលុះទិញបានហើយ ចូរទិញសត្វណាបានដល់ខ្ញុំផង

តតាហំ សុខិតា ហេស្សំ សត្វកាមសមិទ្ធិនីតំ ។
 សាធូតិ សោតស្សា បដិសុណំ កត្វា ហត្ថិធម្មំ
 តស្សា អភិច មាតវំ ជីតា ច តេ មយា និដ្ឋា
 ទុក្ខតា យមលោកិតា បាបកម្មំ កវិក្ខា ច
 បេតលោកំ វេតា តតា សាមី តត្ថ សមាទេសំ
 កត្វា ហត្ថិធម្មំ វដ្ឋសិ មជ្ឈំ មាតវំ
 ជីតា ច តេ មយា និដ្ឋា ទុក្ខតា យមលោកិតា
 បាបកម្មំ កវិក្ខា ច បេតលោកំ វេតា តតា ។
 អត្ថំ ច មេ ឯតុ និក្ខត្តំ អនត្តាភព្វា តំ មយា^(១)
 ចត្តាវ សតសហស្សានិ បល្លង្កស្ស ច ហេដ្ឋតោ
 តតា មេ ធានំ ននាតុ^(២) តស្សា ច ហោតុ ជីវិតា
 ធានំ នត្វា ច មេ មាតា នក្ខិណំ អប្បាទស្សតុ មេ
 តតាហំ សុខិតា ហេស្សំ សត្វកាមសមិទ្ធិនីតំ ។

១. ម. វ. ១. ២. ម. តតោ តុវ តតំ វេហិ ។

ខ្ញុំនឹងជាអ្នកដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ បានសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់
 យ៉ាង ក្នុងកាលនោះ ។
 ឧបាសកនោះ ទទួលស្តាប់តាមប្រការនោះ ប្រពៃហើយ
 ច្រក់ទៅកាន់ហត្ថិធម្មំ បានប្រាប់ដល់មាតាបេសស្រីប្រុសនោះ
 ថា ខ្ញុំបានឃើញកូនស្រីរបស់ខ្លួន ដល់ខ្ញុំសេចក្តីលំបាក កើតក្នុង
 យមលោក បានធ្វើកម្មដ៏លាមក (ច្យុត) អំពីមនុស្សលោក
 ទៅកាន់ចេតលោក កូនស្រីរបស់ខ្លួននោះ បានផ្តាច់ខ្ញុំក្នុងបេត-
 លោកនោះជាអ្នកអះអាងទៅកាន់ហត្ថិធម្មំ ហើយជម្រាបដល់មាតា
 របស់ខ្ញុំថា ខ្ញុំបានឃើញកូនស្រីរបស់ខ្លួន ដល់ខ្ញុំសេចក្តីលំបាក
 កើតក្នុងយមលោក បានធ្វើកម្មដ៏លាមក (ច្យុត) អំពីមនុស្សលោក
 ទៅកាន់ចេតលោក ។ ទ្រព្យដែលខ្ញុំទុកក្នុងទីនោះមាន តែខ្ញុំ
 មិនបានប្រាប់ខ្ញុំទ្រព្យនោះ (ឯទ្រព្យនោះនោះ) ចំនួន ២ សែន
 កហាបលោះនៅទាំងក្រោមបល្លង្ក(របស់ខ្ញុំ) ។ សូមមាតាឱ្យបានដឹង
 ខ្ញុំផង ចូរចិញ្ចឹមជីវិតផង ដោយទ្រព្យនោះចុះ មាតាបេសខ្ញុំ លុះឱ្យ
 បានហើយសូមទទួលខ្ញុំកុំលាតានដល់ខ្ញុំផង ខ្ញុំនឹងជាអ្នកដល់ខ្ញុំ
 សេចក្តីសុខ បានសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ក្នុងកាលនោះ ។

បេសកកម្ម ភក្តិយស្ស បុព្វបុត្រ ឈ្មោះ មិត្តលុទ្ធប្រេត

តតោ ហិ សា ធាតុ អនាសិ ធម្មា ធន ឧបទ្វេន ធម្មិណាមា ធាតុ
មេតិ ធន សុខិតា រាសិ តស្សនា បិ សុខិតាតិ ។

សេចក្តីបកប្រែ ដូច្នេះ ។

សក្ខីម៍ មិត្តលុទ្ធប្រេតវត្ថុ

(៣២) ធរនាវិប្បត្តតោយុក ជេដិយេ កាមកុណាហិ សាភស្ត
ធាតុ អនុកោសិកាណីកី អនាសិ បុរិមាយ ជាតិយាតិ។
អហំ រាជតថោ រម្ម រមណីយេ គិរិវុដេ
មិត្តលុទ្ធា បុរេ អាសី (២) លោហិតចាណី ធារុណោ ។
អវិរោធនាវស្ម ចាណីសុ បុជ្ជសត្តេសុ មនុជ្ជមាធសោ
វិចរិ អតិធារុណោ សធា បរាសាយ រតោ អសញ្ញតោ។
តស្សមេ សហាយោ សុហធម្មោ សធា អាសិ ឧបាសកោ
សោ ហិ (៣) មិត្តលុទ្ធា ធាតុ រាសិ បុរេ ប្បដិ
មា កាសិ ចាមកី កម្មំ មា ភាត ធម្មតិ អនា
សា ធន ឥន្ទសិ បេទ្ធ សុខំ វិរម តាណាវជិ អសីយមំ ។

១ ម. រតិយេហិ កមេហិ ។ ២ ម. ឯត្ថ ហិរេ លុហ្វេតិ អត្ថិ ។ ៣ ម. ច ។

បេសក បុព្វបុត្រ ទី ២ រឿងមិត្តលុទ្ធប្រេត ទី ៨

ក៏ក្នុងលំដាប់នោះ មាតាខាងប្រាំបីបាន លុះឡើយ បាន
ទទួលទូក្ខណ៍ បានដល់ស្រីប្រុសនោះ ស្រីប្រុសក៏បានដល់ទូ
សេចក្តីសុខផង មាតាខាងប្រាំបីនេះ ដោយអាយុផង ។

ចប់ រឿងមិត្តលុទ្ធប្រេត ទី ៦ ។
រឿងមិត្តលុទ្ធប្រេត ទី ៧

(៣២) (ព្រះនារាយណ៍ស្រ្តីហ៊ានប្រកថា) អ្នកនៅក្នុង
មាននេះ ឆាប់បោះពេញ រុក្ខរឿងដោយកម្មកុណាវាងឡាយ គួរឲ្យ
ប្រកបគ្រាស (ក្នុងរោលយប់ រត់ទុក្ខ) ក្នុងរោលថ្ងៃ អ្នកបានធ្វើ
ទូកម្មអ្វី ក្នុងជីវិតមុន ។

(ប្រកបបានឆ្លើយថា) កាលវាជើងខ្ញុំជាប្រាមម្រឹម មានផ្ទះប្រឡាក់
ដោយឈាម ជាអ្នកត្រក់ នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានក្នុងចំណោម
ជាទីគួរត្រេកអររីករាយ ។ ខ្ញុំមានចិត្តប្រឡូកចំណេះក្នុងសត្វច្រើន
ជាសត្វមិនធ្វើកុមារ (នឹងនរណាមួយ) ត្រក់ក្រៃបាត ត្រេកអរ
តែក្នុងការបៀតបៀនចំពោះសត្វដទៃ មិនសង្រួម ប្រប់កាលទាំង
ល្ងង់ ។ សំខាន់បំផុតនោះ អ្នកមានព្រួយល្អ ជាទុស្តមាន
សត្វ ភាគអនុគ្រោះ បានយាត់ខ្ញុំឡើយ ថា អ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់
ឡើយ នៃអ្នក អ្នកចៅកាន់ខ្នងឡើយ បើអ្នកប្រាថ្នា សេចក្តីសុខ
ក្នុងបរលោក អ្នកចង្អៀតបង្អួចការមិនសង្រួមពីការសម្លាប់សត្វ ។

តស្សាហំ វេទំ សុត្វា សុខ កាមស្ស ហំ តាទុកាម្បុនោ
 តា កាសី សកលាទុស្សសំ ឯវេនាចារិកោ អនុទិមា។
 សោមំ បុន ក្នុងសុមេធសា អនុកាម្បុយ សំយេន ឯវេសយំ
 សេនេ ឯវេ ហនសំ ចាណំ ចោ អថ តេ ភ្នំ កវត្ត សំយេនា។
 ស្វាហំ ឯវេ ហនិក្ខាន ចាណំ ចោ វិភោគាភ្នំ អហោសំ សំយេនា
 រត្តាហំ បរិហារមិ^(១) ឯវេ ខត្តាមិ ទុក្ខតោ ។
 តស្ស កម្មស្ស កុសលស្ស អនុកោមិ វត្តិ អនាទុសី
 ឯវេ បដិហតាវ កុត្តារា ឧបបាវន្តិ សមត្តា ទានិកុ
 យេនេ តេស្តាទុយោតិ^(២) ចា ធុរៈ យុត្តា សុត្តកស្ស សាសនេ
 មញ្ញាមិ តេ អមតមេវ កោវលី អនិក្ខន្ធន្តិ
 ថ ធិ អសង្កតន្តិ ។

មិច្ឆាទុក្ខញ្ញាតុ លទ្ធផល ។

១ ឧ. បរិបាសិ ។ ២ អនុកថាយំ បទ យេ ច សកតាទុយោតិភាវី ទំស្សនំ។

ខ្ញុំបានស្តាប់តាមសំឡេងនោះ ជាអ្នកប្រាថ្នាខ្ញុំសេចក្តីសុខ អ្នក
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ តែខ្ញុំជាអ្នកគ្រេងអាក្នុងបាយុយោ
 មិនមានប្រាថ្នា មិនបានធ្វើតាមការគ្រឿងប្រដៅ(របស់គាត់)ទាំង
 អស់។ សំឡេងនោះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ឆ្លើយដោយផែនដី បាន
 ដកលំខ្ញុំក្នុងសេចក្តីសង្រួមម្តងៗ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះថា បើ
 អ្នកសំឡេងក្នុងសត្វក្នុងវេលាថ្ងៃ ត្រូវអ្នកសង្រួមក្នុងវេលាយប់ចុះ ។
 ខ្ញុំនោះសំឡេងក្នុងសត្វ តែក្នុងវេលាថ្ងៃ ជាអ្នកសង្រួមវិញពោធិការ
 សំឡេងសត្វក្នុងវេលាយប់ ខ្ញុំរក្សាខ្លួនបានតែក្នុងវេលាយប់ វេលាថ្ងៃ
 វេលាខំខ្ពស់ (តែខំខ្លីខ្លាយ) ទាំងស្រុង ។ ខ្ញុំបានឈោយសម្បត្តិ
 មិនមែនជាបេសមនុស្សក្នុងវេលាយប់ (ដោយអំណាច) កុសលកម្ម
 នោះ វេលាថ្ងៃ ពួកតែមានចិត្តខ្លាញ់ស្ទុះមកចោមទាំ ដោយដុំវិញ
 ពួកសត្វណា មានការប្រកបវិញ្ញា ប្រកបជាងខ្ញុំ ក្នុងសាសនា
 បេសព្រះសុត្ត ខ្ញុំសំគាល់ថា ពួកសត្វនោះតែងបានឡូច្រានទិញ្ចាន
 ឈ្មោះអមតៈ ជាចម្បងកសុទ្ធ គឺមិនឈាយឡើ ដោយលោភយស្ម័ន
 ជាបទមិនមានបច្ច័យ ប្រជុំគាត់តែងបានឡើយ ។

ចប់ រឿងមិច្ឆាទុក្ខញ្ញាត ទី ៣ ។

អង្គម៌ ទុតិយមិត្តលុទ្ធស្សប្រតិទិន្ន

(៣៣) កុដាភាវេ ចាសារេ បន្ទុក្ខំ តោណសណ្ឌិតេ^(៦)
 បក្ខុក្ខិតោន តុរិយេន រមសំ សុប្បវាទេតេ ។
 តតោ វត្សា វិសារេ សុវេយ្យមនំ បតិ
 អបរិដ្ឋោ សុសានស្មី ធម៌ ទុក្ខំ ធម៌ក្ខន្ធសិ ។
 តំនុ កាយេន វាចាយ មនសា ទុក្ខំ កតិ
 កស្ស កម្មវិចារេន^(៧) ខំ ទុក្ខំ ធម៌ក្ខន្ធសិ ។
 អហំ វាជតោ វេទី រមនីយេ តិវិទ្យជេ
 មិត្តលុទ្ធ�ោ ឬរេ អាសិ លុទ្ធាអាសិ អសញ្ញតោ ។
 តស្ស មេសហាយោសុបាធិយោ សត្វោ អាសិ ទុច្ចាសកោ
 តស្ស កុលុបកោ ភិក្ខុ អាសិ តោតមសាវកោ ។
 សោ ហិ មិ អនុកម្មតោ ធម៌វាសេ បុនប្បវិ
 មាតាសំ ចាបកំ កម្មំ មា តត^(៨) ទុក្ខតិ អតា
 សារេ ឥច្ឆសំ មេត្ត សុខំ វិមចាណវនំ អសិយមំ ។
 តស្ស ហិ វិនិច្ឆ វិចិត្តំ សុត្វា សុទកាមស្ស ហិ តាទុកម្មតោ
 នាតាសិ សកលា ទុសាសនំ ចិវចាតិវតោ អនុត្តិមា ។

១. ម. តោណកុតេ ។ ២. ម. ធម្មស្ស ចោរេន ។ ៣. ម. តវ ។

រឿងទុតិយមិត្តលុទ្ធស្សប្រតិទិន្ន ទី ៨

(៣៣) (ប្រាសាទស្តេចស្តេច) អគត្រកអលើបល្ល័ង្ក
 ដែលក្រាលដោយសំគំនំគោណាវៈ ក្នុងប្រាសាទ ដែលជាដុំកំប៉ុល
 គេប្រគំនំហើយ ដោយក្សត្រត្រូវប្រគល់ដោយអង្គ ៨ ។ កាលជិត
 ប្រាសាទឱ្យដេញឱ្យ ក្នុងទីបំផុតនៃក្រុងនោះ អគត្រក៏ចោលបង្គំចោល
 ក្នុងប្រាសាទ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខច្រើន ។ គំនំគោណាវៈ ដូចម្តេច
 ដែលអគត្របានធ្វើហើយ ដោយកាយ វាចា ចិត្ត អគត្រដល់នូវសេចក្តី
 ទុក្ខនេះ គឺដោយផលនៃកម្ម ដូចម្តេច ។

(ប្រាសាទស្តេច) កាលពីដើម ខ្ញុំជាប្រាសាទជិត ជាអគត្រក
 មិនសង្រួម នៅក្នុងក្រុងដ៏ជិត មានក្នុងដួងក្រាល គួរត្រកអរ
 រីករាយ ។ សំឡេងរបស់ខ្ញុំនោះ អគត្រក៏ឮយល់ ជាទុក្ខសកម្ម
 សុខា មានក្នុងមួយអង្គជាដ៏តុល្យរបស់សំឡេងខ្ញុំនោះជាសាក របស់
 ប្រាសាទ ។ ក៏ត្រូវនោះ អគត្រក៏ បានយាត់ខ្ញុំរឿយៗថា អ្នកកុំ
 ធ្វើអំពើអាក្រក់ឡើយ នៃអ្នក អ្នកកុំនៅកាន់ទុក្ខតិឡើយ បើអ្នកប្រាថ្នា
 សេចក្តីសុខក្នុងបរិយាកាស អ្នកចូររៀបចំនូវការមិនសង្រួម គឺការសម្រាប់
 សត្វ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់រក្សារបស់ក្រុងនោះ លោកប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ
 អនុប្រាសដោយប្រយោជន៍ នៃខ្ញុំជាអគត្រកអគត្រក៏បានយូរយារមិនបាន
 ប្រាថ្នា ប៉ុន្តែបានធ្វើតាមតាមប្រៀនប្រដៅ (របស់លោក) ទាំងអស់ ។

សោមី បុរេ ភូមិសុខេនសោ អនុកម្មយសិយមេនិសយេ
 សេនេនិកា បាណសិ ចាណិកោ អនេនេនិកា ភវតុ សិយមោ ។
 ស្វាហំ និកា បាណសិ ចាណិកោ ភវតុ អហោសិ សិយមោ
 ភវតុ បរិពារមេ^(៣) និកា មជ្ឈមិ ធុត្តតោ ។
 កស្ស កម្មស្ស កុសលស្ស អនុកោមិ ភត្តិ អមាធុសិ
 និកា បដិបាតា កុក្កា ឧបទានិ សមត្តា ទានិកុ
 យេនេនេសត្តាធុយោកិចា ធុរិយេត្តា សុកកស្សសាសនេ
 មញ្ញមិ ភេ អមតមេ កោវលំ អនិកុទ្ធិ
 បដិ អសត្ថុត្ថិ ។

ពុទ្ធិយន្តប្បវេណី ភត្តិមំ ។

សិរីមិ ភូមិវិទិច្ឆយកប្បវេណី

[៣៤] មាលី កវិដិ^(២) កាយ្យ កត្តា ភេ ចន្ទុនុស្សនា
 បសុន្ទុមុទាណ្ណាសំ សុរិយវណ្ណា^(៤) សោភសំ ។
 អមាធុសា បរិសដ្ឋា យេ ភេ មេ បរិវារិកា^(៥)
 ធន កញ្ញាសហស្សនិ យា ភេ មា បរិវារិកា ។

១ ម. ភូមិមេនសោ ។ ២ ម. បាណិកំ ។ ៣ ម. បរិពារមិ ។ ៤ ម. ភិរិ ។
 ៥ ម. សុរិយវណ្ណិ ។ ៦ ម. បរិវារិកា ។

កិច្ចខាន លោកមានប្រាជ្ញា ឆ្លើយតាមដំណើរ បានដកល់ខ្ញុំក្នុង
 សេចក្តីសង្ខេបម្តងទៀត ដោយសេចក្តីអនុគ្រាថា បើអ្នកសម្លាប់ពួក
 សត្វក្នុងវេលាថ្ងៃ ត្រូវអ្នកសង្ខេបក្នុងវេលាយប់ចុះ ។ ខ្ញុំនោះ សម្លាប់
 ពួកសត្វក្នុងវេលាថ្ងៃ ជាអ្នកសង្ខេប វៀរចោកការសម្លាប់សត្វក្នុង
 វេលាយប់ ខ្ញុំក្បែរខ្លួនបានកកក្នុងវេលាយប់ វេលាថ្ងៃ ទៅកាន់ចុក្តិ
 (ឆ្អែតវិញ្ញាណ) ទាំងស្រុង ។ ខ្ញុំសាយសម្បត្តិទិព្វ (ដោយអំណាច)
 នៃកុសលកម្មនោះ ក្នុងវេលាយប់ វេលាថ្ងៃ ពួកវត្តមានចិត្តខ្លាញ់
 ស្រមៃរោមទាំងដោយជុំវិញ ពួកសត្វណា មានការប្រកបរឿយ ។
 ប្រកបជាទិព្វ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសុខត ខ្ញុំសំគាល់ថា ពួកសត្វនោះ
 តែងបានឲ្យព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ជាធម្មជាតិសុទ្ធ គឺមិនលាយច្រំ
 ដោយលោកិយសុខ ជាបទមិនមានបច្ច័យប្រជុំគ្នាតែងបានឡើយ ។

ចប់ វៀរចោកយន្តប្បវេណី ទី ៨ ។

វៀរចោកយន្តប្បវេណី ទី ៩ ។

[៣៥] (ព្រះនាងទេស្តាប្រកថា) អ្នកកាន់ខ្សែកម្រងក្តី ជួរ
 ក្បាល កាត់សត្វ ខ្លួនរបស់អ្នកប្រសព្វ ដោយទ្វិមចន្ទន៍
 អ្នកមានសម្បត្តិមុខងារ ល្អ ដូចជាសម្បត្តិ នៃព្រះភាគិក្យ ។
 បរិវារិកា ខ្សែយរបស់អ្នក ដែលរាប់ចេញក្នុងបរិសទ៍ មិនមែន
 ជាបុណ្យ គឺនាងកញ្ញាមួយមុខ ជាស្រីបំរើរបស់អ្នក ។

កា កម្ពុកាយៈ ១៣ កា ក្បួនៈ ១៤ ក្បួនៈ ១៥^(១)
 មហាជន្មកាស៍ តុរិ លោមហិស្ថន្ម ១
 បិដ្ឋមិសាដិ អត្ថនា សាមិ ទុក្ខន្ម^(២) ទានសិ
 កំណុ កាយេន វិបាយ មនសា ទុក្ខន្ម កាតិ
 តិស្ស កម្មវិបាកេន បិដ្ឋមិសាដិ អត្ថនា
 សាមិ ទុក្ខន្ម^(៣) ទានសិ ។
 អត្ថនាហិ អនុគាយ ជិវលោកេ អចរិស្ស
 បេសុញ្ញមុសាវនេន ជិតតិវក្ខនាយ ៨ ។
 កត្តាហិ បរិសំ កត្តា សព្វកាលេ ទបដ្ឋិតេ
 អត្ថំ ធម្មំ ជិតតិវក្ខនាយ អនុម្មេទុក្ខន្ម ។
 ឯវ សោ ទានិកត្តានំ យោ ហោតិ បិដ្ឋមិសិកោ
 យថាហិ អដ្ឋ ទានិមិ បិដ្ឋមិសាដិ អត្ថនា ។
 តយេនំ តយា ទានេន សាមិ ជិដ្ឋ
 អនុកម្មកា យេ កុសលា វិទេយ្យ
 មា បេសុណំ មា ធម្មសា កលា
 មា ទោសិ បិដ្ឋមិសិកោ តុរិ ។

ក្នុងវិទ្យុយកប្រេត ទី ១ ។

តាងកត្តាទាំងនោះ ប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិរមាស ស្តេចស្តេចដោយសំរាត់
 រមាស អ្នកជាបុគ្គលមានកម្មកាលប្រើ មានប្រភពប្រាសិទ្ធិក្នុងអ្នក
 មើលឱ្យច្រើន ។ អ្នកគ្រាន់សាច់ខ្លាំងស្រស់ ឬស្មោះ ឬខ្លាំង តើ
 កំណើតក្រក់ដូចម្តេច ដែលអ្នកបានធ្វើដោយកាយ វាចា ចិត្ត អ្នកគ្រាន់
 សាច់ខ្លាំងស្រស់ស្មោះ តើដោយផលនៃកម្មដូចម្តេច ។
 (ប្រភពនោះបានន័យថា) ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្ត ដើម្បីសេចក្តីរមាស
 ខ្លួន ដោយការញុះញង់នឹងមុសាវនាផង ដោយការបង្ខំ នឹងមុសា
 ប្រាសផង ក្នុងជីវិតលោក ។ ខ្ញុំបានទៅកាន់បរិស័ទ មិនធ្វើឱ្យ
 ហេតុមានប្រយោជន៍ ក្នុងកាលពិតដែលតាំងឡើងប្រាកដ បែរជា
 ប្រព្រឹត្តតាមខ្លួនហេតុ ដែលមិនមានប្រយោជន៍វិញ ក្នុងជីវិតលោក
 នោះ ។ ប្រភពសា ស្តេចខ្លាំង ប្រភពនោះឈ្មោះថាស្តេចខ្លាំង
 ដូចជាខ្ញុំស្តេចខ្លាំងស្រស់ស្មោះ ក្នុងវិទ្យុយកប្រេត ។
 បតិក្ខត្រានោះ រឿងនេះ លោកម្ចាស់ បានឃើញ
 ដោយព្រះអង្គឯងស្រាបរំពើយ ជនទាំងឡាយលា ជាអ្នក
 អនុគ្រោះ ជនទាំងនោះ ជាអ្នកល្អសរសៃ ឥឡូវពេលថា
 អ្នកកុំនិយាយពាក្យញុះញង់ផង កុំនិយាយពាក្យកុហកផង
 អ្នកកុំស្តីខ្លួនសាច់ខ្លាំងឡើយ ។

យេ ច ទោ ភូមិបុរាណ វត្តន្តេ អរហនោ មហោ
 អាមីនវិ ចកាសេដ្ឋិ វិវេយេន ច ចោ តតោ
 ឥមា ធម្មសង្ឃ អាយុន្តិយោ មាលដាវិ អលង្កតា ។
 មាលាវិហាតំ អនុកោដ្ឋិយោ សមិទ្ធា តា យសស្សិយោ^(២)
 ឧត្ត ធិស្វាន អន្តរំ អត្តតំ លោមហំសំ ។
 នមោ កកោដ្ឋិ សម្បត្តា វនន្តំ តំ មហាមុជំ
 សោហិ ទួន ឥតោ គន្ធា យោជី លទ្ធាន មាទុសី
 ភូមិបុរាណ កាសិបុរាណ អប្បមត្តោ បុរាណន្តិ ។
 ពាក្យបញ្ជីប្រែប្រួល ។

ឧទ្ទិស

អភិជ្ជមាថោ កោណ្ឌកោ វេសកាវី កុសេន ច
 កុសារោ កណិកា^(២) ចេវ ទេ លុត្តា ចិដ្ឋិបុរាណ
 វត្តោ តេន វត្តតិ^(៣) ។

ទូលំទូលាយ ធម្មបទ

១ ឧ. យសស្សិយោ ។ ២ ម. កណិកា ។ ៣ ឧ. ឥតំ វត្តនំ ឧ ទិស្សតិ ។

ពួកផលាប្រកាសនូវគោសក្ខីកាច្នៃ ចំពោះប្រាសាទសម្ភា-
 សម្ភ ដែលប្រព្រឹត្តដោយការប្លង់ឡើយ (ដូចជា) សូម
 រោគកម្លាំងញ៉ាំងក្នុងនោះ កុំឱ្យដឹងចេញចាកបុណ្យនោះឡើយ
 សូមរោគកម្លាំងមើលក្នុងស្រីទាំងនេះ ដែលប្រព្រឹត្តកម្រិត មាន
 ខ្លួនប្រដាប់ហើយ កំពុងមកតាមកាតាសផង ។ ក្នុងស្រីទាំងនោះ
 បានសម្រេច (សម្បត្តិទី១) មានយសបរិវារ កំពុងសាយស្រនៃ
 ការប្លង់ដោយកម្រិត សេចក្តីត្រិះរើមតំកើរឡើង គ្រោយឃើញ
 ហេតុជាអស្ចារ្យចំឡែកនោះ ។ ពួកអ្នកមានប្រាជ្ញា តែងតែ
 មេស្ត្រផ្ទុយបង្កើនសេចក្តីមេហាមុននោះ ខ្ញុំនោះ លុះទៅដល់
 បេតិកភណ្ឌនេះ ហើយបានឡើយកំណើតជាមនុស្ស ជាអ្នកលែងចូល
 ប្រហែស ឆឹងធ្វើការប្លង់ចំពោះព្រះសូមឡើយ ។ ដោយធាតុ ។

ចប់ រឿងព្រេងប្រែប្រួល ទី ៣ ។

ឧទ្ទិស

និយាយអំពីរឿងអភិជ្ជមានប្រភ ១ រឿងសាទុកសំប្រភ ១
 រឿងវេសកាប្រភ ១ រឿងកុសប្រភ ១ រឿងកុមារប្រភ ១
 រឿងសេវិទិប្រភ ១ រឿងមិត្តលុត្តប្រភ ២ លើក រឿងកូដ-
 វិនិច្ឆ័យកប្រភដែលស្ថិតចំណុចរបស់ខ្លួន ១ រឿងពាក្យវិទ្យាប្រភ
 យាត់កាច្នៃ ១ គ្រោងហេតុនោះទើបចាត់ជាវត្ថុ ។

ចប់ ទូលំទូលាយ ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតកុ

បតុត្តោ មហាវគ្គោ

បឋមំ អម្ពសក្កប្បវត្តំ

(៣៦) វេសាលំ ឆាម នករត្ថំ វជ្ជជំ
 តត្ថ អហុ លិច្ឆិ អម្ពសក្កកោ
 ជិស្វាម បេតិ នករស្ស កាហិរំ
 តត្ថេវ បុច្ឆិត្ថ តំ កាវណត្ថិកោ ។
 សេយ្យា^(១) ជិស្វាជ្ជាយមស្ស អត្ថិ
 អភិក្កមោ នត្ថិ បដិក្កមោ ច^(២)
 អសីតបិកំ ទាយិកវត្ថុកាតា
 បរិចារិកា សាបិ ឥមស្ស^(៣) នត្ថិ ។
 យេ ញាតតា ជិដ្ឋសុតា សុហជ្ជា
 អនុកម្មតា យស្ស អហោសំ បុព្វ
 ជដ្ឋិមំធានិ ន លកត្ថិ^(៤) តំបិ
 វិរាជិតតោ ហំ ជណន តេន ។
 ន ទុត្តតស្ស^(៥) កវត្ថិ មិត្តា
 ជហត្ថិ មិត្តា វិកាលំ វិជិតា

១ ឧ សេយ្យា ។ ២ ឧ. វិ ។ ៣ ឧ សាបិ ធម្មស្ស ។ ៤ ឧ. វជ្ជជំ កាចិ
 ៥ ធម្មេ លកត្ថិ ។ ម. វជ្ជជិ ធម្មេ ឧ. តំ លកត្ថិ ។ ៨ ម. ន ទុត្តតស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតកុ

មហាវគ្គំ ទី ២

រឿងអម្ពសក្កប្រេត ទី ១

(៣៦) (ព្រះសុត្តិភិកាចារ្យកោលថា) មាននគរ ១ ឈ្មោះ
 វេសាលី របស់អ្នកដែលផ្ដើ ក្នុងក្រុងវេសាលីនោះ មាន
 ស្ដេចលិច្ឆិ ព្រះនាមអម្ពសក្កៈ បានទះឃើញប្រេតនៅខាង
 ក្រៅក្រុង ស្ដេចបានព្រះព្រមទ័យចង់ដឹងហេតុ បានគ្រាស់សួរ
 ប្រេតនោះ ក្នុងទីនោះឯង ថា បុគ្គល (ដែលគេចាត់ស្នូយ
 រឿង លើដៃកអណ្ដាត) នេះ ដេក ឬអង្គុយ ក៏មិនបាន
 ការណ៍នោះទេ ឯងការណ៍នាថយក្រុយ ក៏មិនបាន
 ការស៊ីផឹក លិខិត្យ សំពត់ កោនៈ ចំនីស្រីជាអ្នកបម្រើរបស់
 បុគ្គលនេះ ក៏មិនមានទៀត ។ ពួកជនណា ដែលញាតិ
 សំឡាញ់ ដែលឃើញហើយ ឮហើយ ថាអ្នកមានចិត្តល្អ
 អនុគ្រោះ នៃបុគ្គលណា ដែលមានក្នុងកាលពីដើម ឥឡូវ
 នេះ ពួកញាតិជាដើមនោះ ក៏មិនបានឃើញបុគ្គលនោះដែរ
 ព្រោះខ្លួនបុរាណឆ្ងាយពីបុគ្គលនោះ បុគ្គលទុក្ខិត វេទន៍មិន
 មានពួកមិត្ត ពួកមិត្តដែលរស់នៅចោល ព្រោះជីវិតវិនាស

យេន្ទ្រវង្ស ឧត្តរស្ស បរិវារឧត្តរស្ស ឧបវរ ឧត្តរស្ស
អនុញ្ញ ធិស្វា បរិវារយន្តិ
តហ្ម ធិ មិត្តា ឧត្តរស្ស^(១) ហោធិ៍ ។
ធិបរិវារតា សត្វកោតបរិ ធិរិច្ឆា
សម្មត្តិកា សំបរិកិច្ចតា
ឧស្សាវត្តន៍ បរិវារធិតា
អដ្ឋ សុវេជ្ជិតស្សបរិវារ^(២) ។
ឯកាធិសំ ឧត្តមតិច្ចបន្តិ
ឧត្តាសំតំ ធិឧត្តមស្ស សូលេ
អដ ទ្វំ កោធិ វណ្ណធិ វិធិសិ
យត្ត ធិវិកា ធិវិកាមេវ សេយ្យាតិ ។
សាលាបរិកោ ឯសា អហោសំ មយ្ហិ
អហំ សភមិ បុរិមាយ ជាតិយា
ធិស្វា ធិ មេ តារុញ្ញំ អហោសិ
វជ មា តាបដន្តោ ធិរយំ បតាយំ ។
ឥកោ ធិតា លិច្ឆវិ ឯស ចោសា
សត្តស្សនិ ធិរយំ ហោរុតិ
ឧប្បជ្ជតិ ធិត្តន្តិកាម្មតាវិ

១ ឧ. ឧត្តរស្ស ។ ២ ១. ធិវិធិស្សបរិវារ

យេន្ទ្រវង្ស បរិវារ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០

ធិបរិវារតាមរោម គ្រោះយើញប្រយោជន៍ ឧត្តរស្សន្តិ
ធិសំ (ដោយភាគសម្បត្តិ) តែងមានបំណងច្រើន ។ បុគ្គល
សាមស្សប្រយោជន៍ សំបុកដោយភាគៈ រាំងអស់
មានប្រយោជន៍ដោយឈាម មានប្រយោជន៍ដោយ លោកីតាវ
ក្នុងវិច្ឆារ ឬវិច្ឆារ ឬបំណងក៏សាធិប្រម (ដែលជាប់នៅ
លើច្បងស្ប) ។ សព្វព្រាងដុះចុះ ដល់ខ្លះសត្វក៏សំបុក
ដ៏គ្រឿង គេដោយស្នូលឡើងលើឈើតាមក្បាល ដែលគេធ្វើ
ដោយមែកស្នូល កាលបើយ៉ាងហ្នឹងហើយ ច្បាយក្ស ចុះ
ហេតុអ្វីបានជាអ្នកកាលថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកចូលរស់នៅចុះ
(ព្រោះ) ការរស់នៅជាប្រសើរ ។

(ប្រែត្រើយថា) បុរសនេះ(កាលពីតាំងមុន)ជាសាលាហិត
របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំលើកយើញជាតិក្នុងកម្ម បព៌ត្រព្រាងដា លុះខ្ញុំ
យើញហើយ ក៏មានសេចក្តីករុណាដូច្នេះថា បុរសមានធម៌ដ៏
លាមកនេះ កុំធ្លាក់ចុះក្នុងគោរឿយ ។ បព៌ត្រលិច្ឆិត បុរស
គោរជាអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ កាលបើអ្នកចាកអ្នកតាមខែហើយ
និងក៏ក្នុងកាលដែលសម្បូរដោយសត្វក្បាលសត្វក្បាលឡើយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សូត្របិដក

មហាភិកាបី កាដុកំ ភយាទតំ ។
 អនេកកាគេន កុណោ សេយ្យោ
 អយមេវ សុណោ ចិរយេន តេន
 មា ឯកុណុក្ខំ កាដុកំ ភយាទតំ
 ឯកុណុក្ខំ^(១) ចិរយំ មតាយំ
 វនេត្យ សុត្វា វនេន មមេសោ
 ទុក្ខបដិកា វិជហេយ្យ ចាបំ^(២)
 តស្មា អហំ សន្តិកោ ន ភណាមិ
 មា មេកកោ^(៣) ជីវិតស្សបរោណាតិ ។
 អញ្ញាតោ ឯសោ បុរិសស្ស អត្តោ
 អត្ថិបិ^(៤) វុទ្ធាមសេ បុច្ឆិតុ កុរំ
 ទិកាសកម្មំ^(៥) មម ឆោ សវេ កកោសិ^(៦)
 បុច្ឆាមិហំ ន ច ឆោ កុដ្ឋិតត្វំ ។
 អន្ធា បដិញ្ញា មេ តតា អហំ^(៧)
 អចិក្ខតា អប្បសន្ធស្ស ហោតិ

១ ម. ឯកុណុក្ខំ ។ ២ ម. ចាណំ ។ ៣ ឧ. មេ វិកកោ ។ ៤ ឧ. អញ្ញាបិ ។
 ៥ ឧ. កោសតំ ។ ៦ ម. សវេ តោ ភណា ។ ៧ ម. វេនំ ភកាហុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិសុត្ត

មានកំរើក្វើនដ៏ខ្លាំង មានទុក្ខក្តៅផ្សំ ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យកើត ។
 ដែលអណ្តូងខ្លះឯង ប្រសើរជាងនរកនោះ ដោយគុណមាន
 ចំណែកជ័ះច្រើន បុរសនេះ កុំប្រាប់ក្នុងនរក មានទុក្ខក្តៅផ្សំ
 មានទុក្ខដ៏ក្តៅផ្សំ ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យកើត មានទុក្ខដ៏ក្តៅផ្សំ
 ក្នុងម្យ៉ាង បុរសអ្នកដល់ខ្ពស់សេចក្តីទុក្ខនោះ ស្តាប់តាមរូបនេះបាន
 ហើយ គប្បីរៀបចំខ្លួនអំពីហាមការចេញ ហេតុម្យ៉ាងនេះបានជាខ្ញុំ
 មិននិយាយក្នុងសិលាភក្តីនៃ (បុគ្គលនេះ) ថា ការលេចចេញនៃជីវិត
 នេះ ចូរកុំមានដល់ខ្ញុំ ក្នុងទីជាមួយគ្នាឡើយ ។
 (ព្រះបាទលិង្គវិស្វរាជ) ប្រយោជន៍របស់បុរសនេះ ខ្ញុំដឹង
 ហើយ យើងចង់សួរប្រយោជន៍ដ៏ទៃទៀត ចំពោះអ្នក បើអ្នកមិន
 បើកទុកសិទ្ធិយើងទេ យើងក៏មិនហ៊ានសួរអ្នកដែរ អ្នកកុំ
 គប្បីទំនងនឹងយើង ។

(ប្រកបបថា) សេចក្តីបង្គាប់របស់យើង មានហើយក្នុងកាល
 នោះដោយពិតថា មិនប្រាប់ដល់បុគ្គលដែលមិនជ្រះថ្លា (ទីនិគ្គា)

យើងខ្ញុំ ឧត្តស្ស មហាវិស្ស ឧបសិ ឧត្តស្ស ឧបសិ

អត្តាមា នរោធិយ្យវចាតិ កាត្វា
 បុទ្ធស្សមំ កាមំ យថា វិសុទ្ធិ^(១) ។
 យំ តំកាហំ ពត្តតា បស្សិស្សមំ^(២)
 សង្ខំ កាហំ អភិសន្តហេយ្យំ
 និស្វាមំ តិ ចោមំ ចេ សន្តហេយ្យ
 ករយ្យាសិ មេ យត្ត និយស្សកុឡន្តិ^(៣) ។
 សន្តប្បនិព្វា កវ មេសា ហោតុ
 សុគាន ធម្មំ លកស្ស បសាទំ
 អញ្ញត្តិកា ចោ ច បទដ្ឋនិក្ខោ
 យន្តសុតិ អសុតិ វាមំ ធម្មំ ។
 សទ្ធំ អត្តស្សំ យថា បដាទំ ។
 សេតន អស្សន អលន្តតេន
 ឧបយាសិ សុលាវតកស្ស សន្តិកេ
 យាទំ នំ អន្ធកំ ឧស្សនេយ្យំ
 តិស្សតិ កុឡស្ស អយំ វិចារកា ។
 វេសាលិយា កស្ស ឧត្តស្ស មជ្ឈេ
 ចិត្តលេមក្ខេ នរកំ^(៤) អហោសិ

១ ម. វិសេយ ។ ២ ម. ចស្សមំ ។ ៣ ម. ឧបស្សន្តំ ។ ៤ ឧ. ចិត្តលេមក្ខេ នរកំ ។

យើងខ្ញុំ មហាវិស្ស ៥ ប្រិះគន្ធសារាប្រោ ។ ១

អត្តច្ចរេច្ចីកុកុនិច្ចតា យើងមិនចង់ប្រាប់វេ នៃជាមនុស្សមាន
 ពាក្យដ្ឋាន ក្នុងចន្លោះ យើងស្ម័គ្រច្នៃ តាមសេចក្តីពិតដែល
 កាច (នឹងប្រាប់បាន) ។

(ស្តេចល្អិតប្រាសចា) យើងឃើញនូវហេតុណាមួយដោយ
 ចក្ខុ យើងត្រូវឡើងហេតុនោះទាំងអស់ ប្រសិនបើយើងឃើញ
 ហើយ យើងមិនឡើងហេតុនោះទេ ម្ចាស់យក្ខ អត្តស្សត្រូវ
 និយស្សកុ (ការបន្តយយស) ដល់យើងចុះ ។

(ប្រែអត្ថបថ) ពាក្យដ្ឋានច្រើន ជាពាក្យដ្ឋានដ៏ពិតរបស់ព្រះ-
 អង្គចុះបើប្រាស្ត្រូវការទាំងនឹង មានប្លែងយមិនប្រែប្រួល ស្តាប់ធម៌
 ណាជាធម៌ដែលព្រះអង្គប្រាប់ស្តាប់ហើយក្តី មិនប្លែងប្លាប់ហើយ
 ក្តី សុំប្រាស្ត្រូវស្តាប់ធម៌នោះហើយ ចូរបាននូវសេចក្តីជ្រះថ្លា
 កាលបើខ្ញុំដឹងយ៉ាងណា នឹងត្រូវប្រាប់នូវហេតុនោះទាំងអស់ ។

(ស្តេចល្អិតប្រាសចា) អត្តនាមសរសេរប្រាប់ហើយ ហើយចូល
 ទៅក្នុងជីវិតនៃចូលសាវ័យនោះដោយឈឺអណ្តាត ឯយាន
 ជំនិះនេះ ជាប់ស្មារតីក្នុងមើលមើល ទេវតាដែលនៃកម្មក្តី ។

(ប្រែអត្ថបថ) ហេតុផលនៃច្បាប់នៃវិសេសនៃកណ្តាប់ត្រូវវេសលើនោះ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បទវគ្គ

តោសីសមេតាហំ បសន្នចិន្តោ
 សេតំ តហោថា នរោត្តមំ ឯត្ថិមិ ។
 ឯត្ថស្មំ ចាណំ បតិដ្ឋេយ្យា
 មយេកា អញ្ញោ ច អតិក្កម៌្មេន្ត្រី^(៤)
 យានំ វេទំ អត្ថំ ធម្មនុយ្យំ
 តស្សេវ កម្មស្ស អយំ វិចារោ ។
 វណ្ណោ ច តេ សព្វនិសា បកាសតិ
 តព្វោ ច តេ សព្វនិសា បាយតិ
 យក្កំបុត្តោសិ មហាទុកាវេ
 ឧត្តោ ចាសំ កសិស្ស អយំ វិចារោ ។
 អញ្ញោ ច ឧត្តោ ឯត្ថបសន្នចិន្តោ
 សណ្តាហំ វាចាហំ ធម៌ំ ឧបេមិ
 តស្សេវ កម្មស្ស អយំ វិចារោ
 ឯត្ថោ មេ វណ្ណោ សតតំ បកាសតិ ។
 យសេកា កតិកា ធម្មំ វិចារំ
 ទិស្វាន មន្តេមិ បសន្នចិន្តោ^(៥)
 តស្សេវ កម្មស្ស អយំ វិចារោ

១ ឧ អញ្ញោ ច អតិក្កមេយ្យ ។ ២ ឧ. ទិស្វា អនុម្ពិ បសន្នចិន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បទវគ្គ

ថ្ងៃមួយខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានយកក្បាលគោរុំជាស្ពាន ដាក់
 ក្រវីចង្កុកនោះ ។ ឃើញក្តីពួកមនុស្សឯទៀត ។ ក្តី បាន
 ដាក់ដើរលើស្ពាននោះហើយ ទើបដើរទៅបាន យានដំនើរនេះ
 ដ៏ស្អាត គួរមើលមើល នេះជាផលនៃកម្មនោះឯង ។

(ស្តេចលីល្យាចៅ) ចុះអ្នកមានសម្បត្តិទៅសព្វទិស អ្នក
 មានកូនស្រីស្រីយាយទៅសព្វទិសបាន អ្នកបានទ្រព្យទ្រព្យជាយក្ស
 មានកាន់កាប់ច្រើន តែជាអ្នកពាក្យ ទោះជាវិបាកនៃកម្មអ្វី ។

(ប្រកាស្រីយថា) ខ្ញុំជាមនុស្សមិនក្រោធ មានចិត្តជ្រះថ្លាជាខ្ញុំ
 និយាយទៅនឹងដទៃដោយការត្រឡប់ត្រឡង់មែន ទោះជាផលនៃ
 កម្មនោះឯង បានជាសម្បត្តិរបស់ខ្ញុំ ក្តីជាខ្ញុំពុំដឹងជាទិព្វ ។ ខ្ញុំបាន
 ឃើញយសស័ក្តិ នឹងក្តីរុងរឿង របស់ពួកជនអ្នកកាន់នៅក្នុង
 ធម៌ ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា ហើយប្រឹក្សា នេះជាផលនៃកម្មនោះឯង

យោគីន្ត្រី ចក្ខុស្ស មហាស្ស បេត៌ អនុស្សាវរីយ៍
 ដំគ្រោ មេ តន្ត្រា សតតិ បរិយតិ ។
 សមាធានំ តិដ្ឋស្មី ធម្មាយន្តានំ^(១)
 ធម៌ កម្មាត្វា ចំធម៌ស្ស ធុស្សី
 តិញ្ចត្តិកា^(២) ចោ ច មនុដ្ឋចិត្តា
 តេធម្មំ ធម្មា កសិក បុត្តំ ។
 យោ កំឡមាតោ ច កកេតិ ចាបិ
 តស្សីនិសំ កម្មវិចារកមាហុ
 អកំឡមាតោ បទ យោ កកេតិ
 កំ តស្ស កម្មស្ស វិចារកមាហុ ។
 យេ ធុដ្ឋសន្តិប្បមនា មនុប្បា
 កាយេន វាចាយ ច សន្តិលំដ្ឋា
 កាយស្ស ភេតា អភិសម្បាយំ
 អសីសយំ តេ ចិរយំ ឧបេន្តិ ។
 អបេរ បទ សុតតិ វាសិសមាទា^(៣)
 ទានេ វតា សន្តិហិតត្ថភាវា
 កាយស្ស ភេតា អភិសម្បាយំ
 អសីសយំ តេ សុតតិ ឧបេន្តិ ។

១ ឧ. យោគីន្ត្រី ។ ២ ម. ចក្ខុន្តិកា ។ ៣ ឧ. សុដនិមាសមាទា ។

បេរិទ្ធ មហាវគ្គ ទំ ៤ ឃ្លាំងគុស្តប្បវេណី ។

បានជាខ្ញុំយាងក្លែងប្លែងជាទីពឹង ឲ្យក្លាហានដោយខ្លួនបាន ។
 ខ្ញុំបានយកសំពត់ពួកសំឡាញ់ កំពុងស្លឹកទឹកក្នុងកំពង់ លាក់
 លើគោក ខ្ញុំត្រូវការនឹងសើចលេង មិនមានចិត្តប្រកួសប្រជែង
 ព្រោះតែកម្មនោះ បានជាខ្ញុំក្រោក ទាំងការចិញ្ចឹមជីវិត
 សំបុកពន់លោក ។

(ស្តេចលំចិត្តក្រាស់ស្លាប់) បើបុគ្គលណា លែងធ្វើបាប
 អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយបានសំដែង ខ្លាចស្រឡាត់បេសបុគ្គល
 នោះប្រាកដផ្ទុះចុះ បើបុគ្គលណា មិនលែងធ្វើបាបទេ អ្នក
 ប្រាជ្ញទាំងឡាយ បានសំដែងខ្លាចស្រឡាត់នោះដូចម្តេច ។

(ប្រកាស) បើពួកមនុស្សណា មានគម្រោះក្នុងចិត្តប្រកួស
 ហើយ សៅហ្មងដោយកាយនិងវាចា មនុស្សទាំងនោះ លុះ
 បែកបាក់យកកាយស្លាប់ទៅ ក្នុងបរលោក មែនទៅតែក្នុង
 នរកវិញមានសង្ស័យឡើយ ។ ចំណែកពួកមនុស្សដទៃ
 ប្រាជ្ញខ្លាចសុគតិ ក្រែកអាក្រក់ខាន មានអ្នកកាត់អ្នកសង្រ្គោះ
 មនុស្សទាំងនោះ លុះបែកបាក់យកកាយស្លាប់ទៅក្នុងបរ-
 លោក មែនទៅតែក្នុងសុគតិ វិញមានសង្ស័យឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិវុទ្ធ

តំ តេន្តំ ជាធម្មវិ អហំ អវេទ្ធ
 កល្យាណាចាបស្ស អយំ វិចារកា
 កំ វាហំ ទិស្វា អភិសន្តហេយ្យំ
 កោ វាចំ មំ សន្តហាមេយ្យ ឯតន្តំ ។
 ទិស្វា ច សុត្វា មភិសន្តហស្ស
 កល្យាណាចាបស្ស អយំ វិចារកា
 កល្យាណាចាមេ ទុក្ខយេ អសន្ត
 សិយា ទុំ សត្តា សុត្តតា ទុត្តតា វា ។
 ចោ ចេត្ត កម្មាទិ កបយ្យ មថា
 កល្យាណាចាចំ មទុស្សលោកេ
 ចាហេសុំ សត្តា សុត្តតា ទុត្តតា វា
 ហិចា បណីតា ច មទុស្សលោកេ ។
 យស្មា ច កម្មាទិ ករេន្តំ មថា
 កល្យាណាចាចំ មទុស្សលោកេ
 តស្មា^(១) សត្តា សុត្តតា ទុត្តតា វា
 ហិចា បណីតា ច មទុស្សលោកេ ។
 ធូយញ្ច កម្មាទិ វិចារកមាហុ
 សុទ្ធស្ស ទុក្ខស្ស ច វេទនិយំ

១ ឬ. ឯតន្តំ ហិកំ តន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិវុទ្ធ

(ស្តេចសំន្មត្រាស់ថា) យើងបាទពិចារណាហើយ គប្បីដឹង
 ពាក្យនោះដូចម្តេច នេះជាផលនៃកល្យាណកម្ម នឹងបាបកម្ម
 ទេវតី យើងឃើញដូចម្តេច គប្បីធ្វើ និរោធគប្បីធ្វើខ្ញុំន្យ
 ធ្វើពាក្យនោះបាន ។

(ប្រែភកបថា) ព្រះអង្គខកឃើញហើយ ពួកហើយ សូមធ្វើ
 ទៅចុះ នេះជាផលនៃកល្យាណកម្ម នឹងបាបកម្ម កាលបើ
 កល្យាណកម្មនឹងបាបកម្ម ពំនិតមិនមានទេ ពួកសត្វគប្បីមាន
 សុភតិឬទុក្ខតិ ដូចម្តេចបាន ។ ប្រសិនបើពួកសត្វមិនគប្បីធ្វើ
 កល្យាណកម្ម នឹងបាបកម្ម ក្នុងមនុស្សលោកនេះទេ ពួកសត្វ
 ក៏មិនបានសុភតិ ឬទុក្ខតិ ពំនិតមិនបានថាគឺជាបច្ច័ន្តសំភក្តិ
 មនុស្សលោកហើយ ។ ពួកសត្វធ្វើកល្យាណកម្មនឹងបាបកម្ម
 ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ព្រោះហេតុណា ហេតុនោះបានជា
 ពួកសត្វ ទៅសុភតិក្នុង ទុក្ខតិក្នុង ថោកថាបក្នុង ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុង
 ក្នុងមនុស្សលោក ។ ពួកអ្នកប្រាជ្ញ បានសំដែងនូវផលពំនិត
 ព័រនៃកម្មពំនិតឡាយ ដែលជាគ្រឿងសាយខ្លៅស្អាត នឹងទុក្ខ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

សន្តោ វិទូនោ អនិយោ និកសោ
 មុត្តោ វិសលោ អមនោ អវត្តោ
 ជីវចនំ សត្វមមញ្ចចំណេរ
 តិសេន្ត វិជ្ជា អនុប្បត្តោ ជុតិមា ។
 អប្បញ្ញតោ និស្វាមិ ន សុជាតោ
 មុជិតិ នំ វជ្ជិសុ^(១) វេហរន្តិ
 ជាទន្ធិ តំ យត្តកុតិ អនេជិ
 កល្យាណធម្មំ វិចារន្តិ^(២) លោកេ ។
 តស្ស តុវំ ឯកំ យុតិ ធុរេ វា
 មមុជិសំគ្វាន សាច ននេជ
 មជិត្តហិតាជិ ចតាជិ អស្សុ^(៣)
 មមញ្ច ធម្មេន្ធ សំនទ្ធុនុស្សន្តិ ។
 កាស្មី ធម្មេសេ សមណំ វសន្តិ
 គត្វាន ធម្មេស្សមុ មយំ វេណិ
 ស^(៤) មជ្ជ កាត្មំ វិចិត្តិត្តត្វា
 ជិជ្ជិវិស្សកាជិ តោ វិជានយេ ចេតិ^(៥) ។

១ ១. មុជិតិ វិជ្ជា ។ ២. តុវំ ហិវជ្ជិសុ ។ ៣ ១. វិចារន្តិ ។ ២ ១.
 ធម្មេ ។ ៣. ចន្ទ ។ ៤ ២. យោ ។ ៥ ២. វិចារយេយ្យ មេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

ជាសប្បុរស ប្រាសចានវិជ្ជន៍ វិគត្តៈ វិហារៈ មិនមានទុក្ខ
 មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា គុកស្រឡះចាកភពវាំងតួង មានសា
 ភីកនៈទៅប្រាសហើយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ថា អញ
 មិនរៀនរាល់ មិនមានទុក្ខក្តីលេស អស់ដូចជាគ្រឿងយកយូរ
 គ្រប់យ៉ាង បានសម្រេចវិជ្ជា ៣ មានសេចក្តីរៀន ។
 លោកនោះ មិនល្បីនាមប្រាកដទេ ទុកជាយើញក៏មិនដឹង
 នឹងស្គាល់ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងផែនដី តែងតែហៅថា
 មុនដូច្នេះ ព័ន្ធដឹងថា លោកជាបុគ្គលគួរឬជា មិនមានសេចក្តី
 ញាប់ញ័រតិចលេស មានកល្យាណធម៌ ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងលោក ។
 ចេត្រះអង្គ ឱ្យសំរាត់ ១ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ ដល់ព្រះថេរៈនោះទុំស
 ដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងគប្បីបានសំរាត់ ដែលលោកទទួលហើយនោះ
 ផង ព្រះអង្គនឹងឲ្យយើញខ្ញុំដែលស្ងៀកសំរាត់ហើយផង ។
 (ព្រះបាទសិល្បិក្រាស់សួរថា) ឥឡូវនេះ យើងនឹងទៅជួប
 ព្រះសមណៈនៅក្នុងព្រះទស្សនា សមណៈនោះគប្បីបាធាបតិ
 ខ្ញុំសេចក្តីសន្ស័យផង ខ្ញុំសេចក្តីនឿនឆាប់ផង ខ្ញុំសេចក្តីយល់
 ទុកស ដែលជាសង្គ្រាមសំយោងផង ក្នុងវិជ្ជាទេវបុរៈ ។

បេតកុស្ត ធុន្តស្ស មហាវុស្ស បេតិ គម្ពសុប្បវត្ត
 ឯសោ ឯសិដ្ឋោ តាមិធានាឃី
 បរិវាតោ នេវតាហិ ធម្មាហិ
 ធម្មិកាមី ភាសតិ សទ្ធាមោ
 សកស្មី អន្តរោកេ^(១) អប្បមត្តាតំ^(២) ។
 តថាហិ កស្សមិ តត្ថា ឥនាមិ
 អន្តរាយិស្សី សមណំ យុកេន
 បដិគ្គហិតាមិ ធម៌ តាមិ បស្ស
 តុវត្ថុ បស្សមុ សិទ្ធិធុន្តស្សន្តិ ។
 មា អក្កុណោ បព្វជិតំ ឧបាគមិ
 សាធុ វេ លិច្ឆិវេនេស ធម្មោ
 តតោ ធម៌ កាវេសេ ឧបសង្កមិត្ថា
 តតេវ បស្សមិ មោហា ឯសិទ្ធិន្តិ ។
 តថា ហិ វត្ថា អកមាសិ តត្ថ
 បរិវាតោ ធាសកណោន លិច្ឆិ
 សោ តំ នករំ ឧបសង្កមិត្ថា
 វាសុបតិក្ខត្ថ សកោ ឯវេសេន ។

១ ម. មាធិរោ ។ ២ ម. តំសទ្ធា ធុន្តិ ។

ប្រេតកបថា សមណៈខ្លះគង់នៅឯប្រទេសឈ្មោះកបិទ្ធា
 មានភ្នំខ្ពស់ជាច្រើនចោមរោម លោកមាននាមថាសច្ចៈជាអ្នក
 មិនប្រមាទក្នុងធម៌គឺគ្រឿងអស្ចារ្យបេស្សន្ត សិវេនធម៌កថា។
 (ព្រះបាទលិង្គិត្រាស់សួរថា) បើដូច្នេះ ឥឡូវនេះ យើង
 នឹងទៅធ្វើ ឲ្យសមណៈស្បៀតដក្កប់ ដោយគូសំរត់
 អ្នកចូរមើលសំរត់ទាំងនោះ ដែលលោកបានទទួលហើយ
 ឯយើងគប្បីមើលទូរអ្នកស្បៀតសំរត់ ។
 (ប្រេតកបថា) ព្រះអង្គកុំចូលទៅរកបព្វជិត ក្នុងកាល
 មិនគួរឡើយ ខ្ញុំសូមអភិវឌ្ឍន៍ ធម៌នោះ មិនមែនជាធម៌របស់
 ព្រះអង្គ ជាស្តេចលិង្គិទេ ខ្ញុំចូលទៅក្នុងកាលនេះនោះ ទើប
 ឃើញលោកគង់នៅ ក្នុងទីស្ងាត់ទាំងនេះ ។
 ស្តេចលិង្គិវិទានរោលពាក្យដូច្នេះហើយ ក៏មានភ្នំកាសៈ
 ចោមរោម យាងចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅក្រុងនោះ
 ហើយទ្រង់យាងចូលទៅក្នុងព្រះរាជវាំងសិនបែបព្រះអង្គវិញ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខស្តវគ្គ

គតោ ៨ កាលេ គំហំ ភិទ្ធានិ កត្វា
 ឧហាត្វា ជិវិត្វា ៨ ទណំ លភិត្វា
 វិជយេ បេជ្ឈតោ ៨ យុតានិ អដ្ឋ
 កាហាមយិ ធាសគណោ ៨ លីដ្ឋវិ ។
 សោ ភំ បទេសំ ឧបសង្កម្ពិត្វា
 ភំ អនុស សមណំ សន្តិមំ
 បដិក្កន្តំ តោ ពរតោ ជិវិត្វំ
 សីតិភូតំ វុត្តម្ពលេ ជិសិដ្ឋំ ។
 តមេនំ អរោ ៨ ឧបសង្កម្ពិត្វា
 អប្បពានំ ជាសុវិហារេ បុទ្ធំ
 វេសាលំយំ លីដ្ឋវិ អហំ កន្តោ
 ជាទន្តំ មំ លីដ្ឋវិ អម្ពុសត្វារោ ។
 ឥនោ ៨ មេ អដ្ឋ យុតានិ កន្តោ^(១)
 បដិក្កន្តា កន្តោ ធនាមិ^(២) ឧប្បេ
 តោ ៨ អត្ថេន ឥនាគតោស្មី
 យថា អហំ អត្ថមនោ កវេយ្យំ ។
 ទូរតោ ៩ សមណាប្រាជ្ញណា ៨

១ ខ. សុត្តន្ត ។ ២ ខ. បកមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតិកភ័យ

សំដាប់នោះ ស្តេចលីដ្ឋវិ ធ្វើខ្ញុំកិច្ចការឡាយជាបេសក្រហស្ថ
 ក្នុងវេលាព្រឹកហើយ គឺស្រទីផង សោយខ្ញុំសុភវសេផង
 រួចបានខ្ញុំឧកាស ក៏ជ្រើសរើសខ្ញុំសំពត់បាន៨គូ អំពីហិប
 ហើយក៏ទ្រព្យកាសៈកាន់យកតាមទៅ ។ ស្តេចលីដ្ឋវិនោះ
 ចូលទៅឯប្រទេសនោះ បានឃើញសមណៈនោះ អ្នកមាន
 ចិត្តស្ងប់ម្យ៉ាង កំពុងវិលត្រឡប់ពីតាម ជាបុគ្គលគ្រាន់
 ត្រង់ គង់នៅក្រោមម្លប់ឈើ ។ លុះស្តេចលីដ្ឋវិចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ពោលទៅនឹងសមណៈនោះ ដូចហើយក៏សួរខ្ញុំការ
 មិនមានការ គឺការនៅជាសុខសប្បាយ (ហើយចូល) ថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាស្តេចលីដ្ឋវិក្នុងក្រុងវេសាលី អ្នក
 ផងតែងស្គាល់ខ្ញុំថាជាស្តេចលីដ្ឋវិឈ្មោះអម្ពុសត្វារោ ។ បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទទួលសំពត់ទាំង៨គូរបស់ខ្ញុំនេះចុះ
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមប្រគេនដល់លោក ខ្ញុំមកក្នុងទីនេះ
 ក្រោមប្រយោជន៍នោះឯង អ្វីខ្ញុំមានចិត្តត្រេកអរ ។

(ព្រះបោះតបថា) កូរសមណៈត្រាហ្មឺន ដែលមក
 អំពីវិទ្យាយ តែងតែចៀសផង ខ្ញុំទិវេសនំ របស់ព្រះអង្គ

ចេះក្នុង ច្បាប់ មហាវិញ្ញាណ ឈប់ អន្តរាគមន៍
 ចិវេសន្ត បរិវេណ្ឌ
 បុត្តាចិ កំជ្ជន្ត តវ ចិវេសន្ត
 សង្ឃាជិយោ ចាមិ វិធានយន្ត ។
 អជាមរេ ចាទកុធាវិកាហិ
 អវិសិក សមណា ចាជិយន្ត
 ឯកាជិសំ ចត្វជិកំ វិហាសំ
 តយា កតំ សមណា ចាចុណ្ឌន្ត ។
 តំណោ តេសំបិ ធី ត្វិ អធាសិ
 មុទ្ធស្ស មក្កិបិ ធី ចាវធាសិ
 អទុស្ស ធីណំ សយមាជិយាសិ
 ឯកាជិសោ កាធិវិយោ អសិវុតោ ។
 អធី ត្វិ កោធី វណ្ណោ តាមេវ ធីស្វា
 អម្ពេវ សហ សំវិកាតំ កកោសិ ។
 បទ្វេមេ កន្តេ យំ ត្វិ វណ្ណសិ ។
 វិហាសយំ សមណាប្រាហ្មណោ ធី
 ចិទ្ធីត្ថិកោ ធា ធី បទ្ធីដ្ឋនិកោ
 ឯតំវិ មេ ទុក្កដិមេវ កន្តេ

ចេតន្ត មហាវិញ្ញាណ វិញ្ញាណស្ថាន ទី ១

ចាត្រភំនិឡាយ តែនិព្វានំបេក សន្តិភំនិឡាយ តែនិវេ
 វេនាគដាច់ដាច ក្នុងនិវេសន៍របស់ព្រះអង្គ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ក្នុងសមណៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មានក្បាលសំយុងចុះ រមែងធ្លាក់ចុះដោយ
 ជើង ភំនិឡាយ ពោលគឺជើង (របស់ព្រះអង្គ) កាលបើព្រះអង្គ
 ជៀតជៀសខ្លួនចូលដិតប្រាកដដូច្នោះហើយ ក្នុងសមណៈរមែង
 ដេញខ្លួនចេញពីសេចក្តីព្រះអង្គធ្វើ ។ ព្រះអង្គមិនដែលឱ្យច្រក
 ស្រឡះដោយចុងស្បែកផង មិនប្រាប់ផ្លូវ ដល់អ្នកត្រូវផ្លូវផង
 ព្រះអង្គសមាទាន កាន់យកកែតាម លេងមនុស្សអន្តរាល
 ដោយព្រះអង្គឯង ចុកលបបញ្ជូនឈ្មោះថា កិណាត្រូវស្លឹក
 ស្លាញ ជាអ្នកមិនសង្រួម ។ កាលបើយ៉ាងហ្នឹង ក៏ព្រះអង្គ
 បើកខ្លួនចេញពី តាមដោយហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គធ្វើខ្លួន
 ការចែករំលែកដូច្នេះនឹងតាមភាព ។

(ស្តេចត្រាស់ថា) បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកគោល
 ធាតុណា ខ្ញុំកំពុងស្តាប់ខ្លួនពាក្យនោះ ។

(ព្រះថេរៈតបថា) ព្រះអង្គធ្វើក្នុងសមណាប្រាហ្មណ៍
 ខ្សែវន្តនេះហើយ ។

(ស្តេចត្រាស់ថា) បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាមនុស្សត្រូវការនឹង
 លេង មិនទាន់ចង់ប្រទូស្តឡើយ ខ្ញុំធ្វើអំពើអាក្រក់នេះមែនហើយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ចំនាយ ទោ បសវិត្វាន^(១) ចាប៌
 វេទនំ ធុត្តំ អប្បមត្តកោតិ^(២)
 ធម្មារោ យុកំ ធុត្តនិយស្ស ភាគី
 កំសុ គតោ ធុត្តករស្ស ហោតិ ។
 តំ និស្វា សំវេតមលមត្តំ កន្លៃ
 តប្បវុយា វាចំ^(៣) ធម្មាមំ ធានំ
 បដិក្កណ្ឌំ កន្លៃ វត្ថុយុត្តាមំ អដ្ឋ
 យត្តុស្សីមាតធម្មន្ត ធុត្តិណាយោ ។
 អត្វា ហំ^(៤) ធានំ តហុតា បសដ្ឋិ
 ធម្មតោ ច តេ អត្តយធម្មមត្ត
 បដិក្កណ្ឌំ តេ វត្ថុយុត្តាមំ អដ្ឋ
 យត្តុស្សីមាតធម្មន្ត ធុត្តិណាយោ ។
 គតោ ហំ សោ អាចមយេត្វា លីដ្ឋិ
 ថេរស្ស ធម្មានំ យុត្តាមំ អដ្ឋ
 បដិក្កហិតាមំ ច ភាមិ វាស្សី^(៥)
 យត្តុត្វា បស្សេជ សិទ្ធជុត្តស្សី ។

១ ១. បសវិត្វា ២ ១. អប្បមត្តកោតិ ៣ ១. ចាប៌ ១ ២ ១.
 ៤ កហំ ១ ៥ ១. បដ្ឋិ វាសុ ១ ៦. ច ភាមិ ចស្ស ១

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ចុត្តរស្មេត្តិ កំរុក្ខេត្តិ ដែលមានច្រឡំច ភេទទទួលខុស
 ប្រាជ្ញសន្យាប ដោយការលេច ជាមុត្តលមានចំណែក
 នៃភាពជាអ្នកប្រាគ អ្វីដែលដល់ខ្ញុំខ្លួនយ៉ាងច្រើន ជាដំណាច់
 តាមការនោះ របស់ប្រាគនោះ ។ បតិច្ឆេណកដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
 ឃើញប្រាគនោះត្រូវតែសង្វេគឺបើបន្តទៀត ព្រោះសាស្ត្រ
 នោះជាច្រើន បតិច្ឆេណកដ៏ចំរើន សូមលោកទទួលសំគាល់
 ព័ត៌មាន ៨ គូចុះ ទុក្ខណកាន (ដែលខ្ញុំប្រាគនាហើយ) នេះ
 សូមទ្យបានសម្រេចដល់យក្សចុះ ។

(ព្រះវេរៈតបថ) ការមិនចេះអស់ ចូរមានដល់ព្រះអង្គ កាល
 ទ្យបាន ដែលអ្នកប្រាជ្ញមានព្រះក្នុងជាដើម ទ្រង់សរសើរហើយ
 ដោយប្រក្រតីច្រើនដោយពិត ឯកត្តានឹងទទួលសំគាល់របស់
 ព្រះអង្គទាំង៨គូ សូមទុក្ខណកានសម្រេចដល់យក្សចុះ ។

សំដៅនោះឯងស្តេចល្បិចនោះ ក៏ដំរើសំគាល់ ហើយប្រគេន
 សំគាល់ ៨ គូដល់ព្រះវេរៈ ព្រះវេរៈបានទទួលសំគាល់៨គូនោះ
 ហើយ ស្តេចល្បិច បានឃើញខ្លួនយក្សស្ងៀកដល់សំគាល់ ។

ចេតនា ឥន្ទ្រស្ស មហាវិស្ស ឈប់ ក្នុងស្ថានប្រវត្តិ

តមន្តស ឧទ្ធចសារលីក្ខី^(១)

អាជ្ជញ្ញមាត្រ ឧទ្ធករវិស្វ

អលង្កតិ សាធុត្តិកុស្ត

បរិវត្តិ យក្ខមហិទ្ធិបត្តិ ។

សោ តំ និស្វា អត្តមនោ ឧទតោ

មហាដ្ឋចិត្តោ សុគត្តរោ

តាម្ពា និស្វា មហាវិហារិ

សន្តិដ្ឋតិ ឧត្តមា សន្តិកា ។

តាមនមរោ ឧបសន្តិមិត្តា

នស្សមិ នាមិ សមណាប្រាហ្មណាមិ

ន បាមិ មេ តិក្ខុ អនេយ្យមត្តិ

តុវត្ថុ មេ យក្ខ ពហុជការោ ។

តុវត្ថុ មេ លិច្ឆិ ឯកានេសិ

អនាសិ ធានាមិ អនោយមេតិ

ស្វាហិ កាស្សមិ ឧយាវ សក្ខិ

អមាធិសោ មាធិសកោ ឧសន្តិ ។

កតិ ព ពទ្ធ ច ធាយនក្ខ

១ ម. ឧទ្ធចសារលីក្ខី ។

ចេតនា ឥន្ទ្រស្ស ១២ ឡើងក្នុងស្ថានប្រវត្តិ ១

ស្តេចលិច្ឆិ បានទតឃើញប្រភពនោះ មានខ្លួនប្រសព្វដោយ

រូបច្បង ហើយឡើងដល់សេដ្ឋាននោះ មានប្រសិទ្ធភាព

មានគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់គ្រាន់ មានសំភារៈស្បែក ដណ្តប់ ដី

ស្អាត មានបរិសុទ្ធជាមករា ដល់ទូទៅយក្ខយាមិ ។

លុះស្តេចលិច្ឆិនោះ ទតឃើញប្រភពនោះហើយ ក៏មានគ្រោះ

ក្នុងយសាមនស្ស ខ្ពស់ក្នុងក្រឡើង មានព្រះម្ចាស់

គ្រូអរ មានសភាពប្រសើរល្អ មានចក្ខុ ព្រោះបានឃើញ

ទុក្ខមានដល់ជីវិត ធ្វើឲ្យជាក់លាក់ប្រាកដលក្ខណៈ

ឃើញដោយខ្លួនឯង ។ ស្តេចលិច្ឆិ បានចូលទៅក្រោយប្រភព

ហើយមានព្រះបន្ទូលថា យើងនឹងឲ្យបាន ដល់ក្នុងសមណ

ព្រាហ្មណ៍ ឯក្នុងបន្ទប់បន្ទប់ ដែលយើងមិនត្រូវឲ្យ មិនមាន

ទេ ម្ចាស់យក្ខ អ្នកមានទុក្ខនោះដល់យើងច្រើនណាស់ ។

(ប្រែតបថា) មតិស្តេចលិច្ឆិ ព្រោះត្រូវបានឲ្យបានទាំង

ឡាយចំពោះកែប្រែយុទ្ធ ការឲ្យបាននេះ មិនមែនសារស្តេច

ឡើយ ខ្ញុំជាអមនុស្សធ្វើជាសក្ខីជាមួយព្រះអង្គជាមនុស្ស ។

(ស្តេចលិច្ឆិកបថា) អ្នកជាគតិ ជាធម៌វិជ្ជា ជាបរិវារ

មំនោ មហាសំ អថ នេវតាសំ
 យាមាមិ តិ^(២) មញ្ញលំភោ កវិកា
 វត្តាមំ តំ យត្តុ បុប្ផាមំ នដ្ឋំ ។
 សថេ តុវំ អស្សនោ^(២) កវិស្សសំ
 កាណិយ្យោ វិប្បជំបន្តតំនោ
 តេនេវ មំ លទ្ធសំ នស្សនាយ
 ជំស្វា ច តំ ចោមិ^(៣) ច អាលមិស្សំ ។
 សថេ តុវំ កវិស្សសំ ចន្ទការវា
 តានេ រតោ សង្កហិតត្ថការវា
 ឱចាទត្ថតោ សមណាប្រាហ្មណំ
 ឯវំ មមំ លទ្ធសំ នស្សនាយ ។
 ជំស្វា ច តំ អាលមិស្សំ តនេន្ត
 វមេត្យ សុលភោ លហំ បមុញ្ច
 យតោ ជំនាជំ អកាវុត្តំ សត្វំ
 មញ្ញាមិ^(២) សុលាវុត្តតាស្ស ការណំ
 តេ អញ្ញាមញ្ញំ អកាវុត្តំ សត្វំ ។

១ ឱ. យាមាមិ ។ ២ ឱ. ឧបស្សនោ ។ ៣ ឱ. តាមិ ។
 ៤ ឱ. មញ្ញាមិ ។

វិធីតាវុត្តសំប្បញ្ញំ វិធីតាវុត្តាបសំយេនិ យេនិសូម
 ប្រណម្ភអញ្ញាសំចំពោអេក ម្នាលយក្ស យេនិចនិបើញ
 អ្នកម្នាក់ៗ ។

(ប្រែភាសា) បើព្រះអង្គជាអ្នកមិនមានសភា ជាបុគ្គល
 កំណាច្យំ មានចិត្តវិបត្តិហើយ ព្រះអង្គបានឃើញថ្វីងាយ
 ហេតុនោះឯង ទុកជាថ្វីឃើញ ក៏មិននិយាយរកចំពោះព្រះ
 អង្គដែរ ។ បើព្រះអង្គជាអ្នកគោរពក្នុងនាម ត្រេកអរក្នុងនាម
 មានអង្គភាពជាអ្នកសង្គ្រោះ ជាអណ្តូងរបស់គូសមណ-
 ប្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះ ទើបព្រះអង្គតាមឃើញថ្វីបាន ។
 បត់ច្រឡំអង្គដ៏ចំរើន ថ្វីឃើញហើយនិយាយ ចំពោះព្រះអង្គ
 ជា ព្រះអង្គ ចូរដោះបុរសនេះ អំពីឈើអណ្តូងអន្សាប
 ទៅ យេនិបានធ្វើជាសាក្សី ព្រោះហេតុតែបុរសណាឃើន
 វេនិជីវី ព្រោះហេតុតែបុរស ដែលគេដាក់ដោយឈើ
 អណ្តូង យេនិចំនិះនោះបានធ្វើជាសាក្សីដល់នាងនីតា ។

ចេញពី ចក្ខុវិស័យ ឃ្លាតឆ្ងាយ ចង់ អនុលោមតាម
 អាយតន៍ សុលាភក្ខន្ធ សំព័ ធម្មត្ថា
 សង្កត ធម្មត្ថា^(២) សមាគមន្ត
 មុន្មត្ថយ្យ^(៣) សោ ធម្មាយា តត្ថា
 តត្ថំ សិយា អត្ថាត្រ សវេទន៍យំ ។
 កាប្បតកាញ ឧបសង្កម្មត្ថា
 តេន សហ សិរិកជំគ្នាន កាល
 សយំ មុខន ឧបនិសង្ក បុគ្គ
 សោ តេ អត្ថស្សតិ ឯតមត្ថំ ។
 កមេវ ភិក្ខុំ ឧបសង្កម្មត្ថា បុគ្គស្ស
 បុញ្ញតិកា ហោ ន^(៤) បទុដ្ឋជត្តោ
 សោ តេ សុតំ អសុតញ្ចាប៍^(៥) ធម្មំ
 សទ្ធិចំ អត្ថស្សតិ យថា បដាបំ
 សុតោ ន ធម្មំ សុតតំ អត្ថស្ស^(៦) ។
 សោ តត្ថ ហស្សំ^(៧) សមុល្លចំគ្នា
 សត្វី កាវត្វាន អនាទុសេន
 វត្តាមិ សោ លំប្រវិចំ សកាសំ

១ ឧ. ធម្មត្ថា ។ ២ ឧ. មុន្មត្ថយ្យ ។ ៣ ឧ. សេ ។ ៤ ឧ. អសុតញ្ចាប៍ ។ ៥ សុតោ ន
 ធម្មំ សុតតំ គត្ថំ ប្រតិ ហោ ន ទិស្សត្ថំ ។ ៦ ឧ. ធម្មត្ថា ។

ចេញពី ចក្ខុវិស័យ ទី ២ រឿងអនុលោមតាម

បើបុរសដែលដោតលើឈើអណ្តាតនោះ ដូច្នេះចាប់ គប្បី
 ប្រព្រឹត្តធម៌ដោយគោរព ទើបបុរសនោះ រួចអំពីនោះនោះបាន
 កម្មនោះនឹងនៅជាមួយដែលបុរសនោះគប្បីខ្លួនក្នុងករណីវា
 សូមព្រះអង្គ ស្តេចចូលទៅរកក្បែរភិក្ខុ ហើយចាត់ចែង
 គោតមាហារក្ខត្តកាលដំបូង ជាមួយនឹងលោក ហើយអង្គុយ
 ចំពោះមុខលោក ដោយព្រះអង្គឯង ហើយចូរសួរលោកចុះ
 លោកនឹងនឹងប្រាប់សច្ចៈនោះដល់ព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គ
 ចូលទៅរកក្បែរនោះហើយសួរចុះ ព្រោះភិក្ខុនោះនោះត្រូវការបុណ្យ
 មិនមានចិត្តប្រមូលទេ ភិក្ខុនោះដឹងយ៉ាងណា ក៏នឹងប្រាប់ខ្ញុំ
 ធម៌ចាត់អស់យ៉ាងនោះ ដែលព្រះអង្គស្តាប់ហើយក្តី មិនដែល
 ស្តាប់ហើយក្តី កាលបើព្រះអង្គស្តាប់ លោកនឹងសំដែងប្រាប់
 ខ្ញុំធម៌ផង ខ្ញុំសុខតិផង ។

ស្តេចលំប្រវិចនោះ ចេញនឹងភ្នាក់ងារស្ងាត់ ក្នុងទីនោះ
 ហើយធ្វើឲ្យជាសាក្សី ជាមួយនឹងអមនុស្ស ហើយចៀស
 ចេញទៅ កាន់សំណាក់ នៃស្តេចលំប្រវិចនោះឲ្យឃើញ

អថ ត្រូវ បរិសិ សង្ខតសង្ខត ។
 សុណន្ត គោត្តា មម ឯតវាច្យំ
 វំ វិស្សំ លក្ខស្សមិ អត្ថំ
 សុណវតោ បុរិសោ លុច្ឆក្កោ
 បណ្ឌិតឈោ អនុសង្កហោ^(១) ។
 ឯត្តវតា វិសតិវត្ថមត្តា
 យតោ អាវុតោ ទេវ ជីវតិ ទ មតោ
 តាហំ មោធយំស្សមិទាទិ
 យថា មតិ អនុជាធាតុ សង្ខេព ។
 ឯតត្វ អត្ថត្វ លហំ បធុត្វ
 តោ តំ វទេសំ ទ តថា កាណេន្តិ
 យថា មជាធាសំ តថា កាណេហិ
 យថា មតិ អនុជាធាតិ សង្ខេព ។
 សោ តំ បទេសំ ឧបសង្កមិត្វ
 សុណវតំ មោធយំ ទិច្ចមេវ
 មា ភាយិ សម្មាតិ ទ^(២) តំ អរោទ
 តិក្ខុត្តានាទត្វ ឧបដ្ឋបេសំ ។

១ ម. អនុញ្ញយេ ។ ២ ឧ. ទិ-ច សតោ វុទ្ធ ។

សំដៅនោះ ស្តេចបានកាលចំពោះហើស៍ទៅដល់មកប្រជុំគ្នាៗ
 (ស្តេចលំច្ឆិក្រាស់ថា) អ្នកជំងឺទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 ពាក្យយើងមួយម៉ត់ យើងនឹងបានខ្ពស់ៗ យើងនឹងបានខ្ពស់
 ប្រយោជន៍ បុរសដែលត្រូវគេដាក់ដោយឈើអណ្តាត ជា
 អ្នកមានឥរិយាបថ មានកាតព្វកិច្ចហើយ មានសកលជា
 មនុស្សដាច់ដោយកាតព្វ ។ បុរសដែលត្រូវឈើអណ្តាតដាក់
 ហើយ មិនសេ មិនស្តាប់ អស់ ៤០ កម្រិតប៉ុណ្ណោះ ឥឡូវនេះ
 យើងនឹងដោះយុសនោះ សូមសង្ឃឹមយល់នាមៈសច្ចៈតាម
 ចិត្ត(បេសំយេន៍)ចុះ ។

(ប្រកាសថា) សូមព្រះអង្គដោះវិលវិលបុរសដែលជាប់
 ដោយឈើអណ្តាតនោះផង បុរសដ៏ទៃផងឱ្យចាប់ទៅ នរណា
 កាលនឹងព្រះអង្គដែលកំពុងធ្វើដូច្នោះ ព្រះអង្គយល់យ៉ាងណា
 ចូរធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ឥឡូវសង្ឃឹមយល់តាមសព្វព្រះទ័យហើយ។
 ស្តេចនោះបានចូលទៅប្រទេសនោះ ហើយបានដោះវិលវិល
 បុរសដែលគេដាក់ ដោយឈើអណ្តាតមួយរំពេច ហើយ
 ប្រាប់ទៅបុរសនោះថា វិសំឡាញ់មានចុះស្មើ ចូរអ្នក
 កុំភ័យឡើយ ហើយក៏ប្រគល់ឱ្យទៅពួកអារាមៗអ្នកដទៃ ។

• សំដៅយកពួកស្រុមស្តេចលំច្ឆិក្រា ។

ចេតនាស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត
 កម្រិតកម្រិត ឧបសគ្គមិត្ត
 តេជ សហ សិរីវង្សានុ កាល
 សយី មុខនៃ ឧបសគ្គ^(១) លិង្គ
 កត្តា បុព្វត្ថ^(២) ការណ៍ត្ថិត
 សុណត្ថ បុរិសា សុត្តកថា
 បណ្ឌិតនិស្សា អនុស្សាវរីយ៍ ។
 ឯកាវតា វិសត្ថិតមិត្ត
 យកោ អាក្រក់ នៃ ជីវិត ១ មតោ ។
 សោ មោចិត្ត កត្តា មយា វិបាក
 ឯកស្ស យក្ខស្ស វិបាក^(៣) កន្ល
 សិយា ឧ ទោ ការណ៍ កត្តានៃ
 យេន សោ វិបាក នៃ វិជយ ។
 អាចិត្ត កន្ល យនិ អត្ថ ហេតុ
 សន្ធិយិត ហេតុ វិបាក^(៤) សុណាម
 ១ តេសិ កម្មាចិ វិបាកមិត្ត
 អវេយ្យកា វិជ តយន្តិកាវេ ។

១ ឧ. មុខនៃ វិបាកសន្ធិ ។ ២ មុខនៃ បុព្វត្ថ ។ ៣ ឧ. កត្តា
 បុព្វ តំ កាល ។ ៤ ឧ. កត្តា បុព្វត្ថ ។ ៥ ឧ. វិបាក ។ ៦ ឧ. វិបាក

ចេតនាស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត
 កម្រិតកម្រិត ឧបសគ្គមិត្ត
 តេជ សហ សិរីវង្សានុ កាល
 សយី មុខនៃ ឧបសគ្គ^(១) លិង្គ
 កត្តា បុព្វត្ថ^(២) ការណ៍ត្ថិត
 សុណត្ថ បុរិសា សុត្តកថា
 បណ្ឌិតនិស្សា អនុស្សាវរីយ៍ ។
 ឯកាវតា វិសត្ថិតមិត្ត
 យកោ អាក្រក់ នៃ ជីវិត ១ មតោ ។
 សោ មោចិត្ត កត្តា មយា វិបាក
 ឯកស្ស យក្ខស្ស វិបាក^(៣) កន្ល
 សិយា ឧ ទោ ការណ៍ កត្តានៃ
 យេន សោ វិបាក នៃ វិជយ ។
 អាចិត្ត កន្ល យនិ អត្ថ ហេតុ
 សន្ធិយិត ហេតុ វិបាក^(៤) សុណាម
 ១ តេសិ កម្មាចិ វិបាកមិត្ត
 អវេយ្យកា វិជ តយន្តិកាវេ ។

១ ឧ. មុខនៃ វិបាកសន្ធិ ។ ២ មុខនៃ បុព្វត្ថ ។ ៣ ឧ. កត្តា
 បុព្វ តំ កាល ។ ៤ ឧ. កត្តា បុព្វត្ថ ។ ៥ ឧ. វិបាក ។ ៦ ឧ. វិបាក

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

ស. ឆ សោ ចង្កាន់^(២) សមាធិយស្ស
 សុត្តន្ត រត្តិប្បិ អប្បមត្តោ
 មុត្តយ្យ សោ ជិវាយា ច^(២) តត្ថា
 តម្មំ សិយា អត្តាត្រ វេទនិយំ ។
 អត្តាតោ^(៣) ឯសោ បុរិសស្ស អត្តោ
 មមិមំធានិ អនុកម្ម កន្ត
 អនុសាស មំ ខុវន ភវិមត្តា
 យថា អហំ តោ^(៤) និវាយំ វជេយ្យំ ។
 អន្លេវ តុទ្ធិ សវណំ ឧបេហិ
 ធម្មត្ថា សង្ឃត្ថា បសន្តចិត្តោ
 តថេវ សិក្ខាបធានិ បញ្ច
 អទណ្ឌដុល្លានិ សមាធិយស្ស ។
 ចាលាភិបាតា វិមស្ស មិម្បិ
 លោកេ អនិច្ចំ បរិវជ្ជយស្ស
 អមជ្ជថោ មា ច មុសា អកាសំ^(៥)
 សកេន ធារេន ច ហោហិ តុដ្ឋោ ។

១. ឆ. កង្កាន់ ។ ២. ឆ. វិ ។ ៣. ឆ. ញាតិ ។ ៤. ឆ. តោ ។
 ៥. ឆ. អកាសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ចេតិយ

បើបុរសនោះ អប្បប្រតិក្កន្ធនូវតម្រូវវិនិច្ឆ័យ មិនប្រមាទ ព័ន្ធ
 យប់វិនិច្ឆ័យ ដោយការព ទើបបុរសនោះ អប្បប្រតិក្កន្ធនូវ
 នោះបាន កម្មនោះនឹងជាប្រសើរល្អប្រសើរក្នុងភពនេះ ។
 ប្រយោជន៍របស់បុរសនោះ ខ្ញុំបានដឹងហើយ ចិត្តលោក
 ម្ចាស់ដឹងរឿង សូមលោកម្ចាស់អនុគ្រោះខ្ញុំ ក្នុងការសង្ឃឹមនេះ
 ចិត្តលោកមានប្រាជ្ញាជ័យក្រាស់ សូមលោកម្ចាស់ ខ្មោច
 ប្រៀបប្រដៅខ្ញុំ ដូចខ្ញុំខ្ញុំទៅនរណាបាន ។

(ព្រះថេរៈកបថ) ព្រះអង្គមានព្រះម្ចាស់យុវជនដ៏ល្អ
 ព្រះកេតុ ព្រះចម្រើនព្រះសង្ឃជា សាលា ក្នុងថ្ងៃនេះនឹងមួយទៀត
 ព្រះអង្គចូលសមាទាននូវសិក្ខាបទព័ន្ធ ៨ កុំឱ្យដាច់ចុះឆ្ងាយ
 ឆ្ងាយ ។ ចូរព្រះអង្គរៀនពាក្យពាក្យពាក្យនោះចូររៀនពាក្យ
 ព្រះសាលាសម្រាប់ក្នុងលោកចេញ កុំសាយនូវចិត្តស្រវឹង
 ផង កុំកុហកផង ចូរព្រះអង្គអង្គុយនិមន្តរបស់ព្រះអង្គផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេសុត្ត

សកោ ធារេន ព ហោមិ តុដោ ។
 ឆមញ្ច អវយំ អដ្ឋង្គំ ឧបេតំ
 សុខានិយាមិ កុសលំ សុច្ឆ្រៀយំ ។
 ចំរំ ចំលាចាតញ្ច បទ្វយំ សយនាសនំ
 អន្ធនាចំ ទាននិយំ វត្ថុ សេនាសនាចំ ច
 កិក្ខុ ច សីលសម្បទ្ធ វិគតតេ តហុស្សតេ
 ធនាមិ ច វិក្កប្បមិ តុន្ទានំ សាសនេ រកោ ។
 ឯតានិសោ លិច្ឆិ អម្ពសក្ការេ^(១)
 វេសាលិយំ អញ្ញាតរេ ឧបាសកោ
 សន្តោ មុតុ កាវកាវេ ច កិក្ខុ-
 សង្ឃញ្ច សក្កព្ភ តតា ឧបដ្ឋហំ ។
 សូលាវតោ ច អរោកោ ហុន្ទា
 សេវិសុទ្ធ^(២) បទ្វជ្ជំ ឧបាតមិ
 រាតម្ម កាយ្យកក្កតមិ ឧគោមិ
 សាមញ្ញដលានិ អដ្ឋង្គំ ។
 ឯតានិសោ សម្បវិសានំ សេវនា
 មហាដលា^(៣) ហោតិ សតិ វិជានតំ

១ ឧ. កប្បសក្ការេ ។ ២ ឧ. សេវិសុទ្ធ ។ ៣ ម. មហាដលា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេសុត្ត

ថ្មីត្រូវបានដោះស្រាយប្រាកដប្រជា ។ ថ្មីសមាហរណកម្ម ។
 សេសសីល ជំនួញ ប្រកបដោយអង្គ៨ប្រការ ដ៏ប្រសើរនេះ
 ជាសុសល ឲ្យផលជាសុខ ។
 ថ្មីរួចរំលែកប្រព្រឹត្តិ បណ្តាបុគ្គលិក ទីដេក ទីអង្គុយ បាយ
 ទឹក បន្លឺម សំរាត់ សេនាសនៈទាំងឡាយ ចំពោះភូមិភូមិ អ្នក
 បរិបូណ៌ដោយសីល ប្រាសចាករាគៈ ជាតបុស្សត ថ្មីជាអ្នកត្រេក
 អក្ខន្ធសាសនា បេសុត្រូវទាំងឡាយ មិនកម្រើកឡើយ ។
 (បណ្តាពួកទទាសក) ក្នុងគ្រូវិសាលី ស្តេចលិច្ឆិព្រះនាម
 អម្ពសក្ការៈ ជាទទាសកម្នាក់ ប្រាជ្ញដូច្នោះ ក្នុងគ្រូវិសាលី
 ជាអ្នកមានសមាជន មានចិត្តទន់ភ័ន្តិ ជាអ្នកធ្វើឲ្យប្រការៈ
 ទំនុកចម្រើនកុសលដ្ឋដោយគោរព ក្នុងកាលនោះផង ។ បុរស
 ដែលត្រូវគេដាក់ឈ្មោះអណ្តាត ផតមានពេក មានភិ
 សិរិនិសុទ្ធ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះ ផងទាំងពីរនាក់ ក៏បាន
 សម្រេចខុសមញ្ញផលទាំងឡាយ (តាមសមត្ថភាព) ព្រោះ
 តាមស្រីនិងប្រាជ្ញាចរណៈយោគប្បន្តក៏ដូចគ្នា ។ ការសេពឯបំ
 នឹងពួកសប្បុរស អ្នកស្ងប់ អ្នកដឹងដូច្នេះ វាមិនមានផលច្រើន

ឧត្តរតោ បុរសោ	សុទ្ធាគ្គ ឯតទ្រូរ
កុមុត្តំ បដិបទ្ធគា	ភីសនំ លោមហំសនំ ។
បុរោ បដិស្សតិ មគ្គោ	បទ្ធកោ ច ឧ ធិស្សតិ
កុមុត្តំ បដិបទ្ធគា	យមបុរសានំ សន្តិកោ ។
អនាទុសោ វាយតិ គតោ	យោសោ សុយតិ ធារុណោ
សំរុក្ខោ វាជា សុរុក្ខោ	សារីរិ ឯតទ្រូរ
កុមុត្តំ បដិបទ្ធគា	ភីសនំ លោមហំសនំ
បុរោ ធិស្សតិ មគ្គោ	បទ្ធកោ ច ឧ ធិស្សតិ ។
កុមុត្តំ បដិបទ្ធគា	យមបុរសានំ សន្តិកោ
អនាទុសោ វាយតិ គតោ	យោសោ សុយតិ ធារុណោ ។
ហត្ថំត្វាទុក្ខំ អរុយ្ហ	ឧលោកេន្តោ ចតុទ្ធិសា
អនុស វុក្ខំ ធិត្រាជំ	ចាធិបំ ឆាយសម្បជំ
វីលត្តវណ្ណសនិសំ	មេយវណ្ណសំរុទ្ធិកំ
សារីរិ អាមន្តយេ វាជា	តំ ឯសោ ធិស្សតិ ច្រហា
វីលត្តវណ្ណសនិសោ	មេយវណ្ណសំរុទ្ធិកោ ។
សោ ធិត្រាជោសោ មហាធិជំ	ចាធិបោ ឆាយសម្បជំ
វីលត្តវណ្ណសនិសោ	មេយវណ្ណសំរុទ្ធិកោ ។

បុរស មានសភាពតក់ស្លុត បានក្រាបបង្គំស្តាយស្តាប់សុទ្ធាគ្គប្រទេស
ដូច្នេះថា យើងដើរទៅតាមផ្លូវមិនស្រួល ជាទីស្ទើរស្ទឹង ច្រើនប្រាថ្នា ។
ផ្លូវវាងមុខប្រាកដ ផ្លូវវាងក្រោយមិនប្រាកដទេ យើងដើរទៅតាមផ្លូវ
មិនស្រួល ក្នុងទីជិតខ្លាញ់យមបុរសប្រេត ឯភ្នំនមមុស្ស បក់មក
ទាំងមានសំឡេងឥតកង្វីជំរាង ជីវិតក្រក់ ក៏ឆ្ងល់ ។

ព្រះរាជា ក្នុងសុទ្ធាគ្គប្រទេស ទ្រង់មានសេចក្តីតក់ស្លុត ទើបត្រាស់ទៅ
នឹងនាយសាច់ដូច្នេះថា យើងដើរទៅតាមផ្លូវមិនស្រួល ទាំងស្ទើរស្ទឹង
ទាំងច្រើនប្រាថ្នា ផ្លូវវាងមុខប្រាកដ ផ្លូវវាងក្រោយមិនប្រាកដទេ ។
យើងដើរទៅតាមផ្លូវមិនស្រួល ក្នុងទីជិតខ្លាញ់យមបុរសហើយ ឯភ្នំ
នមមុស្សបក់មក ទាំងសំឡេងឥតកង្វីជំរាងក្រក់ ក៏ឆ្ងល់ ។
(ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះហើយ) ក៏ឆ្លើយតបនឹងសំណើ ហើយទតទើបទៅទិស
ទាំង២ បានឃើញដើមជ្រៃមួយដើម ជាក្នុងព្រំដីកន្ទុក ដោយដើម
បរិច្ចារិដោយម្លប់ប្រហែលមេឃមានពណ៌ទៀវ ជាឈើមានសម្បជ្រៃ
ផ្លែមេឃ ព្រាងជាត្រាស់ទៅនឹងនាយសាច់ថា ដើមឈើដ៏ប្រហែល
មេឃមានពណ៌ទៀវ ជាឈើមានសម្បជ្រៃផ្លែមេឃ ជាឈើអ្វី ។

សាច់ក្រាបបង្គំថា បពិត្រមហាពស ខោដោះដើមជ្រៃ ជាកន្ទុក
ឥតកន្ទុកដោយដើម បរិច្ចារិដោយម្លប់ប្រហែលមេឃមានពណ៌ទៀវ
ជាឈើមានសម្បជ្រៃផ្លែមេឃ ។

១. ប. ប្រ. ១. ២. ម. ឯកសារ អន្តរជាតិ ក្នុង តួអក្សរ ទី ១. ៣. ម. ឧប្ប. ១.
២. ម. ស្មុគ្រហ៍ ដំណើរការ ។

(ប្រភគបថា) ខ្ញុំមិនមែនជាខ្មែរក្រហម មិនមែនជាគណៈ មិនមែន
ជាសក្តិបុរិស្ថទេ ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុន ជាស្ថាប័នស្មោះស្រស់ ខ្ញុំជា
ប្រភគបថា មកនៅក្នុងទីនេះ ។

ឥសីលោ ឥសីសមាធារោ សុដ្ឋស្មី បុរេ តុរ្យ
 កេន តេ ប្រាហ្មចរិយេន អាទុកាវេ អយំ តវ ។
 តំ សុលោហិ មហាវេន អវុច្ចម វដ្តវន្ត្យន
 អមទ្ធា ចារិសដ្ឋា ច ប្រាហ្មណោ ច បុរេហិតោ ។
 សុដ្ឋស្មី^(១) អហំ ធម៌ បុរិសោ ចាមេតសោ
 មិច្ឆាធិដ្ឋ ច ទុស្សីលោ កេនិយោ បរិកាសកោ
 ធនន្តាមំ កកេន្តាមំ វាយស្សំ ពហុដំ
 អញ្ញាសំ ធនមាទាមំ អន្តកយំ កកេមហំ ។
 វិហាកោ នត្ថំ ធានស្ស ឈិយមស្ស កុកោ ផលំ
 នត្ថំ អាចរិយោ ធាម អន្តំ កោ នមិស្សតិ ។
 សមគុល្យាធិ ភូតាធិ កុកេន ដេដ្ឋាបចាយិកោ
 នត្ថំ តលំ ភិយំ វា កុកោ ឧដ្ឋាទោសិ ។
 នត្ថំ ធានផលំ ធាម ន វិសាទេតិ វេទំ
 លទ្ធម្យំ លកេតេ មហោ ធិយតិ បរិណាមមំ ។
 នត្ថំ មាតា មិតា ភាតា លោកោ នត្ថំ វេតោ បរិ
 នត្ថំ ធិដ្ឋំ នត្ថំ ហុតំ សុចំហិតំ ច វិជ្ជតិ ។

១. ឧ. ពុដ្ឋិស្ថា ។

ព្រាហ្មជាត្រាស់ថា បុរេកុល្យា មានសីលធម៌ ដូចម្តេច បាន
 សមាទារ ដូចម្តេច ក្នុងសុដ្ឋស្មី អ្នកឯងនេះ មានកាន់កាប់ច្រើន គ្រោះអ្នក
 ប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ដូចម្តេចនេះ ។

(ប្រែកសហ) បពិត្រព្រះអង្គម្ចាស់ព្រាហ្ម ជាស្តេចចំរើនក្នុងដែន សូម
 ព្រះអង្គ ព្រមទាំងពួកអាចារ្យ នឹងត្រាហ្មណ៍ បុរេហិត ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់
 ពាក្យខ្ញុំនោះ ។ បពិត្រព្រះទេវតា ខ្ញុំនៅក្នុងសុដ្ឋប្រទេស ជាបុរសមានចិត្ត
 កាត្រក់ មានសេចក្តីយល់ខុស ទ្រុស្តស័ល គំណាញ់ ដេប្រទេចផ្តាសាក
 ផន់ដែលកំពុងឱ្យ កំពុងធ្វើ ហាមឃាត់ពួកផន់ច្រើន ធ្វើអន្តរាយដល់ពួកផន់
 ដទៃ ដែលកំពុងឱ្យ (ខ្ញុំមែនឯយាយវៀយាវ) ផលរបស់ខ្លួនមិនមានទេ
 តើផលនៃការសង្រួម គឺសីលនឹងមានមកពីណា អាចារ្យមិនមាន អ្នកណា
 នឹងខ្លួនបុគ្គល ដែលគេមិនខ្លាចខ្លាចនោះបាន ។ ពួកសត្វសិរីកៃស្វីវ
 គ្មានទេចាត់ចាត់មានបុគ្គលជាគ្រូគោរពការត្រង់ត្រកូលរៀបច្បង(ធ្វើអ្វីទៀត)
 ក៏ទ្បំនឹក សេចក្តីក្បាលាមក្តី មិនមានហើយ តើការប្រើប្រាស់បុរស
 មានមកពីណា ។ ផលរបស់ខ្លួនមិនមានទេ បុគ្គលមិនអាចធ្វើសត្វដែល
 មានរឿងស្អាតបាន សត្វបានសេចក្តីសុខទុក្ខដែលត្រូវបាន តើគឺសេចក្តី
 ប្រែប្រួលនៃឥរិយាបថ (មិនមែនព្រះកេរ្តិ៍ដែលខ្លួនធ្វើទេ) ។ មាតាបិតា
 បងប្អូន មិនមាន លោកដទៃក្រៅពីលោកនេះមិនមាន ការឱ្យបានមិនមាន
 ការប្តូរមិនមាន ការផ្សល់បាន (ចំពោះសមណព្រាហ្មណ៍) ក៏មិនមាន ។

យេវេស្ត្រី ចន្ទស្ស ឧបាស្ស ឥតិយំ ឧត្តិកយេវេស្ត្រី

យោវិ ឧ ហាតាតិ ^(១) ស្វិសិ	ប្រិសស្ស្តិ ^(២) ជិដ្ឋិភេ ^(៣) សិរិ
ឧ កោតិ កក្កិ ហាតិ	សុត្តន្តិ វិរមន្តិ
អន្ទេដ្ឋា អន្ទេដ្ឋា ជីវេ ^(៤)	អដ្ឋិសោ ក្វឡិមមណ្ឌលោ
យោជនាជិ ^(៥) សតា បស្ច	កោ ជីវិ ធម្មមហាតិ ។
យថា សុត្តក្វឡ ចិត្តេ	ជិទ្វេជន្តិ ^(៦) បលាយតិ ។
ឯវមេវិចិ សោ ជីវេ	ជិទ្វេជន្តោ បលាយតិ ។
យថា តាមតោ ជិត្តុម្ម	អញ្ញិ តាមិ បរិសតិ
ឯវមេវិចិ សោ ជីវេ	អញ្ញិ តាយិ ^(៧) បរិសតិ ។
យថា តេហតោ ជិត្តុម្ម	អញ្ញិ តេហិ បរិសតិ
ឯវមេវិចិ សោ ជីវេ	អញ្ញិ កោន្តិ ជិវិសតិ ។
ធូឡាសិគិ មហាតាប្បិទោ	សតសហស្សនិ យេ កាលា

យេ ច បណ្ឌិតា

សិសាវិ ទេបយិក្វាឧ	ធូត្វស្សន្តិ កាវិស្សរ ។
មិកាធិ សុទធូត្វាធិ	តោណោហិ មិដកេហិ ច
ជិទោ សត្វំ បដាចាតិ	សម្មធូត្វា ឥតា បដា ។
ឯវិ ជិដ្ឋិ ឬរ អាសិ	សម្មធូត្វា មោហាចារុតោ

១ ឧ. យោវិ ឧ ហាតេយ្យ ។ ម. យោវិ ហាតេយ្យ ។ ២ ឧ. បាស្ស ។ ៣ ម. ជិទ្វេ ។
 ៤ ម. អន្ទិក្វាតិដ្ឋា សនីវេ ។ ៥ ឧ. យោជនាជិ ។ ៦ ឧ. ជិទ្វេជន្តិ ។ ៧ ម. កោន្តិ ។

ចោវន្ត ឧបាស្ស ទី ២ ហ្វិទន្តិកប្រេត ទី ៣

អ្នកណាកាន់ក្បាលបុរស មិនឈ្មោះថា សម្លាប់បុរសទេ (ព្រោះ)
 គ្មានអ្នកណាសម្លាប់ (អ្នកណា) គឺចន្ទចេ ។ ក្នុងដូចជាចៀកចៀន
 ក្នុងចន្ទាវនកាយទាំង ៧ (មានផែនដីជាដើម) ដែរ ។ ជីវៈជា
 សភាវៈផ្តាច់មិនបាន ទំលាយមិនបាន (ព្រោះ) ចូនកាលមានជ្រុង៨
 ចូនកាលបូលជាដុំ (មានកំរស់) ៨០០ យោជន៍ អ្នកណាគំរើមកច
 នឹងផ្តាច់បង្គំជីវៈបានឡើយ ។ កាលបើអម្បែរហ្មុនតោបារមហល
 ទៅ អម្បែរហ្មុនតោមនីសោ យ៉ាងណាមិញ ជីវៈនោះ កំរើល
 យ៉ាងនោះដែរ ។ បុរសបុគ្គល ចេញពីស្រុក ចូលទៅកាន់ស្រុក
 ដទៃទៀត យ៉ាងណាមិញ ជីវៈនោះ (ចេញពីកាយនេះ) ចូលទៅ
 កាន់កាយដទៃយ៉ាងនោះដែរ ។ បុរសបុគ្គល ចេញពីផ្ទះ ចូលទៅ
 កាន់ផ្ទះដទៃ យ៉ាងណាមិញ ជីវៈនោះ ចូលទៅកាន់កាយដទៃទៀត
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ក្នុងកាល ក្នុងបណ្ឌិត ឆឹងធ្វើសន្យាវេជ្ជឱ្យអស់
 ទៅ ធ្វើខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុង ចាលកែអស់មហាតច្បាំងឡាយ ៨ លាន ២
 សែន ។ សុខនឹងខ្ពង់ខ្ពស់ឡាយ ក៏លំបាកដោយគោរពៈទាំងឡាយ
 ផង ដោយកេរ្តិ៍ទាំងឡាយផង មិនបុរស រមែងជ្រាបសព្វ ក្នុងសព្វ
 ព្រោះនេះប្រកបដោយសេចក្តីវិជ្ជុន ។ កាលមុន ខ្ញុំជាអ្នកយល់យ៉ាង
 នេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីវិជ្ជុន មានសេចក្តីវិជ្ជុនគ្របសង្កត់

មិច្ឆាធិដ្ឋី ច ទុស្ស័លា តាធិវេយា បរិភាសតោ ។
 ឱវ មេ ធម៌ មាសេហិ កាលតិវិយា កវិស្សតិ ។
 ឯកាន្តំ កដ្ឋតំ យោវំ ជិវយំ បបតិស្សហិ
 ចកុក្កុល្លំ ចកុក្ការំ វិភក្តំ ភាគសោ មិគំ
 អយេកាគារមវិយន្តំ អយសា បដិកុដ្ឋតំ ។
 តស្ស អយោមយា ភ្លមំ ដលីតា តេជសា យុតា
 សមត្ថា យោជនសតំ ជវិកា តិដ្ឋតិ សព្វតា ។
 វស្សសតសហស្សនិ យោសោ ស្វយតំ តាវេ ។
 លក្ខោ ឯសោ មហារាជ សតតាតា វស្សតោជិយោ
 តោជសតសហស្សនិ ជិវយេ បច្ចុវេ ជតា
 មិច្ឆាធិដ្ឋី ច ទុស្ស័លា យេ ច អវិយ្យចកិវេចា ។
 តត្ថាហិ ជិយេមទ្វាជិ ទុក្ខំ វេទិស្សំ វេទនិ
 ដលីចាបស្ស តម្មស្ស តស្មា សោចាមហំ កុសី ។
 តំ សុណោហំ មហារាជ អវិទូម វដ្ឋវិទូន
 ជីតា មយ្ហំ មហារាជ ទុក្ខា កន្ទមត្ថ តេ ។
 កាវេតិ កន្ទកំ កាដ្ឋំ សីលេស្វចោសវេ រតា
 ធានវតា^(១) សិរិភាគី ច វេទនា^(២) វិភមជ្ជក

១ ឧ. ម. សព្វតា ។ ២ ឧ. វេទនា ។

មានសេចក្តីយល់ខុស ទ្រុស្តសីល កំណាញ់ ប្រទេចផ្តាសា
 (សមណៈនិក្ខត្រាហ្មណ៍) ។ ភាគីយៈ ៦ ខែទៀត ខ្ញុំនឹងធ្វើ
 កាលគំរិយា ។ ខ្ញុំមុខជាដឹងថាមាន មានការក្តៅក្រហាយដ៏ធ្ងន់
 ដោយពិត ជាមានទានជ្រុន មានភ្នំ ២ ដូចជាដំរីដោយចំណែក
 ដែលចែកស្មើគ្នា ជាទានមានកំរិតដៃកង់ខ្ញុំជុំវិញ គ្របដោយដៃកង់ ។
 ក្នុងនៃទាននោះ ជាវិភាគខែដៃកង់ ទោលព្រលះឆ្នាំ ប្រកបដោយភ្លើង
 ផ្សព្វផ្សាយ ៧១០០ យោជន៍ជុំវិញ សព្វកាល ។ កន្លងទៅ
 ១ វស្សា ឬសូរស័ព្ទឆ្លងក្នុងក្នុង ក្នុងកាលនោះ ។ បពិត្រ
 មហារាជ ចំណែកមួយវស្សានោះដ៏ធំ ជាគ្រឿងកំណត់ (តាមរបស់
 សត្វដែលនៅក្នុងនោះ ខ្ញុំ ពួកជនដែលជាមិត្តខ្ញុំ ទ្រុស្តសីល
 តិះដៀលព្រះអង្គ តែងនៅក្នុងនោះ អស់ ១ វស្សានោះដ៏ធំ ។
 ខ្ញុំនឹងនាំទុក្ខវេទនាក្នុងនោះ អស់កាលជាយូរកន្លង (ព្រោះ)
 ផលនៃបាបកម្ម ហេតុនោះបានជា ខ្ញុំសោតសៅដ៏ក្រៃលែង ។
 បពិត្រអនុមមហារាជ អ្នកចម្លែកក្នុងផែន ព្រះអង្គចូរស្តាប់ដំណើរ
 នោះ បពិត្រមហារាជ ជីវិតរបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះនាងទុក្ខា សេចក្តីចំរើន
 ចូរមានផលព្រះអង្គ ។ នាងទុក្ខា តែងធ្វើនូវកម្មដ៏ចំរើន ជាអ្នក
 ក្រេកអរក្នុងនិច្ចសីល នឹងទោបសីល ក្រេកអរក្នុងទាន ជាអ្នក
 ចែកលែងទាន ជាអ្នកជំនុំនូវតាម (នៃសូម) មិនមានកំណាញ់

អនុណ្ហការី សិក្ខាយំ	សុណ្ហា បរាគុណេសុ ច
ឧបាសិកា សក្យមុនិជា	សម្ពុទ្ធស្ស សិរីមោក្ខ ។
ភិក្ខុ ប សីលសម្មាធា	តាមិ ជិណ្ហាយ ជាវិសិ
ឧក្ខត្តចក្ក ^(១) សតិមា	តុត្តន្តារោ សុសិវតោ
សបទានំ ធរមាជា	អគមា តំ ធម៌េសនំ ។
តមន្តស មហារាជ	ឧត្តរា ភន្តមកុ តេ
បូរី បាជិយការី ^(២)	បូរី ជិត្ត ច សា អនា
ជិតា មេ កាលកាតោ ភន្ត	តស្សតិ ឧបកម្មតុ ។
សមទន្តរាទុជិដ្ឋ	វិហារោ ឧបបដ្ឋជ
កុញ្ញាមិ កាមកាមី	រាជី វេស្សវណោ យថា ។
តំ សុណោមិ មហារាជ	អវិទូម រដ្ឋវន្តន
សនេវតាស្ស លោកាស្ស	ពុទ្ធា អនោ បវុទ្ធតិ
តំ ពុទ្ធិ សរណំ កថ	សប្បត្តនារោ ^(៣) អវិទូម ។
អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ	ដុសង្គិ អមតំ បដិ
តំ ធម្មំ សរណំ កថ	សប្បត្តនារោ ^(៤) អវិទូម ។

១ ខ. ឧត្តចក្ក ។ ២ ខ. បាជិយស្ស ភាគី ។ ៣ ខ. សប្បត្តនារោ ។

ធ្វើមិនឱ្យដាច់ក្នុងសិក្ខាបទ ជាតួប្រសាទក្នុងត្រកូលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទុបត្រា
នៃព្រះសក្យមុនីសម្ពុទ្ធដ៏មានសិរី ។ ភិក្ខុបរិច្ឆេទដោយសីល ចូល
នៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបំបាត់ ជាអ្នកសង្គ្រោះបុគ្គល មានស្មារតី
គ្រប់គ្រងគ្នា បែរចំណីការងារដោយប្រពៃ គ្រាន់តែតាមលំដាប់ប្រក
បាននៅកាន់លំនៅរបស់នាងនោះ ។ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីចំរើន
ចូរមានផលព្រះអង្គ នាងឧត្តរា បានឃើញភិក្ខុនោះហើយ បាន
ប្រគេនឱ្យប្រាជ្ញយកវា(តម្រង់ទឹក)ដំណេញផង ឱ្យនំទាំងឡាយដំរិះចិត្រ
ផង (ហើយទទួលសេវាមកឱ្យខ្ញុំយ៉ាងនេះថា) បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
បិតាបេសុខ្ញុំចែកយ៉ាងនេះហើយ នាងនេះ សូមសម្រេចផលបិតា
របស់ខ្ញុំនោះ ។ ផលក៏សម្រេច ក្នុងពេលជាលំដាប់ ដែលទទួលហើយ
ខ្ញុំជាអ្នកបានតាមតាមប្រាថ្នា បរិភោគដូចជាស្តេចវេស្សវណោ ។
បពិត្រអវិទូមហារាជ ព្រះអង្គអ្នកចំរើនក្នុងផែន សូមព្រះអង្គស្តាប់
នូវដំណើរនោះ ព្រះពុទ្ធនោះហៅថា បុគ្គលប្រសើរជាងសត្វលោកព្រម
ទាំងទេវលោក បពិត្រព្រះបាទអវិទូម សូមព្រះអង្គព្រមទាំងព្រះរាជ
បុត្រាបុត្រី ប្រាសាទដ៏ជា ផលនូវព្រះពុទ្ធនោះជាសរណៈចុះ ។ ពួក
បុរសបុគ្គលបានផលព្រះនិព្វាន ដោយសារតែមន្ត្រប្រកបដោយអង្គ៨
ប្រការ បពិត្រព្រះបាទអវិទូម សូមព្រះអង្គ ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រា
បុត្រី ប្រាសាទដ៏ជា ផលនូវព្រះ(អដ្ឋង្គិកមគ្គ) នោះជាសរណៈចុះ ។

ចក្ការោ ច បដិបន្ទា ចក្ការោ ច ផលេ មិត្តា
 ឋស សង្ឃា ឧទ្ទក្ខតោ បន្ទាសីលសមាហិតោ
 តំ សង្ឃំ សាលំ តន្ត បន្ទុត្តនា កេ អនិទ្ទម ។

ចាលាភិចាតា វិមស្មំ ចិប្បំ
 លោកេ អនិទ្ទំ បរិវត្តយស្ស
 អមជ្ជោ ចោ ច មុសា អកាលំ
 សកោន ធារេន ច ហោហិ តុដ្ឋោ ។

អត្ថកាមោសិ មេ យត្ថ ហិតកាមោសិ ធរតេ
 ករោមិ តុយ្ហំ វចនំ ត្វមសិ អាចរិយោ មម ។
 ឧបេមិ សាលំ តុន្តំ ធម្មក្កបំ អនុត្តរំ
 សង្ឃក្ស ធានេស្ស តន្តាមិ សាលំ អហំ ។

ចាលាភិចាតា វិមាមិ ចិប្បំ
 លោកេ អនិទ្ទំ បរិវត្តយាមិ
 អមជ្ជោ ចោ ច មុសា កលាមិ
 សកោន ធារេន ហោមិ តុដ្ឋោ ។

ប្រាសេយ្យបុគ្គល ៤ ភូត ប្រតិបត្តិកុស្តមគ្គ ប្រាសេយ្យបុគ្គល ៤ ភូតបិក
 នៅក្នុងផល ព្រះសង្ឃតាំងចុះ លោកជាអ្នកស្មូតគ្រង់ តាំងនៅមាំ
 ក្នុងបញ្ញាវិនិច្ឆ័យ បព៌ត្រព្រះបាទអរិយៈ សូមព្រះអង្គព្រមតាំងព្រះ
 រាជបុត្រាបុត្រីព្រះអង្គជាយា ដល់ខ្ញុំព្រះសង្ឃនោះជាសារណៈចុះ ។

សូមព្រះអង្គ វៀរចោកបាណាតិបាត ឲ្យឆាប់ៗ សូមព្រះអង្គ
 វៀរចោកការងារយកច្រឡ ដែលគេមិនបានឲ្យ ក្នុងលោក
 សូមព្រះអង្គ កុំសាយខ្ញុំទឹកស្រវឹង កុំមានព្រះឡើងកុហក
 សូមព្រះអង្គត្រេកអរ តែនឹងព្រះអង្គមហេសីរបស់ព្រះអង្គ ។

(ព្រះរាជត្រាស់ថា) ខ្ញាលយក្ស អ្នកជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើន
 ដល់យើង ខ្ញាលទៅតា អ្នកជាអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ដល់យើង
 យើងធ្វើតាមការប្រាប់របស់អ្នកហើយ អ្នកជាតាចារ្យ របស់យើង ។
 យើងសូមដល់ព្រះពុទ្ធជាសារណៈផង ដល់ព្រះធម៌ជាសារណៈផង
 ដល់ព្រះសង្ឃធំប្រសើរជាងមនុស្សទីទៃទៅតា ជាសារណៈផង ។

យើងវៀរចោកបាណាតិបាត យ៉ាងឆាប់រហ័ស យើងលះ
 បង់ការងារយកច្រឡ ដែលគេមិនបានឲ្យ ក្នុងលោក
 យើងលែងផឹកទឹកស្រវឹង លែងនិយាយកុហក យើង
 ជាអ្នកត្រេកអរ តែនឹងប្រពន្ធ របស់ខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ស្វាហំ ចិន្ទាគុណោ^(២) កបណោ សាលនាមិ
 កិស្ស កាម្មស្ស អយំ វិចារោ ។
 វិយាតោ ចាហំ បរិចតាមិ ធម្មាយំ
 បរិក្ខាមិ កំរិចារោ យេធម្ម
 ទ្វារោ ច មេ អស្សុកាចិ កលន្តិ^(២)
 អាចិត្ត កន្ត កិស្ស អយំ វិចារោ ។
 ធាតោ កិលន្តោ ច បិដាសិតោ ច
 សំតាសិតោ សាគសុទ្ធិ ធន វិន្ទ
 បុត្តាមិ កំ ឯកមគ្គំ ភគទន្ត
 កាសន្ត ទុទ្ធបរិកាតំ លកេយ្យំ ។
 បុរេ ភុរិ កាម្មកាសិ អត្តនា
 មនុស្សក្ខតោ បរិមាយ ជាតិយា
 អហញ កំ ឯកមគ្គំ វិជានំ ។
 សុត្វា ធន កំ ឯកមគ្គំ វិជានំ ។
 ទុទ្ធកុរិ ខានាធា បយាតោ
 បុរិសោ ច ភេ បិដ្ឋិតោ អនុគត្តិ
 សោ ច កំ បទ្ទាសន្តោ កាសេសិ

១ ម. ចិន្ទុកាតោ ។ ២ ឧ. ខុទ្ទកោ ច មេ អស្សុកា ឧត្តលន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេលិន្ត

ខ្ញុំនោះបានអត្តភាពជាចំហើយ ជាបុគ្គលកំសត់ ប្រកប
 ដោយទុក្ខនេះ ជាផលនៃកម្ម ។ មួយទៀត ខ្ញុំជាបុគ្គល
 ចង្អៀតចង្អល់ ផ្ដល់ផលបម្រុងនេះឲ្យលាភផែនដី ផ្ដូចត្រីនៅលើ
 ភោគដីក្ដៅ ទឹកក្ដៅចង្អុលឲ្យយល់ស្រាប់ ឲ្យចេញអំពីចង្អុល
 បដិគ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកមេត្តាប្រាប់ នេះជាផល
 នៃកម្មអ្វី ។ ខ្ញុំឃ្លានផង លំបាកផង ស្រេកផង ភក់ស្អុកផង
 មិនបានសេចក្ដីសុខស្រួលទេ បដិគ្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូម
 សូមសេចក្ដីម្ល៉េះ ចំពោះនឹងលោកម្ចាស់ ធ្វើម្ដងហ្នឹង ខ្ញុំអប្បបរមា
 បរិភោគអំពៅ(នេះ) ។

(ព្រះមហាក្សត្របានឆ្ងល់ចង់ដឹងថា) កាលពីដើម អ្នកកើត
 ជាមនុស្សបានធ្វើបាបកម្មដោយខ្លួនឯង ក្នុងកាលមុន
 អត្តារៀបរាប់សេចក្ដីនោះប្រាប់អ្នក អ្នកស្ដាប់ហើយ
 ត្រូវដឹងសេចក្ដីនោះចុះ ។ (កាលនោះ) អ្នកកំពុងដើរ
 ស៊ីអំពៅ មានបុរសម្នាក់ដើរពីក្រោយខ្លួនអ្នក បុរស
 នោះ ប្រាថ្នាចង់បានអំពៅនោះ ហើយនិយាយសូម

ឈ្មោះស្រី ចន្ទស្រី ឧបាសិកា ចន្ទស្រី
 តស្ស គុំ ៨ កំភិ អាល្លេត្ត ។
 សោ ៨ តំ អកណ្ណំ អាយច្ចំ^(២)
 ឈ្មោះស្រី^(២) ចន្ទស្រី ៨ តំ អកណ្ណំ
 តស្ស គុំ បិដ្ឋិតា ចន្ទស្រី អនាសិ
 តស្ស តំ កុម្មស្ស អយំ វិចារតា ។
 ឥស្ស តំ កុម្មស្ស បិដ្ឋិតា កណ្ណាយ្យសិ^(៣)
 តហោតា ចានស្ស យាវនត្ថំ
 តេនេ តំ អត្តមេនា កសិស្សសិ
 ហោតា ចន្ទស្រី ៨ បិដ្ឋិតា ៨ ។
 កុម្មស្ស សោ បិដ្ឋិតា អត្តមេនា
 តហោតា តំ ចាន យាវនត្ថំ
 តេនេ សោ អត្តមេនា អហោសិ
 ហោតា ចន្ទស្រី ៨ បិដ្ឋិតា^(៤) ។

ចន្ទស្រី ចន្ទស្រី ។

១ ១. អត្ថស្រី ។ ២ ១. វេហិ ។ ២. ឈ្មោះស្រី ។ ៣ ១. ឥស្ស គុំ បិដ្ឋិតា
 កណ្ណ ចន្ទ ។ ៤ ១. ហោតា ចន្ទស្រី ៨ បិដ្ឋិតា ៨ ។ ៥. ឥស្ស បិដ្ឋិតា កណ្ណ ។

ប្រដាប់ ប្រដាប់ ២ រឿងប្រដាប់ ២

អ្នកនិយាយនិយាយពាក្យតិចតួច នឹងបុរសនោះ ។

ឯបុរសនោះបាននិយាយសូមចំការអ្នកដែលមិននិយាយ

បាននិយាយនឹងអ្នកថា អ្នកចូរឱ្យអំពៅដល់ខ្ញុំ អ្នកក៏បានឱ្យ

អំពៅមួយដើម កាមក្រោយខ្លួន ដល់បុរសនោះ នេះជាដល់

របស់បាបកម្មនោះឯង ។ ហ៊ី បើដូច្នោះ អ្នកប្រើទៅចាប់

អំពៅក៏ក្រោយខ្លួនចុះ លុះចាប់បានហើយ ចូរស៊ីឱ្យឆ្អែកចុះ

អ្នកនឹងមានចិត្តត្រេកអរ រីករាយ អណ្តែតរឿង ប្រោះប្រាយ

ប្រោះកែប្រែវារីភាគអំពៅនោះ ។ បុរសនោះ ទៅចាប់

យកអំពៅក៏ក្រោយខ្លួនរបស់ខ្លួន លុះចាប់យកបានហើយ

ក៏ស៊ីអំពៅនោះចាប់តែឆ្អែកឆ្អែក រួចបុរសនោះ មានចិត្ត

ត្រេកអរ រីករាយ អណ្តែតរឿង ប្រោះប្រាយ ។

ធម្មំ កុមារប្បេតវិគ្គ

(៤០) សាវត្ថំ ឆាម ធីតា^(១) ហំមវន្តស្ស បស្សតោ
 តត្ថាស្មំ^(២) ទ្វេ តុមាវា រាជបុត្តាតិ មេ សុតំ ។
 បមត្តា រាជនិយេស្មំ^(៣) កាមស្សនាភិទន្ធិនោ
 បទ្ធិប្បន្នេ សុទេ តិច្ឆា ន តេ បស្សីសុនាតតំ ។
 តេ បុត្តា^(៤) ច មនុស្សតា បរិលាភំ វតោ តតា
 តេ^(៥) ឃោសេន្តិននិស្សន្តា បុព្វេ ទុក្ខាដមត្តនោ ។
 ភហុស្មំ វត សន្តស្មំ ធម្មេយ្យេន្នេ ឧបដ្ឋិតេ
 ឆាសក្ខិម្ហា ច អត្តាចំ បរិត្តសោត្ថិកាភ័ស្មុទាវហំ ។
 កី តតោ ចាបកំ អស្ស សន្តោ រាជតុលា ទុកា
 ឧបបន្នា បេតវិសយំ ឧប្បិទាសា សមប្បតា ។
 សាមិនោ វត ហត្ថាន ហោត្ថំ អស្សមិនោ តហិ
 មវន្តិ^(៦) ឧប្បិទាសាយ មនុស្សា ឧន្នតោនកា ។

១ ខ. តត្ថស្មំ ។ ប. តត្ថ វាស្មំ ។ ២. ប. តត្ថត្ថា វេនិយេស្មំ ។ ៣ ខ. ទុកា ច ។
 ប. ទុកា វ ។ ៤. តេ ឆ ។ ប. តេ វ ។ ៥ ខ. ហត្ថិ ។ ប. តមត្ថិ ។

ព្យ័ង្គកុមារប្រេត ទី ៦

(៤១) (ព្រះមានព្រះភាគប្រាសថា) គតាភក្ខជាត្រូវឈ្មោះ
 សាវត្ថំ នៅក្បែរព្រៃហិមពាន្ត ក្នុងគ្រុឌនោះមានកុមារពីរនាក់ ជា
 ព្រះរាជបុត្ររបស់ (ព្រះបាទបរសេនវិរាតសល) ។ ព្រះរាជបុត្រទាំង
 ពីរអង្គនោះជាអ្នកប្រមាទ ជាអ្នកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងកាមកុណ
 ទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់ ជាប់ចំពាក់នឹងសេចក្តីសុខជាបច្ចុប្បន្ន ព្រះ
 រាជបុត្រទាំងនោះ មិនបានឃើញសេចក្តីសុខនៅក្នុងអនាគតកាល
 ឡើយ ។ ព្រះរាជបុត្រទាំងនោះនៅកាន់លាភទានមុខ ចាកអត្តភាព
 ជាមនុស្ស ព្រះរាជបុត្រទាំងពីរនោះ មិនប្រាកដប្រៃ ស្រែកប្រកាស
 តែអំពើកាត្រក់របស់ខ្លួនក្នុងកាលមុន ។ កាលទុក្ខរោធិ៍យូរមកហើយ
 ទាំងឡាយបានច្រើន កាលទុក្ខរោធិ៍មិន ក្នុងយើងមិនអាចដើម្បី
 ធ្វើខ្លួនឱ្យមានស្នូស្តីតិចតួច ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីសុខសោះ ។
 អំពើកាត្រក់អ្វី ជាអំពើកាត្រក់ទាំងអស់របស់យើងនោះ ក្នុងយើង
 ចូកចាករាជក្រកូលមកគិតជាប្រករិស័យ (ក្នុងទីនេះ) ប្រកបដោយ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ និងការឃ្លាន ។ ក្នុងមនុស្សជាតិមានសក្តិសីលាភ
 នេះ កុំមែនជាត្រូវស្នូស្តីសីលាភឯណោះទៀតទេ បានខ្ពស់ហើយ
 ត្រឡប់ទៅវិញ (ព្រោះតណ្ហា) តែងស្លាប់ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ ។

កស្ស កម្មស្ស ជុសស្ស វិភាគោ កម្មុតោ អហ្ម
 យំ ភាជបុត្តោ វេទសំ ជិយម្ហិ សមប្បិកោ ។
 ធន្យេវ ចតុរសីតិ វស្សនិ ធម្មតានិ ច
 កុសិ ធុត្ថំ ជិក្ខុដ្ឋោ ជិយេ កតតិវិសោ ។
 ឧត្តារោចិ ច បទ្ធិត្ថ ជិក្ខុដ្ឋោ វាមធុត្ថលោ
 ឧត្ថំ ចារោ មិកោ ចេវ ចិវ តាលោ អបទ្ធិថ ។
 តហ្មនិ វស្សសហស្សនិ ម្មតានិ ធម្មតានិ ច
 កុសិ ធុត្ថំ ជិក្ខុដ្ឋោ ជិយេ កតតិវិសោ ។
 ឯតានិសំ ទោ កម្មុតំ អប្បនុដ្ឋបោសិជិ
 បទ្ធិត្ថំ ចាបកម្មត្ថា វសំ អាសន្នំ សុត្ថតំ ។
 សោ កត្ត តហ្មវស្សនិ វេទយិត្តា តហ្មធុត្ថំ
 ឧប្បិចាសហតោ ឆាម មេតេ អាសំ កតោ តុតោ ។
 ឯវាជីនំ ព្រា វស្សមធសម្ពិ
 បហាយ វស្សមធិ ជិវាតមធុត្ថយេ ។
 ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ចាសិសោ យោ^(៦) តុត្ថេស្វ សតារោ
 កាយស្សកេតា សប្បញ្ញោ សត្តិ សោ ឧបបទ្ធិតិ ។

កម្ពុជប្បវត្តិ សត្តិ ។

ធម្មជំក្កាប្រហាយ របស់បាបកម្មជំក្កាប្រក់នោះឯង តំរូវបុត្រៗ
 ឯវត្ថុនោះការក្នុងនរក ។ កម្ពុជប្បវត្តិក៏ត្រូវកំរើក កំរើក
 សេចក្តីខ្ពស់ក្រៃលែងក្នុងនរក ប្រាំបួនសែន (៥០០.០០០) ឆ្នាំ ។
 ជនពាលទុកជាដេកថ្ងៃក្តី ថ្ងៃយប់ក្តី ប្រៀបទៅវាឆ្វេង វាឆ្វែង
 ជើងឡើងលើក្តី ឈរក្តី វេទនាអស់កាលដ៏យូរ ។ ជនពាលបាន
 ធ្វើអំពើកាតក ក៏ទទួលទុក្ខដ៏ក្រៃលែង ក្នុងនរក ច្រើនជាងដ្ឋាន
 ច្រើនហ្នឹងជាង ។ បុគ្គលអ្នកមានបាបកម្ម តែងទទួលរងសេចក្តី
 ទុក្ខដ៏ក្រៃលែង ជាទុក្ខក្តៅផ្សំ ប្រាកដដូច្នោះ ព្រោះតែប្រទូស្តនិវ
 វសី អ្នកមិនបានប្រទូស្តទានវត្ថុល្អ ។ កម្ពុជប្បវត្តិទទួលរង
 សេចក្តីទុក្ខដ៏ច្រើន ក្នុងនរកនោះ អស់ដ្ឋានតាំងឡាយដ៏ច្រើន ច្បុក
 ចាកនរកនោះមក មកកើតជាប្រភព នានាសេចក្តីស្រេកឆ្ងាន ចៀក
 ចៀនហើយ ។ បុរសបុគ្គលដ៏វិចិត្រ ជាវិចិត្រ តែងសេចក្តី
 ស្រវឹង ព្រោះវស្សិយយស យ៉ាងនេះហើយ គប្បីលះ
 ចង់ខ្លាចសេចក្តីស្រវឹង ព្រោះតែវស្សិយយស ហើយប្រព្រឹត្ត
 បន្ទាបបន្ថយ ។ ជនណាជាបុគ្គលវិសេសសេសស្មើក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ជាអ្នកគោរព ក្នុងព្រះពុទ្ធ ជននោះ ជាអ្នកប្រកបដោយប្រាជ្ញា
 លះបែកញាយក្នុងកាយទៅ វេទនាកើតក្នុងហឫស្សី ។

(២៣) ភូមិភូមិភា ឧត្តរា កោ ទុ ធិដ្ឋា ធិដ្ឋស្ថិ^(១)
 ធិស្ថសយំ ចាបកម្មតា កំទុ សន្មយសេ ភុវុត្ថិ^(២) ។
 អហំ កន្ត្រ^(៣) បេតាម្ហិ ឧត្តរា យមលោកិកោ
 ចាបកម្ម កំទុ បេតលោកិ វតោ តតោតិ ។
 កំទុ កាយេន វាជាយ មនសា ឧត្តរំ កតិ
 កំស្ស កម្មវិចារោន វនំ ឧត្តំ ធិដ្ឋស្ថិ ។
 អហំ អាសិកោ មយ្ហិ វស្សកិ កុលមជ្ជិ
 អដ្ឋស្ថិ^(៤) មយ្ហិ យេ កន្តរាយោ បរិកាសកោ ។
 តស្សាហំ វនំ សុត្វា កិក្ខរោ បរិកាសស្ស
 តស្ស កម្មវិចារោន បេតលោកិ វតោ តតោតិ ។
 អមិតោ មិត្តរណ្តោន យោ តេ អាសិ កុល្យបេតោ
 កាយស្ស កោធិ ឧប្បញ្ញោ កំទុ បេត តតិ តតោតិ ។

១ ឧ. ទីភោស៍ ឆ័ដ្ឋសិ ។ ម. ទីភោ បក្ខីដ្ឋសិ ។ ២ ម. សុទ្ធមាសេ ត្ថំ ។ ៣ ឧ. ភក្ខ ។
 ៤ ឧ. ភក្ខីសិកោ ។

(២២) (ព្រះមាតុលាទស្សីព្រះនាងហើយ សួរថា) អ្នក
ដែលអាក្រក់ឃើញហើយ តើជាអ្វី ទើបអ័តីពណ៌រោម ហើយ
បិតនៅ អ្នកឯងជាបុគ្គលមានបាបកម្មដ៏កសាង ហេតុអ្វីក៏ប្រែក
(ប្រែគបថា) បតីព្រះលោកជីវិត ខ្ញុំជាប្រភពចិត្ត តើក្នុងន័យ
លោក បានធ្វើបាបកម្ម ទៅតាមទុស្សលោកនេះ នៅកាន់បេរលោក ។
(ព្រះមាតុលាទសួរថា) អំពីអាក្រក់ដូចម្តេច ដែលប្រែឯងធ្វើ
ហើយ ដោយកាយ វាចា ចិត្ត អ្នកឯងបានទទួលទុក្ខលំបាកនេះ
ព្រោះដែលបាបកម្ម ដូចម្តេច ។

(ប្រភពបទ) លោកជាចៅក្រមរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកស្រាវជ្រាវ ជាអ្នក
កំណត់ត្រាព្រឹត្តិការណ៍ ស្ទើរតែទាំងស្រុង នៅក្នុងស្រុកនេះរបស់ខ្ញុំ ។
លុះខ្ញុំបានឮពីការស្រាវជ្រាវរបស់លោក ក៏ដើរទៅជួបលោកនៅទីកន្លែង
គេប្រជុំគ្នា ក្នុងបន្ទប់ស្នាក់នៅរបស់ខ្ញុំ ។ លោកបាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំ
អំពីការស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួន ក្នុងរយៈពេលពីរខែ កន្លងទៅនេះ ។

(ព្រះហស្តលាងស្លេង) ភិក្ខុដែលមិនមែនជាមិត្តចូលទៅក្របួល
ចេស្តក្តី ដោយគាំទ្រភិក្ខុចង់ជាមិត្ត ភិក្ខុអ្នកគំរូរតក្រដាង លុះបើក
ឆ្ងាយក៏កាយស្លាប់ទៅ តើទៅកាន់តំបន់អូរ ក្នុងលោកខាងមុខ ។

តស្សវហំ ចាបកម្មស្ស សីសេ តំដ្ឋាមំ មន្តរោ
 សោ ច បរិសយំ បត្តោ មមេវ បរិវារោ ។
 យំ កន្ថេ បាទន្តញ្ចេ^(២) ឯតំ មេ ហោតុ កោជំ
 អហោ ទោ យំ ហោមិ ឯតំ សោ ឧបជីវតីតិ ។

ចូលក្នុងប្រាសាទ គង្គិម ។

នវិមំ គូបិខាទកប្បេតវិត្ត

(៤៤) ត្វជត្វបតោ ឧត្តត្វា កា ទុ ធិដ្ឋាមំ តំដ្ឋសំ^(១)
 ធិសីសយំ ចាបកម្មត្វា កំណុ សន្ថយេសេ តុវត្ថុ^(២) ។
 អហំ កន្ថេ បេតិម្ហំ ទុក្ខតា យមលោកិតា
 ចាបកម្មំ ករិទ្ធាន បេតលោកិ ឥតោ កតាតិ ។
 កំ ទុ កាយេន វាចាយ មនសា ទុក្ខំ កតំ
 តស្ស កម្មវិចារោ ឥទំ ទុក្ខំ ធិត្វសីតិ ។
 អហុ អាវាសិកោ មយ្ហំ ឥស្សតិ កុលមម្មិ
 អជ្ឈេសិកោ មយ្ហំ យេ កនិយោ បរិភាសិកោ ។
 តស្សវហំ វចនំ សុត្វា កិក្ខារោ បរិភាសិស្សំ

១ ម. ឯទន្តញ្ចេ ។ ២ ម. ទិដ្ឋាធិត្វសី ។ ៣ ម. សុខហេតុ ។ ៤ ម. គង្គិមិកោ ។

(ប្រភេទ) ខ្ញុំបិតាខ្ញុំប្រពន្ធនៃក្រុម នៃភិក្ខុអ្នកមានចាបកម្ម
 នោះ ឯភិក្ខុអ្នកមានចាបកម្មនោះ ទៅកើតជាប្រេត ជាបរិវារបស់ខ្ញុំ
 (នេះឯង) ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពួកជនឯទៀត បន្ទាប់ពីខ្ញុំចូលច្បាប់
 ចូលច្បាប់នោះឯងទៅជាគោរពរបស់ខ្ញុំ (រាល់ ១ ថ្ងៃ) ខ្ញុំបន្ទាប់ពីខ្ញុំចូលច្បាប់
 ណា ភិក្ខុចៅអាវាសនោះ ចិត្តមិនរីកចម្រើនចូលច្បាប់នោះ (រាល់ ១ ថ្ងៃ) ។

ចប់ រឿងគូបិខាទកប្បេត ទី ៨ ។

រឿងគូបិខាទកប្បេត ទី ៩

(៤៥) (ព្រះមាត្រាបានឃើញស្រីប្រេតហើយសួរថា) នាង
 ឯងដែលកាត់ឃើញហើយ តើជាអ្វី តើចង់កើតល្អវិសាមី ហើយ
 បិតាទៅ នាងឯងបានបារម្ភដល់នាងស្រីយ្យ ហេតុអ្វីចង់ស្រែក ។

(នាងប្រេតនោះឆ្លើយថា) បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាស្រីប្រេត
 ជាអ្នកទុក្ខ កើតក្នុងយមលោក បានធ្វើបាបកម្ម ហើយច្បាប់ចាត់
 មនុស្សលោកនេះ ទៅជាប្រេតលោក ។

(ព្រះមាត្រាបានសួរថា) តើគាត់ក្រីក្រដូចម្តេច ដែលនាងធ្វើហើយ
 ដោយកាយ វាចា ចិត្ត បានជានាងឯងទុក្ខនេះ ព្រោះដែលកម្មអ្វី ។

(ស្រីប្រេតឆ្លើយថា) លោកចៅអាវាសរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមនុស្ស គំណាញ់
 ក្រក្រល ភ្លេចភ្លេច ទៅប្រទេស កាស្រីយ្យនៅក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ។
 លុះខ្ញុំឮតាម្បាលលោកចៅអាវាសនោះហើយ ក៏ដេចចោលភិក្ខុចំណីឡាយ

តើ ធុត្តារយេន វាបាយ	មនសា ធុត្តាជំ តាតំ
តើស្ស កម្មវិចារកោន	បេតលោភំ វតោ កតាតំ ។
អនុវដ្ឋេស្ស ^(៦) តិក្ខេស្ស	វិនិច្ឆ័យធម្មាសតំ
សន្តេស្ស ធម្មេយ្យនម្មេស្ស	ធិបិ ធាតុម្ពត្តោ ។
នជី ឧបេម តសំភា	វត្តភា បរិវត្តតិ
នាយំ ឧបេម ឧណ្ហេស្ស	អាតោ បរិវត្តតិ ។
អន្តិវណ្ណាវ ធា វាតោ	ឧហន្តោ ឧបវាយតិ
ឯតញ្ច កន្តេ អរហាម	អញ្ចញ្ច ចាបតំ តតោ ។
អបិ ^(៧) យោជនាធិ តត្វាម	ធាតា អាហារតិច្ឆិចោ
អលទ្ធា យេវ ធិវត្តាម	អហោ ធា អប្បបុញ្ញតា ។
ធាតា បម្មជ្ជតា កន្តេ	ភូមិយំ បដិសុម្ពតា
ឧត្តាធា បតិកំរាម	អវកុដ្ឋា បតាមសេ ។
តេ ក កត្វេវ បតិកា	ភូមិយំ បដិសុម្ពតា
ឧវិ សីសញ្ច យេដ្ឋេម	អហោ ធា អប្បបុញ្ញតា ។

៦ ប. ធាតុវដ្ឋេស្ស ។ ៧ ឧ. ធាតុ ។

(ប្រែមេត្តាល្អានសូរថា) ចុះឬកាលៗគ្នា បានធ្វើអំពើកម្រក់ដូចម្តេច ដោយកាយ វាចា ចិត្ត លម្អលាភនេះ ទៅកាន់បេក-លោក ព្រោះផលកម្មអ្វី ។

(តួកប្រកបូលថា) តួកយើងបានរើសច្រឡំកន្លះមាសក ទៅខាតំរង់ទឹកដែលដកទោស (ឆ្មាឆ្មាស្រែក្សេក) ខាតាលទេយ្យធម៌ ទាំងឡាយមាន តួកយើងមិនបានធ្វើទំព័រដល់ខ្លួន ។ តួកយើងជាបុគ្គលស្រឡាតិក ទាំងឡាយទៅកេស្តីធំ ទើបឯស្តីនោះក៏ទ្រព្យទៅជាស្តីទេ ក្នុងគាលក្តៅ តួកយើងទាំងឡាយទៅកេម្លប់ ម្លប់នោះក៏ទ្រព្យទៅជាតំរង់ដ៏ក្តៅញា ។ ខ្យល់មានសណ្តានដូចជាភ្លើងដ៏ក្តៅ បក់មកកេតួកយើង បត់គ្រលោកដ៏ចំរើន តួកយើងទទួលខ្ញុំបាបកម្មនោះផង ទទួលខ្ញុំបាបកម្មដ៏ទុក្ខនោះផង ។

ទុកជាតួកយើង ដើរទៅកាន់យោជន៍ទាំងឡាយ ជាបុគ្គលឃ្លានចង់ស៊ីអាហារក៏កេទទួលបានមិនបាន ហើយក៏ត្រឡប់វិលវិញដោយគិតថា ឡើ តួកយើងជាបុគ្គលឥតបុណ្យទេតិ ។ បត់គ្រលោកដ៏ចំរើន តួកយើងជាបុគ្គលឃ្លានជ្រុលជ្រប់ ដូលដកលើផែនដី បម្រះខាឡែល ថ្ងៃក្តៅ លើផែនដី ។ លុះតួកយើងដូលនៅក្នុងទីនោះហើយក៏ប្រាកដឡើង ដូលប្រូសទៅលើផែនដីនោះវិញ ទើបទន្ទឹមដើមទ្រូងផង ទន្ទឹមក្បាលផង ឡើ តួកយើងជាបុគ្គលឥតបុណ្យ ទេតិ ។

៩៩

ចេតនា ធម្មត្ថេ មហាវត្ថុ ឯកទស្សន៍ បាដិល្យោប្បត្តិ
 ឯកតា កន្ត្រ អរហន្ត អន្តរា ចាមតី តតោ
 សាទ្គសុ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ។
 តេហំ ទ្វេ ឥតោ កត្តា យោ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 វត្តា សីលសម្បត្តិ កាហាម កុសលំ ធម្មត្ថេ ។

ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ។

ឯកទស្សន៍ បាដិល្យោប្បត្តិ

(៤៦) ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ

ចេតា អសុត វាមី មនុស្សធម្មត្ថេ

សយមនុស្ស កម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ

ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ

តត្ថ ធម្មត្ថេ កុសលំ កាហាម កម្មត្ថេ ។

អត្ថកាហាម មេ យត្ថ ឯកកាហាម ធម្មត្ថេ

កាហាម កុសលំ វត្តា កុសលំ កាហាម មម ។

១. ម. ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ។

ចេតនា ធម្មត្ថេ ១. ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ១. ១.

បត្រគ្រោធិប័ណ្ណ ក្នុងយើងក្នុងក្នុង ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ក្នុងយើងក្នុងក្នុង ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 លុះតែតែតែតែតែ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ។

ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ១. ១. ។

ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ១. ១. ។

(៤៦) (ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ) ក្នុងយើងក្នុងក្នុង ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ក្នុងយើងក្នុងក្នុង ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ។

ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ
 ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ធម្មត្ថេ ។

សុខុម៌ដំណើរ ខ្យល់កាយស្ស យេនីត្ត

ដំដា មយា ដំយោ តិរច្ឆានយោជិ
បេតា អសុភា វាចិ មនុស្សនេតិ
សយមនុស កាម្មវិបាកមគ្គោ
កាហាមិ បុត្តាជិ អនប្បតាជិតិ ។
ចនសិប្បន្តរេវេន្ត ឯកទស្សនំ ។

ព្យាសម័ អម្ពវិស្សេតិព្វ

(៤៧) អយេកា តេ ចោត្តរាណី សុរាម្មា

សមា សុប្បតិក្កា ច មហោនកា ច
សុប្បតិកា ២ កមរកណាទុតិណ្ណា
កជំ កយា លទ្ធា អយិ មនុត្តា ។
ននេកា តេ អម្ពវិស្សេតិ សុរាម្ម
សព្វោតុតំ ជារយតិ ជលានិ
សុប្បតិកំ កមរកណាទុតិណ្ណំ
កជំ កយា លទ្ធាជំ វិមាជន្តិ ។

អម្ពបក្កោនតំ យាតិ សិក្ខាបាយំ មហោមិ ២
ជីតាយ ទិច្ចនាទេន កេន មេ នន លត្តតិ ។

សុប្បតិកំ ឯន បស្សេន ជាបស្ស

១ ខ. សំរាម្មិតា ។ ២ ខ. ម. សិក្ខាបាយា មហោមា ។

សុខុម៌ដំណើរ ខ្យល់កាយ យេនីត្ត

ពួកសុខុម៌ដំណើរ ពួកគំរាណីតិរច្ឆានតិ ពួកប្រេតតិ ពួកអសុភតិ
ពួកមនុស្សនិរិទ្ធាតុ ពួកនិរេយិក្ខុហិម ពួកនិរេយិក្ខុជល
កម្មរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ពួកនិរេយិក្ខុវាជិក្ខយឱ្យច្រើន ។

ចង ហ្នឹងបានសិប្បន្តរេវេន្ត ទំ ១១ ។

រឿងអម្ពវិស្សេតិ ទី ១២

(៤៧) (ពួកកាលិដស្វរោ) ស្រមោត្តរាណី

របស់នាងនេះ ជាទីគ្រេកអរដោយប្រពៃផង មានផ្ទះស្និដ្ឋន៍
មានកំភង់ល្អផង មានទីកន្លែងផង មានភ្នំកំភង់ផង មានហ្វូង
កន្ទួនហើរឡើងទាត់ផង ស្រមោត្តរាណី ជាទីពេញចិត្តនេះ
នាងបានដោយហេតុដូចម្តេច ។ មួយទៀត កម្មវិនិច្ឆ័យរបស់
នាងនេះ ជាទីគ្រេកអរ ដោយប្រពៃផង កាន់ផ្ទៃគ្រប់
រដូវផង មានភ្នំកំភង់ផង មានហ្វូងកន្ទួនច្រើន ដោយ
កេមផង ដើរមាននេះ នាងបានមក ដោយហេតុអ្វី ។

(វេរោតិកប្រេតភបថា) ពួកនិរេយិក្ខុស្រមោត្តរាណីជាទីគ្រេកអរនឹង
កម្មវិនិច្ឆ័យនាងនេះ ព្រោះវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកនិរេយិក្ខុនេះទឹក
ស្វាយទំនិច្ចបថា ទំនិច្ចបថាគ្រប់ដាក់ ជាទីគ្រេកអរ ក្នុងទីនេះ ។

យេស៊ូ មកស្នូល ឧបាស្ស ពេលម៍ អក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ
ឧបស្ស សិរេមស្ស វិចារី

ឆាសី អហំ អយ្យតុស្ស សុខា

សុណិសា ហោមិ អតារស្ស ឥស្សរតិ ។

អសាតិ សាត្វរមេន មិយរមេន អប្បយំ

ទុក្ខំ សុខស្ស រូបេន មមត្ថំ អតិវត្ថតិ ។

អក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ ។

ពេលម៍ អក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ

(៤៨) យំ ធនាតិ នតំ ហោតិ ធម៌វេ ធានិ ធនា

ឧកយំ តតិ ឧកយំ តេន ធានេន តច្ចតិ

ជាតាវេ មា មមជ្ឈិមាតិ ។

អក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ ពេលម៍ ។

ពេលម៍ អក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ ។

(ធីតាពោលថា) ចូរអ្នកសំរួងមើលផលរបស់ខាង ឆិក្ខុការ
ខ្លាចខ្លាចខ្លាច ឆិក្ខុការសង្ខារដែលឃើញច្បាស់ ដោយ
ខ្លាចខ្លាច ខ្លាច (ព័:៥២) ជាតាសី អក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ
ក្នុងក្រលួលរបស់លោក ឆិក្ខុការត្រូវត្រូវ ចេសលោក ។
(ថ្ងៃនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រមើលមើលឃើញមន្តស្សយន៍
ស្រីនោះហើយ ត្រាស់ថា) របស់ដែលមិនត្រូវការ មើលប្រព្រឹត្តក្នុង
បុគ្គលអ្នកប្រមាទ ដោយសភាពនៃរបស់ជាតិ ត្រូវការ របស់ដែល
មិនស្រឡាញ់ មើលប្រព្រឹត្តក្នុងបុគ្គលអ្នកប្រមាទដោយសភាពនៃ
របស់ជាតិស្រឡាញ់ ទុក្ខនៃប្រព្រឹត្តក្នុងបុគ្គលអ្នកប្រមាទដោយ
សភាពនៃសេចក្តីសុខ ។

ចប់ រឿងអក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ ។

រឿងអក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ ទី ១៣

(៤៨) (ក្នុងកថាខណ្ឌ) បុរសបុគ្គលទី១របស់លោក
របស់នោះ មិនមាន (ផលក្រីវិក្ខុប្រាណ) ទេ បុគ្គលគប្បីទី១ខាង
លុះទី១ខាងហើយ មើលក្នុងទុក្ខចំណីយោង (ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
និងបរលោក) មើលបានប្រទះសុខចំណី ព្រោះវេទនាខាង
ចូរអ្នកភ្ញាក់ភ្ញាក់ ចូរអ្នកកុំចូលប្រហែស(ក្នុងខាង)ឡើយ ។

ចប់ រឿងអក្ខរក្សប្រេតវិញ្ញាណ ។

សុខត្ថបទី១ ខ្មែរឯកយ យេវុត្ត

បទដ្ឋានសម្តី កោតសំហេរព្រេងត្រី

(២៧) មយំ កោតេ សីហាវម្ពំ សមេន វិសមេន ច
កេ អន្លោ បរិក្កាញន្តិ មយំ ធុត្តស្ស កាតិធិតិ ។
កោតសំហេរព្រេងត្រី ធុត្តសម្តី ។

បទដ្ឋានសម្តី សេដ្ឋីប្បព្រេងត្រី

(២៨) សដ្ឋីស្សសហស្សន្តិ បរិក្កាញន្តិ សត្វសោ
ធិកាយ បទ្ធពានាធិ កកា អន្លា កសិប្បតិ ។
ធុត្ត អន្លា កុតា អន្លា ធុ អន្លា បដិធិស្សតិ
កតា ហិ បកតិ ទាបំ មម កុយ្យក្ខ ហិស^(២) ។
ធុត្តវិកមធិត្ថ យេ សន្តេ ធុ ធុត្តសេ^(២)
សន្តេសុ ធុយ្យនធុសុ ធុចំ កាកម្ពមក្ខនា ។
សោ ហិ^(៣) ធុន កកា កក្ខា យោធិ លក្ខាធុ មាតុសី
តត្ថា សីលសម្បន្នោ កាហាមិ កុសលំ កហ្មន្តិ ។
យេវុត្តព្រេងត្រី ធុត្តសម្តី ។

១ គ. កក បកធិ ធុចំ កុយ្យ មក្ខក្ខ មាហិ ។ ២ គ. យេវុត្ត កេវុត្តសេ ។
៣ គ. សោតំ ។

សុខត្ថបទី១ ខ្មែរឯកយ យេវុត្ត

ព្រឹត្តិកោតសំហេរព្រេង ទី ១៤

(២៧) (ក្នុងស្រីប្រតិស្រកថា) ក្នុងយើងបានប្រមូលកោតៈតាំង
ក្នុងយោយសម្បទៈ ដោយមិនសម្បទៈ ក្នុងដង្ហែង ក្នុងបរិភោគ
កោតៈតាំងនោះ ឯក្នុងយើងគ្រាន់តែបានចំណែកនៃសម្បត្តិខ្ពង់ ។
ចប់ ព្រឹត្តិកោតសំហេរព្រេង ទី ១៤ ។

ព្រឹត្តិសេដ្ឋីប្បព្រេង ទី ១៥

(២៨) (ក្នុងសត្វនរកស្រកថា) ក្នុងយើងនេះនៅក្នុងនរកពេញ
ប្រាំមួយម៉ឺន(២០.០០០)ឆ្នាំគ្រប់គ្រាន់រឹតបីដុំកន្លែងមានក្នុងវិលាណារា
ក្នុងយើងមិនមានបីដុំផុតទេ ក្នុងយើងមិនមានបីដុំកម្រិតណា បីដុំផុត
នឹងមិនប្រាកដដល់យើងឡើយ ខ្មាសអ្នក ព្រោះវែកខ្លី អ្នកក្តី បានធ្វើ
បាប ។ ក្នុងយើងនេះនៅដោយលំបាក ព្រោះទេយ្យធម៌មាន យើង
មិនបានឱ្យ កាលទេយ្យធម៌មាន យើងមិនបានធ្វើចិត្តដល់ខ្លួនសោះ
ប្រសិនបើខ្ញុំ បានដោះស្រាយចាកនរកនេះទៅ បានកើតជាមនុស្ស
សូមជាអ្នកបរិច្ចរយដោយសីល ធ្វើកុសលឱ្យច្រើន អំពីកាលដ៏ឆ្លើត ។
ចប់ ព្រឹត្តិសេដ្ឋីប្បព្រេង ទី ១៥ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

សង្ឃ កូដសហស្សនិ បរិបុណ្ណនិ សទ្ធិសោ
 សីសេ មឃ្លំ និមគ្គនិ ភេ កិទ្ធនិ ធម្មត្ថានិ ។
 ធម្មន ភេ កាដុស
 សង្ឃ កូដសហស្សនិ បរិបុណ្ណនិ សទ្ធិសោ
 សីសេ មឃ្លំ និមគ្គនិ ភេ កិទ្ធនិ ធម្មត្ថានិ ។

សង្ឃនិសង្ឃប្បវេណី សោធម្មនិ ។

ធម្មប្បវត្តនិ

អម្ពសក្ការោ សេវិស្សនោ ធម្មនិសេវិសេវា ឧទ្ទិសោ វេរីតិ ឧទ្ទិសោ ឧកោ
 ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ
 អក្កោ កោតសំខាន សេដ្ឋបុត្តា សង្ឃកូដសហស្សនិ
 ឧកោ ភេ បរិបុណ្ណនិ ។

មហេវ្រា ចតុត្ថោ ។

បេសិទ្ធិ សម្ពុទ្ធ ។

១ ម. អម្ពសក្ការោ សេវិសេវា	ចិត្តសោ វេរីតិ ឧទ្ទិសោ
កោត ឧកោ ឧកោ ឧកោ	កោតឧកោ ឧកោ ឧកោ ។
អក្កោ កោតសំខាន	សេដ្ឋបុត្តា សង្ឃកូដសហស្សនិ
សង្ឃកូដសហស្សនិ	វេរីតិ ភេ បរិបុណ្ណនិ ។
ឧកោ ឧកោ ឧកោ	ឧកោ ឧកោ ឧកោ
ឧកោ ឧកោ ឧកោ	ឧកោ កោតសំខាន ។
ឧកោ ឧកោ ឧកោ	ឧកោ កោតសំខាន ។

ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ឧកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

(ព្រះហស្តានុវត្តន៍) បាទជាញញឹមដកពេញប្រាំមួយហ្មឺន(៦០.០០០)
 ដ៏គ្រប់គ្រាន់ ប្រាក់មកលើក្បាលរបស់ខ្ញុំ ប្រាក់ដកព័ន្ធនោះវាយ
 ទំលាយក្បាល របស់ខ្ញុំ ។

(ព្រះបាទសុទ្ធានុវត្តន៍) ប្រាក់មកលើក្បាលរបស់ខ្ញុំ សម្រាប់សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិរបស់អ្នកហើយ ត្រង់ដែលញញឹមដក ពេញប្រាំមួយហ្មឺន
 (៦០.០០០) ដ៏គ្រប់គ្រាន់ ប្រាក់មកលើក្បាលរបស់អ្នក ប្រាក់ដកព័ន្ធនោះ
 វាយទំលាយក្បាល របស់អ្នក ។

ចប់ រឿងសង្ឃនិសង្ឃប្បវេណី ទី ១៦ ។

ឧទ្ទាន នៃមហាវិញ្ញទី ២ នោះគឺ

និយាយអំពីអម្ពសក្ការប្រភេទ សេវិស្សនប្រភេទ នន្ទិកា-
 ប្រភេទ វេរីតិប្រភេទ ឧទ្ទិសប្រភេទ កោតប្រភេទ កោតសំខានប្រភេទ
 ប្រភេទ កូដបុត្តប្រភេទ កោតសំខានប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ
 អក្កប្រភេទ អក្កប្រភេទ កោតសំខានប្រភេទ សេដ្ឋបុត្តប្រភេទ
 សេដ្ឋបុត្តប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ប្រភេទ ។

ចប់ មហាវិញ្ញទី ២ ។

ចប់ បេសិទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក

ទុក្ខនិកាយស្ស បើតាថា

ឧមោ ឥស្ស ភក្កវតោ អរហតោ សន្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

(១) សីហាធំៗ ឧទន្ទាធំ ជាទីធំ កំរិតត្បូង
 សុណាម ភក្កត្តាធំ តាថា អក្កបបាយិកា^(១)
 យថាឆាយា យថាភោត្តា យថាធម្មវិហារិនោ
 យថាធម្មត្តា សប្បញ្ញា វិហរីសុ អភិធម្មតា
 កត្ត កត្ត វិបស្សិតា ធុសីតា អន្ធម្មតិ បដិ
 កកត្តំ បច្ចុវេត្តន្តា ឥមមត្តំ អកាសីសុ ។

ឯកាធិបាតោ

បើតាថាយ ឯកនិបាតស្ស បឋមវិគ្គោ

(២) ឧទ្ទាមេ កុដិកា សុទា ឯកតា វស្ស ទេវ យថាសុទ្ធំ
 ចំក្តី មេសុសមាហាសំ វិមុត្តំ ភកាមី វិហារមិ វស្ស ទេវតិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ^(២) អាយស្មា សុភូតិ ទេវោ កាធិ អកាសីតាតិ ។

១ ១. ម. អន្ធម្មតិយិកា ។ ២. អន្ធម្មតិយម្បេន សុមន្តំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក

ទុក្ខនិកាយ បើតាថា

សូមមេស្តារ ព្រះតានព្រះភោគ អរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ អន្តីនោ ។

(១) អ្នកតាំងឱ្យយ ចូរស្តាប់នូវតាថាតាំងឱ្យយ ប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ របស់ព្រះវិហារតាំងឱ្យយ អ្នកមានចិត្តចម្រើនហើយ កាលមន្ត
 រឿង ដូចជាសីលាភៈសុភមង្គលច្រើន ដែលមន្តទៀបច្រកនៃក្តី ព្រះវិហារ
 តាំងឱ្យយ តាមនាម តាមគត្រ តាមវិហារធម៌ តាមអប្បស្ស័យ ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលមិនខ្វល់ច្រអូស ចំរើនវិបស្សនា ក្នុងនិរោធា ។
 បានកាលត្រូវអន្តរបរ គឺព្រះវិហារ គឺចារណាខ្ពស់គុណសម្បត្តិ ដែល
 លោកបានធ្វើស្រេចហើយ បានសំរើងហើយនូវសេចក្តីដូចគេទៅនេះ ។

ឯកាធិបាតោ

បើតាថា ឯកនិបាត បឋមវិគ្គោ

(២) នៃភ្លឺង ខ្លមរបស់ភក្ក បានបិទបាំងហើយ ជាសុទ្ធ
 មិនមានរូប អ្នកចូរឆ្លើយតាមសញ្ញាចុះ ចំក្តីរបស់ភក្ក ដ៏ម្តងទុក
 ល្អហើយ ជាចំក្តីស្រឡះ (ហេតុតាមវិហារ) ភក្កមានព្យាយាមដុត
 កំរើតនិរោធសង្ខារច្រើន ម្ខាងភ្លឺង អ្នកចូរឆ្លើយតាមចុះ ។

ពួកព្រះសុត្តន្តនិកាយនាយ បានលាបតាថា ដោយប្រការដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរវគ្គ

[៣] ឧបសង្កា ឧបសា មន្តិកាលី អនុនុតោ
ធុនាតិ ចាបតោ ធម្មេ ធុមបត្តិវេ មាលុតោតិ ។
នត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ តាមំ អភាសិតុ ។

[៤] បញ្ញំ នីមំ បស្ស តថាគតានំ
អត្ថំ យថា បដ្ឋសិកោ ធិសីវេ^(២)
អាលោកានា ចត្តុធានា កវន្តំ
យេ វាគតានំ វិជយន្តិ កាដ្ឋន្តិ ។

នត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា កាដ្ឋាវេតោ ថេរោ តាមំ អភាសិតុ ។

[៥] សន្តិវេ សមាសេជ បណ្ឌិតេហត្ថនស្ម័កេ
អត្ថំ មហន្តិ កម្ពីរំ ធុនុសំ ធិបុលំ អលី
នីវា សមចិត្តច្ន្ទិ អប្បមត្តា វិចត្តុលាភិ ។

នត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ធុនុសំ មត្តាធិបុត្តោ ថេរោ តាមំ អភាសិតុ ។

[៦] យោ ធុនុមយោ ធិមេន ធិនោ
ធិញោ សន្តសិកោ វិតិល្លាតោ
វិជិតាវី អបេតកោរោ ហិ
ធិញោ សោ បរិចិទ្ធិតោ មិត្តតោតិ ។

នត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ធិញោ ថេរោ តាមំ អភាសិតុ ។

២. ម. ធានិកាលី ។ ២. ធិសីវេ ។ ម. ធិសីវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរវគ្គ

[៣] បុគ្គលអកុស្មជំនឿចោកបាប ពោលពាក្យដោយធម្ម
ប្រាជ្ញា ជាអ្នកមិនរំពឹង តែងតែចាត់ចែង ឲ្យបាបធម៌ (បាតុភូត-
សន្តាន) ដូចខ្យល់ចង្កាច់ស្លឹកឈើ ។

ឬថា មហាកោដ្ឋិកោ ធានាពោលតាម ដោយប្រការដូច្នេះ ។

[៤] អ្នកចូលមើលបញ្ញាទោះបីសម្រេចតាមគំនិតខ្យល់ដូចជាក្បែរ
ដែលត្រូវប្រើក្នុងគ្រឹះ ព្រះគោតមគំនិតខ្យល់ ជាអ្នកប្រធានពន្លឺច្បុក
តែងតែចាត់ចែងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួនយូរអង្វែងដែលមកហើយ ។

ឬថា កវីវេតោ ធានាពោលតាម ដោយប្រការដូច្នេះ ។

[៥] បុគ្គលអយុត្តោច្ឆន្ទៈជាមួយនឹងក្នុងសប្បុរសជាបណ្ឌិតអ្នកឃើញប្រាយាជន៍
ត្រាហ្មត្រាជ័រគំនិតខ្យល់ អ្នកធានាប្រាជ្ញាណូសាវី មិនប្រហេស តែង
ធានាប្រាយាជន៍ច្រើន ជ្រើសរើសមត់ចត់ ដែលឃើញធានាដោយក្រ ។

ឬថា បណ្ឌិតោ ធានាពោលតាម ដោយប្រការដូច្នេះ ។

[៦] កិច្ចការរាល់ធម៌ដែលទទួលបានធានាដោយក្រ ធានាខ្លួន
ដោយការខ្លាខ្លា (គ្រឿង) ជាព្រះវិហារមានចិត្តសន្តោស ត្រង់
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ធានាដ៏ជំនះ ប្រាសចាកសេចក្តីគំនិតស្អប់ ក្នុង
ទុក្ខមន្ទ្របុគ្គល មានចិត្តខ្លាចខ្លួន បរិច្ច័យហើយ ។

ឬថា ឧត្តោ ធានាពោលតាម ដោយប្រការដូច្នេះ ។

(៧) យោ សីតវជំ ឧបាសា កិក្ខុ

ឋានា សន្តសំតោ សមាហិតតោ

វិជិតាវី អបេតលោមហិសោ

វិចេត្តំ កាយតតាសនី ជិតិមាតិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សីតវជំយោ ថេរោ ។

(៨) យោ ចាទុជំ មទ្គុរជស្ស សេដំ

ឧឡសេត្តំ សុទ្ធាលំ មហោយោ

វិជិតាវី អបេតកេរោ ហិ

ឧត្តោ សោ មរិច្ចតោ មិតតោតិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា កល្លិយោ ថេរោ ។

(៩) យោ ទុទ្ធមយោ ឧមេទ ឧត្តោ

ជំរោ^(១) សន្តសំតោ វិតិណ្ណកត្តោ

វិជិតាវី អបេតលោមហិសោ^(២)

ជិតរកោ^(៣) មរិច្ចតោ មិតតោតិ ។

វិចេត្តំ ។

១. ឯកសារ ២២២ ឯកសារ ២២២ ។ ២. ឯកសារ ២២២ ។ ៣. ឯកសារ ២២២ ។

(៧) កិក្ខុណា ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ចូលរកកាន់ប្រាសាទ ជាអ្នក

សន្តស មានចិត្តប្រុងប្រយ័ត្ន មានជ័យជំនះ ប្រាសាទសេចក្តី

ព្រះរាម (ក្នុងនាមឈ្មោះថា) មានប្រាជ្ញា រក្សាកាយតតាសនី ។

ពួក សីតវជំយោ មានអាយុ (បោះពោល) ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

(៨) បុគ្គលណា កំចាត់បង់ទូរស័ព្ទនៃមនុស្ស ដូចជាជំនួញជំនុំ

កំចាត់បង់ទូរស័ព្ទនៃមនុស្ស ដែលមានកំឡុងវេលា ជាអ្នកមាន

ជ័យជំនះ ប្រាសាទសេចក្តីកកស្ទះ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា

មានផ្អែមខ្លាំងហើយ មានចិត្តប្រុងប្រយ័ត្ន រំលឹកទុក្ខហើយ ។

ពួក កល្លិយោ មានអាយុ (បោះពោល) ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

(៩) កិក្ខុណា ដែលគេទទួលបានដោយក្រៃ តែបានទទួលបានឯង

ដោយការទទួលបាន (ផ្អែម) ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានចិត្តសន្តស គួរ

ផុតសេចក្តីសង្ស័យ មានជ័យជំនះ ប្រាសាទសេចក្តីព្រះរាម

ក្នុងនាម ប្រាសាទកកស្ទះ មានចិត្តប្រុងប្រយ័ត្ន រំលឹកទុក្ខហើយ ។

វិចេត្តំ ។

[១១] ស្វាគតំ បាបតតំ ឈីដំ ធុម្ពង្គតំ មម
 បរិកត្តេស្យ^(១) ធម្មេស្យ យំ សេដ្ឋំ តទុច្ចាតមិច្ឆំ ។
 បំណិន្តវច្ឆោ ជេរោ ។

[១២] វិហរិ អបេត្តំ ឥត វា ហរិ វា
 យោ វេទក្ខ សន្តសំកោ^(២) យតតោ
 សទ្យេស្យ ធម្មេស្យ អនុបលំកោ
 លោកស្ស ជញ្ញា ឧទយាទ្យយញ្ញាតំ ។
 បុណ្ណមាសោ ជេរោ ។

ឧទ្ទានំ

សុក្ខតំ កោដ្ឋិកោ ជេរោ តាម្ពារេវតបុណ្ណកោ^(៣)
 មន្តាធិបុត្តោ ធម្មោ ច សីតវនិយោ ច កល្យាណោ
 វិរោ បំណិន្តវច្ឆោ ច បុណ្ណមាសោ តោនាទុណតំ ។
 ជញ្ញោ ចបមោ ។

១ ឧ.ច. សិរិកេស្យ ។ ២ ឧ.ច. សមិកោ ។ ៣ ឧ. កត្តុវេរេសុត្តន្តោ ។
 ច. កត្តុវេរេសុត្តន្តោ ។

[១១] ដំណើរនៃការអញ្ជើញមកឃើញ មិនមែនប្រាសចាន(បញ្ញា)
 ទេ សេចក្តីគិត របស់ការអញ្ជើញនោះ មិនមែនជាគោរពទុកសោះ
 ប្រោះការអញ្ជើញ បានសំរេចទុកជម្រើសនោះ ក្នុងធម៌ចាំឱ្យយ
 ដែលប្រោះបានប្រោះកាត ទ្រង់ចែកទុកហើយ ។

បំណិន្តវច្ឆោ ។

[១២] បុគ្គលដែលបានដល់ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាអ្នកសន្តោស មានទូន
 សង្រួមហើយ មិនជាបំបែកកំណត់ធម៌ចាំឱ្យឆ្គង គឺតណ្ហាទិដ្ឋិទេ
 វេទនកំចាត់ចេញនូវសេចក្តីកាលយកនិរោធនេះ និរិយោក
 ភាវីមុខបាន ប្រោះជើងច្បាស់នូវវិភេទនិងទិសដៅនៃលោក ។

បុណ្ណមាសោ ។

ឧទ្ទានំ

និយាយអំពីសុក្ខតំកោ ១ មហាកោដ្ឋិកោ ១ កត្តុវេរេកោ ១
 បុណ្ណមន្តាធិបុត្ត ១ ឧទ្យមល្អបុត្ត ១ សីតវនិយកោ ១ កល្យាណកោ ១
 វិរោកោ ១ បំណិន្តវច្ឆោ ១ បុណ្ណមាសកោ អ្នកកំចាត់បង្កើនធម៌ ១ ។
 ចចំ ចបមោ ។

ប្រែតាថាយ ឯកនិបាតសូ ទុតិយវគ្គ

(១២) ចាតុដ្ឋតលុលា កិល្យា ធម្មេ តុល្យប្បវេនិត
 អនិច្ចេ បទំ សន្តិំ សង្ខារបសមំ សុទ្ធន្តំ ។
 (២)
 ចូលវិច្ឆ ថេរ ។

(១៣) មញ្ញាតលី សីលវត្ថុបបដ្ឋា
 សមាហិតោ ឈានតោ សតីមា
 យនត្ថិយំ កោដលំ កុញ្ញមាធា
 កាដ្ឋដ្ឋ^(២) កាលំ វេទ វីតកៈតាតិ ។
 (៣)
 មហាវិច្ឆ ថេរ ។

(១៤) ជីលក្កវណ្ណា វុចិក សីតភវី សុចិទ្ធក
 វណ្ណកោមកសញ្ញា តេសេលា វេយ្យន្តិ មន្តិ ។
 វេសិច្ឆ ថេរ ។

(១៥) ឧបជ្ឈាយោ មំ អវចាសិ វតោ តប្បាមិ សីវក
 កាមេ មេ វសតិ កាយោ អញ្ញំ មេ តតោ មនោ
 សេមាធកោមិ តប្បាមិ ទត្ថិ សង្ការិ វិជានុតន្តិ ។
 វេស្ស ថេស្ស ធម្មណោ ។

១ ខ. ចូលវិច្ឆ ។ ២ ខ. កាដ្ឋដ្ឋ ។ ៣ ខ. មហាវិច្ឆ ។

ប្រែតាថា ឯកនិបាត ទុតិយវគ្គ

(១៦) ភិក្ខុអនុច្ឆេនដោយសចក្កិកោយ កុនិធមិ ដែលព្រះពុទ្ធច្រន៍
 ប្រកាសហើយ វេមន៍បានសន្តិបទ គឺព្រះនិក្ខាន ជាទីរម្ងាប់នូវ
 សង្ខារ ជាគុណធម៌នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។
 ចូលវិច្ឆ ថេរ ។

(១៧) ភិក្ខុមានប្រាថ្នាជាតិទ្បានិ បរិបូណ៌ដោយសីលនីតិវគ្គ
 មានចិត្តរម្ងាប់ខ្លួន គ្រេកអរ ក្នុងឈាន មានស្មារតី
 បរិភោគកាជនកាមមាន ជាអ្នកប្រាសចាកកតៈ ក្នុង
 លោកានេះ តែងនឹងចំកាលកំរើយាប្បិណ្ឌោះ ។
 មហាវិច្ឆ ថេរ ។

(១៨) ក្នុងវិការវេស្សន៍ទាំងឡាយនោះ មានគណិទ្បវិ ដូចពពក
 ជាតិដ៏រុន្សៀង មានទឹកត្រជាក់ ច្រឡឹងទ្បៅក្នុងបរិសុទ្ធ ដ៏ដោយស
 ដោយសត្វករណ៍កមាស តែងញ៉ាំងយើងឱ្យរីករាយ ។
 វេស្ស ថេរ ។

(១៩) ឧបជ្ឈាយ៍ និយាយនឹងខ្ញុំថា នែសីវកៈ យើងចេញទៅកំព្រាស្រុក
 នេះ កាយរបស់យើងនៅក្នុងស្រុក តែចិត្តរបស់យើងទៅកាន់ព្រៃ
 យើងសូម្បីជេក ក៏រលាយជាដើរ កាដាបចំពាក់ របស់ជនអ្នក
 ចេះជើង មិនមានវេ ។

សាមណេរបស់វេស្ស ថេរ ។

(១៦) បក្ខុ ជំនួច បក្ខុ ជំនួច បក្ខុ ធុត្តិ ភាវិយេ
 បក្ខុសង្កាតិភោ ភិក្ខុ ឱយតិណ្ណាតិ វុត្ថតិ ។
 តុល្លាធម្មោ ថេរោ ។

(១៧) យថាបិ កន្ថោ អាជញ្ញោ ឧត្តរាវត្ថុនិ សិទ្ធំ
 តត្ថតិ អប្បកាសិវេន ឯវំ រត្តិទ្ធិវា មម
 តត្ថតិ អប្បកាសិវេន សុទេ លទ្ធ�េ ឯវាមិសេតិ។
 ពេសន្តិសិលោ ថេរោ ។

(១៨) មិទ្ធំ យថា ហោតិ មហាធម្មសោ ច
 ឯត្ថាយិកា សម្មវិវត្តសាយិ
 មហាវរាហោ ឯវាមមុដ្ឋោ
 បុណ្យនិ កត្តមុបេតិ មន្តោតិ ។
 ពាសពោ ថេរោ ។

(១៩) អហ្ម^(១) វុត្ថស្ស នាយោគោ ភិក្ខុ កេសកណ្ណវិទេ
 ។ ១. អទ្ធុ ។

(១៦) ភិក្ខុធម្មិកាភវន្តិសិរយោជនៈ ភាវិយេ ៥ ធម្មិកាភវន្តិសិរយោជនៈ
 ភាវិយេ ៥ ធម្មិកាភវន្តិសិរយោជនៈ ភាវិយេ ៥ ធម្មិកាភវន្តិសិរយោជនៈ
 ជាប់បំពាក់ ៥^(១) ទើបលោកហៅថា ធុត្ថតិ ។
 តុល្លាធម្មោ ថេរោ ។

(១៧) កាថាខេយ្យ^(២) ដំបំរើន មានឧត្តរាវត្ថុនិ ជាសត្វ
 មានបូក តែងទៅបាតដោយដកដំបូក យ៉ាងណាមិញ កាលបើ
 ឯកមិសសុទ្ធ ដែលខ្ញុំបានហើយ វេលាយប់ទីនិវត្តទាំងឡាយ
 របស់ខ្ញុំ តែងប្រព្រឹត្តកន្លងទៅ ដោយដកដំបូក ក៏យ៉ាងនោះដែរ។
 ពេសន្តិសិលោ ថេរោ ។

(១៨) បុគ្គលណា មានបីនម្លះផង ជាអ្នកបរិភោគច្រើនផង
 លោកដកដង ដេកប្រែប្រួល ១ ផង ដូចជ្រូកស្រុកនិវេល
 គេចិញ្ចឹមដោយចំណី ក្នុងកាលណា បុគ្គលនោះឈ្លានថា
 ល្អនេះទ្រាំ តែងចូលទៅកាន់ភក្តីរឿយ ១ ក្នុងកាលនោះ ។
 ពាសពោ ថេរោ ។

១ ច្រៀងជាប់បំពាក់ ៥ យ៉ាង តំកតៈ ១ រោសៈ ១ មោហៈ ១ មានៈ ១ ទិដ្ឋិ ១ ។
 ២ កាថាខេយ្យមាន ៣ យ៉ាងគឺ កោតាខេយ្យ ១ សេរុកាខេយ្យ ១ ឆិរកាខេយ្យ ១ ។
 អត្ថកថា ។ ទីទុះថា មាន ៤ យ៉ាង រាប់យក បុរសភាវិយោក្ខយផង ។

ជេតាវតី ឯកនិបាត ទុតិយវគ្គ

កេវលំ អដ្ឋសញ្ញាយ អដ្ឋ^(៦) បថវី វេទំ

មញ្ញេហំ កាមរាគំ សោ ទិច្ចមេវ បហិយតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក ថេរ ។

[២០] ឧទកំ ហិ ធម្មន្តំ ធម្មតិកា ឧស្សកាវ ធម្មយន្តំ តេជនំ
ធារុំ ធម្មយន្តំ^(៧) តច្ចកា អត្តាទំ ធម្មយន្តំ សុត្តតាតិ។

កុម្មារ ថេរ ។

[២១] មរណោ មេ ភយំ នត្ថិ ចិកន្តិ នត្ថិ ជីវិតោ
សន្មេហំ ឯកុច្ឆិស្សាមិ សម្មាសាមោ បតិស្សតោតិ។

អធិបោ ថេរ ។

ឧទ្ទានំ

ទុក្ខវដ្តោ មហាវដ្តោ វិទវដ្តោ ច សីវតោ
កុណ្ឌាសាសោ ច តេជវដ្តំ ធាសតោ ច តតោ បរំ
សិដ្ឋាសបិដកោ ថេរោ កុណ្ឌោ ច អដិកោ ធម្មតា។

វដ្តោ ទុតិយោ ។

១ ឧ. អដ្ឋវី ។ ២.៣ កន្តិបិ. ១មយន្តំវិចិ បាវោ ទិស្សតិ ។

ជេតាវតី ឯកនិបាត ទុតិយវគ្គ

[១៤] ភិក្ខុជាអ្នកខ្វល់មរណៈ បេសំប្រាក្ខោ បានធិតាណាមុវដ្ឋនជី
ភិក្ខុភាវានេះដោយសំគាល់ថាជាភិក្ខុន៍តាំងអស់ ក្នុងកេសក្បាលនៃ
ភិក្ខុនោះ តែងលេបនីសាមកបាន ដោយឆាប់រហ័ស ទំនងជួបជា
ពាក្យអញ្ញ(នេះ) ។

សុត្តន្តបិដក ថេរ ។

[២០] ពួកជនអ្នកបង្កើត តែងបង្កើត ពួកអ្នកធ្វើប្រាញ វេទនិកកំ
ប្រាញ ពួកជានិច្ច វេទនិកនិយម (យ៉ាងណាមិញ) ពួកជន
អ្នកមានតែល្អ វេទនិកខ្លាចខ្លួនឱ្យត្រង់ (ក៏យ៉ាងនោះដែរ) ។

កុម្មារ ថេរ ។

[២១] ខ្ញុំមិនមានមរណភ័យទេ សេចក្តីកាលយកក្បាលដឹកក៏មិនខាន ខ្ញុំជា
អ្នកនឹកលើកទ្វារបំ ដឹងខ្លួនសព្វគ្រប់ ដឹងដាក់ចោលរាងកាយបាន ។

អធិបោ ថេរ ។

ឧទ្ទានំ

និយាយអំពីច្បាប់ច្បាប់នៃ មហាវដ្តោ វិទវដ្តោ ច សីវតោម-
រណោ ច កុណ្ឌាសាសោ ច តេជវដ្តំ សីវតោ ច ធាសតោ ច តតោ បរំ អធិតោ
វេទនិក គឺ សិដ្ឋាសបិដកោ ច កុណ្ឌោ ច អដិកោ ច មេតា ១០ ។

ចប់ទុតិយវគ្គ ។

បើគាថាយ ឯកនិបាត តតិយវគ្គ

(២២) បា ហិ ភយស្ស កាយមិ សុត្តា នោ អមតស្ស កោវិធា
យត្ថ ភយេ ជានិច្ចតិ តេន មត្តេន វេជ្ជិ ភិក្ខុវេតិ ។
និប្បាណ វេព ។

(២៣) ជីណ សុតិកា សិទ្ធិនោ មោក កាវយី^(២) អភិទទ្ទិ
តេ សីតភតកលំតា^(៣) សុត្តិ^(៤) ណាមិ និពោធន្តិកា ។
ជីន្តរោ វេព ។

(២៤) អហំ ទោ វេជ្ជកុម្មស្មី កុត្វាន មនុបាយាសិ
មនគ្គិណំ សម្មសន្តោ ទប្បាជិ ឧធយាឡយិ
សាទ្ធិ មជ្ជិមិស្សមិ វិវេកមនុប្រយាយន្តិ ។
ពោសាលោ វេព ។

(២៥) អនុវស្សកោ ចទ្ធិជិតោ ចស្ស ធម្មសុធម្មតិ^(២)
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
សុទ្ធា វេព ។

១ ខ. ភវិយំ ។ ២ ឃ. សិក្ខាភតិវ្យា ។ ៣ ឌ. ណាមិ ។ ៤ ឃ. ចន្ទេសុ សុធម្មតិ ។

បើគាថាយ ឯកនិបាត តតិយវគ្គ

(២៦) ខ្ញុំខំខ្វល់មរណភ័យទេ ក្រៃសាស្តាចារ្យ លេសរោង ខំនាំឡាយ
ទ្រង់ស្លាប់វេ ក្នុងព្រះចិញ្ចាន ឈ្មោះអមកៈ ភ័យមិនបំភាន់ក្នុង
ព្រះចិញ្ចានណា ភិក្ខុខំនាំឡាយ តែងដល់ (ខ្ញុំព្រះចិញ្ចាននោះ)
ដោយមន្ត្រនោះ ។

និប្បាណន្តោ ។

(២៧) ភ្នកសត្វក្លោក ជាសត្វមានសម្បទៅ មានកល្យ មានសិរី
តែងយំក្នុងព្រះឈ្មោះកាវី ក្លោកពាំនិពោ លុះស្រែវិទ្យាល់ក្រដាក់បក់មក
តែងញ៉ាំងបុគ្គលដែលដេកលក់ ទំនិញបុគ្គលអ្នកមានឈានឱ្យកក់ឡើង ។
ជិន្ទកន្តោ ។

(២៨) ខ្ញុំបរិភោគមនុបាយាស ជិតធម្មស្ស ហើយពិចារណាឱ្យការកើត
ឡើងនឹងការស្លាប់ទៅ ខែខន្ធចាំនាំឡាយ (ដោយការទទួល) យកទុក្ខ
ខាងស្លាប់ ខ្ញុំនឹងត្រឡប់ទៅកាន់ប្រក្កំ ហើយចំរើនវិវេកមិវិញ ។
ពោសាលន្តោ ។

(២៩) អ្នកជាមគ្គជិតវេទន៍ស្ស ចូរកុំចារណាកាតខែនមិជាមិល្អ វិជ្ជា
ចាំនឹង អ្នកទានសម្រេចហើយ កុំសាសនា អ្នកកុំបាត់បង្វិរហើយ ។
សុទ្ធាន្តោ ។

(២៦) ឱភាសជាតិ ផលក្តី ចំនុំ យស្ស អភិធម្មសា
 ភាទិសំ ភិក្ខុមាសដ្ឋ កាណ្ឌា ធុត្ថំ ចិត្តស្ថិតិ ។
 ឆន្ទិយោ វេហ ។

(២៧) សុត្វា សុភាសិតិ វាចិ ឡត្ថស្ស ធិត្ថនុត្ថោ
 បទ្ធព្យា ធិ ហិ ធិបុសំ វាលក្តី ឧស្សោ យ ជាតិ ។
 អភិយោ វេហ ។

(២៨) ធាត្វំ ធុសំ ចោដកំលំ ឧសិវំ ឧត្ថបទ្ធវជំ
 ឧសា បទុធមាស្សមិ^(១) វិវេកា មទុត្រា យា ធូ ។
 លោមសាធិយោ វេហ ។

(២៩) កាត្វិ យោ វត្ថុបសុតោ កាត្វិ យោ ភូសធារកា
 កាត្វិ សីលមយំ កត្វិ^(២) វាសំ ធម្មតា បជាតិ ។
 ជតុធានិកបុត្តោ វេហ ។

១ ឧ. បទុទិវ្យាមិ ។ ២ អ. ឯក្ខ វេហ ឯក្ខ អត្ថិ ។

(២៦) ផលចិត្តជំប្រសើរ ដែលកើតដោយភក្តី (វិនិច្ឆ័យណ) របស់
 វិណាសភិក្ខុណា អ្នកជាង មានចិត្តត្រក^(១) តែងត្រកខ្ល
 វិណាសភិក្ខុនា ហើយផលវង្សសេចក្តីខ្ពស់រឿយ ។
 ឆន្ទិយោ វេហ ។

(២៧) ខ្ញុំបានស្តាប់ត្រាវេទ ជាសុភាសិត របស់ប្រារុទ្ធ ជាភិក្ខុនុ
 ហើយ បានត្រាស់ដឹង ឡូកិយសព្វធម៌ដ៏ល្អ (ផុតខ្មាងខ្ល ជាអ្នក
 ល្ងាស) បាញ់ចុងរោមកន្ទុយ (នៃចៀម) ដោយគ្រញូបាន ។
 អភិយោ វេហ ។

(២៨) កាលខ្ញុំចំរើនវិវត្តធម៌ ដ៏កំចាត់ចង់ស្មៅចំរើន ស្មៅ ធុត្ថលើ
 មានបន្ទា ស្មៅវណ្ណាសស្មៅដ៏ពណ៌ទន្សាយនឹងស្មៅយាងរំពឹង អំពីលេស
 គ្រោងគ្រោង កណ្តាល ល្អិត ដោយទ្រង់សីលសេចក្តីល្អយាមបាន ។
 លោមសាធិយោ វេហ ។

(២៩) អ្នកមិនទូលំទូលាយចំពោះសំពត់ទេព្វ មិនត្រេកតចំពោះការ
 ស្អិតស្អាងទេព្វ អ្នកផ្សាយខ្លួនសម្រេចភិសីលធម៌ឬ អ្វីនក្កសក្ក
 ក្រៅអំពីនោះ មិនផ្សាយ (រៀនផ្សាយទេ) ។
 ជតុធានិកបុត្តោ វេហ ។

១ ក្នុងធម៌ ប្រើតាម្រូវថា កន្ទុះ ដំបូលណាមួយនោះ ហេតុនោះ ក្នុងចំណោមច្រើន
 មាន មានចិត្តត្រក ឬចិត្តខ្លាចរំពឹង ។ ឆន្ទិយោ វេហ ។

(៣០) សម្មាសម្ពុទ្ធសត្វាធិ ឧស្សាហោ គេជនំ
 ចិត្តំ ឧជ្ជំ ការិកាធិ អវិជ្ជំ ភិទ្ធិ^(៦) ហារិភាគិ ។
 ហារិភា ថេរោ ។

(៣១) អាត្មាធមេសម្មាសម្ពុទ្ធសត្វាធិ មេ ឧបមជ្ជជ
 អាត្មាធមេសម្មាសម្ពុទ្ធសត្វាធិ កាលោមេធម្មមជ្ជជុត្តិកំ ។
 ឧត្តិយោ ថេរោ ។

ឧទ្ទានំ

និព្រាហេចិត្តកោ ថេរោ តោសាលត្ថេរោ^(៦) សុគតោ
 នន្ទិយោ អគយោ ថេរោ ថេរោ លោមសកន្ទិយោ
 ជុត្តិកាមិកបុត្តោ ធិ ហារិភា ឧត្តិយោ វសីតិ ។

វិញ្ញា គនិយោ ។

១ ខ. ធិ. ជុត្តិ ។ ២ ខ. លោមសក្កិយោ ។

(៣០) បុគ្គលភាវណត្ថំ (ឱក្រងំ) ដូចជាធម្មត្ថិព្រាហ្ម កត្តព្រាហ្ម
 លុបប្រើចិត្តឱក្រងំហើយ ទើបចំលាយ តាំងចេញទូរក្នុងកុដ ។
 ហារិភាគោ ។

(៣១) កាលបើអាត្មា កើតឡើងដល់ខ្ញុំ ស្មារតីកើតឡើងដល់ខ្ញុំថា
 អាត្មាគឺកើតឡើងដល់អញហើយ នេះជាកាលដែលអញមិនអប្បបរមា ។
 ឧត្តិយោ ។

ឧទ្ទានំ

និយាយអំពី និព្រាហ្មត្ថោ ១ ចិត្តកត្ថោ ១ តោសាលត្ថោ ១
 សុគតត្ថោ ១ នន្ទិយត្ថោ ១ អគយត្ថោ ១ លោមសកន្ទិយត្ថោ ១
 ជុត្តិកាមិកបុត្តត្ថោ ១ ហារិភាគោ ១ ឧត្តិយត្ថោ វាសីតិ ១ ។

ចប់ គនិយវិញ្ញា ។

(៣៦) សុខំ សុខត្ថា សុភតេ ឥតាចរំ

តិភ្នំកុំ បម្បោតំ យសស្ស វឡុតិ

យោ អរិយបដ្ឋង្គិកមញ្ញាសំ ឧជុំ

ការវតំ មគ្គំ អមតស្ស បត្តិយាតិ ។

សុខញាមិ ថេរោ ។

(៣៧) សាទុ សុតំ សាទុ ចរិតកំ

សាទុ សទា អនិកេតវិហារោ

អនុបុច្ឆនំ បទកុំណាមម្ហំ

ឯតំ សាមញ្ញំ អតិក្ខន្ធស្យាតំ ។

កុមារុតោ ថេរោ ។

(៣៨) ឆាឆាជនបទំ យន្តំ វិចារត្ថា អសញ្ញតា

សមាជិក្ខាវិកាធម្មំ តីសុ រដ្ឋធម្មោ កាវស្សតំ ។

(៣៩) បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយសេចក្តីសុខ^(១) កាលបើប្រតិបត្តិ

ដើម្បីសេចក្តីសុខនោះ វេទន៍បានសេចក្តីសុខ (មិនត្រឹមតែ

ប៉ុណ្ណោះ) បុគ្គលណា ចំរើនអាយុមគ្គ ប្រកបដោយអង្គ ៨

ជាមគ្គដ៏ត្រង់ ដើម្បីដល់ព្រះវិញ្ញាណឈ្មោះអមតៈ បុគ្គលនោះ

វេទន៍បានកិត្តិកុណាផង យសក៏ចំរើនដល់បុគ្គលនោះផង ។

សាមញ្ញាមិ ថេរោ ។

(៣៧) ការស្តាប់ជាការល្អ ការប្រព្រឹត្តជាការល្អ ការនាំដោយ

ឥតភាស័យ (ក្នុងកាមគុណ) ជាការល្អប្រកបកាល ការស្មារ

អំពីប្រយោជន៍^(២) គំរើតាងស្តាប់(ជាការល្អ) គំរើតាងនោះ

ឈ្មោះថាជាសាមញ្ញផល របស់បុគ្គលអ្នកមិនខានកម្លាំង ។

កុមារុតោ ថេរោ ។

(៣៨) ភ្នកកំភ្នំ កាលត្រាច់ចរ ដេរដាស ទៅកាន់ជនបទ ផ្សេង ។

ឈ្មោះថា ជាអ្នកមិនសង្រួមផង វេទន៍ញ៉ាំងសមាជិ ឲ្យភ្ញាក់

ផង ការត្រាច់ចរ ក្នុងផែន ទីនៃប្រយោជន៍ អ្វីតែ ។

១ សេចក្តីសុខក្នុងនោះសំដៅយកមកមើលសុខ គឺព្រះវិញ្ញាណ ។ ២ គឺប្រយោជន៍

ក្នុងលោកនេះ លោកខាងមុខ ខឹងប្រយោជន៍ដ៏ប្រសើរ គឺព្រះវិញ្ញាណ ។ អង្គកថា ។

តស្មា កំណើត សាវ័ក្ខំ ឈាយ ឈ្មួញ អប្បវិទូ គោតិ ។
កុមារ ឆ្មោះ ឈ្មួញ សហធាតុ ថេរ ។

(៣៩) ឈោ ឥន្ទ្រិយា សាវ័ក្ខំ អដ្ឋបេសិ^(៦)

អវម្ពតិ សោ អសិកោ អនេជោ

តំ សព្វសង្កាតំ មហាមុនី

នេវា ឧបស្សន្តិ ភវស្ស ចារុត្ថិ ។

ឆន្ទៈ ថេរ ។

(៤០) សត្តិយា វិយ ឱមដ្ឋោ ឧយ្យមាទេវ មគ្គកោ

កាមរកប្បហានាយ សកោ ភិក្ខុ ចរិទ្ធដេតិ ។

តិស្សោ ថេរ ។

(៤១) សត្តិយា វិយ ឱមដ្ឋោ ឧយ្យមាទេវ មគ្គកោ

កាមរកប្បហានាយ សកោ ភិក្ខុ ចរិទ្ធដេតិ ។

វិទ្យាមាទេ ថេរ ។

ប្រាហេតុនាម បុគ្គលធម្មតាបដិសេស ឆប្បវិទី
(កុន្តិកម្មដ្ឋាន) ធ្វើកុំឱ្យបុគ្គលសំខាន់ៗជាប្រធានបាត់បង់ ។

ប្រែកថាសំបូរ ចេញពីក្នុង ។

(៣៩) ភិក្ខុណា បទីលទ្ធផលក្នុង ដោយប្រព្រឹត្ត ភិក្ខុនារ គឺ

អវម្ពតិ ជាអ្នកមិនអាស្រ័យ មិនព្យាបាល (ដោយអស្មិកាវិជ្ជា)

រេវតា ចាត់ចែង តែងតែស្តាប់ ឱ្យបានច្រើននោះ ជាមហាមុនី

ជាអ្នកកន្លងឱ្យសង្គមមិនឆ្គង ជាអ្នកដល់ឱ្យត្រឹមត្រូវ ។

ឆន្ទៈ ថេរ ។

(៤០) ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតី កាលបើក្តៅក្រហាយ (ដោយភ្លើងទុក្ខ

ភ្លើងកិលេស) ដូចបុគ្គលដែលគេចាក់ ដោយលំពែងគ្រឿងស្បែក

ឆប្បវិទ្យាស្រឡះ ដើម្បីលេចពីកាមរកៈចេញ ។

តិស្សោ ។

(៤១) ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតី កាលបើក្តៅក្រហាយ (ដោយភ្លើងទុក្ខ

ភ្លើងកិលេស) ដូចបុគ្គលដែលគេចាក់ ដោយលំពែងគ្រឿងស្បែក

ឆប្បវិទ្យាស្រឡះ ដើម្បីលេចពីកាមរកៈចេញ ។

វិទ្យាមាទេ ។

ទិវ្គជំ

គហុតិវិយោ សុប្បិយោ សោនាកោ ច ទេសិយោ ច
 សាមញ្ញកាមិ កុមាបុត្តោ កុមាបុត្តសហាយកោ
 កវម្មតំ គិស្សត្ថេកេ វឡមានោ មហាយសោតំ ។

វត្តោ ចនុត្ថោ ។

ទិវ្គជំ

និយាយអំពី គហុតិវិយោក្ក ១ សុប្បិយោក្ក ១ សោនាកោក្ក ១ ទេសិ-
 យោក្ក ១ សាមញ្ញកាមិក្ក ១ កុមាបុត្តោក្ក ១ កុមាបុត្តសហាយកោក្ក ១
 កវម្មតិក្ក ១ គិស្សត្ថេកោក្ក ១ វឡមានកោ ជាអ្នកមានយសាច្រើន ១ ។

ចចំ ចនុត្ថោ ។

ថេរគាថាយ ឯកនិបាតសូ បញ្ចមវគ្គ

(៤២) វិវេមទុបតន្តំ វិជ្ជតា

វេការស្ស ច មណ្ឌវស្ស ច

ឧតវិវេតតោ ច ឈាយតិ

បុត្តោ អប្បដិមស្ស តាធិនោតិ ។

សំវិទ្យោ ថេរោ ។

(៤៣) ហលេ ឧបហលេ សីសុបហលេ^(១)

ហលា ឧបហលា សីសុបហលា^(២)

បតិស្សតិកា ទុ ចោ វិហរេ

អាតតោ កេ វាសិ វិយ វេជ្ជយតីតិ^(៣) ។

វិវិជ្ជយោ ថេរោ ។

(៤៤) សុម្មត្តិកោ សុម្មត្តិកោ សាហ

សុម្មត្តិកោម្ហី តីហិ ទុដ្ឋតោហិ

១ ទ. ឆ. ចលេ ឧបហលេ សីសុបហលេ ។ ២ ទ. ឆ. ឆ. ថេរោ ឧទិស្សតិ ។

៣ ទ. ឆ. វេជ្ជិ ។

ថេរគាថា ឯកនិបាត បញ្ចមវគ្គ

(៤៥) ថេរុបន្តោ តេជីវាលប្រព័ន្ធវេកាន់ចន្លោះក្នុងវេកានៈផង

ក្នុងចន្លោះផង ចំណែកភាគកិត្យុជាបុត្ត របស់ព្រះមានព្រះភាគ

ព្រះអង្គជាបុគ្គលនឹងជីវិត ឥតមានគូប្រៀប តែតែចូលទៅ

កាន់ចន្លោះក្នុង ចំរើនឈាន ។

សំវិទ្យោ ។

(៤៦) ម្ចាស់នាងហលា ម្ចាស់នាងឧបហលា ម្ចាស់នាងសីសុបហលា

នាងតាំងឡើយ^(១) ឈ្មោះហលា ឈ្មោះឧបហលា ឈ្មោះសីសុបហលា

ចូរជាអ្នកមានសតិច្បាប់ខ្ពង់ខ្ពស់ (ផ្សំព្រះសាវ័បុត្តជាផង) របស់នាង

តាំងឡើយ បានមកត្រង់ដោយ ដូចអ្នកបាញ់កេមកុដយក្រោយ ។

វិវិជ្ជយោ ។

(៤៧) អញ្ជូចស្រឡះហើយ ផុតស្រឡះហើយ ដោយប្រពៃ

អញ្ជូប្រស្រឡះហើយ ចាកអាភារធម៌^(២) ក្ស យ៉ាង តិ

១ នាងសាវ័បុត្តាណិ មានកូនជិតជីវិត ឧបសម្ពុទ្ធហា(សាវ័បុត្ត) ។ ចុះ ១ ឧបសេន

១ វិវិជ្ជយោ ចាហលា ឧបហលា សីសុបហលា ។ ឆ្មោះថា ហលា ឧប-

ហលា សីសុបហលា ។ ២ ពាក្យថា អាភារធម៌នេះ សំដៅយកពាក្យបំភាន់ច្រើន

ចង្កាប់ ព្រោះថា ការកាន់កាប់ស្រឡា កាន់យកខ្ពង់ខ្ពស់ តាំងការដែលកាន់

ឧបកាប់ តាំងសំរាប់ សុទ្ធតែខឹងចង្កាប់ ដូចមនុស្សធម៌ ។ អត្ថកថា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរភាគ

អសិកាសុ មយា ទង្គលាសុ
 មយា ទុក្ខកុក្ខាសាសុ មយា
 យនិមិ ឥទមេវ ឥទមេវ
 អថ វាមិ អលមេវ អលមេវ
 ឈាយ សុមង្គល ឈាយ សុមង្គល
 អប្បមត្តោ វិហារ សុមង្គលាតិ ។

សុត្តន្តបិដក វេរភាគ ។

(៤៨) មតិ វា អម្ព ពេទ្យន្តិ យោ វា ជីវិ ធន ធិស្សន្តិ
 ជីវន្តិ មំ អម្ព ធិស្សន្តិ កាស្មា មំ អម្ព ពេទ្យន្តិ ។

សាទុ វេរភាគ ។

(៤៩) យថាបិ ភក្ខោ អាជីក្ខោ ទលិក្ខា បតិក្ខត្តិ
 ឯវំ ធិស្សនសម្បជ្ជំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាវកាន្តិ ។
 រមណីយវិហារំ វេរភាគ ។

(៥០) សត្វាយាហិ ឧត្តជិតោ អតាស្មា អនកាវិយំ
 សតិ មញ្ញា ធមេ វុទ្ធិ ធិត្តក្ខ ឥសាមាហិកំ
 កាមំ កាស្ស្យ រូបាធិ ធមេវ មំ ឡាណយិ ស្សសីតិ ។

សមិទ្ធិ វេរភាគ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរភាគ

កាលអញកាន់កណ្តៀវ ១ កាលអញកាន់នង្គ័ល ១ កាលអញ
 កាន់បក្សប្បង្គ ១ ពោះកាតិវា (មានកាន់កណ្តៀវជាដើម) ក្នុងចំ
 នេះៗ គឺដោយប្លក់កាតិវា (មានកាន់កណ្តៀវជាដើម) ល្មមហើយ
 គួរហើយនៃសុមង្គល អ្នកចូរព័ត៌ (ដល់សមាបត្តិចុះ) នៃសុមង្គល
 អ្នកចូរព័ត៌ចុះ នៃសុមង្គល អ្នកចូរជាអ្នកកុំប្រមាទ ។

សុត្តន្តបិដក ។

(៥១) បពិត្រមាតា ពួកញាតិនៃឈ្មោះកបុត្តលដែលស្លាប់ហើយ ឬបុត្តល
 ដែលរស់នៅ តែមិនបានជួបប្រទះ បពិត្រមាតា ពួកញាតិឃើញភាគ
 កំពុងរស់នៅ បពិត្រមាតា ព្រោះហេតុអ្វី ទើបអ្នកមាតាឃើញភាគ ។

សាទុ វេរភាគ ។

(៥២) គោ ភាគខេយ្យជ័ប្រាសិវ ពោះបិក្ខតំ វេរិណយាសិបិវិញបាន
 យ៉ាងណា (គេចាំឲ្យយកចំណង់) ជាសាវ័ករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ដែលបរិបូណ៌ដោយសម្បជ្ជន្តិ (គ្រប់គ្រាន់ដោយការឃើញ) ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ។

រមណីយវិហារំ វេរភាគ ។

(៥៣) កត្តាចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ ឬសង្ខារយស្មា សតិធិន្តបញ្ញា
 របស់ខ្ញុំចំអិនហើយ ចំណិតក៏ខ្ញុំកម្រិតខ្ពស់ប្រពៃហើយ (នៃមាតិកាចក្ខុវិស័យ)
 អ្នកចូរអំពើដើម្បីតាមប្រាថ្នា អ្នកចំណីគ្រប់គ្រាន់ភាគមិនបាន ។
 សមិទ្ធិ វេរភាគ ។

(២៨) នាង តេ ពុទ្ធវិញ្ញា វិប្បមុត្តាសំ សត្វជិ
 តុញ្ញាបនាទេ វិហរំ វិហារមិ អនាសវេតិ ។
 ឡើយ ថេរ ។

(២៩) យោគា អហំ បព្វជិតោ អតារស្មា អនាវយំ
 នាគិជាតាមិ សង្កប្បំ អនវយំ នោសសំហិតន្តិ ។
 សព្វយោ ថេរ ។

(៣០) វិហរិហាគិននិទេសំ ប្បិកាគិកុតេហំ ច
 ន មេ តំ ដន្តតិ ចិត្តំ ឯកត្តំ និរតិ^(១) ហិ មេតិ ។
 រាមណយ្យោ ថេរ ។

(៣១) ធរណីវ សិដ្ឋតិ^(២) ភាគិ មាលុតោ វិជ្ជតា ចរតិ នរោ
 ឧបសម្មន្តិ វិចិត្តា ចិត្តំ សុសមាហិតំ មមន្តិ ។
 វិមលោ ថេរ ។

១ ខ, ឯកត្តវិចិត្ត ។ ឃ, ឯកត្តវិចិត្ត ។ ២ ឃ, ធរណី ច សិក្ខតិ ។

(២៨) តេត្រព្រះពុទ្ធ ជាវិប្បមុត្តាសំ វិប្បមុត្តាសំ
 ព្រះអង្គជាអគ្គប្រសាទៈ ចាកកំលសំរាងស្លឹក វិប្បមុត្តាសំ
 មិនមានកាសៈ តែងប្រព្រឹត្តតែក្នុងស្ថានភាពនៃព្រះអង្គ ។
 ឡើយ ថេរ ។

(២៩) ក្នុងកាលដែលខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្ទះ ខ្ញុំមិនភ្ជាប់ជើង
 ខ្ញុំរុះស្រព្វគ្រប់ប្រការដោយគោល ដែលមិនមែនជាអវិជ្ជាធម៌ ។
 សព្វយោ ថេរ ។

(៣០) ចិត្តរបស់ខ្ញុំនោះមិនភ្ជាប់ភ្លឺ ព្រោះសម្រែកនៃសត្វនៃ ឬព្រោះ
 សត្វព្រៃដែលគួរខ្លាចទេ ព្រោះថា ចិត្តរបស់ខ្ញុំ មានការប្រសើរមូល
 តែមួយ ក្រេកអរមិនដាច់ (ក្នុងព្រះចិត្ត) ។
 រាមណយ្យោ ថេរ ។

(៣១) ដែលដឹងតែងសម្រាប់ (ដោយការបាត់) ឡើយនឹងមិនបាត់
 ផ្ទុកបន្ទាត់ដោយប្រព័ន្ធក្នុងកាស ឯកត្តៈចិន្តាយ (មានការ-
 តែក្នុងការដឹង) របស់ខ្ញុំមិនភ្ជាប់ ចិត្តរបស់ខ្ញុំគឺមូលចិត្តដោយ
 វិមលោ ថេរ ។

ទិវាសិ

សិរីវិទ្យា វេរោតា វេរោតា ទិវាសិយោ សុមន្តលោ
 សាទុ^(១) មេណីយវិហារី ឆ សមិទ្ធិ ទុដ្ឋយសក្ខយោ^(២)
 ភមណោយ្យតោ^(៣) សោ វេរោតា វិមលោ ឆ វណក្ខយោតិ។^(៤)

វគ្គ ចក្ខុមោ ។

១ ទ. ម. សុមន្តលោ សុមន្តយោ ឆ ម. ឆា ទិស្សន្តិ ។ ២ ទ. ម. មិទ្ធិយស-ស
 សក្ខយោ ។ ៣ ទ. ម. វណក្ខយោ ឆ ។ ៤ ទ. វណក្ខយោតិ ។

ទិវាសិ

និយាយសិរី សិរីវិទ្យា ទ វិវាវិទ្យា វេរោតា ទ សុមន្តលោ ទ
 សាទុក្ខ ទ មេណីយវិហារីក្ខ ទ សមិទ្ធិក្ខ ទ ទុដ្ឋយក្ខ ទ
 សក្ខយក្ខ ទ ភមណោយ្យក្ខ ទ វិមលក្ខ ទ វណក្ខយោតិ ទ ។

ចប់ ចក្ខុមវគ្គ ។

លើកថាវាយ ឯកនិបាតស្ស ធម្មវគ្គ

[៥៦] វស្សតិ នេវេ យថា សុត្ថិតំ

ធម្មា មេ កុដេតា សុទា ធិវតា

ចិត្តំ សុសមាហិតញ មយ្ហំ

អដ ធន បត្ថយសិ បវស្ស នេវតិ ។

ឆេតិកា ថេរា ។

[៥៧] វស្សតិ នេវេ យថា សុត្ថិតំ

ធម្មា មេ កុដេតា សុទា ធិវតា

ចិត្តំ សុសមាហិតញ មយ្ហំ

អដ ធន បត្ថយសិ បវស្ស នេវតិ ។

សុតញ្ច ថេរា ។

[៥៨] វស្សតិ នេវេ យថា សុត្ថិតំ

ធម្មា មេ កុដេតា សុទា ធិវតា

ភស្សំ វិហារមិ អប្បមត្តោ

អដ ធន បត្ថយសិ បវស្ស នេវតិ ។

ស្វាយោ ថេរា ។

លើកថាវាយ ឯកនិបាត ធម្មវគ្គ

[៥៩] ភ្លឺង (ហន្តុវ) ដូចចម្រៀងដំរីពោះ វេសិបេត្តិវច្ឆុ

ខុមតិអន្តរាភិក្ខុ ខ្ញុំបាទបិទបាំងហើយ ឥតរូបល្អបុណ្យ

តែងតែមកនូវសេចក្តីសុខ ទាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏ម្តងទុកល្អហើយ

ឆាលភ្លឺង បើអ្នកចង់ (បញ្ជាក់ទឹក) អ្នកចូរបញ្ជាក់មកចុះ ។

ឆេតិកា ថេរា ។

[៥១០] ភ្លឺង (ហន្តុវ) ដូចចម្រៀងដំរីពោះ វេសិបេត្តិវច្ឆុ

ខុមតិអន្តរាភិក្ខុ ខ្ញុំបាទបិទបាំងហើយ ឥតរូបល្អបុណ្យ

តែងតែមកនូវសេចក្តីសុខ ទាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏ម្តងទុកល្អហើយ

ឆាលភ្លឺង បើអ្នកចង់ (បញ្ជាក់ទឹក) ចូរបញ្ជាក់មកចុះ ។

សុតញ្ច ថេរា ។

[៥១១] ភ្លឺង (ហន្តុវ) ដូចចម្រៀងដំរីពោះ វេសិបេត្តិវច្ឆុ

ខុមតិអន្តរាភិក្ខុ ខ្ញុំបាទបិទបាំងហើយ ឥតរូបល្អបុណ្យ

តែងតែមកនូវសេចក្តីសុខ ខ្ញុំជាអ្នកចម្រើនទៅក្នុងខ្លួនខ្លួន

ឆាលភ្លឺង បើអ្នកចង់ (បញ្ជាក់ទឹក) ចូរបញ្ជាក់មកចុះ ។

ភិរិយោ ថេរា ។

လှူဒါန်းစဉ်က နှုတ်ကပတ်တော် ဖော်ပြပါ

(៨៨) វស្សា ទេវតា យថា សុត្តិ
 ឆន្ទា មេ កុដិកា សុទ្ធា ធិរតា
 តស្សំ វិហារមំ អនុត្តយោ
 អដ ចេ ចតុយសំ បវស្ស ទេវតា ។

ਅੰਤਰਿਕ ਪੰਨਾ ੧

(៥៦) អាសន្និកុដិកំ^(១) តត្វា ឡាយ អញ្ចាវនំ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា តតំ ពុទ្ធស្សសាសននិព្វ
 ឆន្ទាវិជោ វេរោ ។
 (៥៧) តោ កុដិកាយំ ភិក្ខុ កុដិកាយំ
 វិភាតោ សុសមាហិតិកោ
 ឃីវាធាហិ អាវសា អោយាតេ កុដិកា តតាតិ។

ក្នុងវិហារ ដង្វាយ ៧

(၄၄) အယဇာဗျ ပုဂ္ဂလိယာ ကုမ္ပဏီ^(၁)
 အတ္တိ ဗန္ဓုယလေ သံ ကုမ္ပဏီ
 အလံ ကုမ္ပဏီ ဝိသေယ ဂုဏ္ဏာ ဝိသေယ ပုဂ္ဂလိယာ ကုမ္ပဏီ ၁

ក្នុងវិស័យ ៖ ធនា ។

ក ឧ. ម. អាសន្និ ភូមិពិ ។ ២ ឧ. ម. តុដិ ។

လူ့စွန့်ပေးမှု ဗဟိုဌာနချုပ်

(២៨) ភ្លៀង (មានផ្លែ) ចូចចម្រៀងដ៏តំរោះ រមែងបង្ហាញចុះ
រួមផ្សំគ្នាក្នុងខ្ញុំ ធ្លាប់បិទបាំងហើយ ខ្ញុំឥតបានឮសូរដំបើក
នៅក្នុងខ្លួននាងទេ ឆ្ងាយភ្លៀង បើឮសូរ (បង្ហាញទឹក) ចូរ
បង្ហាញមកចុះ ។

42

(៥៦) ខ្ញុំបានចូលទៅកាន់ព្រះភ្លើង ហើយធ្វើរូបថតនៃគ្រោះរាសន្ត្រី^(១)
(ហើយអង្គុយ) ខ្ញុំបានដល់ក្រៅថ្នាំ ពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
អគ្គនាយក៖ បាទ ។

(៨៧) (ខេត្តបាត់ដំបង) ខណ្ឌ (ស្រុកយ៉ាង) ភូមិ (ព្រះ
 រាជៈគបថ) ភិក្ខុគម្ភាសាសាស្ត្រៈ មានបុគ្គលៈកុល្យ
 រោច្យ(ស្រុកយ៉ាង) ភូមិ (ព្រះ បាទសាស្ត្រ ភូមិយ៉ាង
 នេះថា ខេត្តស្រុកយ៉ាង មិនឥតប្រយោជន៍ទេ ។

ក្នុងន័យប្រាកដថា ។

[៩៨] ខ្ញុំមានការសំខាន់ កាលបើ អ្នកប្រាប់ខ្ញុំប្តីឯទៀត
អ្នកចូលរោង ឱ្យសេចក្តីប្រាប់ចំពោះខ្ញុំមាត់ចង្អុល ឬ
ភិក្ខុ ខ្ញុំប្តីទៀត តែងនាំមកឱ្យខ្ញុំ ។

ကုသိုလ်ပရား၌ ၂

• ប្រធានគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សក្រសួងពាក់ព័ន្ធ តំណាងអំពីច្បាប់ផ្ទះក្តៅនៅ ខែសីហា
កំពុងរងការប្រយោជន៍ កែលម្អមិនបាន ។ ឆន្ទៈថា ។

[៨៨] រមណីយា បេ កុដិកា សន្ធានេយ្យា មនោរមា
នមេអន្តោ កុមារីយ៉ា យេសំ អន្តោ ភហី ពន្ធន បារិយាតិ។
រណីយកុដិកា មេហ ។

[៦០] សន្ធានេយ្យា បេ កុដិកា អន្តោ មេ កុដិកា កកា
អច្ឆមន្តោ ច កេតាប័ សម្បជានា ចតិស្សកោតិ។
កោសល្យវិហារី មេហ ។

[៦១] កេមេ ឥស្សីសុសង្កត្តា យនន្តោ បារិសី កុដិ
វិជ្ជាវិមុត្តិ ចន្ទស្សី មាធានុសយមុជ្ជហន្តិ ។
សិរីលី មេហ ។

ទី១៨

កោតិកោ ច សុតាហុ ច វល្លិយោ ឧត្តយោ ឥសិ
អត្ថបារិសីយោ មេហ ឧត្ត កុដិវិហារីយោ
រមណីយកុដិកោ មេហ (៦) កោសល្យវិហារីសិរីលីតិ ។

ក្រោយ ឆ្នាំ ។

[៨៨] ខុមរេសំ ខ្ញុំ វេលៈ គន្ធា ដោយ សង្ខារ ជា ខុមរេសំ កាយ ជា ចិត្ត កាយ ខ
ចិត្ត ខ្ញុំ វេលៈ គន្ធា សង្ខារ ដោយ កុមារី បំរើ ឡាយ ទេ ពួក ជន ណា មាន
សេចក្តី ត្រូវ ការ ចូរ ទៅ បំរើ ឡាយ វេលៈ គន្ធា ទៅ (បេសំ ពួក ជន ខាង) ចុះ ។
មេណីយកុដិកា មេហ ។

[៦០] ខ្ញុំ ខុមរេសំ សង្ខារ ខុមរេសំ ខ្ញុំ ចុះ ទៅ ចិត្ត កុដិកា ដោយ ខ្ញុំ មិន ប្រមា
មាន ក្បាល យាម ដ៏ តិច តិច មាន សតិ ខ្លាំង ខ្លាំង មាន ការ ដឹង ខ្លាំង ដាក់ លាក់ ។
កោសល្យវិហារី មេហ ។

[៦១] សង្កត្តា ធម៌ បំរើ ទៅ (មាន ខុមរេសំ ប្រែ ជា ដើម) សម្រេច ហើយ
ដល់ ខ្ញុំ ខ្ញុំ មាន សេចក្តី ត្រូវ ការ ដឹង ចូល ទៅ កាន់ ខ្លួន ដែល ជា ខ្លួន មាធានុសយ
បាន ដល់ ខ្ញុំ វិជ្ជា ឆ្លើយ វិជ្ជា លេច ដំណើរ មាធានុសយ ។
សិរីលី មេហ ។

ទី១៩

និយាយ អំពី កោតិកោ ១ សុតាហុ ១ វល្លិយោ ១
ឧត្តយោ ១ ឧត្ត ១ អត្ថបារិសីយោ ១ កុដិវិហារីយោ ២ លើក
មេណីយកុដិកោ ១ កោសល្យវិហារីយោ ១ សិរីលីយោ ១ ។

ចប់ ឆ្នាំ ។

ប្រែភាសា ឯកនិបាតស្ស លក្ខមវគ្គ

(៦២) បស្សតិ បស្សោ បស្សន្តិ អបស្សន្តោ បស្សតិ
អបស្សន្តោ អបស្សន្តិ បស្សន្តោ ឬ បស្សតិ ។
បញ្ច ថេរ ។

(៦៣) ឯកតា មយំ អរញ្ញេ វិហារម
អបវុទ្ធំ វេស្មី ធាតុកំ
តស្ម មេ តហុតា បិហាយន្តិ
នេយិកា វិយ សត្តតាមិទន្តិ ។
វិជ្ជបុត្តោ ថេរ ។

(៦៤) តុតា បតន្តិ បតតា តំឆា ច បុទាតតា
កាតកំភិ រាត្មិ^(៦) សុទេនទាតតំ សុទន្តិ ។
បញ្ច ថេរ ។

(៦៥) ធុម្ពុយាយ ឧប្បន្នោ ជាតោ បណ្ណាភេតុតា
កេតុហា កេតុតា យេវ មហាភេតុំ បទំសយិតំ ។
វិសោធន្តោ ថេរ ។

ប្រែភាសា ឯកនិបាត សក្កមវគ្គ

(៦៦) បណ្ឌិតអកុរិយេត្ត វេទិយេត្ត បណ្ឌិតអកុរិយេត្ត (ផន្ទតា) ផន
យេត្តកាល អកុរិយេត្តផន ឯកាលអកុរិយេត្ត វេទិមិទ
យេត្តកាល វេទិមិទយេត្ត (ផន្ទតា) ផន បណ្ឌិតអកុរិយេត្តផន ។
បញ្ច ថេរ ។

(៦៧) យេត្តម្នាក់ឯងទៅក្នុងព្រៃ ដូចតំណាងឈើ ដែលគេ
ចោលក្នុងព្រៃ ពួកកុលបុត្តជាច្រើនរូប វេទិស្រឡាញ់យេត្ត
ដូចពួកសត្វនរក ស្រឡាញ់ក្នុងដែលទៅកាន់យ៉ាងស្អិត ។
វិជ្ជបុត្តោ ថេរ ។

(៦៨) ពួកសត្វ (យោកចាកកុលសម្ព័ន្ធ) ធ្លាក់ចុះហើយ វេទិធ្លាក់ចុះ
ឯពួកសត្វដែលជាប់ចំពាក់(ក្នុងកាម) តែងមកវិញ សោត្វសកិច្ចដែល
កាត់អញ្ចៀរហើយ ជាអម្រកដែលគួរត្រេកអរ ព្រះនិព្វានជាសុខ
ដែលមូលមិត្តដោយសេចក្តីសុខ ។
បញ្ច ថេរ ។

(៦៩) វិសេកោក្ខត្តា កើតអំពីស្រី មានដើមឈើជាឈ្មោះ(អម្ពុបាលី)
កើតដោយស្តេចដូចជាទង់ពណ៌ស (ព្រះបាទតិរិយាណ) លះបង់ខ្សែទង់
គឺមាន កំបាំងបង់ខ្សែទង់គឺមាន ដោយប្រាជ្ញាដូចជាទង់ ។
វិសោធន្តោ ថេរ ។

[៦៦] ឧក្ខេបកាដវន្តស្ស សន្តសំគំ ធម្មាបិ វស្សហំ
កំ កាសតំ ឥហដ្ឋាជំ សុចំសំដ្ឋោ ឧទ្ធករាហានោដ្ឋាតំ។

ប្រែកថាថា ថេរ ។

[៦៧] អនុសាសិ មហាវិហោ សព្វទទ្ទាន ចារត្ថ
កស្សហំ ធម្មំ សុខ្វាន វិហាសិ សន្តិកោ រកោ^(១)
តំស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

ឆេយ្យោ ថេរ ។

[៦៨] តតិសេសា ឈាមិកា មជ្ឈំ កវា សទ្ធ សម្មហតា
វិក្កិលោ ជាតិសំសារោ ធន្តិធានំ បុទត្តារោតិ។

ឯកឧបសម្ពោ ថេរ ។

[៦៩] អធិទេតសោ អប្បមជ្ឈតោ
មុចិលោ មោធមថេសុ សិក្ខតោ
សោកា ធន កវន្តំ តាជំលោ
ឧបសន្តស្ស សទា សត្តមតោតិ។

ឯកុតនិយោ ថេរ ។

១ កខ្វិ ស្រដៀង ពាលា វិស្សតិ ។

[៦៦] ពុទ្ធវចនៈវេលច្ចុត្តលរៀនក្នុងសំណាក់នៃទេសបកដវន្តក្នុង ព្រះ
ថេរៈនោះ វេលាដែលវេលាពុទ្ធវចនៈនោះ ដល់គ្រហស្ថតាំងខ្យង
បាន អស់ដំបូងប្រើន រោគជាត្រូវបានសេចក្តីរោគយង់លើសលុប
អត្ថយនៅដ៏ស្ងប់ស្ងៀម ។

ប្រែកថាថា ថេរ ។

[៦៧] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាមហាវិហារេស ព្រះអង្គដល់ខ្ញុំក្រើយនៃធម៌តាំងតូច
ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅហើយ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកក្រេកអរ
នៅក្នុងសំណាក់(ព្រះអង្គ) ត្រូវបានខ្ញុំបានដល់ហើយ ពុទ្ធសាសនា
ខ្ញុំក៏បានឮហើយ ។

ឆេយ្យោ ថេរ ។

[៦៨] កិលេសតាំងខ្យងខ្ញុំផុតចំផ្លាញហើយ ភពតាំងអស់ ខ្ញុំបានដក
ចោលហើយ ជាតិសំសារក៏អស់ហើយ ភពច្រើនៀត មិនមានក្នុង
កាលដ៏ឡូត៍នេះទេ ។

ឯកឧបសម្ពោ ថេរ ។

[៦៩] សេចក្តីរោគ វេលាមិនមានដល់អ្នកប្រាជ្ញ មានចិត្តដ៏
ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាអ្នកមិនប្រមាទ សិក្សាក្នុងធម៌ជាត្រូវនៃការចេះដឹង
មានភាពសុខ ជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀម មានសតិគ្រប់កាល ។

ឯកុតនិយោ ថេរ ។

[៧១] សុត្វាធន ធម្មំ មហាកោ មហាសំ

សព្វញ្ញតញ្ញាណវរោ ទេសិកំ

មគ្គំ បបដ្ឋិ អមតស្ស ចត្តិយា

សោ យោគកេតុមស្ស ធម៌ស្ស កោវិនោតិ ។

ធម្មោ វេរោ ។

[៧១] សីលទេវ វេទ អគ្គំ បញ្ចកំ បទ ឧត្តមោ

មនុស្សសុ ច ទេវសុ សីលប្បញ្ញាណកោ ជយន្តិ ។

បុណ្ណោ វេរោ ។

ឧទ្ទានំ

វេជ្ជោ ច វដ្ឋិបុត្តោ ច បុត្តោ វិមលកោណ្ឌញ្ញោ

ឧត្តបកជវេជ្ជោ ច មេយិយោ ឯកធម្មិកោ

ឯកុទានិយជវេជ្ជោ ច បុណ្ណោត្ថោ មហាទូលោតិ ។

វេជ្ជោ សុត្តោ ។

[៧២] ខ្ញុំបានស្តាប់សព្វគមី បានសង្ខេបប្រសើរ របស់ព្រះមាន

ព្រះភាគជាបុគ្គលប្រសើរ ដែលព្រះពុទ្ធមានសព្វញ្ញតញ្ញាណ

ប្រសើរ សំដែងហើយ ប្រគល់ជូនព្រះអង្គមគ្គ ដើម្បីផល

ព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ព្រះមានព្រះភាគរំពោះ ព្រះអង្គជា

បុគ្គលល្បាស់វៃក្នុងគុណនៃព្រះនិព្វាន ដ៏គ្រូមហាភយោគៈ ។

ធម្មោ វេរោ ។

[៧២] សីលបរិវេណំ ជាតិកុលកុសិលាសនាទះ ចំណែកបុគ្គលមាន

ប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលប្រសើរ ជួយជំនះក្នុងមនុស្សនឹងទៅតាមវិនិច្ឆ័យ

វេរីនិមនៈព្រះសីលនឹងប្រាជ្ញា ។

បុណ្ណោ វេរោ ។

ឧទ្ទានំ

និយាយអំពីប្បុរស្តេច វដ្ឋិបុត្តកេតុ បុត្តកេតុ វិមលកោណ្ឌញ្ញ

កេតុ ទេវកុមារវេជ្ជកេតុ មេយិយកេតុ ឯកធម្មសិលោកេតុ

ឯកុទានកេតុ ធម្មកេតុ បុណ្ណកេតុ ជាអ្នកមានកំពូលវិញ្ញាណ ។

ចរំ សុត្តបរិច្ឆេទ ។

បើគាថាយ ឯកនិបាតស្ស អដ្ឋមវគ្គោ

(៧២) សុសុខុមមិច្ចុលាត្ថនស្សីតា

មតិកុសលេន ឯវត្ថុត្តិចា

សំសេវិតតុទ្ធសីលីនា

ឯត្វានំ ន ហិ ភេន ទុល្លភន្តិ ។

វិច្ឆយោ ថេរោ ។

(៧៣) យថា កាលីហេ សុសុ វន្តិកត្តោ

ទុដ្ឋិកុសោ^(១) ហោតិ បសាទជាតោ

ឯវិ អហំ ករិយាយាធិកាយ

អនុមញ្ញ មំ មទ្ធិដិកោម្ពនាធិតិ ។

អនុមោ ថេរោ ។

(៧៤) ធិស្ឋានុ ធិស្វា ទុក្ខុកញ្ច ព្យាធិតំ

មតញ្ច ធិស្វា កកមាយុស្ស័យំ

កតោ អហំ ធិក្ខមិត្តន បទ្ធវិជំ

បហាយ កាមានិ មនោរោធិតិ ។

មាណវោ ថេរោ ។

បើគាថា ឯកនិបាត អដ្ឋមវគ្គ

(៧៥) បុគ្គលអ្នកយល់ឃើញប្រយោជន៍ដ៏ល្អិតសុខុមាលក្រៃលែង

ជាគុកល្អាសវិវាដាយប្រាថ្នា មានកិរិយាប្រព្រឹត្តិទុនលំបាក

ជាអ្នកសេតល្អបើយល់ស្របព្រះពុទ្ធនោះ មិនមែនបាន

គ្រាន់តែនាំដោយក្រៃទេ ។

វិច្ឆយោ ថេរោ ។

(៧៦) ចំពាំងឫស្សីខ្លី មានទុនល្អិតលាស់ បែកដុះចេញ

ហើយ បុគ្គលទុច្ចរិតចេញចុះដោយក្រៃ យ៉ាងណាមិញ

គាត់កាលបើចាកនាំកិរិយាមកឱ្យ ក៏យ៉ាងនោះដែរ សូម

ញែកមេឈប់កាមគាត់ចុះ ព្រោះឥឡូវនេះ គាត់ឬសហើយ ។

អនុមោ ថេរោ ។

(៧៧) ខ្ញុំឃើញមនុស្សចាស់ជរា ឈឺចាប់ ច្រកបះដោយរុក្ខ

ចាំងឃើញមនុស្សថ្មីលំទ្ធិការគស់ទៅនៃកាយ ស្លាប់ហើយ

ចៅគ្មានខ្ញុំលះបង់កាមជាទីក្រេកអរនៃចិត្តហើយចេញឬស ។

មាណវោ ថេរោ ។

(៧៨) កាមច្ឆន្ទោ ច ត្យាចានោ ចីនម្ពុត្តក្កំ កំណុំនោ
ឧទ្ធកំ វិចិត្តោ ច សត្វៈសាវ ច វិជ្ជតីតិ ។

សុយនោ ថេរោ ។

(៧៩) សាធុ សុវិហិតោ ន ស្សំបំ

កុដ្ឋា ឯជ្ជតិ កុដ្ឋិ វិជ្ជតិ

កាលម្យិ កាលេដ្ឋំ បណ្ឌិតំ

តស្មា សាធុ សតិ សមាគមោតិ ។

សុសារោ ថេរោ ។

(៨០) ឧប្បតន្តេសុ ធិបតេ ធិបតន្តេសុ ឧប្បតេ
វសេ អវសមាទេសុ រមនាទេសុ នោ រមតិ ។

ចិយ្យោ ថេរោ ។

(៨១) វិនិច្ឆ័យ ចុរោ ចិត្តមចារិ ចារិកំ

យេនិច្ឆតំ យេន្តតាមិ យេនាសុទ្ធំ

អនន្តរំ ចិត្តវាស្សាមិ យោធិសោ

ហត្ថិ បកំប្បំ វិយ អន្តរុស្កាហោតិ ។

ហត្ថោហេតុន្តោ ថេរោ ។

(៨២) កាមច្ឆន្ទៈ ត្យាបាទៈ ជីនម្ពុត្តៈ វិចិត្តោ វេស
មិនមានដល់កំណុំ ដោយសត្វគ្រប់ ។

សុយនោ ថេរោ ។

(៨៣) ការយំញូន្ត្រព្រះអរិយៈទាំងឡាយ មានអត្តភាពរៀបចំល្អហើយ
ជាការប្រពៃ (ព្រោះ) សេចក្តីសង្ស័យវេសដាច់ បញ្ជាក់មិនចំរើន
ឡើង ព្រះអរិយៈទាំងនោះមិនធ្វើសូម្បីនូវផលជាវិជ្ជាជាបណ្ឌិតបាន
ព្រោះហេតុនោះ ការបែកខ្ញែកសប្បុរសទាំងឡាយជាការប្រពៃ ។

សុយនោ ថេរោ ។

(៨៤) កាលពួកសត្វកំពុងឡើង បណ្ឌិតតែងឧបលោម កាល
ពួកសត្វពាក់ចុះ (ដោយអំណាចកោសល្យៈ) បណ្ឌិតតែងប្រឹងឡើង
កាលពួកសត្វមិនបានអប់រំ (ព្រហ្មចរិយធម៌) បណ្ឌិតតែងអប់រំ
កាលពួកសត្វក្រេកអរ (ក្នុងកាមគុណ) បណ្ឌិតមិនក្រេកអរ ។

ចិយ្យោ ថេរោ ។

(៨៥) ចិត្តនេះ ក្នុងកាលមុន បានប្រាប់ទៅកាន់បារិក តាម
សេចក្តីប្រាថ្នា តាមចំណង់ តាមសេចក្តីស្រួល ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនឹង
ផ្សព្វផ្សាយចិត្តនោះដោយទុក្ខ ដូចជាហ្មឺនីអ្នកកាន់កាន់
សក្តិសក្តិនឹងដល់ចុះប្រែ ។

ហត្ថោហេតុន្តោ ថេរោ ។

(៧៩) អនេសាធិសីសារី សទ្ធាវិស្សំ អនិច្ចសំ
 តិស្ស មេ ទុក្ខជាតិស្ស ទុក្ខត្ថូន្តោ បរិទ្ធិតោតិ ។
 មេណុស្សិកេ វេហ ។

(៨០) សព្វោកោ ធម៌បិដោមេ សព្វោគោសោសម្មហតោ
 សព្វោ មេវិតោ មោហោ សីតិភូតោស្មិ ទិក្ខុតោតិ ។
 វិច្ឆោ វេហ ។

(៨១) យំ មយា មត្តតំ តម្មំ អម្បំ វា យនិ វា ឧហំ
 សព្វមេតិ បរិក្ខុណំ ទត្ថិទាមិ បុទត្តកោតិ ។
 វត្តោ វេហ ។

ទុក្ខាភិ

វច្ឆនាលោ ធម្មោ វេហ អាកុម្ភោ មាណវោ វសិ
 សុយាមោ សុសារោ វេហ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ
 អារម្មណ៍ មេណុស្សិកេ វត្តិតោ ទុក្ខស្សយោតិ ។

វត្តោ អង្គបទ ។

(៧៩) កាលន្ទំមិនវាទុក (ញាណ) តែងតែចូលរោគាមិសីសារ
 អស់ជាតិមិនដែលយោ អនុវិចារសេចក្តីទុក្ខរបស់ខ្ញុំ ដែលទទួលបាន
 ហើយនោះ ជាតិទុក្ខត្រាស់ចេញទៅហើយ ។

មេណុស្សិកេ វេហ ។

(៨០) ភវៈភិក្ខុន្ត ខ្ញុំលំបាកហើយ ទោសៈភិក្ខុន្ត ខ្ញុំក៏ដក
 ចោលហើយ មោហៈភិក្ខុន្តរបស់ខ្ញុំ ក៏ត្រាស់ចេញហើយ ខ្ញុំជា
 បុគ្គលត្រង់កំ លេងទុក្ខហើយ ។

វត្តោ វេហ ។

(៨១) អំពើណា ទោះបីគិត ឬច្រើន ដែលខ្ញុំធ្វើហើយ អំពើទាំងអស់
 ខ្ញុំ ក៏អស់រលីងហើយ អន្ស៊ាននេះ ក៏ចង្អៀត មិនមានឡើយ ។
 វត្តោ វេហ ។

ទុក្ខាភិ

និយាយអំពី វត្តចាលន្តោ កាកមន្តោ មាណវត្តោ វសិ
 សុយាមន្តោ សុសារន្តោ ធម្មញ្ញន្តោ ធម្មញ្ញន្តោ ធម្មញ្ញន្តោ
 បុគ្គលន្តោ មេណុស្សិន្តោ វត្តិតន្តោ ត្រាស់ចេញន្តោ ។

វត្តោ អង្គបទ ។

ប្រែគាថា ឯកនិបាត សូត្រ

(៨២) យំ មយោ ចកាភំ ចាបំ ចុក្ខេ អញ្ញាសុ ជាតិសុ
 វេទេវ តំ វេទិយំ វត្ថុ អញ្ញំ ឯ វិជ្ជតិភិ ។
 សមិទ្ធក្ខេ ថេរោ ។

(៨៣) យេន យេន សុកិក្ខាជំ សិវាជំ អកយាជំ ច
 ភេន ធុត្តក ធុត្ថស្ស មាសោកប្បហតោ ភវិតិ ។
 ពស្សនេ ថេរោ ។

(៨៤) សីហក្សមត្តោ វិហារ វត្ថុន្ទ្រមត្ថិកោ
 ការវេហំ កុសលំ ធម្មំ ជហសីយំ សមុស្សយន្តិ ។
 សំយោ ថេរោ ។

(៨៥) សត្វត្ថី សុប្បាទំ ធិវា សង្កណិកោ វតោ
 កុដាស្ស ឆាម ធុម្មេតោ ធុត្ថស្សន្តំ កវិស្សតិភិ ។
 ធិតោ ថេរោ ។

(៨៦) ចិត្តជំ មិត្តស្ស កោវិទោ បវេកាវសំ វិជានិយេ

ប្រែគាថា ឯកនិបាត សូត្រ

(៨៦) អំពើលាមកណា ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ក្នុងវាគឺជាទុក្ខយ
 ដទៃ ក្នុងភពមុន អំពើលាមកនោះ ខ្ញុំសប្បិទទួលតែក្នុងជាតិ
 នេះទេ វត្ថុដទៃមិនបានឡើយ ។
 សមិទ្ធក្ខេ ថេរោ ។

(៨៧) ទីមានភ័ក្ត្រហារវេស្សណិវេនី ទីជំរុញមក្សាន្ត មិនមានភ័យផង
 មានក្នុងទិសណាៗ ខ្មាលកូន ឬកូនចៅក្នុងទិសនោះចុះ សូម
 កុំឱ្យអ្នកមានសេចក្តីសោកបៀតបៀនបានឡើយ ។
 ពស្សនេ ថេរោ ។

(៨៨) ខ្មាលកំពុងឈ្មោះសីហា ចូរអ្នកកុំប្រមាទ កុំភ័យច្រអូស អស់
 យប់នឹងថ្ងៃ ចូរអ្នកចម្រើនកុសលចម្រុះ ចូរអ្នកលបេនីម្ល៉ៃព្រាងកាយ
 គឺអត្តភាពដោយឆាប់ចុះ ។
 សំយោ ថេរោ ។

(៨៩) បុគ្គលដែលគេហូតត្រឡប់ទៅអស់ ព្រេកអរក្នុងពុកឆណៈ ក្នុង
 វេលាថ្ងៃ ជាអ្នកអប្បបរិច្ចា កាលណាខឹងធ្វើខ្លាចបំផុតនៃខ្លាច ។
 ធិតោ ថេរោ ។

(៩០) បុគ្គលណាដែល ក្នុងនិមិត្តរបស់ខ្លួន ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរំលោភ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរាជា

[៩០] បញ្ចក្ខន្ធា បរិញ្ញាតា តិដ្ឋន្តិ ធិដ្ឋមូលកា

វិក្កុលោ ជាតិសំសារោ ធន្តិធានិ បុណ្ណកោតិ ។

សាមិទ្ធពោ វេរា ។

ឧបាស្សន្តំ

វេរោ សមិទ្ធិតុត្តោ ច កស្សបេតា សីហស្សយោ

ធិតោ សុបាតោ ធាតិគោ បរិដ្ឋោ អដ្ឋេតោ វសិ

ធនេសកោ ច យោ វេរោ សាមិទ្ធពោ មហាពូលោតិ។

វិញ្ញា វេរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរាជា

[៩១] ខន្ធ ខំកំណា ភំជីនិហើយ ខន្ធ មានបុសគល់ជាចំហើយ ជាតិ-

សំសារាអស់ហើយ ភាវ្មីទៀត (របស់ខ្ញុំ) មិនមានក្នុងកាលអំឡុងនេះ ។

សាមិទ្ធពោ វេរា ។

ឧបាស្សន្តំ

និយាយអំពី សមិទ្ធិតុត្តោ ១ កស្សបេតោ ១ សីហេតោ ១

ធិតេតោ ១ សុបាតេតោ ១ ធាតិគេតោ ១ បរិដ្ឋេតោ ១ អដ្ឋេតោ ១ វសិ

ចេវសកេតោ ១ សាមិទ្ធពេតោ មានកំឡាំងច្រើន ១ ។

ចប់ វិញ្ញា ។

ប្រែភាសាបាលី ឯកនិបាតសូ ទសមវគ្គ

(៤២) ន តថាមតំ សកាសំ សុទ្ធនំ យំ មយដ្ឋ បរិកុត្តំ
 អបរិមិត្តេស្សុតា កោតមេន កុដ្ឋេន ទេសិតោ ធម្មោតិ។
 បរិបុណ្ណកថា ថេរោ ។

(៤៣) យស្សសវា បរិកុត្តំណា អាហារេ ច អនិស្សិតោ
 សុត្តោតោ អនិមិត្តោ ច វិនាសក្ខោ យស្ស តោធមោ
 អាគាសេវ សកុត្តានំ បទន្តស្ស ទុរទ្វយន្តំ ។
 វិជយោ ថេរោ ។

(៤៤) ទុក្ខា កាមា វិរាគ ច សុចា កាមា វិរាគ
 យោ កាមេ កាមយតិ ទុក្ខំ សោ កាមយតិ វិរាគ
 យោ កាមេ ច កាមយតិ ទុក្ខំ សោ ច កាមយតិ វិរាគាតិ។
 ឯរោ ថេរោ ។

ប្រែភាសាបាលី ឯកនិបាត ទសមវគ្គ

(៤៥) សុតារោ ធនោ នាសេតំនិយេ ភក្ខាអញ្ញមិនសារសេដ្ឋោភោជន
 គិន្តានុសុខ ដែលភក្ខាអញ្ញបរិភោគហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ធម៌ដែល
 ព្រះពុទ្ធភោគម ព្រះអង្គឃើញដោយបញ្ញាព័រមិនបាន ទ្រង់
 សំដែងហើយ (ទើបដឹងមិនមានសច្ច្រឹម) ។
 បរិបុណ្ណកថា ។

(៤៦) ភិក្ខុណា មានភាសាអស់ហើយ មិនជ្រប់ក្នុងការងារ ភិក្ខុណា
 មានសុត្តារវិហារក្នុងអនិមិត្តវិហារក្នុង (អប្បណិបិកវិហារក្នុង) ជាតារម្មណ៍
 ស្នាមជើងរបស់ភិក្ខុនោះ ឬក៏ស្នាមរាមរាយឃើញបានដោយក្រ ដូច
 ស្នាមជើងនៃសត្វស្លាបក្នុងអាកាស ។
 វិជយកថា ។

(៤៧) ខ្នាលងរកៈ កាមចំនឡាយ ជាទុក្ខ ខ្នាលងរកៈ កាមចំន
 ឡាយ មិនមែនជាសុខៈខ ខ្នាលងរកៈ ឬក៏សុខណា ប្រាថ្នារកកម
 ឬក៏សុខនោះ ឈ្មោះថាប្រាថ្នាទុក្ខ ខ្នាលងរកៈ ឬក៏សុខណាមិន
 ប្រាថ្នារកកម ឬក៏សុខនោះ ឈ្មោះថាមិនប្រាថ្នាទុក្ខខ ។
 ឯរោ ថេរោ ។

(៤៥) នោ ហិ កស្សកតវតោ សក្យបុត្តស្ស សិរីវតោ

កេនាយំ អត្ថបត្តនំ អត្ថនុត្តោ សុខសិកាភិ។

មេត្តនិ វេន ។

(៤៦) អប្បោហំ ហត្ថនេត្តោស្មំ កត្តាប្បាទំ បត្តោ^(១)

សយនាបោចំ កម៌ស្សំ ន សហាយេន ចារេនាភិ។

ចតុប្បាយ វេន ។

(៤៧) ឯកំ បុច្ឆំ ចជិត្វានំ អសីតិ^(២) វស្សកោដិយោ

សក្កេសុ បរិចារេត្វា សេសកេនម្ហំ ជិត្វាកោភិ។

វណ្ណសុមនោ វេន ។

(៤៨) ហិត្វា សកបលំ កំសិ សោត្ថណំ សករាជិកំ

អត្ថហំ មត្តិកាបត្តិ ឥទ្ធិ ធុត្ថយាភិសេ ចន្ទិ^(៣)។

តិស្ស វេន ។

១. បុច្ឆោ ។ ២. អសីតិ . . . ។

(៤៩) សូមមស្ការ ប្រាហនប្រាកាសអត្ថនោ ប្រាអត្ថជាសក្យបុត្ត

មាសិរី ប្រាបេមិប្រសើរោ ប្រាពុទ្ធស័វន្តវន្តមិប្រសើរោ

ទ្រង់សំដែងទុកល្អហើយ ។

មេត្តនិ វេន ។

(៥០) ខ្ញុំជាមនុស្សទ្រង់ មានក្បែរដែលទោសកំចាត់បង្ខំហើយ ទៅ

កាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាល ពេរបីកាលដែក ក៏ខ្ញុំមិនទៅជាមួយ

នឹងសំឡាញ់ ជាបាបមិត្តទេ ។

ចតុប្បាយ វេន ។

(៥១) ខ្ញុំបានបូជាមួយ ប្រាក់ប្រាំបីរយ ក្នុងវេនស្លឹកអស់៨០០ កោដិ

ធំ (រាប់ដោយត្រីមុខស្ស) ខ្ញុំរលត់ទុកដោយផលនៃកម្មនេះសេសសល់។

វណ្ណសុមនោ វេន ។

(៥២) ខ្ញុំរករាន់សំនុំដែលមានក្បាច់ ១០០ ស្របាច់ នឹងកាដេ

មាសមានច្បាប់ ១០០ ដាន់ ហើយត្រូវបំបែកកាន់យកបាត្រវិញ

ការចូលកាន់ស្រាប់សំនុំនេះ ឈ្មោះថាជាការអភិសេកទីពីរ ។

តិស្ស វេន ។

(៧៧) រូបំ និស្វាសតិ ធុដ្ឋា មិយធិមិគ្គំ មនសិកាភោតា
 សារត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច អដ្ឋោស តិដ្ឋតិ
 តស្ស វឡ្យន្តិ អាសវា កវម្មលាបតាមិយោតិ ។
 អរោហ វេទា ។

(១០០) សុទ្ធំ សុត្វា សតិ ធុដ្ឋា មិយធិមិគ្គំ មនសិកាភោតា
 សារត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច អដ្ឋោស តិដ្ឋតិ
 តស្ស វឡ្យន្តិ អាសវា សំសារំ ឧបតាមិយោតិ
 ឡាយ វេទា ។

(១០១) សម្មច្យុតាធសម្មច្យុតោ សតិច្យុដ្ឋាធិតាចរោ
 វិមុត្តិកុសុមសញ្ញា បរិនិព្វាយិស្សត្យាសារាតិ ។
 វេសរោ វេទា ។

ទុក្ខំ

បរិបុណ្ណកោ ចរិដយោ ឯវាតោ មេត្តជី មុច្ចិ
 ចក្កបាលោ ទស្ថាសុមាតោ តិស្សោ អកយោ ច
 ឧត្តិយោ មហាបញ្ញា វេទោ ឧវសាកាចិ ចាតិ ។
 វេទា សមោ ។

(៧៧) បុគ្គលកាលយេញ្ចុបាយោធេត្តិកុក្កនិច្ចន្តវិមិគ្គាជិស្រទ្បញ្ចំ
 សតិ វេទន្តិន្តាតំ បុគ្គលនោះមានចិត្តត្រេកអរ ទទួលយក
 លេបយកខ្លះការម្នាក់នោះ កាលៈព័ន្ធឡាយ ដែលជាគ្រឿងនាំ
 ចូលទៅកាន់បុស្សស្រវននា វេទន្តិចរិទេសបុគ្គលនោះ ។
 អរោហ វេទា ។

(១០០) បុគ្គលកាលស្តាប់សំឡេង ហើយធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវវិមិគ្គាជិ
 ស្រទ្បញ្ចំ សតិ វេទន្តិន្តាតំ បុគ្គលនោះមានចិត្តត្រេកអរ
 ទទួលយក លេបយកខ្លះការម្នាក់នោះ កាលៈព័ន្ធឡាយ ដែល
 ជាគ្រឿងនាំចូលទៅកាន់សន្តិភាព វេទន្តិចរិទេសបុគ្គលនោះ ។
 ឡាយ វេទា ។

(១០១) បុគ្គលប្រកបដោយសម្មច្យុតាន មានសតិប្បដ្ឋានជាអារម្មណ៍
 ដ៏ដៅជាសង្ខារវិមុត្តិ ជាអកម្មនានាកាលៈ ទីនិរិទេវាន ។
 វេសរោ វេទា ។

ទុក្ខំ

និយាយអំពី បរិបុណ្ណកោ ១ វេសរោ ១ ឯវាតោ ១ មេត្តជី ១
 ចក្កបាលោ ១ ទស្ថាសុមាតោ ១ តិស្សោ ១
 អកយោ ១ ឧត្តិយោ ១ មហាបញ្ញា ១ វេទោ ១ ឧវសាកាចិ ១ ចាតិ ។
 ចំ វេសរោ ។

ប្រែភាសាបាលី ឯកនិបាតសូត្រ ឯកាវសមវគ្គ

- [១០២] ហិក្ខា គំហិក្ខំ អហិក្ខា សិក្ខោ
 មុខេន្ទ្រី ឱក្ខិកោ កុសិកោ
 មហាវាហោវ ឯកមបុដ្ឋា
 បុទប្បុរិ កត្តមុបេតិ មន្ទោតិ ។
 ពេលទ្ធិកន៍^(១) ថេរ ។
- [១០៣] មាណេ វត្ថុកាសេ^(២)
 សង្ការេសុ សង្កិល្លស្សមាបាសេ
 លាភាលាភេន មមិកា សមាជី ធានិក្ខន្ធម្ពិក្ខិ ។
 សេតុដ្ឋា ថេរ ។
- [១០៤] បាហិ ឯកេន អត្ថិកោ
 សុទិកោ ធម្មរាសេន តប្បិកោ
 មិច្ឆាន វេសក្កមុត្តមំ ធន តាហាមិ រាសេនសន្តរិទ្ធិ^(៣) ។
 កន្ទុក ថេរ ។
- [១០៥] លហុកោ វត មេ កាយោ
 ដុដ្ឋា ធន បិតិសុខេន វិបុលេន
 តុលមិវ ឯវតិ មាលុភេន ចិលវតិវ មេ កាយោតិ ។
 វិគេរ ថេរ ។

១ ម. ពេលទ្ធិកា ។ ២ ម. វត្ថុកា មនសេ ។ ៣ ឧ.ច. វិសេន ។

ប្រែភាសាបាលី ឯកនិបាត ឯកាវសមវគ្គ

- [១០២] បុសេបុគ្គលវរ្ម័ន្តោ លាបេនិសភាព ជាត្រហស្ថ
 (ចូលកាន់ផ្ទះ) ជាអ្នកមិនបានអប់រំខ្លួន ជាអ្នកមានមាត់ដូចជា
 ឆ្កែស ខ្ញុំលប្រមូស បានតែតាមចិត្តប៉ុណ្ណោះ ដូចជ្រូកស្រុកធំ
 ដែលរត់ប៉ះដោយចំណី តែងចូលទៅកាន់គិរីយាវ ។
 ពេលទ្ធិកន៍ថេរ ។
- [១០៣] ជនតំនិទ្យាយដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ សេវហន្តិកនិសម្ភារ
 ត្រូវលាភៈ អលាភៈ ញាត្តិហិយ វេមនិមិនបានខ្វះសមាជិ ។
 សេតុដ្ឋា ថេរ ។
- [១០៤] ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយលាភៈ⁺ ខ្ញុំបានសេចក្តីសុខ ផ្អែកដោយធម្ម
 សេ ក្របដីកសន៍ច្រើនវិញ មិនធ្វើឲ្យការជាប់ដោយរសាទេ ។
 កន្ទុក ថេរ ។
- [១០៥] ឧបាសិ កាយរបស់ខ្ញុំស្រាល កាលខ្ញុំត្រូវបើកខ្លឹមស្មុះដ៏ទូលាយ
 កាលត្រូវហើយ កាយរបស់ខ្ញុំ វេមនិកណ្តែតឡើងបាន
 ដូចម្តេចដែលធ្វើដោយទ្រូល ។

វិគេរ ថេរ ។

- (១០៦) ឧត្តរណ្ឌិកោមិ ឯវសេ រមមាណាមិ បក្កមេ
 ១ ត្រូវវិនិច្ឆ័យហិតំ វសេ វាសំ វិចិត្តណោតិ ។
 មន្តវិចិត្ត វេទ ។
- (១០៧) សតលិង្គស្ស អនុស្ស សតលក្ខណាជារិយា
 ឯកត្ថនស្ស ធុរ្មេតោ សតលស្ស ១ បណ្ឌិតោតិ ។
 សុយោនុត្ត វេទ ។
- (១០៨) បព្វជី តុលយិទ្ធាន អតារស្មា អនតារិយំ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឧត្តរណ្ឌិកោមិ វេទ ។
- (១០៩) សវិសំវស្សសតិកោ បព្វជី អនតារិយំ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឧត្តរណ្ឌិកោមិ វេទ ។
- (១១០) ឧទ្ធាយិ បរមហិតាធុកម្យតោ
 វេយាតតោ អនុវិចិត្តណោតិ សាសនំ
 តថា ហយិ វិហារិ ហិតាតិទ្រិយោ
 មិគី វេយា តុណាជាតិកា វេទតិ ។
 សង្ឃាទិកោ វេទ ។

- (១០៦) បុគ្គលអនុស្សាវរិ ចោប័អដ្ឋក វេយ័មិនៈនាត្រុត្តកាវស
 វេលមិនសប្បាយ) សូម្បីកាលត្រកអក្កិចៀសចេញ មិនគប្បីនៅ
 គ្រប់គ្រងលំនៅ ដែលប្រកបដោយអំពើមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។
 មន្តវិចិត្ត វេទ ។
- (១០៧) អនុតោនាមិកិប្បាច្ឆិម ប្រទ្រង់លក្ខណៈជ័យច្រើន ជនអក្រាជ្ញ
 យើងអន្តរៈនៃអន្តរៈកម្ម ចំណែកចល័តជាអន្តរៈយើងអន្តរៈជ័យច្រើន ។
 សុយោនុត្ត វេទ ។
- (១០៨) ខ្ញុំរំពឹងយើងហើយ ទើបចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្ទះ
 ត្រូវវិជ្ជាខ្ញុំបានហើយ កុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។
 ឧត្តរណ្ឌិកោមិ វេទ ។
- (១០៩) ខ្ញុំមានកាយប្រកបដោយជ័យច្រើន ទើបចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់
 ផ្ទះ ត្រូវវិជ្ជាខ្ញុំបានហើយ កុទ្ធសាសនា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។
 ឧត្តរណ្ឌិកោមិ វេទ ។
- (១១០) កិក្ខុនេប្រកាស ក្នុងវិស្វាតំហើយ ត្រូវគ្រងមិន
 អើពើនិនិសាសនា របស់ព្រះមានព្រះកាតព្វកិច្ច ព្រះអង្គជាអ្នក
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដ៏ត្រៃវិស្វាតំ កិក្ខុនេជា
 អ្នកមានវត្ថុយកំរិតនៅជាប្រក្រតី នៅក្នុងវិស្វាតំដូច្នេះ
 ដូចជាជ្រកប្រកបដោយជំនាញក្នុងវិស្វាតំដែលនៅក្នុងវិស្វាតំ ។
 សង្ឃាទិកោ វេទ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេទិកា

(១១១) នតា នគត្តេស្មំ សុសិរិក្ខុណ្ឌំ

ឧទត្តមេយេន នវេន សិក្ខា

វិវេកតាមស្ស អត្ថាសញ្ញោ

ជនេតិ កិយ្យោ ឧសកស្ស កល្យានន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេទិកា

ឧទ្ទាន

ពេលដ្ឋកានិ សេតុត្ថោ ពន្ធកេ^(១) ទិកតោ ឥសិ

មសិកវម្ពោ សុហមត្តោ ធម្មសិវេន ធម្មសជ្ជមតិ^(២)

សង្ឃវត្តិកត្ថោ ច ឧសកោ ច មហាមុនីតិ ។

ព្រះ ឯកាសមោ ។

១ ឧ. ពន្ធកោ ។ ២ ឧ. ធម្មសិវេន ធម្មសិវិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេទិកា

(១១២) ឈីទាំងឡាយ លូកលាស់ឡើងដ៏កំពូលក្នុង ព្រះវិហារ

ភ្លឺនិហឺតចុះដូចស្រោចស្រពហើយ វេទន៍ញ៉ាំងចិត្តក្នុងដល់

ការពារឧប្បត្តិកឡើងដោយត្រលែង ដល់កិត្យុណ្ណៈឧសកៈ

អ្នកប្រាថ្នាវិវេកធម៌ អ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងព្រៃ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេទិកា

ឧទ្ទាន

និយាយអំពី ពេលដ្ឋកានិកត្ថោ ១ សេតុត្ថោ ១ ពន្ធកត្ថោ ១ ទិកត-

ត្ថោ ជាដើម ១ មសិកវម្ពោ ១ សុហមត្តោ ១ ធម្មសិវេន ១

ធម្មសជ្ជមតិកត្ថោ ១ សង្ឃវត្តិកត្ថោ ១ ឧសកត្ថោ ជាមហាមុនី ១ ។

ចប់ ឯកាសមោ ។

បើគាថាយ ឯកនិបាត ទ្វាទសមវគ្គ

(១១២) ធុប្បត្ថន្តំ វេ ធុរុត្តិកសា កេហា
ធាត្វា កម្ពីរោ ធុរុត្តិកមា កោតា
កំប្រា វត្ថុ ធា ឥត្ថវត្ថុបេត
យុត្តំ ជន្លត្ថំ សតតមនិព្វតន្តំ ។

ជេត្តោ ថេរោ ។

[១១៣] តេវិជ្ជាហំ មហាឈាយី ចោតាសមដកោវិជោ
សនាត្វា មេ អធុប្បត្តោ កកីតុទ្ធស្សសាសនន្តំ។

វិជ្ជោតោ ថេរោ ។

[១១៤] អប្បោធិកា បុដ្ឋសិលា កោនត្ថលមិកាយុតា
អម្ពុសេវិលសញ្ញា តេសេលាមេយន្តិមន្តិ។

វិជ្ជោតោ ថេរោ ។

[១១៥] កាយធុដ្ឋល្អតុបោ ហិយមាធម្មំ ជីវិតេ
សវីសុទតិទ្ធស្ស កុតោសមណសាតុតាតិ។

អធិប្បត្តោ ថេរោ ។

បើគាថាយ ឯកនិបាត ទ្វាទសមវគ្គ

(១១៦) ការុសដកាក្រពិក គ្រឹះស្ថានបុគ្គលគ្រប់គ្រង
បានដោយក្រ ព្រះធម៌ជាសភាពត្រាលាត្រា កោតៈ
ទាំងឡាយ កេបានដោយក្រ ការប្រព្រឹត្តិ(ចិត្តវិជ្ជា)
បេសៈយើង ដោយច្បុយតាមមានតាមបាន កំដាកាក្រ
យើងអ្នកតែងតែអនិច្ចតាមដង្សៀយវាវិញ ។

ជេត្តោ ថេរោ ។

[១១៧] ខ្ញុំមានវិជ្ជា មានការដកកិលេសច្រើន ជាអ្នកល្អស្រវៃ
គន្លឹះចោតាសម្រេចៈ (កាស្សបៈប្រាប្បចិត្ត) ប្រយោជន៍របស់ខ្ញុំ
ខ្ញុំបានដល់ហើយ កុសលសា ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។

វិជ្ជោតោ ថេរោ ។

[១១៨] ក្នុងទាំងនោះមានទឹកថ្លា មានថ្មជ្រកស្រស់ ដែលប្រកបដោយ
ម៉ែនមានក្នុងយុទ្ធជា (ស្វាភ័យ) ដ៏ដេរដោយសារយក្នុងទឹក
តែងឡើងខ្ញុំឱ្យគ្រកតា (សុទ្ធចិត្តនៅទុក) ។

វិជ្ជោតោ ថេរោ ។

[១១៩] កាលបើជីវិត សូន្យរយរៅ សេចក្តីល្អរបស់សមណៈ ទីតាំង
មានមកក្នុងទីណា ដល់បុគ្គលអ្នកជំនុំនឹងកាយដ៏អាក្រក់ ជាប់ដោយ
សេចក្តីស្អប់ ក្នុងសីលៈ ។

អធិប្បត្តោ ថេរោ ។

(១១៦) ឯសាវតិយ្យសេ ចត្វកេន ឥហុតុដសល្លិកេន^(១)
 នេសានកេន គិរិចា យសស្សីនា បរិជ្ជនេនាគិ។
 ឧបាសមេ វេរោ ។

(១១៧) ធន ជស្កយតនេ ធាត្វា កុត្តត្វារោ សុស្សីកោ
 អយម្មសំ វាចេត្វា^(២) បត្តោមេ ភាសាវក្កុយោគិ។
 ឆារបរិយោ^(៣) វេរោ ។

(១១៨) សុវិលីភ្នោ សុវសនោ សព្វាការណាភូសិតោ
 តិស្សេន វិជ្ជា អជ្ឈកមី កាតំ ពុទ្ធស្រាសនន្តិ។
 យសោ វេរោ ។

(១១៩) អភិសត្តាវ និមត្តតិ វាយោ
 រូមិ អញ្ញមិវ គដេវ សន្តិ
 គស្សេវ សតោ អវប្បវសតោ
 អញ្ញស្សេវ សភមិ អត្តានន្តិ ។
 កត្តិលោ^(៤) វេរោ ។

(១២០) វុត្តាម្មលកហនំ ចសក្កិយេ^(៥)
 និព្វានំ ហានយស្មី ឱបិយេ^(៦)

១ ឧ. ម. ឥហុតុដសល្លិកេន ។ ២ ឧ. ម. វិជ្ជាន ។ ៣ ប. ឆារបរិយោ ។
 ៤ ម. កត្តិលោ ។ ៥ ឧ. ម. បស្កិយ ។ ៦ ឧ. ឧបិយ ។

(១១៦) អ្នកខ្ចីនឹងស្របស្រួចពាក្យនោះសោះ (វិទានៃអ្នកនោះ)
 ជាក្នុងមានយស បីប៉ុន្មានដោយដើមវង្សនឹង នឹងដើមពានស្លា
 ជាច្រើន ។

ឧបាសមេ វេរោ ។

(១១៧) បុគ្គលគ្រប់គ្រងទ្វារ សង្រួមដោយល្អ ភ្នាក់ចាលនូវឫសគល់
 នៃសចក្ត៌ទុក្ខ ព្រោះលេបនឹងស្រាយនេះចាំនឹងប្រការ ការសរសេរ
 នៃភាសា៖ ខ្ញុំបានដល់ហើយ ។

ឆារបរិយោ វេរោ ។

(១១៨) ខ្ញុំមានខ្លួនបោះច្រើនស្បែកពាក់ស្បែកស្អាតដោយស្រៀវប្រដាប់
 គ្រប់យ៉ាង បាននូវវិជ្ជា ព្យាបាល ពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 យសោ វេរោ ។

(១១៩) វ័យ(របស់សត្វ) វែងឆ្ងាយចុះ ហាក់ដូចជាគ្រវីវេរោ
 បណ្តាញ រូប(របស់យើង) កាលមាននៅ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ តែហាក់ដូចជាបុគ្គលដទៃ ខ្លួនខ្ញុំនោះ កាលមានគិត
 តែហាក់ដូចជាមិនមាន ខ្ញុំរកឃើញខ្លួន(របស់ខ្ញុំ) ហាក់
 ដូចជារកឃើញខ្លួន របស់អ្នកដទៃដែរ ។

កត្តិលោ វេរោ ។

(១២០) អ្នកចូលទៅកាន់សំណើ នឹងព្រញាកស្រោក
 ហើយព្រាសបយក ព្រះនិព្វាន(អកដាក់) ក្នុងហ្វូងយំបាន

១៧៣

បើកតាម ឯកសារទី១ ទូទៅត្រូវ

ឈ្មោះ កោតម ហា ច បណ្ឌិត

កំណើត ៨ ធ្នូ ១៩៣៣ កំណើតស្នាក់នៅ ។

រដ្ឋប្បវេណី ។

(១២១) បញ្ជាក់បញ្ជីបញ្ជី តំណាង ចំណូលសភា

ក្នុងក្រុមប្រឹក្សា អនុប្បវេណី បញ្ជី មេ អាស៊ីប្រតិភូ ។

សំណើ ។

ឧទ្ទាន

ដើម្បី ១ វិទ្យាស្ថាន ១ វិទ្យា ១ បាតស្ថាន^(១)

អចិន្ត្រៃយ៍ មហាបាយ បាតស្ថាន^(២) យសោបិ ១

កម្ពុជា^(៣) វិទ្យាស្ថាន ១ សំណើ មហាបាយសាគរ ។

ទូទៅត្រូវ ។

តម្រូវឱ្យ រំពឹង

វិស្វកម្មសាគរ មេ កោតតា អាយុសា

ឯកភាព ចំណាត់ថ្នាក់ សុខស្ថាន មហាសាគរ ។

ឯកសារ ទី១ ។

១. ១ វិទ្យាស្ថាន ។ ២. ១ វិទ្យាស្ថាន ។ ៣. ១ វិទ្យាស្ថាន ។ ៤. ១ វិទ្យាស្ថាន ។

១៧៤

បើកតាម ឯកសារទី១ ទូទៅត្រូវ

នៃក្រុមប្រឹក្សា ក្នុងក្រុមប្រឹក្សាប្រតិភូ

សេចក្តីរាយការណ៍ ទី៨ ធ្នូ ១៩៣៣ ។

រដ្ឋប្បវេណី ។

(១២២) បញ្ជាក់បញ្ជីបញ្ជី តំណាង ចំណូលសភា

ក្នុងក្រុមប្រឹក្សា អនុប្បវេណី បញ្ជី មេ អាស៊ីប្រតិភូ ។

សំណើ ។

ឧទ្ទាន

ដើម្បី ១ វិទ្យាស្ថាន ១ វិទ្យាស្ថាន ១ វិទ្យាស្ថាន អនុប្បវេណី

អចិន្ត្រៃយ៍ មហាបាយ បាតស្ថាន^(២) យសោបិ ១

កម្ពុជា^(៣) វិទ្យាស្ថាន ១ សំណើ មហាបាយសាគរ ។

ទូទៅត្រូវ ។

ឧទ្ទាន ក្នុងឯកសារនោះ គឺ

ប្រយោជន៍ ១២១ ឯកសារ ទូទៅត្រូវ ។

ក្នុងក្រុមប្រឹក្សា ក្នុងក្រុមប្រឹក្សាប្រតិភូ

សេចក្តីរាយការណ៍ ទី៨ ធ្នូ ១៩៣៣ ។

រដ្ឋប្បវេណី ។

បើកថាវាយ ទុកនិព្វាតស្ស បដិមវិគ្គា

(១២៣) ឈ្មោះ អនុយោជ ជីវិត

ឥត់ សុទ្ធ អាយស្មា ប៉ិល្លា លក្ខន្តា ជា ដេក តា យោ
អកាស តាតិ ។

បើរតាប៉ា ទុក្ខនិបាត បឋមវគ្គ

ព្រឹត្តិបត្រ ព័ត៌មាន ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព្រឹត្តិការណ៍ ប៉ុណ្ណាសកម្មភាពស្រស់ស្អាត មានសំឡេងស្រាប់ចិត្ត
ដោយប្រការដូច្នេះ ។

(១២៤) មន្ត្រីជាមកប្រាប់យំ ក្នុងកាយ មន្ត្រីយំ^(១)
 ប្រារព្ធ អនុបរិយេតិ យជ្ឈយន្តោ មហិ មហិ ។
 តិដ្ឋ មន្ត្រី មា ធាវី ឧហិ តេ តិ យថា បុរ
 ធិក្កហិកោសិ បញ្ញាយ ទេវ^(២) ទិវំ កម៌ស្សសិ តិ ។
 វិញ្ញាយោ វេរេ ។

(១២៥) តិណ្ហិមេតាលបត្តាធិ កត្តាតិរេ កុដិ កតា
 ធរសិក្កោវ មេ បត្តា បដ្ឋក្សលក្ខ ធិវិ ។
 ទិដ្ឋ អន្តរស្សធិ ឯកាវា មេ កាសិកា
 តតិយេ អន្តរស្សធិ តមោក្ខន្ធា បដាលិកោតិ ។
 ឆន្ទវិញ្ញាយោ វេរេ^(៣) ។

(១២៦) អបិចេហោតិ តេវេដ្ឋា មន្ត្រីហាយិ អនាសរេ
 អប្បញ្ញោតោតិ ធិ កាលា អវិជានន្តិ អជានកា^(៤) ។
 យោ ធរោ អន្តរាស្ស លាភី ហោតិ ធិ បុគ្គលា
 ចាមធម្មាបិចេហោតិ សោធនសិហោតិ សក្កតោតិ ។
 អនិចោ វេរេ ។

(១២៧) យថាហំធម្មសេន្តសិ កាសមានស្ស សក្កុយោ
 ធិ កត្តមភិជាធិមិ សព្វញ្ញ អបរាជិត

១. ឧ. ប. វិញ្ញាយោ ២. ឧ. វេរេ ៣. ឧ. វិញ្ញាយោ ៤. ឧ. ប. អជានកា

(១២៨) ស្វា ធិវិក្កុ តេវិច្ឆលោក្ខន្ធម ធិអន្តរាភា ធាន្តរេវ កាលញ្ញាប
 ញ្ញាស្តុច្ឆេវិក្កុ តេវិច្ឆាបិកោមុខា ។ វេស្វា អន្តរាបិ អន្តរ
 ស្តុច្ឆេវិក្កុ ឧបបេស្តកោតាមេនមាន ធិចក្កិកាលមុខាវិកេ អន
 ត្រវិច្ឆស្តុក្កិសន្តិកោយបញ្ញា អន្តរិក្កិកោតិវិច្ឆាមេន ឧ. ឧ. ។
 វិញ្ញាយោ វេរេ ។

(១២៩) ឧបវេលវិច្ឆិក្កុច្ឆេវិក្កុ វេស្វាស្តុកោតាធាន ក៏មាន
 បុគ្គលេស្តុ ធិចក្កិកាលមុខាវិកេ វេស្វាស្តុកោតា ក៏មាន
 សំគល់បដ្ឋក្សលក្ខ ។ ក្នុងកេតិកាវិច្ឆិកោយាធាន ក៏មាន
 ក្នុងកេតិកាវិច្ឆិកោ ធិវិច្ឆិកោ (អវិច្ឆិកោ) ឧបវេលវិច្ឆិកោ ។
 ឆន្ទវិញ្ញាយោ វេរេ ។

(១៣០) បើក្នុងកាលមានវិច្ឆិកោ លេបនិមិត្ត មិនមានកាលៈ
 ក្នុងកាលអន្តរមេនវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតាធាន ក៏មាន
 មិនមានកាលៈ ធិវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា ក៏មាន
 លុបវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា ធិវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា ក៏មាន
 បុគ្គលេស្តុ ធិចក្កិកាលមុខាវិកេ វេស្វាស្តុកោតា ក៏មាន
 ឆន្ទវិញ្ញាយោ វេរេ ។

(១៣១) កាលណា ឧបវេលវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា
 កាលវេស្វាស្តុកោតា (កាលវេស្វាស្តុកោតា) ឧបវេលវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា
 ធិវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា ធិវិច្ឆិកោ វេស្វាស្តុកោតា ក៏មាន

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខោត្តរ

សត្វកាយោ មហារិកេ សារជីវំ វុត្តមេ
មក្កេ បដិពធាយំ វា កក្កា មយ្ហំ ធិវដ្ឋតិកំ ។
មេឡដិគោ វេរោ ។

[១២៨] យថា អភារំ ធុត្ថំ វុដ្ឋិ សមតិវដ្ឋតិ
ឯវំ អភារិកំ ចិត្តំ កកោ សមតិវដ្ឋតិ ។
យថា អភារំ សុច្ឆិ វុដ្ឋិ ឧ សមតិវដ្ឋតិ
ឯវំ សុភារិកំ ចិត្តំ កកោ ឧ សមតិវដ្ឋតិកំ ។
កកោ វេរោ ។

[១២៩] ទិណា ហិ មយ្ហំ ជាតិ វុសិតំ ជិណសាសនំ
បរិវេណ ជាលសង្ខារោ កវិនិត្តំ សម្មហតា ។
យស្សន្តាយ បព្វដិគោ អភារស្មា អនករិយំ
សោមេ អភោ អនុម្បត្តោ សត្វសំយោជនក្ខយោតិ ។
សុកតោ វេរោ ។

[១៣០] សុទំ សុច្ឆិ មុធយោ យេ ឥត្ថិសុ ឧ កជ្ឈិកេ
សតោ វេ វត្ថុតញ្ញាសុ យាសុ សុទ្ធំ សុទ្ធសុតំ ។

១ អនុវាយប្បន ជាលសង្ខារោ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរោត្តរ

ជាអ្នកដឹកនាំពួក ជាមហាវិបុល ជាសារវិជ្ជាប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់
ជាសារវិជ្ជាច្បាស់ ឬសច្ចៈសន្សំ ក្នុងអាយុមន្ត ទាំងបដិបត្ត
ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។

មេឡដិគោ វេរោ ។

[១២៧] ភ្លេង វេរោលេចចុះខ្ញុំផ្លូវដែលប្រក់មិនល្អ យ៉ាងណាមិញ
ពន្លឺវេរោចក្នុងចិត្តដែលមិនបានអបរិក្ខេប ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ភ្លេង
វេរោលេចចុះ ខ្ញុំផ្លូវដែលប្រក់ល្អ យ៉ាងណាមិញ ពន្លឺវេរោមិន
ចាក់ចុះចិត្តដែលបានអបរិក្ខេប ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

កកោ វេរោ ។

[១២៩] ជាតិរបស់ខ្ញុំអស់ហើយ សាសនាព្រះមេត្តាស្រី ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្ត
បរិវេណ យូរ (ចក្កាញាតិទិដ្ឋិ) ខ្ញុំបានលះចំណីហើយ កណ្តា
ត្រឡឹងនាំទៅកាន់ភក ខ្ញុំក៏ដកចេញហើយ កុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ
ចូលកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុណវិសេសណា ប្រយោជន៍ គឺ
ការអស់ទៅនៃសាញាជនៈទាំងអស់នោះ ខ្ញុំក៏បានដល់ហើយ ។

សុកតោ វេរោ ។

[១៣០] ពាក្យសច្ចៈ ចំពោះស្រ្តីណា ដែលអតប្បិក្ខេប គ្រប់
កាលទាំងពួង ជាពាក្យដែលអតប្បិក្ខេប ដោយក្រៃលែង ពួក
ជនណាមិនជាប់ចំពោះស្រ្តីទាំងនោះ ពួកជននោះឈ្មោះថា
មុនី វេរោដកទៅជាសុខ ។

ជេតិយវង្ស បុរិសានុ បរមវង្ស

វង្ស ពង្ស តេ កាម អណ្ណានិ តេ មយំ
តប្បាមនាម ឯព្វាមំ យន្ត តន្ត្រា ន សោ ចតីតំ។

ពោធិ៍ ថេរោ ។

(១៣១) ឬក្មេ ហង្ស អត្តាមំ ឬថា ហង្ស សោ មរេ
សុហតំ ហង្ស អត្តាមំ វីតិសេ លេ មក្ខិមា ។
ឧប្រាហ្មណោ ហិវល្លោ អន្តោវល្លោ ហិប្រាហ្មណោ
យស្មី ចាតាមិ តាម្មាមិ សវេតល្លោ សុជម្ពតីតំ។

វេរោ ថេរោ ។

ឧទ្ទិស

ឧត្តរោ លេ ចិល្លោលោ វល្លិយោ វិរិយោ វសិ
អនិលោ មេឡុជិតោ វោ សុរោ តោតមោមិ ច
វសោ វសេ យោឡិ ឧស វេរោ មហិទិកាតិ។

ក្នុង បរមវង្ស ។

ជេតិយវង្ស បុរិសានុ បរមវង្ស

វិទោប យេនិកានុប្បត្តិកុសលាប្បករោ វង្សវង្ស យេនិ
មិនជាប់បំណុលនឹងអ្នកទេ យេនិទិវីកេកានុប្បត្តិកុសលាប្បករោ
ដែលជាទីកេកានុប្បត្តិកុសលាប្បករោ ។

ពោធិ៍ ថេរោ ។

(១៣២) កុហកបុគ្គលនោះ សម្លាប់ខ្លួនឯង (ដោយការប្រព្រឹត្តិលាមក)
មុន សម្លាប់បុគ្គលដទៃក្រោយ បុគ្គលបំផ្លាញខ្លួនឯង បំផ្លាញ
បានដោយដោយ ដូចគ្រាន់បក្សីសម្លាប់ (សត្វស្លាប់) ដោយដាក់ ។
បុគ្គលមានវិញ្ញាណៈ ភាវីក្រៅ មិនឈ្នះចាញ់ឈ្នួលទេ លុះតែ
មានវិញ្ញាណៈ ភាវីក្នុង ទើបឈ្នះចាញ់ឈ្នួល បរិក្ខេបសុដ្ឋម្យតិ
បាបម្បមានក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គលនោះឈ្នះចាញ់ឈ្នួលទៅ ។

វេរោ ថេរោ ។

ឧទ្ទិស

និយាយអំពី ឧត្តរោ ចិល្លោលោ វល្លិយោ វិរិយោ វសិ
អនិលោ មេឡុជិតោ វោ សុរោ តោតមោមិ ច
វសោ វសេ យោឡិ ឧស វេរោ មហិទិកាតិ។

បរមវង្ស ។

១ វិញ្ញាណៈ ភាវីក្រៅ សំដៅការដូចជាដោយស្ម័គ្រចិត្តប្រឆាំងប្រឆាំងនឹង ។ ២ វិញ្ញាណៈ ភាវី
ក្នុង សំដៅយកចិត្តទុកដាក់ស្ម័គ្រចិត្តប្រឆាំងប្រឆាំងនឹង ។ អន្តរា ។

ថ្ងៃអាទិត្យ ទុកនិបាតស្ស ទុតិយវគ្គ

(១៣២) សុស្សសា សុត្តន្ត បញ្ញាយ វគ្គ
បញ្ញាយ អត្ថំ ជាតតិ ញាតោ អន្តោ សុទ្ធាវហោ ។

សេវេ បន្តានំ សេធាសនាទំ

ធម្មេយ្យ សំយោជនវិប្បមោត្តំ

សធម៌ វតី ធានីកធម្មេយ្យ កត្ត

សង្ខេប វសេ វត្ថុតត្តោ សតិមាតិ ។

មហាបុត្រោ វេរោ ។

(១៣៣) យេ ចោតេ វេយមិស្សេន ចានត្ថេន ច កម្មុចា

មនុស្សេ ឧបទ្ធន្តំ ជុស្សបញ្ញា ជនា

តេវំ កថេវ កំរន្តំ ឈ ហិ កម្មំ បទស្សតិ ។

យំ ករោតំ ធម៌ កម្មំ កល្យាណំ យនំ ចាបកំ

កស្ស កស្សវធាយាធា យំ យំ កម្មំ បក្សាតតិ ។

ជេតិវាសា វេរោ ។

(១៣៤) អក្ខយន្តំ អហោរត្តា ជីវិតំ ឧបទ្ធន្តំ

អាយុ ទិយតិ មទ្ធានំ ក្សន្តជីវំ ទុនកំ ។

ថ្ងៃអាទិត្យ ទុកនិបាតស្ស ទុតិយវគ្គ

(១៣៥) កាស្តបេដាយស្ក ជាតាចរេនៃអ្នកស្តាប់ កាស្តបេដា
កាចរេនៃ ខែចក្ខុ (ព្រោះ) បុគ្គល វេទនិយលំសេចក្តីបាន
ដោយសារបញ្ញា សេចក្តីដែលយល់ហើយ វេទនាសុខមកឲ្យ ។

បុគ្គលគួរសេសសនាសនៈស្ងួត ភូមិប្រព្រឹត្តិធម៌ ដែលជា

ហេតុប្រសព្វចុះចាកសំយោជនៈ បើមិនបានសេចក្តីក្រេកអរ

ក្នុងទីស្ងួតនោះទេ ធម៌ជាអ្នកមានសតិក្សានុវត្តន៍ក្នុងក្បួនចុះ។

មហាបុត្រោ ។

(១៣៦) ពួកជនណាបៀតបៀនពួកមនុស្ស ដោយកម្មដែលច្រឡំ

ដោយកម្មភ្នំជីវិត ដោយកម្មផ្សេងៗ ជីវិត ពួកជនទាំងនោះ

ឈ្មោះថាមានព្យាយាមកាត់ ជនទាំងនោះក៏ត្រូវជន (៦១) គ

ធ្វើ (ឲ្យដល់ខ្លះសេចក្តីខ្ពស់) ភាគដ៏ល្អផ្សេងៗ ព្រោះថា កម្ម (របស់

ជននោះ) មិនបេះវិធានទេ ។ ជនធ្វើខ្លះកម្មណា ទោះបីល្អក៏កាត់

ធ្វើខ្លះកម្មណា វេទនាជាធាយា (ទទួលផល) នៃកម្មនោះ ។ ។

ជេតិវាសា វេរោ ។

(១៣៧) ថ្ងៃនិយម តែងកន្លងទៅ ជីវិត វេទនិលក៏ទៅ កាយ

លស់សត្វទាំងឡាយ វេទនិលក៏ទៅ ជួបទឹកស្អាតក្នុង ។

ថេរោវាទ ពុទ្ធសាសនា ពុទ្ធសាសនា

អថ ចាតាទិ កុដ្ឋានិ កវិ កាលោ ទ កុដ្ឋានិ
បញ្ចស្សកដុក្កំ ហោតិ វិចារោ ហិស្សនាបកោតិ។

ហេតុកថា ទី៣ ។

(១៣៩) បរិក្ខិ ធាតុមាតុយ យថា សីនេ មហាស្លាវេ
ឃី កុសីតមាតុ ធាតុជីវិម សីនេតិ ។
កស្មា កំ បរិវេជ្ជយ កុសីតិ ហិ ឯវិយំ
វិវិក្ខេហិ^(១) អវិយេហិ មហិកក្ខេហិ ឈាយិហិ
និច្ចំ អារទ្ធិវិយេហិ មណ្ឌិកេហិ សហាវសេតិ ។

សោមន្មត្ថោ ទី៣ ។

(១៣៦) ជិវោជនស្មីសម្ពុទោ ជិវមេវស្សតោ ជិវោ
ជិវោ ជិវេន ហេវេយតិ ហេវេតិ ច ជិវោ ជំនំ ។
កោ ហិ កស្ស ជិវេនតោ ជិវេន ជំនេតេ វ
ជំនំ ឱហាយ កន្ទយ ហេវេយតោ កហំ ជំនុត្ថំ ។

សព្វនិក្ខោ ទី៣ ។

១. ឧ. ម. បរិវេហិ ។

ថេរោវា ពុទ្ធសាសនា ពុទ្ធសាសនា

ជនកាបវេសវកុដ្ឋានិ កុដ្ឋានិ កំមិទ្ធការសិក (ហេតុផល)
ផលនីត្តិក្រហាយមានជនកុដ្ឋានិកាលជាតិក្រោយ ព្រោះថា
វិបាករបស់កុដ្ឋានិ ជាវិបាកផលមក ។

ហេតុកថា ទី៣ ។

(១៣៧) បុគ្គលនាទិកំណត់ឈើគូប វិមនិលិចចុះក្នុងជំនំនំ យនិលកា
មិញ បុគ្គលអាស្រ័យមនុស្សខ្លួន ទុកជាមានការបំបែកដោយល្អ ក៏
វិមនិលិចចុះ(ក្នុងសត្វវដ្ត) យនិលកាវេ ។ ព្រោះហេតុនោះបុគ្គល
គប្បីរៀបចំបុគ្គលខ្លួន ដូចមានព្យាយាមថោកទាបនោះចេញ គប្បីនៅ
រួមជាមួយនឹងពួកអរិយៈ ជាបុគ្គលស្ងប់ស្ងាត់ មានឈាន មានចិត្តស្ងួត
(នៅកាន់ព្រះនិព្វាន) ជាបុគ្គលមានព្យាយាមតិរិះរឹតអស់កាលជាច្រើន ។

សោមន្មត្ថោ ទី៣ ។

(១៣៦) ^(១) ជនទាក់ទងនឹងជន ជនកាស្រ័យនូវជន ជនត្រូវជនបៀតបៀន
ជន ជនបៀតបៀនជនផង ។ ព្រោះថាប្រយោជន៍អ្វី ដោយជន
របស់ជននោះ ឬដោយជនដែលទ្វិភក្តិហើយ អាត្មាអញគប្បី
លះខ្ចីជន ដែលបៀតបៀនជនច្រើន ហើយទៅ ។

សព្វនិក្ខោ ទី៣ ។

១. កាព្យា ជន កុដ្ឋានិកានេះ សំដៅយកមនុស្សអនុពាល ។ អនុពាល ។

(១៣៧) កាឡិ ឥត្ថិ ព្រហ្មតី ធម្មិយា
 សត្តិកា កេត្តា អបេក្ខា សត្តិ
 តាមាត្ថ កេត្តា អបេក្ខា តាហិ
 សីសក្ខ កេត្តា ធម្មិយា កំរ
 ឯសា ធម្មិយា អភិសង្កហិត្តា^(២)
 យោ វេ អវិជ្ជា^(១) ឧបទិ កកោតិ
 បុណ្យោ ធម្មិយា ធម្មិយា មន្តា
 កស្មា បដាទិ ឧបទិ ទ កាយិក
 មាហិ បុណ្យោ ធម្មិយា សយិស្សន្តិ ។

ឧបាសមេ ថេរវគ្គ ។

(១៣៨) តហ្ម សមត្ថេ លកតិ ឧណ្ហោ សង្ករិយោតោ
 លាភី អន្តស្ស ចានស្ស វត្ថុស្ស សយនស្ស ច ។
 ឯតមាធិវា ញត្ថា សត្តាវេសុ មហាភូមិ
 អប្បលាភោ អនវស្សតោ សតោ ភិក្ខុ បរិច្ឆេតិ ។
 ធម្មោ ថេរវគ្គ ។

(១៣៩) ចាទីនំសធាយម្ហិ សក្យបុត្តា សហាយកា
 បហាយធម្មកោ ភោតេ ឧត្តាបត្តាភោតេ ភោតេ

១ ឧ. ម. អភិសង្កហិត្តា ។ ២ ឧ. អវិជ្ជា ។

(១៣៧) ស្រីឈ្មោះនាងកាឡិ មានសំរែង មានប្រាជ្ញាផុតក្អែក
 បំបាក់ក្រវាត់ ហើយបំបាក់ក្រវាត់ទៀត បំបាក់ដុំមាត់ ហើយ
 បំបាក់ដុំមាត់ទៀត ទិលយន្តក្បាល (បេសមុស្សស្រាប់
 ធ្វើឲ្យមានទូរញ្ចុះចេញ) ដូចនឹងទង់ ស្រីខ្លះអង្គុយរៀប
 ចំ (សំរែសពាធាន) បុគ្គលណា អ្នកមិនល្អាសវា តែងធ្វើឲ្យ
 ទប់ចំក្អែកស បុគ្គលនោះជាមុស្សស្រាប់ រមែងផល់ឲ្យសេចក្តី
 ទុក្ខរឿយៗ គ្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលដឹង មិនគួរធ្វើទប់
 ឡើយ ភាគអញ សូមកុំឱ្យមានក្បាលបែកបាញ់ ដេក (ស្លូត
 ស្លឹក) ទៀតឡើយ ។

ឧបាសមេ ថេរវគ្គ ។

(១៣៨) បុគ្គលអ្នកមានក្បាលត្រងើល ផ្តល់សន្សំដី ជាអ្នក
 បានបាយទឹក សំពត់ នឹងទំរង់ ឈ្មោះថាបាទីក្ខុជាសត្រូវច្រើន ។
 ភិក្ខុអ្នកមានសតិ ល្អដឹងទោសខ្លះ ថាជាក្មេងធំក្នុងសក្តារៈចាំឱ្យឈរ
 ហើយ នូវជាអ្នកមានលាភកិច្ច មិនល្អក្រំដោយលាភ រៀនឱ្យស្រឡះ ។
 ធម្មោ ថេរវគ្គ ។

(១៣៩) សក្យបុត្តចាំឱ្យឈរ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា បានលះបង់ឲ្យ
 ភោតសម្បត្តិជាច្រើន (ទៅទៅ) ក្នុងព្រៃឈ្មោះបាទីនំសធាយៈ
 ក្រេកអរចំពោះគេ ដែលតាំងនៅក្នុងបាត ដោយការស្វែងរក

បើគេបាយ ទុកធម៌ធម៌ ទុកធម៌ធម៌

អារម្មណ៍ បរិក្ខារ ឯក្ខន្ធ ធម៌ធម៌
មន្ត្រី ធម៌ធម៌ បរិក្ខារ ឯក្ខន្ធ ធម៌ធម៌
កិច្ចការ^(១) ថេរ ។

[១២១] អយោធិសាមនសីកាក មណ្ឌិមនុយុត្តិសិ
ឧទ្ធតោ ធម៌ធម៌ ធម៌ធម៌ ធម៌ធម៌ អន្តរា ។
ឧទាយកុសលបាហិ កុរុនាធិបូតុត្ត
យោធិសា បដិបទ្ធិតា ករេ ចិត្ត ឧទ្ធតោ ។
នត្ថោ ថេរ ។

[១២២] បរេ ច ចំ បសិសន្តិ អត្តា ច អសមាហិតោ
មោឃី បរេ បសិសន្តិ អត្តា ហិ អសមាហិតោ ។
បរេ ច ចំ ករហន្តិ អត្តា ច សុសមាហិតោ
មោឃី បរេ ករហន្តិ អត្តា ហិ សុសមាហិតោ ។
សិរោ ថេរ ។

ទុក្ខាធិ

តុត្ថោ ច ជាតិជាសោច ថេរោ ហោត្តាកាធិយោ
សោមមិត្តោ សព្វមិត្តោ កាលោតិស្ស្វច កម្ពីលោ
ធម៌ធម៌ សិរោ ថេរ ធម៌ ថេរោ មហិត្តិតោ ។

វិញ្ញា ទុក្ខយោ ។

១. ឧ. កិច្ចការ ។

បើគេបាយ ទុកធម៌ធម៌ ទុកធម៌ធម៌

មានក្បាលម្ខាងខ្លួន មានចិត្តស្ងួតមានការវិញ្ញាណអស់ កាលជាខ្លួន
លះបង់នូវគម្រកក្នុងផ្ទៃលោកហើយគ្រេងអរោហយគម្រកក្នុងផ្ទៃធម៌ ។
ធម៌ធម៌ ។

[១២៣] ឧកាលប្រកបនូវគ្រឿងប្រដាប់ (កាយ) ជាច្រើនអណ្តា
អណ្តាធម៌ធម៌ ត្រូវតាមអរោហយ គ្រោងមិនមានយោ
និសាមនសីការ ។ (អរោហយ) ឧកាលប្រកបនូវគ្រឿង
គ្រោងប្រតិបត្តិយោនិសាមនសីការ តាមគ្រោងជាតិច្បង
គ្រោងមានកុសលបាហិ (ឧទាយកុសល) ។
ឧទាយកុសល ។

[១២៤] បើគេបរិវេណ (មនុស្សរូបសព្វស) សរសើរនូវច្បង ដែល
មិនតិចនូវខ្លួនខ្លួន គួកបរិវេណ សរសើរនូវច្បងដែលមិនតិច
ខ្លួនខ្លួនខ្លួនខ្លួន ជាតារាណីវគ្គអំពី ។ បើគេបរិវេណ គេរៀន
នូវច្បង ដែលតិចនូវខ្លួនខ្លួន គួកបរិវេណ គេរៀននូវច្បង
ដែលតិចនូវខ្លួនខ្លួនខ្លួន ជាតារាណីវគ្គអំពី ។
សិរោ ថេរ ។

ទុក្ខាធិ

និយាយអំពី មហាទុក្ខក្នុង ជាតិជាសោច ហោត្តាកាធិយោ
សោមមិត្តោ សព្វមិត្តោ កាលោតិស្ស្វច កម្ពីលោ
ធម៌ធម៌ សិរោ ថេរ ធម៌ ថេរោ មហិត្តិតោ ។

១. ឧ. កិច្ចការ ។

បើកាហ៍ ទុកនិបាតស្ស ធម៌យវិគ្គ

[១៤២] ទុក្ខមយោ បរិញ្ញាតា គណ្ណា មេ សុសម្មហតា
ការីតា មម ភោជ្ឈន្តា បត្តោ មេ អាសវត្ថុយោ ។
សោហំ ទទេ បរិញ្ញាយ អន្តហិក្ខាន^(១) ជាលំដ
ការយំក្ខាន ភោជ្ឈន្តំ និព្វាយស្ស អបាសវេតិ ។

ឧទ្ទេស ថេរោ ។

[១៤៣] បដាដោតាម សោភជាយស្ស ឃ្វេនោ សុវណ្ណិយោ
តិរិយំ សោឡុសុព្វេនា ទុក្ខមាហុ សហស្សធារ
សហស្សកណ្ណោ សតតេណ្ណំ^(២) ជាលុ ហវិកាមយោ
អនុច្ចំ តត្ថ តត្ថត្វា ធមសហស្សនិសត្តនាតិ ។

កុរុនំ ថេរោ ។

[១៤៤] សតិមា បញ្ញាវា ភិក្ខុ អារទ្ធតលរិយោ

បញ្ច គប្បសតាហាហិ ឯករត្តំ អនុស្សរិ ។

១ ទ. អនុហិក្ខាន ។ ឃ. អនុហិក្ខាន ។ ២ ឃ. ឧទ្ទេស ។ ៣ ឃ. សហស្ស-
កណ្ណោ សតតេណ្ណំ ។ ឃ. សហស្សកណ្ណោ សតតេណ្ណំ ។

បើកាហ៍ ទុកនិបាត ធម៌យវិគ្គ

[១៤៥] ទុក្ខនិព្វាយន្តិកំណតំជីវេហិយ គណ្ណាប្តំដកចេញស្រឡះ
ហិយ ភោជ្ឈន្តិប្តំបានចំរើនហិយ ការស្វយេវេនៃកាសវៈ ប្តំគី
បានដកហើយ ។ ប្តំនោះ លុះកំណតំជីវេហិយ លុះដកចេញនូវ
បណ្ណាញតិគណ្ណហើយ លុះចំរើនភោជ្ឈន្តិហើយ ក៏ទៅជាអ្នក
មិនមានកាសវៈ នឹងហើនព្វាន ។

ឧទ្ទេស ។

[១៤៦] ប្រាសាទមាស ភាគទី១ មានសន្ទនៈនៃសរទ័ង^(១) ភាគ
កំណត់^(២) មានសន្ទនៈនៃសរ ១ កាត់ របស់ព្រះរាជាអន្តណា ព្រះរាជា
អន្តនោះច្រើនព្រះនាមថា បនាខៈ ។ ប្រាសាទនោះមានសន្ទនៈនៃ
សរ ១ កាត់ មានជាន់ជាច្រើន មានទទឹងជាន់ច្រើន សំរេចដោយកែវ
មណ្ឌរៀវ អ្នកប៉ោកប៉ែនកំណត់ប្រាសាទនោះ អ្នកប៉ោក ៦.០០០ នាក់
(គណិត) ក្នុងជាន់ចំនួន ៧ ។

ឧទ្ទេស ។

[១៤៧] ប្តំដកកុំមានសារី មានបញ្ញា មានកម្លាំងព្យាយាម
មិនមាំមត់ បានរលីករលើកអស់ ៨០០ កម្ស ដូច មួយ កម្រី ។

១ សន្ទនៈសរ ១៦ នោះ បើកតាមយោជន៍ ត្រូវតែចុះយោជន៍ ។
២ សន្ទនៈសរ ១ កាត់ បើកតាមយោជន៍ បាន ៨ យោជន៍ ។ អន្តណា ។

७८३

စောလင်း ၁၁ နာရီခန့်တွင် ရဲဘက်များက

ចត្តាភិបាលសភាព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 បញ្ជីប្រធានសភាសមាជិកសភា

សេចក្តីពេញ ថ្វីរោ ។

(១២៥)យំ កង់ ធម្មិកេយន យំ តង់ ពោធិមុទ្ធតា
 កវីស្សំ បារជ្ឈីស្សំ ចស្ស ភិយំ បរគ្គមំ ។
 តវញ្ច^(៦) មេ មគ្គមគ្គាហំ អញ្ញសំ អមតោតធំ
 អហំ មោទេន មោធិស្សំ តថ្នាំសោតោន សាករដ្ឋំ ។

វិស្វយោ ថេរេ ។

(១៤៦) កេសេ មេ ឱស័ច្ចិស្សន្តិ កក្កា ឱបស្ក្កមី
 តតោ អនាសមនាយ សរី បព្វត្ថុសំ ។
 តុន្តោ កាយោ អនិស្សន្តិ អនតោ ។ (១) តតោ ព្យាគា
 សត្តេ បោធន្ត បស្ក្កមី បតិបតិ បុព្វត្ថុសំ ។

រ៉ូម៉ានូ ប្រើប្រាស់ ។

(၁၆၆)ဗဟု သိဝေ ဗိဇ္ဇာ ယောဂ(ကုမ္ဘဗ္ဗ) ပစ္စယာ
ဓမ္မဇာယံ ကမ္မက္ခန္ဓာ ဣဿယောဂဗ္ဗဇ္ဇာ

9 3. 50 1 1. 2. RAMES 1

ഒപ്പു

បើតាង ឥរិយាបថ ពិសេស

ខ្ញុំកាលចំរើនសតិប្បដ្ឋាន ២ រោជ្ជត្ថ ៧ នីតិមគ្គ ៨ បានរលឹក
ឃើញអស់ ៨០០ កប្ប ដូចម្តេចព្រឹ ។

ស្ថាប័ន: ៣៤២ ។

(១២៤) អំពើណាដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើ ដោយព្យាយាមដ៏មាំ អំពើណា
ដែលបុគ្គលប្រាថ្នាដើម្បីគ្រោសជ័ជីគប្បីធ្វើ ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើនោះ។
មិនខ្សឹបណាយទេ អ្នកចូរមើលសេចក្តីព្យាយាម សេចក្តីប្រឹង
ប្រែងចុះ អ្នកចូរប្រាប់ផ្លូវ ដែលជាផ្លូវឈរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ឈ្មោះអមតៈផលខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងជីវិតបានដោយញាណជាគ្រឿងជីវិត
ដូចវង្សទឹកទេវតភ្លឺ (មិនខ្សឹបណាយ) នឹងសាត ។

နိဗ္ဗာန် ၇

(១៤៦) កាលប្បកបុរស ចូលមកនិយាយថា ខ្ញុំនឹងការសរសេរសំខ្ញុំ
(សំរាប់នោះ) ខ្ញុំទាញយកភក្តីកំពីរដកប្បកបុរសនោះ ហើយ
ជូនមើលសរៈ ។ ក៏និយាយប្រាកដដល់សំខ្ញុំ នឹងគិតនឹងនឹង
នឹងថ្នាំព្រាសចេញហើយ គំលេសដូច្នេះក៏លោកសំរាប់តែចាត់
សំខ្ញុំបានផ្តល់ចំណូលសំរាប់ហើយ ឥឡូវនេះ ក៏ចម្លើយមានទេ ។

វិចិត្រសោភ័ណភ័ក្ត្រ ។

(១២៧) ខ្ញុំបេសនីវិណ្ឌៈទាំង ៥ ដើម្បីផលព្រះនិព្វានដ៏ក្សេម
បាគយោគៈ កាន់យកកត្តាដ៏តមិ ជាញាណខ្សែររបស់ខ្លួន

បន្តិកេត្តិ វេទិកាយំ សុត្តិ សន្តរាហិកំ
 អដ្ឋត្ថក្ខ ឥហិទ្ធា ច តុប្បា កាយោ អនិស្សជាតិ។
 បុណ្ណាសោ វេទិកា ។

[១២៨] យថាចំ កុដ្ឋា អាជញ្ញោ ទស្សត្ថា បតិភិដ្ឋតិ
 កិយ្យោ នាគ្គា ឧ សិវេតំ អាជិណោ វហិតេ ជុវំ
 ឯវំ នស្សនសម្បជ្ជំ សម្មាសម្ពុទ្ធសារីកំ
 អាជិណេយំ មំ ឆារេជ បុត្តំ កុទ្ធស្ស ទិសន្តិ ។
 នន្តោ វេទិកា ។

[១២៩] ឯហិ ឧទ្ធក កត្តាម ឧបជ្ឈាយស្ស សន្តិកំ
 សីហនាទិ ននិស្សាម កុទ្ធសេដ្ឋស្ស សម្មា ។
 យោយ នោ អនុកម្មាយ អន្តេ បច្ឆាជយិ មុចិ
 សោនោ អត្តោ អនុច្ឆត្តោ សទ្ធសីយោជនត្ថាយោតិ ។
 កាតោ(២) វេទិកា ។

[១៣០] ននិដ្ឋំ ឯវំ សម្បញ្ញា សីហាវ កិវិតត្ថុវេ
 ជីវំ(២) វិជិតសត្តិមា ជេត្តា អារំ សវហជំ ។

១ ខ. ម. ក្រោយ វេទិកា ។ ២ ខ. ម. វិទា ។

ធុរៈវិសេសិកាយេនេ វាទិកសំ តំវិភាវិកុវិភាវិកាវិភាវិកាយ
 ប្រាជ្ញាជានេសេវេនេ តំវិភាវិកុវិភាវិកាវិភាវិកាយ ។
 បុណ្ណាសោ វេទិកា ។

[១២៨] គោកគាខេយ្យជីវិកេន ក្លាតំហើយវេសិកាយេនេ វិភាវិកាយ
 ចោរេប្រាជ្ញាវេសិកាយេនេ កំជាសត្វមានចិត្តមិនច្រឡោត វេសិក
 តំវិភាវិកាយេនេ យោវិភាវិកាយេនេ អ្នកតំវិភាវិកាយេនេ បុគ្គល
 ថាជាគោកគាខេយ្យ បំប្លែងវិភាវិកាយេនេ ជាសាវ័ករបស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាបុគ្គ ជាឧបាសិក របស់ព្រះពុទ្ធ កំជាវិភាវិកាយេនេ ។
 នន្តោ វេទិកា ។

[១២៩] ឆាលនន្តិកៈ អ្នកចូរមក យើងមិនទៅកាន់សំណាក់នៃព្រះ
 ឧបជ្ឈាយំ មិនបន្តិចទៀតទៀតសីហនាទិ កុំចំចំពោះព្រះក្រៀនព្រះក្បួន
 ជីវិតសីហា ។ ព្រះក្បួនជាមុនប្រែប្រួលយើងវិភាវិកាយេនេ អនុគ្រោះ
 យើង ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍នោះ យើងបានដល់ហើយ
 ការអស់ទៅនៃសំយោជនៈតំវិភាវិកាយេនេ (យើងកំបានដល់ហើយ) ។
 កាតោ វេទិកា ។

[១៣០] ពួកអ្នកប្រាជ្ញប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាមនឹងកិលេស
 ឈ្នះហេតុ ព្រមទាំងកំហុសរបស់ពួកគេ កែតម្រូវឱ្យបានយ៉ាងល្អដូចជា
 សីហាបន្តិចស្រេចកុលក្ខំ ។

សត្វា ច បរិច្ឆេទ មេ ធម្មា សាស្ត្រា ច បូជិតោ
 អហត្ថ ច ត្រៃ (២) សុមនោ បុគ្គ ច ស្វា អហសវង្គ ។
 ការព្រាជ ថេរោ ។

(១៨១) ឧបាសិកា សច្ចុវិសា សុតា ធម្មា អភិស្តាសោ
 សុត្វា ច បដិបទ្ធិស្សី អត្ថសំ អមតោគង្គ ។
 កវរាសហតស្សៈម សតោ កវរាតោ បុរោមេ ឧវិជ្ជតិ
 ឧបាហុ ច មេ កវិស្សតិ ឧ ច មេ ឯតរាហិបិ វិជ្ជតិ ។
 ពណ្តចិន្តា ថេរោ ។

ឧទ្ទិស

ឧត្តរោ កន្ទជំ ថេរោ សោភិតោ វស្សយោ វស្ស
 វិគោសោកោ ច សោថេរោ បុណ្ណាមាសោ ច ឧត្តរោ
 ការតោ (២) ការព្រាជោ ច កណ្តចិន្តោ បហាមុនីតិ ។

ត្រៃ តំបន់ ។

១. ឧ. ប. វិជ្ជា ។ ២. ឧ. ម. ការតោ ។

ព្រះសាស្ត្រា ឧបាសិកា ហើយ ព្រះមេត្តិ ព្រះសង្ឃ ឧបាសិកា
 ហើយ មួយទៀត ឧបាសិកា ព្រះអរិយោ ព្រះអរិយោ
 ជាអ្នកមិនមានការស្រឡាត់ ។

ការព្រាជ ថេរោ ។

(១៨២) ពួកសម្បុរស ឧបាសិកា ហើយ ធម៌ឧបាសិកា ហើយ
 រឿយៗ លុះឧបាសិកា ហើយ ក៏ដើរតាមផ្លូវធម៌ ដែលឈរនៅកាន់
 ព្រះធម្មានុញ្ញាត អមតៈ ។ ឧបាសិកា កវរាតោ បុរោមេ (ឧបាសិកា)
 កវរាតោ មិនមានដល់ឧបាសិកា កវរាតោ (ក្នុងអតីតកាល) មិនមាន
 ហើយដល់ឧបាសិកា (ក្នុងអនាគត) ក៏មិនមែនមានទេ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 ទៀត ក៏មិនមានដល់ឧបាសិកា ។

ពណ្តចិន្តា ថេរោ ។

ឧទ្ទិស

និយាយអំពី ឧត្តរោ កន្ទជំ ថេរោ សោភិតោ វស្សយោ វស្ស
 ជាវស្ស ១ វិគោសោកោ ១ បុណ្ណាមាសោ ១ ឧត្តរោ ១
 ការតោ ១ ការព្រាជោ ១ កណ្តចិន្តោ ជាមហាមុនី ១ ។

បច្ចុប្បន្ន ។

បើគាថាយ ទុកនិបាតស្ស បច្ចតវគ្គ

(១៨២) ឃោតា អហំ បច្ចដិគ្គា^(១) សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនោ
 វិមុច្ចមានោ ទុក្ខច្នៃ កាមជាតិ ឧបទ្វតិ
 ព្រហ្មុចោ បេក្ខមានស្ស តតោ ចិត្តំ វិមុត្តិ មេ
 អកុម្មា មេ វិមុត្តតិ សព្វសំយោជនក្ខយានិ។

មិគសំពោ ថេរោ ។

(១៨៣) អចិន្ទា ចិ តហកាចិ តត្ថ តត្ថ បុណ្ណេនិ
 តហកាវ តវេសន្តោ ទុក្ខា ជាតិ បុណ្ណេនិ ។
 តហកាវកា ធិដ្ឋាសិ បុណ្ណេន តហិ ធិ តហសិ
 សព្វាតោ ជាស្សកា^(២) កត្តា ទុណិវា ធិ បដាលិតា^(៣)
 វិបរិយាធិកតិ ចិត្តំ សីលេវ វិចមិស្សតិគិ ។

សិរោ ថេរោ ។

(១៨៤) អវហំ សុត កាលោកេ វាតហាតាចិកោ មុន
 សីលេ ទុក្ខោនកំ អត្ថំ មុនិទោ ធម៌ត្រាហ្មណ។

១. ឧ. ម. ចក្ខុវិគោ ។ ២. ឧ. ម. បាសុកា ។ ៣. ឧ. វិជ្ជាភិក្ខុ វិចលិតា ។
 ម. កុណិវា វិចលិតា ។

បើគាថា ទុកនិបាត បច្ចតវគ្គ

(១៨៥) កាលវេលាខ្ញុំបួសក្នុងសាលានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏បានឮស្រឡះ
 (ចាកកិលេស) បានកន្លងកាមជាតិ កាលព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ
 កំពុងពិនិត្យពិចារណា ចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏បានរួចផុតចាកកិលេស វិមុត្តិ
 របស់ខ្ញុំរំលងកំរើក ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈចាំបំបាត់ ។

មិគសំពោ^(១) ។

(១៨៦) ផ្លូវគិតអត្តភាពចាំបំបាត់ឡាយ (ដែលកើត) រឿយៗ ក្នុងកាលនោះ ជា
 របស់មិនទៀង ឥឡូវនេះ អាត្មាញកំពុងនែននៃស្វរិកេជានី គិតល្អា
 អ្នកធ្វើផ្លូវគិតអត្តភាព កាលកើតរឿយៗ ជាហេតុនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ។
 នៃជាន់ផ្ទះ អ្នកគឺយើងបានឃើញច្បាស់ហើយ អ្នកនឹងធ្វើផ្ទះទៀត
 មិនបានឡើយ ផ្ទាំងជំនរគិតកិលេសចាំបំបាត់របស់អ្នក យើងបាន
 បំបាក់អស់ហើយ ចាំបំបាត់នៃគិតក៏ដូចៀតស្រោច យើងបានរំលឹក
 ចោលអស់ហើយ ចិត្តដែលយើងធ្វើឲ្យរឹងស្អាត ក៏នឹងរលកក្នុងករ
 នេះឯង ។

សិរោ ថេរោ ។

(១៨៧) ព្រះមុនី ជាព្រះអរហន្ត បានព្រះដំណើរក្នុងលោក ទ្រង់
 អាតាចាព្រោះឡើង ម្ចាស់ក្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើអ្នកមានទំហក្តា
 ចូរអ្នកថ្វាយផលព្រះមុនី ។

១. បានជាល្អក្រោយ មិគសំពោ ព្រោះលោកកើតក្នុងទីមិគសំ ។ អង្គិកថា ។

ឧប្បត្តិ មមេសា យស្ស មេ ឯកតតស្ស កេរដ៏ល្បី

វិហារតោ ធម្មិកយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វាតិ។

សង្គមភាព ថ្នាក់ ១

(១៩៧) កាស្យាសេស្តបម៌ ៥ត្ថំ ប័ត្តំ បាទុប្បកាម្យតិ

វិទ្យុ រាជឿយស្ម កុច្ចរឿយ ១ កុច្ចតិ ។

យស្សី ភាវីតិ ចិត្ត ក្បាល តំ ធុត្តមេស្សីត។

មម សេសបមី ឯតំ បិតំ ឆានុប្បកម្មតំ

ក្រីក្រ រដ្ឋឈ្មោះ កុម្មុយនិស្ត ១ កុម្មុយនិស្ត ១

មមេរ៌ ភាវីតី ចិត្ត តុលោ មី ទុក្ខមេស្សតីតិ។

ទីតាំង ថ្លៃ ។

(១៩៨) ១. ការស្ទង់ត្រួតពិនិត្យ រដ្ឋ ទីក្រុងភ្នំពេញ (១)

បដិដក្ខត្តមេវេសា ភត្តិ ហោតិ វិជា ធីតា ។

ហត្ថកម្មនៃប្រតិភូ កុស្ណបេ ៤ អនុកម្មេ

សង្គម មេ មតំ សេច្យោ យេត្តា ដ៏ដេ ចរាជិតតិ ។

សោណោ ចេតិវិយុត្តោ ថេរោ ។

ការបកស្រាយនៅម្នាក់ឯង ក្នុងចំណោមបុគ្គល ភយក្តី សេចក្តីភក់

សូនភ្នំ សេចក្តីព្រះកេរ្តិ៍ មិនមានរឿយ នេះជាធម្មការបសុភាគាអញ។

လဒ္ဒကနာမေ ၇

(๑๕๗) ចំពោះសក្ខីភាពមួយ មានបោះដោយភ្នំ តាំងនៅសិប កែវ

មិនញាប់ញ័រ(ដោយរលាកធម៌) ចិត្តវិសេសប្រាសពាក្យសេចក្តីត្រេកអរ

ក្នុងកំឡុងពេលដែលគ្រូបង្រៀន រៀននិងប្រើប្រាស់ក្នុងកំឡុងពេល

ប្រសូ ៖ បុគ្គលណា អប់រំចិត្តឆ្ងាយយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះ ទីតាំង

ဓမ္မာနုပဋိပက္ခိကံသန္တတိ ၇ ဝိနယနိကာယဗျူဟိ ၈၃၁ ပရမာသိယ

ភ្នំ កំពង់ខេត្តសៀមរាប រាជធានីភ្នំពេញ ចំនួន ៣៣៣ ប្រាំបី ប្រាំបី

សេចក្តីប្រកាសក្នុងវគ្គទាំងឡាយ ដែលគួរប្រកាស រមែងមិនប្រឡង

இனமுதல் 5

(១៥៨) ពន្លឺ ជាអប្បបរមា (មានដកហូត) ប្រែជម្រក

ដេសក់ដំបូងនោះទេ ក្រុំនេះ វិញជនគួរត្រូវដើម្បីប្រតិបត្តិ ។

សេចក្តីបើ ប្តីជាអ្នក ដែលពាក់ចុះចាកខែបី សេចក្តី

ស្តាប់របស់អ្នក ក៏ស្មើតាម (យ៉ាងនេះ) ប្រសើរជាង គាតាអញ

ដែលពួកវាហើយរស់នៅ មិនប្រសើរសោះឡើយ ។

ស្រុកកំពង់ចាម ១

• ច. រ៉ាំ ឥតមានស៊ី ។

(១៨៨) បញ្ច កាមកុណ ហិក្ខា បិយ្យបេ មនោរមេ
 សន្តាយ យក ធិក្ខុឫ ធិក្ខុស្សន្តករោ ករេ ។
 ធាកិច្ចាមិ មរណំ ធាកិច្ចាមិ ជីវិតំ
 កាលក្ក បដិក្ខុដ្ឋាមិ សម្បជានោ បតិស្សតោតិ ។

និសរោ វេរោ ។

(១៦០) អម្ពបល្លវសង្កាសំ អំសេ កក្កាធិ ជីវំ
 ធិសំន្តោ ហត្ថិតិវាយំ តាមិ បិណ្ឌាយ ចារិសំ ។
 ហត្ថិត្តុទ្ធាតា ឱវយ្យ សំវេកំ អលកំ កតា
 សោហំ ធិត្តាតតាសន្តោ បត្តោមេ អាសវត្តយោតិ ។

និសរោ វេរោ ។

(១៦១) អយមិកំ កក្កដោ កក្កដកុរោ
 អន្តាយ អន្តិកាយ^(១)
 អមតយជិកាយំ ធម្មកដបត្តោ^(២)
 កដបដំ ឈានាធិ ឱចេតុំ ។

១ វ. ម. អតិកាយ ។ ប. អនិកាយ ។ ២ ម ធម្មក្កដបត្តោ ។

(១៨៩) វិញ្ញាជន ឧប្បិលបេនីតាមនុណាចំនី ៨ ដែលមានសភាពត្រូវ
 ស្រឡាញ់ ត្រូវកាយនៃចិត្ត ហើយចេញអំពីផ្ទះ (ទៅបួស) ដោយ
 សង្ខារ ហើយធ្វើឲ្យចិត្តនៃចិត្ត ។ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តីស្លាប់
 ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងការរស់នៅទេ ខ្ញុំ (ត្រាច់តែ) ជាអ្នកដឹងខ្លួន មាន
 ស្មារតី ដើរចំរើនកាល (ចរិត្តាន) ប៉ុណ្ណោះ ។

និសរោ វេរោ ។

(១៦០) ខ្ញុំធ្វើចិត្ត មានពណ៌ដូចជាពណ៌នៃក្រយស្វាយ លើស្មារតីហើយ
 ដំរើលើកនៃដំរី ចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ខ្ញុំចុះពីកំដរ
 កំបាំងខ្លួនសេចក្តីសង្វេគក្នុងកាលណោះ តែខ្ញុំនោះ ជាមនុស្សកំបាំង
 ស្រវឹង (ដោយជាតិជាដើម) ហើយខ្ញុំបានដល់ខ្លួនចម្លើយត្រឡប់មកសំ
 ទៅនៃតាសាវៈ ក្នុងកាលណោះដែរ ។

និសរោ វេរោ ។

(១៦១) កក្កដកុរោ (មានសេចក្តីត្រិះរិះខុសរកឃើញយ៉ាងនេះ) ថា
 នេះជាកន្លែង របស់កក្កដកុរោ កាលបើក្នុងមន្តសម្រាប់ដាក់ទឹកអម្រឹត
 (របស់កក្កដកុរោ) ពេញហើយក្រពេក (ត្រូវតែរកសំដែងធម៌
 ដើម្បីឲ្យបានខ្លីទឹកអម្រឹត) កក្កដកុរោកុំ ក៏ដល់ខ្លួនការឃ្លាន
 អំពីធម៌ (របស់កក្កដកុរោ) នេះជាសាសនា របស់កក្កដកុរោ ជាផ្លូវ
 ការនាវ័យ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចម្លើយនូវឈានចំនងាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ទី១៣៦

មា ទោ ភិក្ខុ កប្បជ បច្ចាលេសិ
មា ភិក្ខុ ឧបកល្លាសម្ពិ កាឡេស្សំ
ន ហិ^(១) ភិក្ខុ កប្បជ មន្តមញ្ញាសិ
សង្ឃមជ្ឈម្ពំ បចណាយមាចាតិ ។

កថាខណ្ឌ ទី១៣ ។

ឧទ្ទិស

មិគសិកោ សិវកោ ន ឧបវាលោ ន បណ្ឌិតោ
ឥសិទ្ធិនោ ន កក្កាទោ ទិតកោ ន មហាវសិ
ចោដិវយ្យត្តោ ឱសកោ ឧសកោ កប្បជកុរោតិ ។

វគ្គោ ចក្កោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ទី១៣៦

ម្ចាស់កប្បជកុរោ អ្នកកុំស្រែកឆ្លើយ គេចាត់បំបែកដោយគ្រូអ្នក
ក្នុងទីជិតគ្រូចៀកទេ ម្ចាស់កប្បជកុរោ ព្រោះថា អ្នកមិនស្គាល់
ប្រមាណ បានជាអ្នកចេះតែស្រែកឆ្លើយ ក្នុងកល្លាសសិវ្យ ។
កថាខណ្ឌ ទី១៣ ។

ឧទ្ទិស

ឱយាយអំពី មិគសិកោ ន សិវកោ ន ឧបវាលោ បណ្ឌិតោ ន
ឥសិទ្ធិនោ ន សប្បនក្កាទោ ន ទិតកោ មាទាវសិទ្ធិ ន សោណ
បោជិវយ្យត្តោ ន ឱសកោ ន ឧសកោ ន កប្បជកុរោ ន ។

ចប់វគ្គទី៤ ។

ប្រែកថា ទុកនិបាតស្ស បញ្ចមវគ្គ

(១៦៦) អហោ តុច្ឆា អហោ ធម្មា អហោ ចោ សត្តុ សម្មា
 យត្ត ឯតានិសំ ឧច្ចំ សាវកោ សច្ច្ចកាហិតិ។
 អសន្នេយ្យសុកុលេយ្យសុ សក្កាយានិគតា អហិ
 តេសមយំ បច្ឆិមតោ ចរិមាយំ សមុស្សយោ
 ជាតិមរណាសំសារោ នត្ថំធានិ បុណ្ណរោតិ ។
 តុហារស្សបន្ថោ វេតា ។

(១៦៧) យោហវេ ធម្មារោ ភិក្ខុ យុក្ខតិ តុន្តសាសនេ
 ជាតរោស ហិ សុត្តេស្ស^(១) អមោយន្តស្ស ជីវិតំ ។
 តស្មា សទ្ធវា សីលញ្ច បសាទំ ធម្មនុស្សនំ
 អនុយុក្ខេថ មេធាវី សវំ តុច្ឆាទ សាសនន្តំ ។
 នន្ទរោ វេតា ។

(១៦៨) តស្សន្ត្រិយានិ^(២) សមមំ តតានិ
 អស្ស យថា សារថិទា សុទ្ធា
 បហិធមានស្ស អនាសវស្ស
 នេវាបិ តស្ស ចិមាយន្តិ តានិចោ ។

១ ១. ម. ជាតរោ ធម៌សុត្តេស្ស ។ ២ ធម្មន្ត្រិយានិកិច្ច ចារោ ។

ប្រែកថា ទុកនិបាត បញ្ចមវគ្គ

(១៦៦) ឧ! ព្រះកុដ្ឋ ឧ! ព្រះធម៌ ឧ! សម្មា បេសំព្រះសាស្តា
 នៃយេនិចំនិច្ចាយ ដែលសាវកនិច្ចេធិតាច្បាស់នូវធម៌ប្រាកដ
 ដូច្នោះ ។ សក្កាយ គឺបញ្ចក្ខន្ធមុនី កត្តាអញ្ញបាទហើយស្គម
 កប្បចំនិច្ចាយ រាប់ មិនបាន កន្លងរយៈ ជាទីបំផុតបេសំបញ្ច
 បាទាមុនចំនិច្ចោះ កន្លងរយៈ ជាទីនិក្រោយបេសំបញ្ចបាទ
 មុនចំនិច្ចោះ សន្សំប្រកបដោយ ជាតិវិនិច្ឆ័យ វិជ្ជាវិនិច្ឆ័យ
 អនិច្ចេតិយន្តរោ ។

តុហារស្សបន្ថោ ។

(១៦៧) ភិក្ខុណាទៅក្នុង ប្រកបព្យាយាមក្នុងព្រះកុដ្ឋ សាសនា ឆាកាល
 ក្នុងសត្វកំពុងរាងកាយកំ ភិក្ខុនារោគក្នុងកាលកំ ដឹងបេសំភិក្ខុនារ
 មិនសោះសូន្យទេ ។ ហេតុនោះ អ្នកមានប្រាជ្ញា កាលលើកឃើញ
 នូវសាសនាព្រះកុដ្ឋចំនិច្ចាយហើយ គួរប្រកបរឿយៗ នូវសង្ខា
 សីល សេចក្តីជ្រះថ្លា នឹងកាលឃើញធម៌ ។

ធម្មបាលន្ថោ ។

(១៦៨) ភិក្ខុណាមួយ បានលះបង់មាន ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ មាន
 អន្តិមដល់នូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដូចសាវកដែលសាវ័ចន្តិកត្ត
 ហើយ ទុកជាពួកទៅកា ក៏ស្រឡាញ់ភិក្ខុអ្នកមិនញាប់ញ័រនោះ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរាគថា

មឃ្លៀង្គិយាចិ សមជំ កតាចិ
អស្សា យថា សារថិតា សុទត្តា
មហិទមាទស្ស អបាសវស្ស
ធនេមិ មឃ្លៀ ចិហាយន្តិ កាតិចោតិ ។

ប្រហស្ថន្តេ ។

[១៦៤] ធវិចាបក ចិត្តកន្ទក

មោយរាជ សតតំ សមាហិតោ

ហេមន្តិកសីតកាលន្តិយោ^(១)

ភិក្ខុ ភ្នំសិ កាចំ កាវស្សសិ ។

សម្មន្ទសស្សា មគថា កោវលា វតំ មេ សុតំ
បលាលន្ទន្ទតោ សេយ្យំ យនេញ្ច សុទជិវចោតិ ។

មោយរាគ វេរាគ ។

[១៦៥] ន ឧត្តមេ ចោ ច បិក្ខុមេ បរា

ន ឧត្តមេ ចាតតំ ន ឯវាយេ

ន ចត្តវណ្ណំ បរិសាសុ ព្យាហារ

អនុនុតោ សម្មិតកាលិ សុទ្ធតោ ។

១ ម. ហេមន្តិកាយន្តិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរាគថា

អត្តាអញ្ញបាទលរបតិមានៈ មិនមានអាសវៈ បានឆ្កៀយដល់នូវ
សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដូចសេះដែលងាយសារឹចបង្កាត់ល្អះហើយ ទុក
ជាទៅតាមទាំងឡាយក៏ស្រឡាញ់អត្តាអញ្ញអ្នកមិនញាប់ញ័រដែរ។

ប្រហស្ថន្តេ ។

[១៦៥] (ព្រះសាស្តាទ្រង់សួរថា) ម្ចាស់មោយរាជ ជាអ្នកមានសម្បូរ

អាក្រក់ តែមានចិត្តល្អ អ្នកដាក់កុំមានចិត្តដក់លំបាកយ៉ាងណា
អស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ ក្នុងកាលក្រដាក់ ប្រកបដោយហេតុផលផ្សេងៗ
តើអ្នកនឹងធ្វើដោយបតាដូចម្តេច ។

(មោយរាជក្តៅក្រាបចូលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮដូច្នេះថា ដែនមគធៈ
ទាំងមូល ជាដែនមានសន្តិភាពបំផុត ពួកភិក្ខុដទៃ មានការសំរេចថា
សុទ្ធ (ដោយកម្រាលនិងគ្រឿងស្បែកដណ្តប់ដីល្អ) យ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះ
អង្គ (ក្រាល) បិទបាំងស្វិតាឈើ សម្រេចនូវការដក់ (យ៉ាងចោលដែរ) ។

មោយរាគន្តេ ។

[១៦៦] បុគ្គល មិនគប្បីលើកជំពាក់នឹងខ្លួន មិនគប្បីបង្កប់គេ មិន

គប្បីផ្តោតលើសេចក្តីចិត្តល្អដទៃ មិនគប្បីបៀតបៀនបុគ្គល
អ្នកដល់នូវគ្រឿងព្រះនិព្វាន មិនគប្បីអ្នកគុណរបស់ខ្លួន
ក្នុងកណ្តាលពួកបរិសុទ្ធ គប្បីជាអ្នកប្រាសចាកទុក្ខចុះ
ជាអ្នកកាលអាក្សល្យម្តងណាត់ ជាអ្នកមានវត្តល្អចុះ ។

សត្វា តេ ទុក្ខតោ លោកា ខានត្ថេ មំ ឋិយោជយេតិ។

អនុបមោ លោក ។

(១៦៩) សំសវំ ធិយមន្ទានំ តតិសុ បរិត្តសំ

អបស្សំ អរិយសទ្ធានំ អនុក្កតោ បុដ្ឋជ្ជោ ។

តស្ស មេ អប្បមត្តស្ស សំសារា វិនធឿកតា

សទ្ធា តតិ សម្មច្ច័យា នត្ថិនានំ បុទត្តិវាតិ ។

ខ្មែរពោ លោក ។

(១៧០) អស្សត្ថេ ហរិតាភាសេ សំភិទ្ធិម្ហិ ចានិបេ

ឯកំ ទុក្ខតតិ សញ្ញំ អលភត្តំ បតិស្សតោ^(១) ។

ឯកត្តិសេ កំតោ តាម្ប យំ សញ្ញំ អលភី តតា

តស្ស សញ្ញាយ វាហសា បត្តោ មេ អាសវក្កយោតិ។

សុខនិកាយ លោក ។

១ ម. អលភំ បតិស្សតោ ។

ត្រាសាស្តា វេសេនបាទោ វាយត្រា (វេស្សវនេ) អនុបាទោ ហើយ

អនុបិដកនាំអញ្ចេវក្កនិកំ តេស្តប្រយោជន៍ឡើយ ។

អនុបមោ ។

(១៦៩) ភាគាអញ្ច កាលានៅជាបុគ្គលនៃ ខាននីតិកំ អំប្រែតោហើយ

មិនបាទោយិញអរិយសទ្ធានំ ទុក្ខតោ កំអនុក្កតោ អស់កាលជា

អវិជ្ជនំ តែងតែនៅក្នុងតតិព័ន្ធទុក្ខតោ ។ ភាគាអញ្ចនោះ ជាអ្នក

មិនប្រមាទ បានធ្វើសន្យាចាំទុក្ខតោ ឲ្យវាខាសហើយ បានកាត់

ផ្តាច់តតិព័ន្ធនៃអស់ហើយ អនុបិដកនាំអញ្ចេវក្កនិកំ តេស្តប្រយោជន៍ឡើយ ។

ខ្មែរពោ ។

(១៧០) ខ្ញុំជាបុគ្គលមានសតិដ៏អស់ខ្លាំង ក៏បានខ្ញុំសញ្ញាមួយ វេសេ

ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងក្នុងណា ដឹកដើមអស្សត្ថេត្រីក្ស ជាយំមានតតិ

ទៀវ ឈូកលាស់ត្រឡាយត្រស័យ ។ ក្នុងកប្បកម្ម អំពីកប្បកម្ម

នេះទៅ កាលនោះ ខ្ញុំបានខ្ញុំសញ្ញាណា ខ្ញុំបានដល់ខ្ញុំការអស់

ទៅនៃកាលៈ ព្រោះនាំមកខ្ញុំសញ្ញានោះ ។

សុខនិកាយ ។

១ បានហៅថាដើមអស្សត្ថេ ព្រោះថាវាធ្វើការដឹកដើមឲ្យស្រួលដល់ក្នុងកប្បកម្ម ទៀវ ។ អនុកថា ។

ទុកនិយាយ

កុមារកសិករ ដើរ ឆ្នាំចាស់ ច្រើន
មោឃភាព វិសាល ច ទុកនិយាយ ច អនុបមា
វិសាល សុទ្ធិភាព ដើរ កំណើតសង្គមជាតិ ។

វិសាល ចក្ខុវិស័យ ។

តាម ទុកនិយាយ ចក្ខុវិស័យ ច អនុបមា
ដើរ ឯករាជ្យភាព កសិករ ចក្ខុវិស័យ ។

ទុកនិយាយ ចក្ខុវិស័យ ។

ទុកនិយាយ

និយាយអំពី កុមារកសិករ ចក្ខុវិស័យ ច អនុបមា
មោឃភាព វិសាល ច ទុកនិយាយ ច អនុបមា
វិសាល សុទ្ធិភាព ដើរ កំណើតសង្គមជាតិ ។

ចក្ខុវិស័យ ច ។

តាមក្នុងទុកនិយាយ ៧៨ ព្រះបាទ ៧៨ អនុបមា

ក្នុងន័យ បាទនិយាយ ។

ចក្ខុវិស័យ ។

បើគាថាយ តិកនិបាត

[១៧១] អាយាធិស្សន្ទិមទ្វេសិ អត្ថំ បរិចរំ វិទេ
 ស្សន្ទិមត្ថំ អដាធន្តោ អកាសំ អបរិ^(១) តបំ ។
 តំ សុខេន សុខំ លទ្ធិំ បស្ស ធម្មសុធម្មតំ
 តំស្មោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនំ^(២) ។
 ព្រហ្មតទុ បុរោហិតំ សធានំ ទោម្ពំ ប្រាហ្មណោ
 តេវជ្ជោ ញាតកោ ចម្ពំ សោត្តិយោ ចម្ពំ វេទកូតិ ។
 ឥន្ទ្រលិង្គការព្វាថេ វេហ ។

[១៧២] បញ្ចាហាហំ បទ្ធជិតោ សេតោ អប្បត្តមាធសោ
 វិហារំ មេ បរិជ្ជស្ស ចេតសោ បណ្ឌិតំ អហ្វ
 ធាសំស្សំន បិវស្សមិ វិហារតោ ន ជិត្តមេ
 ន បិ បស្សំនិចារតស្សំ តណ្ហាសល្យ អទ្ធាតេ ។
 តស្ស មេវំ វិហារតោ បស្ស វិយបរក្កមំ
 តំស្មោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ទុក្ខស្ស សាសនំនិ ។
 ចុយយោ វេហ ។

១ ១. អកាសំ អបរិ ។ ២. អកាសិមមតំ ។ ៣. ប. សាសនត្ថំ ។

បើគាថា តិកនិបាត

[១៧៣] កាលខ្ញុំស្វនិកោសចក្កបរិសុទ្ធំ ដោយខុសចំនង បានបំរើភ្លើង
 ក្នុងព្រៃ មិនទាន់ដឹងខ្ញុំស្វនិកោសចក្កបរិសុទ្ធំ ហើយក៏ធ្វើខ្ញុំតបះដៃ
 (ដែលញ៉ាំងខ្លួនឱ្យលំបាក) ។ និព្វានសុខនោះ កាតាអញបានដោយ
 ស្រួលហើយ អ្នកចូរមើលស្វនិកោសចក្កបរិសុទ្ធ វិជ្ជា ពុកាតាអញ
 បានដល់ហើយដោយលំដាប់ សាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ កាតាអញបាន
 ធ្វើហើយ ។ ពីដើម កាតាអញជាដៅកងទ្រព្យ (ជាព្រាហ្មណ៍
 ដោយសម្បត្តិ) ឥឡូវនេះ កាតាជាព្រាហ្មណ៍មែន ព្រោះ កាតា
 អញជាអ្នកបានវិជ្ជា ពុ ផង មានមន្ទិលនិកិលេសបានលាងហើយ
 ផង ជាអ្នកមានសូស្តីផង ដល់ខ្ញុំវិទ្យាផង ។
 ឥន្ទ្រលិង្គការព្វាថេ វេហ ។

[១៧៤] ខ្ញុំបួសបាន៨១ថ្ងៃ នៅជាសក្កបុគ្គល មិនទាន់សម្រេចព្រះ
 អរហន្តនៅឡើយ កាលខ្ញុំចូលទៅក្នុងកុដិ មានចិត្តតាំងមាំមាំ កាតា
 អញនឹងមិនបរិភោគ នឹងមិនដេក មិនចេញពីកុដិ កាលបើសេរី
 តណ្ហា កាតាអញមិនទាន់ដកចេញទេ កាតាអញនឹងមិនប្រែឡើង
 ឡើយ ។ អ្នកចូរមើលសេចក្តីក្បាយមេត្រីនៃប្រតិបត្តិខ្ញុំនោះ កាល
 នៅយ៉ាងនេះចុះ វិជ្ជា ពុកាតាអញបានដល់ ដោយលំដាប់ហើយ
 ទាំងសាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ កាតាអញក៏បានធ្វើហើយ ។
 ចុយយោ វេហ ។

[១៧៣] យោ បុព្វេ ករណីយាធិ បន្ទា សោ កាតុម្ពិទ្ធិ
 សុទ្ធា សោ ជំសេ ហេតា បន្ទា ច មនុស្សតិ ។
 យត្តិ កាយិក ភត្តិ វេទ យំ ឧ កាយិក ឧ តំ វេទ
 អកា រោទ្ធិ ភាសនាធិ បរិជាធិ បណ្ឌិតា ។
 សុសុទ្ធ វេទ ជំពូធិ សម្មាសម្ពុទ្ធនេសិកំ
 អសោកំ វិជំ ទេមំ យត្ត ទុក្ខំ និរុជ្ឈតិកំ ។
 កាយិក បេត ។

[១៧៤] សុទ្ធា ជីវិតំ វេទ សាមញ្ញស្មី អបេក្ខា
 សង្ឃកំ ធាតុមញ្ញេយ្យ ជីវិ ចាន កោដិ ។
 សុទ្ធា ជីវិតំ វេទ សាមញ្ញស្មី អបេក្ខា
 អហិមសិកាសាត្តិ យេវេស យោសាធិ ។
 សុទ្ធា ជីវិតំ វេទ សាមញ្ញស្មី អបេក្ខា
 ភត្តិកេន គុស្សេយ្យ ឯកាធម្មតា កាយិក ។
 ធម៌យោ បេត ។

[១៧៥] អតិសីតំ អតិទុក្ខំ អតិសាយចិ អហ
 ភតិ វិសដ្ឋកម្មន្ត ឧណា អន្តរិ មាណវេ ។

[១៧៦] បុគ្គលណា (មិនធ្វើ) ទ្រព្យកិច្ចកិច្ច ក្នុងកាលមុន ហើយ
 ធ្វើក្នុងកាលក្រោយវិញ បុគ្គលនោះវេទនាចាកឋានៈជាសុទ្ធ
 ធន តែធីតាក្រោយរឿយៗ ក្នុងកាលជាភាវៈក្រោយផង ។ បុគ្គល
 ធ្វើអំពើណា ត្រូវនិយាយតែអំពើនោះ មិនធ្វើអំពើណាមិនត្រូវនិយាយ
 អំពើនោះឡើយ ចណ្ឌិតាំងឡាយ តែធីតាធីតាជំនួសបុគ្គល
 កាលមិនធ្វើ បានតែនិយាយ ។ សេចក្តីត្រូវលេចនៅក្នុងព្រះនិព្វាន
 ណា ព្រះនិព្វាននោះដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រជ័យផែនដីហើយ ជា
 គុណជាតិមិនមានសេចក្តីសោក ប្រាសចាកធម្មតិ ជាទីរក្សាធម្មតា
 ដ៏មកនូវសេចក្តីសុខ ដោយប្រវត្តិមិនពិត ។

ធម៌យោ បេត ។

[១៧៧] បើបុគ្គលស្រឡាញ់ ក្នុងភាពជាសមណៈ ប្រាថ្នាដើម្បីសេវា
 ស្រួល មិនឆ្ងល់មើលងាយចំពោះ ទំនងនិកោជនជាចេសសិទ្ធិទេ ។ បើ
 បុគ្គលស្រឡាញ់ក្នុងភាពជាសមណៈ ប្រាថ្នាដើម្បីសេវាស្រួល ឆ្ងល់
 សេចក្តីផុតនឹងទំនង ដូចជាពលសេនាបតី ចេសសណ្ត ។ បើ
 បុគ្គលស្រឡាញ់ក្នុងភាពជាសមណៈ ប្រាថ្នាដើម្បីសេវាស្រួល ឆ្ងល់
 គ្រេងអរោយបច្ច័យកាមមានកាមបានផង ឆ្ងល់ចំពោះធម៌ឯកផង ។
 ធម៌យោ បេត ។

[១៧៨] រណៈវេទនាប្រព្រឹត្តកន្លងនូវមាណពាំងឡាយ ដែលមានការស្នា
 រណបោល (ដោយតិកតាវិចារ) ក្រដាវរោត ក្បាលរោត ។

យោ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ តិណោ កិយេន ធម្មតិកា
 កា បុរិសតិកា ធម្មតិកា សុខា ធម្មតិកា វិហាយតិ ។
 ធម្មតិកា កុសំ ចោដកិលំ ឧសិរិ មុត្តបទ្ធជំ
 ឧសា បទុទហិស្សនំ វិវេកមទុត្រហយន្តិ ។

មាតិកា ថេរោ ។

[១៧៦] យេ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 សមណោ ចាតលិបុត្តកសិលោ
 តេសញ្ញតរោយមាយុកា
 ឆារ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ។
 យេ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 សមណោ ចាតលិបុត្តកសិលោ
 តេសញ្ញតរោយមាយុកា
 ឆារ ធម្មតិកា មាតិកា ។
 សុយុទ្ធន សុយិដ្ឋន សុត្តិមវិជយន ធម្ម
 ត្រាហិយាទុច្ឆន្តន ឯកាយំ សុខមេធានី ។

ខុទ្ទកនិកាយ ថេរោ ។

បុគ្គលណាមួយ កាលបើឆ្លងក្រុងចូលមក មិនដឹងពីចំពោះក្រុងដាក់
 ទីនេះក្រុងនោះក្រុងនេះ បុគ្គលនោះ មិនដឹងពីចំពោះក្រុងនោះ
 សេចក្តីសុខឡើយ ។ កាលបើឆ្លងក្រុងចូលមក មិនដឹងពីចំពោះក្រុងនោះ
 បានឆ្លងក្រុងចូលមក ស្រូវ គ្រប់គ្រងមានមធ្យម ស្រូវ គ្រប់គ្រង
 ដំណើរឡើយ ទីនេះស្រូវដ៏ធំ (ក៏សេសស្រោចស្រោក
 កណ្តាលស្រូវ) ដោយច្រើន (សេចក្តីព្យាយាម) ។

មាតិកា ថេរោ ។

[១៧៦] ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 ក្នុងក្រុងបានលិបុត្តក ជាប្រក្រតី បណ្តាឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 សោភ័ណភាពមានន័យនេះ ជាសមណៈមួយរូបដែរ ឈរជិតទ្វារ ។
 ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 ក្នុងក្រុងបានលិបុត្តក ជាប្រក្រតី បណ្តាឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 មកដោយខ្លួន ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 (ទីនេះឧស្សាហូ) ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ
 ដោយការសុខឡើយ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ធម្មតិកា ឧស្សាហូ ។

ខុទ្ទកនិកាយ ថេរោ ។

[១៧៧] យោធនកោចិមនុស្សស្ម បរាណាចិ ហិសតិ

អស្មា លោកា បរម្ហា ច	ឧភយា ចិសតេ នរោ ។
យោ ច មេត្តេ ចិត្តេ ច	សត្វចាណាទុក្ខម្បតិ
តហិ ហិ សោ បសវតិ	មុត្តំតាជិសកោ នរោ ។
សុភាសិតស្ស សិក្ខេ ច	សមណុចាសនស្ស ច
ឯកាសនស្ស ច រហា	ចិត្តវេសមស្ស ចាតិ ។

វិរាតា វេទ ។

[១៧៨] ឯកោចិ សត្វោ មេតាវិ អស្សត្វាចិ ចញ្ញាតិចិ

ធម្មដ្ឋោ សីលសម្បជ្ជោ	ហោតិ អត្តាយ ពន្ធនំ ។
ចិត្តយ្ហ អនុកម្បាយ	ចោជិតា ញាតយោ មយា
ញាតិពន្ធរមេមន	កាវកត្វា ភិក្ខុសុ ។
តេ អត្តតិកា កាលកកា	មត្តា តេ តិដិវិ សុទំ
ភាគរោ មយ្ហំ មាតា ច	មោធន្តំ កាមកាមិលោតិ ។

បទ្បិញ្ញោ វេទ ។

[១៧៩] បណ្តាភូតមនុស្ស ក្នុងលោកនេះ ជនណាមួយ បៀតបៀន

សត្វដទៃ ជននោះ វេទនិសាបស្សន្យ បានប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ ក្នុងលោកវិនិច្ឆ័យ ក៏លោកនេះនឹងលោកនាងមុខ ។ លុះតែជនណា អនុគ្រោះដល់សត្វទាំងឡាយ ដោយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជនប្រាកដ ដូច្នោះនោះ ទើបខ្លួនបុណ្យជ័យច្រើន ។ បុគ្គលឧប្បិសិក្សា សុភាសិតផង ខ្ញុំការចូលរៅកេសមណៈផង ខ្ញុំការអង្គុយតែឃ្លាក់ ឯងក្នុងទីស្ងាត់ផង ខ្ញុំការញ៉ាំងចិត្តឱ្យស្ងប់រាប់ផង ។

វិរាតា វេទ ។

[១៨០] បុគ្គលអ្នកមានសត្វ មានប្រាជ្ញា បិតនៅក្នុងធម៌ បរិបូណ៌ដោយ

សីល សូម្បីតែឆ្កាត់ឯង ក៏វេទនិប្រត្តិតទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពួក ញាតិនឹងនៅពន្យ ដែលជាអ្នកមិនមានសត្វ ។ ញាតិទាំងឡាយ ដែលខ្ញុំដូចគ្នាផ្ទាល់រឿងដល់រឿង ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ក៏បាន ធ្វើសក្ការៈចំពោះពួកគេ ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាញាតិ ជាដៅ ពន្យ ។ ពួកញាតិទាំងនោះ លុះធ្វើមរណភាពក្នុងលោកនេះរៅ ហើយ ក៏បានដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខក្នុងលោក ទាំងបង្កបង្កនឹងមាតា របស់ខ្ញុំ ក៏ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយការសុណ វេទនិក្រឹតអរិយ ។

បទ្បិញ្ញោ វេទ ។

(១៧៩) កោណបទ្បស្តីសង្កាសោ ភីសោ ធម៌សង្កាតោ^(១)

មគ្គញ្ច អដ្ឋចានស្មី អសីនមនសោ^(២) ធកេ។

ដុដ្ឋោ ទំសេហំ មគ្គសេហំ អក្ខត្ថស្មី ព្រហ្មារិទ្ធ

នាតោ សង្កាមសីសេវ សកោតត្រាដិកសយេ។

យថា ព្រហ្មាតថា ឯកោ យថា ធកេ តថា ធុរេ

យថា តាមាតថា តយោ កោណបាលី តត្ថត្ថន្តិ។

ឃសោភី ថេរោ ។

(១៨០) អហុ តុយ្ហំ បុរសទ្វា សា តេ អដ្ឋ ធម៌ជ្ជតិ

យេ តុយ្ហំ តុយ្ហំមេវេតំ ធម៌តំ ធុត្ថវិតំ មម ។

អនិច្ចា ហិ ធលាសទ្វា ឯវំ ធម្មា ហិ សា មយា

១ ធម៌សង្កាតោ ។ ២ ធម៌សង្កាតោ ។ ៣ ធម៌សង្កាតោ ។ ៤ អភិវិទ្ធ-
មានសោ ។

(១៨១) (ព្រះមានប្រាកដទ្រង់ត្រាស់ថា) ឧវេទិយោសាវេន្តរោ មាន

អវេទិយោសាវេន្តរោ ធម៌សង្កាតោ ធម៌សង្កាតោ ធម៌សង្កាតោ

សាវេន្តរោ ធម៌សង្កាតោ ធម៌សង្កាតោ ធម៌សង្កាតោ ។

យោសាវេន្តរោ កេតុ (នៅ) ក្នុងព្រះបុព្វត្រាដិ បើទុកជា

សក្ការៈបោះចោល ក៏ស្មើជាអ្នកមានស្មារតី អត់ប្រាំ

ចំពោះអន្តរាយ មានបោះចោល ក៏ស្មើជាអ្នកមានស្មារតី អត់ប្រាំ

អត់ប្រាំ ក្នុងវិជ្ជាប្រាថ្នា ឧវេន្តរោ ។ កេតុ តែម្នាក់ឯង (រឹមន

នៅជាសុខ) ដូចគ្នាទាំងព្រហ្ម ក៏ក្នុងរូបមាតិកា (រឹមនមាន

សេចក្តីខ្លាំងឡើង) ដូចគ្នាទាំងព្រហ្ម ក៏ក្នុង (នៅមេត្តា) ព្រហ្ម ដូចគ្នា

ទាំងអស់អ្នកស្រុក ក៏ក្នុងមានចំនួនច្រើនប្រហែលពីរនោះទៅ ជាហេតុ

តាំងតែស្រឡើង (ដូចគ្នាទាំងអស់ហេតុនៃវេលាប្រជុំគ្នា) ។

ឃសោភី ថេរោ ។

(១៨២) សទ្ធាចេស្តា មានក្នុងកាលមុន បុរិសក្នុងវិជ្ជា ។ សទ្ធានោះ

បែរជាមិនមានផលអ្នកវិញ បច្ច័យណា ដែលជាសេសអ្នក បច្ច័យ

នោះ ចូរជាមេស្តអ្នកវិញចុះ ទុក្ខវេទនា មិនមានផលអ្នកនោះទេ ។

ព្រោះថា សទ្ធា (ចេស្តាបុព្វដូន) ជាធម៌ដ៏កំ យេន្ទ្រឡើង

មិនទៀង សទ្ធា យ៉ាងនេះ កាត្មា បានឃើញដាក់ច្បាស់ហើយ

អត្ថុនោ មារវិសយេ ធម្មសម្មាសមប្បតោ
 អសត្ថិ មច្ចុក្កជស្ស អហំ ចាសា បម្មុដ្ឋិតំ ។
 សត្វេ កាមា បប័តា មេ ភវំ សត្វេ បដាលិតា
 វិក្កិណោ ជាតិសីសារោ ឧត្តិដានិ បុទុក្កភេតិ ។
 ឧបាសោ បិដក ។

(១៨៧) សុណាមញ្ញាតយោសត្វេ យាវន្តុត្ថ សមាគតា
 ធម្មំ ភេ ធនយេស្សមិ ទុក្ខា ជាតិ បុទុប្បនំ ។
 ការកថ ធិក្ខមថ យុញ្ចថ ទុក្ខសាសនេ
 ទុតាថ មច្ចុតោ សេនំ ឧទ្យាតាវំ កុត្តរោ ។
 យោ ឥមស្មំ ធម្មវិទយេ អប្បមត្តោ វិហេស្សតិ
 បហាយ ជាតិសីសារំ ទុក្ខស្សន្តំ កាវស្សតិកំ ។
 អភិក្កោ បិដក ។

(១៨៨) សីសារំ ហិ វិយំ អគច្ឆិសំ
 ចេតសោកមកមំ បុទុប្បនំ
 ទុក្ខមម្ហិបំ តំ ប្រាណយេនិយា^(២)
 ធនេតា ហិ សីតំ វិ មយា ។
 មាទុសោមិ ច ភវេតិវាចិតោ

១ ម. វិញ្ញាយោនិយំ ។

អក្កាអញ្ច ចុលវេក្កិវិសីយវិទិវិសសមា ត្រៃសវេកិខៈមុតដប់
 ហើយ វិភោទស្កម្ពុច បាតអន្តរាវិទបុត្តេនបាទ ។ កាបវិនិច្ឆ័យ
 អក្កាអញ្ចបានលេងហើយ ភវវិនិច្ឆ័យ អក្កាអញ្ចបានវិលាយ
 ចោលហើយ ជិតិសន្តិកាអស់ហើយ ឥវុវិន័យ ភវប្បិមិនមាន ។
 ឧបាសោ ។

(១៨៩) វិទ្យាញាតិវិនិសីយំ ដែលមកដូចជុំក្នុងខ្លះ អ្នកវិនិច្ឆ័យ
 ចូលប្រុងស្តាប់ចុះ អក្កាសូមសំដែងធម៌ដល់អ្នកវិនិច្ឆ័យថា ការកើត
 ឡើយ ថា ហេតុនាំមកនូវទុក្ខ ។ អ្នកវិនិច្ឆ័យ ចូលប្រាជ្ញត្រឡប់មក
 ចូលគេចចេញ (ចាកសេចក្តីខឹង) ចូលច្រកប (នូវសីតុមាន
 អនិសីលសីតុជាដើម) ក្នុងព្រះគុណសាសនា ចូរកំចាត់បង្កើនសេនា
 នៃមច្ចុ ឲ្យដូចជាជីវិតចាត់បង្កើនផ្ទះដែលធ្វើដោយដើមបុស ផ្ទះបោះ
 ចុះ ។ បុគ្គលណា ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីច្រឡំក្នុងធម៌នៃយុទ្ធនេះ
 បុគ្គលនោះនឹងលេងនូវជាតិសន្តិកា ធ្វើនូវវិបិដកនៃទុក្ខបាន ។
 អភិក្កោ ។

(១៩០) អក្កាអញ្ច កាលអន្តរាលេវ (ក្នុងសន្តិកា) បានទៅ
 កាន់ទេកញ្ញយ ។ ឆន្ត ទៅកាន់ប្រេតវិសីយញ្ញយ ។ ឆន្ត
 បានកើតក្នុងកំណើតវិញ្ញាទន៍ទុក្ខញ្ញយ ។ ឆន្ត ហើយ
 អក្កាអញ្ចទៅ (ឆ្លើយ) អស់កាលយូរអនេក ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ភវជាមេសមុទុស្ស អក្កាអញ្ច ព្រាបបានហើយ

សក្កកាយមគ្គិយំ សតី សតី
 រូបធាតុសុ អរូបធាតុសុ
 ទេវសញ្ញាសុ អសញ្ញាសុដ្ឋិតំ ។
 សម្ពា សុវិនិច្ឆ័យ អសាវតា
 សង្ខតា បទលំតា សនេវតា
 តំ វិនិច្ឆ័យមហាមគ្គសម្ពា
 សន្តិមេវ សតីមា សមជ្ឈិតន្តំ ។

នោមោ និរោ ។

(១៨៨) យោ ធម្មា កាលីយានិ បច្ឆា សោ កាតុមិច្ឆតិ
 សុទ្ធា សោ ជំសុតេ ហិ ធា បច្ឆា ព មនុស្សតិ ។
 យញ្ញំ កាវណ ភញ្ញំ វិនេ យំ ឧ កាវណ ឧ តិ វិនេ
 អកាវណ្ណំ កាសមាជំ បរិដាធន្តំ បណ្ឌិតា ។
 សុសុទ្ធំ វក ធិត្វាជំ សម្មាសម្ពុទ្ធនេសតំ
 អសោកំ វិនិ ឧមំ យត្ថ ធុត្ថំ ធិត្វាជំ ។

ហរិភោ មោ ។

ចូនកាល កក្កដាញបានទៅក៏ ក្នុងភ្នំនោះវាវាតាត្រូវបាន
 ស្លាប់ ចូនកាល កក្កដាញបានទៅក៏ ក្នុងភ្នំនោះវាវាតាត្រូវបាន
 នៅសញ្ញាភក ក្នុងអសញ្ញាភក (និងនៅសញ្ញាភក ភក) ។
 ភកវិនិច្ឆ័យដែលប្រកបដោយបច្ច័យ កក្កដាញបានដឹងច្បាប់
 ហើយ ថាជាច្បាប់ដ៏ខ្ពង់ ជាច្បាប់បច្ច័យ ភកវិនិច្ឆ័យ
 ជាច្បាប់យុទ្ធិយុទ្ធិ (ដោយអំណាចផលដ៏ខ្ពង់) ជាច្បាប់
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដោយការបែកបាក់សព្វកាល កក្កដាញបានដឹង
 ច្បាប់នូវសភាវៈនៃសន្តិកម្មនោះ ជាសភាវៈកើតក្នុងខ្លួន
 ហើយជាអ្នកមានស្មារតី បាននូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងៀមនិរោធិ ។

នោមោ និរោ ។

(១៨៩) បុគ្គលណ មិនធ្វើឱ្យកើតដែលគួរធ្វើក្នុងកាលបុរ ហើយចង់ធ្វើក្នុង
 កាលក្រោយព្រៃ បុគ្គលនោះ វែងឆ្ងាយចាកឋានជាសុខផង ក្បែរ
 ព្រហ្មយន្ត្រៀយក្នុងកាលជាតិក្រោយផង ។ បុគ្គលធ្វើអំពើណា ត្រូវ
 ឈឺយាយចំពោះតែអំពើនោះ មិនធ្វើអំពើណា មិនត្រូវឈឺយាយចំពោះតែអំពើ
 នោះទេ បុគ្គលតែតាំងខ្លួន តែតែតែតែដឹងច្បាប់នូវបុគ្គល មិនធ្វើបានតែ
 និយាយ ។ សេចក្តីខ្ពស់លើកទៅក្នុងព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននោះដែល
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងស្វែងរកហើយ ជាគុណជាត ប៉ុន្មានសេចក្តីសោត
 ព្រាសចាកផល ជាវិស្សមក្បួន ទាំងនេះសុទ្ធជាប្រពៃនិរោធិ ។

ហរិភោ និរោ ។

(b) (5) ACP, (b) (5) DPP, (b) (5) AWP, (b) (5) ACP, (b) (5) DPP, (b) (5) AWP

ទុកដេ ចស្ស តិដ្ឋេយ្យ	បាតុត្តោ អចារី សុខំ ។
បរិភ័ ធារមាឃ្យ	យថា សីនេ មហាស្មារតី
ឃរំ កុសីនមាគម្ម	សាទុជីវីយំ (២) សីនតិ ។
តស្មា តំ បរិវដ្ឋេយ្យ	កុសីនំ បរិទកិយំ ។
បរិវត្តេហិ អរិយេហិ	មហិតត្ថេហិ ឈារិយិ
ធិតុំ អាទុកិយេហិ	មណ្ឌិតេហិ សហាវសេតិ ។
	វិសោ ជេត ។

ឧទ្ទាស

[illegible]

តំបន់ប៉ាតា ទីផ្ទះលេខ ១

១ អ. បុគ្គល ៗ ២ ម. សាមីស៊ី ។

(១៥៤) កុលបុត្រ កាលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខមិនក្រើក ឆប្បិច្ចៀសភវិនិច្ឆ័យ
ជាប់មិត្តភាពច្បាយ យើងឆាប់គេនូវបុគ្គលនឹងស្តាប់វិនិច្ឆ័យផង ឆប្បិ
ភវិនិច្ឆ័យក៏ទៅដល់កុលបុត្រពិតមិត្តនោះផង ។ បុគ្គលនោះគឺណាត់
ឈើក្នុង វេលាសំចេះ កុលបុត្រធំ យ៉ាងណា កុលបុត្រអាស្រ័យ
នូវបុគ្គលនឹងច្រឡំសោយ ទុកជាសំគាល់ស្រួលតំរូវមន្តិល្អចុះ យ៉ាង
នោះដែរ ។ គ្រោះហេតុនោះ បុគ្គលឆប្បិច្ចៀសភវិនិច្ឆ័យបុគ្គលនឹង
ច្រឡំស មានព្យាយាមថោកទាបនោះចេញ ។ កុលបុត្រឆប្បិច្ចៀសជា
មួយនឹងក្នុងអាយៈ អ្នកមានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ អ្នកចំរើនឈាន មានចិត្ត
បញ្ជូនទៅកាន់ព្រះឱកាស ជាមហិកមានព្យាយាម គឺនឹងជំនាញ ។

ឧទាហរណ៍

ខ្លឹមាយអំពី លោកអ្នកស្វែងរកគុណវី អង្គណិកការងារជន្តរៈ
បច្ចុប្បន្នៈ ១ ពាក្យល្អៈ ១ ធម៌យល់ៈ ១ មាតុភូមិភូមិៈ ១ ខ្មែរសា-
ក៌ភូមិៈ ១ កំណើតៈ ១ ម្យ៉ាងទៀត លោកអ្នកធ្វើឱ្យជាក់លាក់ស្តី
ព្រះនិព្វាន គឺបស្សនៈ ១ យសាជៈ ១ សាមិគ្គិយៈ ១
ទុប្បាសៈ ១ ទុក្ខបាលៈ ១ អភិក្ខតៈ ១ ភោគមៈ ១
ហិក្ខតៈ ១ វិមលៈ ១ ព្រះដេវតាំងឡាយ ១២ អង្គ បានសំដែង
នូវភាព ៤៨ ដែលមក ក្នុងគិកនិបាត ។

ចប់ ឯកសារ ៧

ថេរកាថាយ បព្ពត្តនិប្បាត

(១៨៧) អលង្កតា សុវសនា មាលិចី ទទុទុស្សនា
 មជ្ឈេ បហាបថេ ឆាវ តុរិយេ នន្ទតិ នន្ទតិ ។
 ចំណុំកាយ បរិដ្ឋាហិ តទ្ធនោ នំ ទុនិគ្គិសំ
 អលង្កតំ សុវសនំ មទ្ធាសវំ ទុន្ទតំ ។
 តតោ មេ មនសីកាកេ យោធិសោ ទុទបដ្ឋថ
 អាទិនវេ ចាតុហុ និព្វិទា សមតិដ្ឋថ^(១) ។
 តតោ ចិត្តំ វិមុត្តំ មេ បស្ស ធម្មសុទ្ធម្មតំ
 តិសេន្ត វិជ្ជា អនុប្បត្តា តាតិ វុទ្ធស្សសាសនន្តិ។
 តតសមាសោ ថេរោ ។

(១៨៨) អហំ មិន្ទេន បតតោ វិហារេ ទុបដិគ្គមិ
 ចន្ទមំ អភិរូហិតោ តតេវ បបតី ធមោ ។
 តតាធិ បរិមដ្ឋិតា បុន ចារុយ្ហ ចន្ទមំ
 ចន្ទមិ ចន្ទមេ សោហំ អជ្ឈតំ សុសមាហិតោ ។
 តតោ មេ មនសីកាកេ យោធិសោ ទុទបដ្ឋថ

១. ១. សមន្តតិ ។

ថេរកាថាយ បព្ពត្តនិប្បាត

(១៨៧) ស្រ្តីប្រាជ្ញា មានខ្លួនស្អាតហើយ មានសំគន់ស្រ្តីកល្យ
 ប្រទ្រង់ផ្កាម្រង ប្រោះច្រំដោយខ្លួនខ្លួន កំពុងស្រ្តី ក្រង់
 កល្យាណផ្លូវ ។ អាត្មាអញកំពុងដើរចូលទៅ (កាន់ក្រុង) ដើម្បី
 បំណុល ហើយក្រឡេកមើលទៅឃើញស្រ្តីប្រោះនោះ ដែលមាន
 ខ្លួនស្អាតហើយ មានសំគន់ស្រ្តីកល្យ ហាក់ដូចជាអន្ទាក់ខែមច្ចុ
 ដែលមន្ទ្រឡើងហើយ ។ លំដាប់នោះការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយធាយ
 ខ្សែប្រាជ្ញា ក៏កើតឡើងដល់អាត្មាអញ ទោសក៏កើតឡើងប្រាកដ
 ដល់អាត្មាអញ និព្វិទាញាណ ក៏តាំងនៅក្រោម ។ ចិត្តបេសអាត្មាអញ
 កំរួចស្រឡះ(ចាកកំលើស) ប្រោសបសុទ្ធាញាណនោះ អកច្ចរ
 មើលខ្លាចកាន់ធម៌ ជាធម៌ល្អ វិជ្ជាញ អាត្មាអញបានដល់ដោយ
 លំដាប់ហើយ សាសនាខ្សែព្រះពុទ្ធ អាត្មាអញបានធ្វើហើយ ។
 តតសមាសោ ថេរោ ។

(១៨៨) ខ្ញុំប្រាជ្ញត្រឡប់មកបស្ថិតហើយចេញអំពីវត្ត ឡើងកាន់
 ចិត្តស្រួល ក៏ដូចម្លេងដែលដំណើរចិត្តមនោរម្យ ។ ខ្ញុំប្រាជ្ញ
 មានចិត្តដឹងមាំមួនខាងក្នុង ហើយបាសសំអាតខ្លួន ឡើងកាន់
 ចិត្តស្រួល ដើរចិត្តមកដល់ចិត្តមនោរម្យ ។ លំដាប់នោះ ការ
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយធាយខ្សែប្រាជ្ញា ក៏កើតឡើងដល់ខ្ញុំប្រាជ្ញ

ជេតយ ចក្កវិជយោ

[១៧០] ជិវត្ត^(២) ឬម ធុត្តទ្វេ មារយេត្ត អវស្សតេ
 ឈរសោតាចិត្ត តាយេ យាធិ សន្តិសុត្វា ។
 មា បុណ្ណំ អមញ្ញត្តោ មាសាធនេ តថាគតេ
 សត្តេមី តេ ធន រដ្ឋន្តិ តិមន្តិ បទ មាទុសេ ។
 យេ ចោ វាលា ធុត្វេតា ធុត្តន្តិ មោហាហុតា
 តាធិសា តត្ថ រដ្ឋន្តិ មារទិត្តស្មំ តទ្ធលេ ។
 យេសំ វាតោ ធនោសោ ច អវិជ្ជា ច វិនិច្ឆា ។
 តាធិ តត្ថ ធន រដ្ឋន្តិ^(២) ចិច្ចសុតា អតទ្ធាតិ ។

ឧត្តោ វេលា ។

[១៧១] បក្កបញ្ញាស វស្សនិ រោជល្មមនាមី
 កុញ្ញត្តោ មាសិកាតត្ថិ តេសមស្សី អលោចយី ។
 ឯកតាធនេ អដ្ឋាសី ភាសនំ បរិវដ្ឋយី
 សុត្តុត្វាចិត្ត ច ទាធិ ឧទ្ទេសត្វា ធន សាធិយី ។
 ឯវាធិសំ កាវិហាន ភហុំ ធុត្តតិវាមិទំ
 វិជ្ជាខាតោ ឧបហាយេ ធន កុទ្ធិ សរណតាតមី ។

១ ជិវត្ត ។ ២ ធន រដ្ឋន្តិ ។

វេតោថា ចក្កវិជយោ

[១៧០] ជ្វីយា នៃនាត ជាស្រីពេញ (ដោយរបស់មិនស្អាត)
 មានក្លិនប្អូន ជាពួកនៃមារ មានកាយទឹក (ដោយកិលេស)
 រន្ធតាំង ៧ ក្នុងកាយរបស់នាត តែងហូរហៀរសព្វ ។ កាល ។
 នាតកុំសំភាសរឿងចាស់ កុំញ៉ាំងព្រះភព្វាតតាំងឡាយ ឲ្យព្រេកអរ
 ឡើយ សូម្បីក្នុងឋានសួគ៌ម្តង ព្រះភព្វាតតាំងឡាយនោះ ក៏មិន
 ព្រេកអរទៅហើយ នឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ក្នុងឋានមនុស្ស ។
 ចំណែកចក្កវិជយោនា ជាមនុស្សល្បីនៅ ឥតប្រាថ្នា មាន
 គំនិតកម្រក់ ដែលមោហៈបិទបាំងហើយ ពួកចក្កវិជយោនា
 ដូច្នោះ រើបព្រះអរក្នុងអន្ទាក់ ដែលមានដើម្បីនិយាយនោះ ។ ពនៈ
 ចោលៈ នឹងអវិជ្ជា ផ្តល់តាំងឡាយណា លះបង់បោះបង់ ផ្តល់តាំង
 ឡាយនោះឈ្លោះថាមានវិទ្យានៃកល្យាណកត់ផ្តាច់ហើយ ឈ្លោះថាមិន
 មានចំណង រើមិនមែនព្រះអរ ក្នុងអន្ទាក់នៃមារនោះឡើយ ។

ឧត្តោ វេលា ។

[១៧១] ខ្ញុំព្រះអង្គទ្រង់ឲ្យវិញ្ញាណ បរិកោសកក្នុងខ្សែម្លូង បានដកសក់នឹង
 ពួកនាត អស់ ៨៨ ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំបានឈរដោយជើងតែម្ខាង រៀបការអន្តរាយ
 ស៊ីលាមកក្រៀម មិនព្រេកអរនឹងការនិមន្តនិច្ចរិត ។ ខ្ញុំបានធ្វើ
 បាចកម្មដ៏ច្រើន ដែលជាអំពើនាំទៅកាន់ខ្ពង់ខ្ពស់ប្រាកដដូច្នោះ ក៏
 ត្រូវជំនន់ជំនិច្ច បន្ទាត់ទៅហើយ បានដល់ខ្ញុំព្រះក្នុងជីវិត ។

សរណតមនំ បស្ស បស្ស ធម្មសុចម្ពុតំ
 តិស្សា វង្ខា អនុប្បត្តា កាតំ តុច្ឆស្សសាសនន្តំ ។
 ជំនុញ្ច យេន ។

[១៩២] ភ្នាតតំ វត មេ អាសិ កយាយី កយេដក្កយា
 យំ អនុសាសំ សម្ពុត្តំ ទេសេន្តំ ធម្មមុត្តមំ
 មហាប្បកំ កណាចរិយំ អត្ថប្បត្តំ វិជាយកំ
 សនេវកស្ស លោកស្ស ជិនំ អតុលធស្សនំ
 មហាធាតុំ មហាភី មហាជុតមធាសរំ
 សទ្ធាសវរិយក្ខណំ សក្ការមកុតោកយំ ។
 ចិរសង្កលំជ្ជំ វត មំ ទិដ្ឋិសទ្ធានសន្តតំ^(១)
 វិហោធម៌ សោ កតតា សទ្ធកន្ធមិ សេនកាណ្ឌិ។
 សេនា ទេពា ។

[១៩៣] យោ និព្វត្តាលេ តវតិ តវណិយេ ច និព្វយេ
 ។ វិ. ទិដ្ឋិសត្តនសន្តតំ ។ ឧ. ទិដ្ឋិសត្តនសន្តតំ ។

អ្នកចូរមើល ខ្ញុំការផលសរសេរ ចូរមើលភាគនៃធម៌ ជាធម៌ល្អ
 វិជ្ជាញ ខ្ញុំបានផលដោយលំដាប់ហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ធ្វើហើយ ។
 ជំនុញ្ច ។

[១៩៤] ។ អាត្មាអញមកល្អហើយ ដើម្បីឆ្ងាយឆ្ងាយហេស្រព^(១) ដឹកកំពង់
 ឈ្មោះឆយា អាត្មាអញបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ កំពុងតែសំដែងធម៌ដ៏
 ឧត្តម ព្រះអង្គមានតម្កិច្ឆិច្ឆិ ជាឆាយាចារ្យ ផលនូវវាចាដ៏ប្រសើរ
 ដឹកនាំសត្វលោក ទ្រង់ឈ្នះមនុស្សលោកព្រមទាំងទេវលោក ទ្រង់
 មានការឃើញថ្វីដ៏មិនបាន ជាមហានាគ មានព្យាយាមធំ មាន
 សេចក្តីជឿជាក់ មិនមានកាសវៈ មានកាសវៈចំណង អស់រលីង
 ហើយជាសាស្តាមិនមានភ័យអំពីពរឡើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគអង្គ
 នោះ បានញ្ញាំងតាមអាត្មាឈ្មោះសេនា អ្នកមានសេចក្តីស្រឡាញ់
 អស់កាលយូរ ដែលចំណងគឺទិដ្ឋិច្ឆិតុកហើយ ឲ្យរួចស្រឡះចាក
 កិលេសគ្រឿងចាក់ស្រែចំណងបាន ។
 សេនា ទេពា ។

[១៩៥] បុគ្គលណា ប្រញាប់ប្រញាល់ ក្នុងកាលដែលគួរ
 សន្សំម បែរជាសន្សំម ក្នុងកាលដែលគួរប្រញាប់ប្រញាល់

។ ជាឈ្មោះមហេស្រពៈ ដែលសេនាបាននាំនូវសត្វលោក ទេវលោក មនុស្សលោក ទៅកំពង់ឆាយាចារ្យ ។ ឧទ្ទិសថា ។

យោគីយ ធម្មនិយម

អយោធិសោ សិវិជាទេធិ កាលោ ធុត្តិ និគម្ពតិ ។
 តស្សត្ថា បរិយាយន្តំ កាធួបេត្តវ ចន្ទិមា
 អាយសន្យត្វ បរិយាតិ មិត្តេហិ ច វិជ្ជតិ^(១) ។
 យោធិត្ថកាលោ ធិត្ថតិ កាលីយ ច កាយេ
 យោធិសោ សិវិជាទេធិ សុទិ បរិយាតិ បណ្ឌិតោ ។
 តស្សត្ថា បរិយាយន្តំ សុត្តបេត្តវ ចន្ទិមា
 យសោ តិក្ខត្វ បរិយាតិ មិត្តេហិ ច វិជ្ជតិ^(២) ។

សុត្ត វេទ ។

(១៧២) ឧបាយនេវ សម្មត្ថោ ឧហុលកន្តោតិ មិ វិទ្ធ
 យត្ថន្តិ បុត្តោ ឧទ្ធស្ស យត្ថ ធិស្ស ចត្តមា ។
 យត្ថមេ អសវិ ទិណ យត្ថ ធីត្ថិ បុទត្តរោ
 អហោ ធីត្ថុណោយ្យម្ហិ តេវិជ្ជា អធិត្ថុណោ ។
 តាមទ្វា ជាលសត្ថត្ថា តណ្ហាធិត្ថនាធិតា
 បមត្តនទ្វា តត្ថា មត្តាវ តុមិយាមុទេ ។

១ ១. ឧ. វិជ្ជតិ ។

យោគីយ ធម្មនិយម

បុគ្គលនោះឈ្មោះថា កាល វេទបានទុក្ខក្នុងព្រះការពារក៏ចង់មិន
 មែនដោយទុក្ខនោះទ្រង់ ។ ប្រយោជន៍ទាំងឡាយរបស់បុគ្គល
 នោះវេទសាស្ត្រទ្រង់ព្រះច្រកក្នុងការបុគ្គលនោះវេទផល
 ទូកាកក់អ្នកមិនមានយសផល បែកចាកក្នុងមិត្តផង ។ បុគ្គលណា
 សន្សំមកក្នុងកាលដែលគួរសន្សំម ប្រញាប់ប្រញាល់ក្នុងកាលដែលគួរ
 ប្រញាប់ប្រញាល់ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាបណ្ឌិត វេទបានសេចក្តី
 សុខ ព្រោះការពារក៏ចង់ដោយទុក្ខនោះទ្រង់ ។ ប្រយោជន៍របស់
 បុគ្គលនោះ វេទបានឆ្លាស់ចូលក្នុងព្រះច្រកក្នុងស្តុកបុគ្គល
 នោះវេទផលទុក្ខយសនឹងកើតឈ្មោះផង មិនបែកចាកក្នុងមិត្តផង ។

សុត្ត វេទ ។

(១៧២) សព្វហុតាបុគ្គលទាំងឡាយ ស្គាល់ច្បាស់នូវភាគអញ្ចាឧហុល
 ដ៏ចម្រើន ជាអ្នកប្រកបដោយគុណទាំងពីរយ៉ាងគឺ ជាតិ និងប្រតិបត្តិ
 ព្រោះភាគអញ្ចាឧហុលនេះព្រះពុទ្ធផង ជាអ្នកមានបញ្ញាចក្ខុ ក្នុងចម្លើយ
 ទាំងឡាយផង កាលវេទសំភាគអញ្ចាឧហុលយេនផង គេចម្លៀត
 ភាគអញ្ចាឧហុលផង ភាគអញ្ចាព្រះករុណា គួរដល់ទុក្ខណា
 មានផ្ទុក ឃើញព្រះវិហារនោះឆ្ងាយ ។ សព្វទាំងឡាយជាអ្នក
 គិតគិតព្រោះកាមត្រូវបណ្តាញប្រើតែហើយត្រូវដំបូលគិតល្អាប្រុងប៉ុន្មាន
 ហើយ ត្រូវតែចង់ហើយ ដូចត្រីជាប់នៅក្នុងមាត់របបដូច្នោះ ។

តំ កាមំ អហមុជ្ឈិតា ធម្មា ហាស្ស ធម្មំ
 សម្មលំ កុណំ អនុយ្ហ ឆីតិកុតោស្មំ ធម្មំ តាតិ ។
 ឧទុក្ខេ ថេរី ។

[១៩៥] ជាតុរាជេន សព្វដោ ជាសីកលាបុគ្គតា
 អង្គេន បុគ្គលានាយ ករិយា មំ ឧបាសមិ ។
 កក្ក ធិស្វាន អាយត្តិ សកបុគ្គស្ស មាតា
 អលង្កតំ សុវសនំ មទ្ធាសំវ ឱធិតំ ។
 កតោ មេ មនសីកាហ យោធិសោ ឧធម្មជ្ជដ
 អាធិនេវ ចាតុហុ ធិត្ថនា សមតិជ្ជដ ។
 កតោ ធិត្ថំ វិមុត្តិ មេ បស្ស ធម្មសុធម្មតំ
 តិស្សា វិជ្ជា អនុយ្ហតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនធិ ។
 ឧទុក្ខេ ថេរី ។

[១៩៦] ធម្មា ហាវ រក្ខតិ ធម្មចារី
 ធម្មា សុច្ឆៃណា សុទ្ធមាវហាតិ
 ធម្មា ធិស្វិសោ ធម្មា សុច្ឆៃណា
 ធម្ម ធិត្ថតិ ធម្មតិ ធម្មចារី ។

កតាអញ្ញលាបន៍កាមនាហឹយ បានកត់នូវចំណងនៃមាត ដក
 កល្យាណ្រមកំណើតនៃចក្ខុហឹយ ជាអ្នកមានសេចក្តីត្រជាក់កើតហឹយ
 បានទុក្ខលាត់ហឹយ ។

ឧទុក្ខេ ថេរី ។

[១៩៥] ប្រពន្ធ (បេស្មំ) ស្តីតស្តង់ដេយមាស មានពួកចាស់ដើរចោម
 រោម ពន្លឺដោយចង្កៀង ចូលមកកន្លែង ។ លុះឮឃើញមាតាបេស្ម
 កូនខ្លួននោះ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអាក្រក់ បានការស្បៀងពាក់ល្អ
 ហើយដើរមក ចាក់ដូចជាអន្ទាក់នៃមច្ចុ ដែលមានជំនឿនហឹយ ។
 លំដាប់នោះ ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយឆ្ងាយនៃប្រាជ្ញ ក៏កើតឡើង
 ដល់ខ្ញុំ ទោសក៏កើតឡើងប្រាកដ សេចក្តីប្រាន់ណាស់ ក៏គាំង
 នៅមាំ ។ គតិវនាមក ចិត្តបេស្មខ្ញុំរួចស្រឡះ អ្នកចូលមើលនូវភាព
 នៃធម៌ជាធម៌ល្អ ក្រៃលែង ខ្ញុំបានដល់ដោយលំដាប់ហឹយ សាសនា
 នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហឹយ ។

ឧទុក្ខេ ថេរី ។

[១៩៦] ធម៌ វេទន៍ក្បែរមុខអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដោយពិត ធម៌ដែល
 មុខស្រឡាញ់ហឹយ វេទន៍នាំមកនូវសេចក្តីសុខ នេះជា
 កាតិសង្ឃក្នុងធម៌ ដែលមុខស្រឡាញ់ហឹយ មុខអ្នក
 ប្រព្រឹត្តធម៌ វេទន៍នាំមកនូវកាតិសង្ឃ ។

ឧ ហិ ធម្មោ អនាមិកា ឧ ឧ ភា សមវិភាគិយោ
អនាមិកា ធម្មោ ធម្មោ ចារបេតិ សុតតិ ។

តស្មា ហិ ធម្មេសុ កាយេវ ធម្មំ
ឥតិ មោធិមាថា សុតតេន តាធិយា
ធម្មេ បិកា សុតតេវស្ស សាវតា
និយ្យន្តិ ធម្មំ សាវតាវត្ថុតាមិយោ ។

វិញ្ញាណិកា តណ្ហាមូលា តណ្ហាជាលោ សម្មហេតា ។
សោ ទិណសំសារោ ឧ ចត្វិ កិញ្ចនិ
ចន្ទោ យថា ផោសិយាប្បណ្ណមាសិយាតិ ។
ធម្មិកោ ថេរោ ។

(១៩៧) យថា តណ្ហា សុច្ឆបណ្ណាន
កាឡស្ស មេយស្ស កាយេន តដ្ឋិតា
បរិយេសតិ កាលយមាសយេសិធិ
តនា ធម្មំ អដក្ការណី រមេតិ មិ ។
យថា តណ្ហា សុច្ឆបណ្ណាន
កាឡស្ស មេយស្ស កាយេន តដ្ឋិតា
បរិយេសតិ កាលយមាសយេសិធិ
តនា ធម្មំ អដក្ការណី រមេតិ មិ ។

សភាវៈ វាទិកិកុសលធម៌ អកុសលធម៌ មិនមែនមានផលស្ម័គ្រ
អកុសលធម៌ វាសន្តរេវកាន់ខេត្ត កុសលធម៌ ញ៉ាំងសក្ខីឲ្យដល់សុតតិ ។

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលមានចិត្តរីករាយចំពោះព្រះសុតត
ជាតាវបុគ្គលយំឆ្កែន៖ គប្បីធ្វើសច្ច័យព្រឹត្តិ ក្នុងធម៌វាទិ
ឡាយ សាវតាវត្ថុឡាយរបស់ព្រះសុតតដ៏ប្រសើរ បិតាទៅ
ក្នុងធម៌ ជាអក្រាជ្រូក បានដល់នូវវិធី ប្រសើរលើស
រឿងនាំខ្លួនចេញ (ចាស់ដ៏ទុក្ខុក) ។

បុសគល់នៃចូសតិអវិជ្ជា ខ្ញុំព្រះអង្គបានកំចាត់បង្គំហើយ ហេតុញ្ចតិ
តណ្ហា ខ្ញុំព្រះអង្គបានដកចោលហើយ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសិទ្ធិអស់ហើយ កាលសង្ខត្រៀង
ខ្យល់ មិនមានផលខ្ញុំព្រះអង្គឡើយ ដូចជាព្រះចន្ទ ក្នុងថ្ងៃ
ពេញចូលរំពេច ដែលប្រាសចាកចោល គឺពពកជាដើម ។
ធម្មិកោ ថេរោ ។

(១៩៨) កុកមានស្លាបសស្អាត ត្រូវក៏យកវិធីមេឃៅគ្រាមហើយ
ក៏ស្វែងរកសំបុក ហើរទៅកាន់សំបុក ក្នុងកាលណា កាល
លោះ ទន្ទេរឈ្មោះអដក្ការណី ក៏ញ៉ាំងកាតាអញឱ្យក្រអៅ ។
កុកមានស្លាបសស្អាត ត្រូវក៏យកវិធីមេឃៅ គ្រាមហើយ
មិនឃើញទីក្នុង ក៏ស្វែងរកទីក្នុង ក្នុងកាលណា កាលលោះ
ទន្ទេរឈ្មោះអដក្ការណី ញ៉ាំងកាតាអញឱ្យក្រអៅ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

តទ្ធិ តត្ថ ធម៌មេត្តិ ជម្ពុយោ ឧកតោ តហិ
សោកេត្តិ អាបកាត្វលំ មហាលោកាស្ស បដ្ឋតោ ។

កាមតមនស្សស្សហិតា^(១)

រកតោ មន្តវតី បដានយន្តិ ។

នាជ្ជ តំវិនិច្ឆិ វិញ្ញាសុសមយោ

ខេមា អជកាលី សំវា សុរាតិ ។

សច្ចោ ធម៌ ។

(១៩៨) បព្វជី ជីវិតកត្តាហំ	លទ្ធាន ឧបសម្បជំ
តតោ សន្តំ បដិសកំ	ធន្យាវិយោ បរក្កមី ។
កាមំ កិដ្ឋតុយំ កាមយោ	មំសមេសំ វិស័យរុំ ^(២)
ឧកោជន្តកាសន្តិហំ	ជម្ពុយោ បបតន្តិ មេ ។
នាសិស្សំន បរិស្សាមិ	វិហារា ន ន ធម៌ក្កមេ ^(៣)
ន ចិ បស្សំ ធិតាតេស្សំ	តណ្ហាសល្មេ អនុបាតេ ។
តស្ស មេវ វិហារតោ	បស្ស វិយមក្កមំ
តិសេនា វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

មុទិកោ ថេរីយា ។

១ ម. ឥញ្ញហិតា ។ ឆន្ទិកថាវេរីយានៈ កាមតមនស្សស្សហិតា ។ ២ ម. វិស័យនុំ ។ ៣ ម. ឥត្ថមី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ជេបត្រីវាជំឡាយ ញាតិប្រាជ្ញវិនិច្ឆ័យ កុដិវិនិច្ឆ័យ
(ដែលបំភាន់) ភាគីក្រយាវនុក្រាមធម្មតា មិនមែនញាតិ
សក្ការាមួយ កុដិវិនិច្ឆ័យក្រុមអនុវត្ត ។

កន្ត្របតំឡាយ មានសំឡេងពីរោះ ប្រាសចាកក្នុង
ពស់ មែនយកពីរោះ ។ ថ្ងៃនេះ មិនមែនជាសម័យនៅ
ប្រាកដកន្លែងនេះទេ ព្រោះទេសអាកាស ជាវិស្វកម្ម
សប្បាយ រីករាយដោយប្រៃស ។

សច្ចោ ថេរីយា ។

(១៩៩) ខ្ញុំត្រូវការចិត្តមជ្ឈិម បព្វជ្ជាបានឧបសម្បទាហើយ តែគឺ
នោះមក ក៏ត្រូវបំបាត់នូវសត្វ មានព្យាយាមទាំងប្រឹងប្រែង ។
កាយនេះចូរចេញចុះ ផ្លូវសាច់ទាំងឡាយ ចូរខ្ចាត់ខ្ចាយទៅចុះ
ស្រីទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ចូរចូលក្នុងចាកគំណរនៃដង្កូវទាំងពីរោះ ។
កាលបើសតិធម៌ មិនទាន់ខ្ចាត់ចេញទេ ខ្ញុំនឹងមិនស៊ី មិនផឹក
នឹងមិនចេញពីកុដិ ទាំងមិនទម្រេត សូម្បីតែមួយបង្កើនឡើយ ។
អ្នកចូរមើលសត្វព្យាយាម ប្រឹងប្រែងទាំងរបស់ខ្ញុំនោះ កាលនៅ
យ៉ាងនេះ ថ្ងៃព្រឹក ខ្ញុំបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ សាសនានៃ
ព្រះក្សត្រ ខ្ញុំក៏បានឮហើយ ។

មុទិកោ ថេរីយា ។

၁၇၆

ធាតុសមាសៈ ភក្ត្រ ៥ សភិយោ ទទួលកម៌ ៥
 ជំនួញកោ សេនកោ ថេរោ សម្ពុតោ វាហុលាមិ ៥
 ភវិតិ ទទួលា ថេរោ នសេតេ តុទ្ធសាវតា ។
 ទម្មិតោ សម្បតោ ថេរោ មុទិតោ ធាមិ តេ ភយោ
 តាវាយោ ទ្វេ ៥ បញ្ញាស ^(៦) ថេរោ សាទ្វប៌តេសាតិ ^(៧) ។

• បុគ្គលិកថាគោ ឆ្នាំពេ ។

១-២ ដំបូង យើង រំលឹក ម្ដេច ។ ដំបូង ហើយ ចំណុច ទី ៣ គឺ ត្រូវ ដឹង យើង គ្រប់គ្នា ១
យើង ដឹង ។ គឺ វា គឺ យើង ដឹង យើង ម្ដេច ។

ឧទាស

និយាយអំពីព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ១ ជាសាសនាចារ្យ ១០^(២) អង្គ
នេះ គឺជាសមាសភាព ១ ភក្ត្រភាព ១ សក្ការភាព ១ ឧទ្ទកភាព ១
ជ័យភាព ១ សេនាភាព ១ សម្ពាសភាព ១ ហោសភាព ១ ចន្ទនាភាព ១
ព្រះបាទ ៣ អង្គទៀត គឺ ធម្មកភាព ១ សប្បកភាព ១ មុទិនភាព ១
ឯភាព ២២^(២) ចំណែកភាពព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ១ ៣^(២) អង្គ ។

උප් පසුබිඳ ෪

១ ចំនួនប្រាំបី៖ ប្រាំបី គឺជាចំនួន ១០ ក្នុងព្រះយេស៊ូគ្រីស្ទ ១ ២ យេស៊ូគ្រីស្ទ

ប្រែភាសាបាយ បញ្ចក្ខន្ធិបាត

(១៧៧) កិក្ខុ សិវដិសំ តត្ថា អន្តរស្ថា^(៤) ឥត្ថិមុជ្ឈតិ
 អបរិទ្ធំ សុសានស្មី ទជ្ជន្តិ កំមិហំ ជុដិ ។
 យំ ហិ ឯកេ ឯកុជ្ជន្តិ មតំ ឯស្វាន ចាបតំ
 តាមរាតោ ចាតុរហុ អន្តរា សវតី អហុ ។
 ឡិវំ ឧទទទាតាម្ហា តត្ថា ហិ ឯ អបក្កមិ
 សតិមា សម្បជានោហំ ឯកមន្តិ ឧចារិសំ ។
 តតោ មេ មនសីតារា យោធិសោ ឧទបជ្ជថ
 អាធិនរោ ចាតុរហុ ឯត្ថិតា សមតិជ្ជថ ។
 តតោ ឯត្ថំ វិមុត្តំ មេ បស្ស ធម្មសុធម្មតំ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆតា កតំ ពុទ្ធស្សសាននន្តិ ។

រាជពោ ថេរោ ។

(២០០) អយោតេ យុញ្ចមគ្គាធំ បុរិសោ កំពូមិជ្ជកោ
 ចរំ ថេ ចាធិត្ថេយ្យ តំ វេ^(៥) ធុត្តកលក្ខណំ ។

៤ ឧ. ម. អនុសំ ។ ៥ ឧ. ម. ថេ ។

ប្រែភាសា បញ្ចក្ខន្ធិបាត

(១៧៧) កិក្ខុសិវដិស្ថាន បានឃើញសាកសពស្រ្តី ដែលគេលេបន់
 ចោលក្នុងព្រៃស្ថាន ត្រូវពួកជន្លឹកក្នុងស្រុកប្លែក ។ ពួក
 ជន្លឹកដែលឃើញសាកសពស្រ្តីដ៏លាមក ក៏រុំមកអើម តែតាម-
 រាគៈកើតឡើងប្រាកដ (ក្នុងសាកសពនោះ) ដូចជាបុគ្គលទាក់
 អស្កចំ ហូរហៀរ (តាមខ្លាចំ៧៧) ។ តែអាត្មាអញ
 ចៀសចេញអំពីទីនោះថយដាច់មួយចំនែកបាយ ជាអ្នកមានស្មារតី
 ជំនុំខ្លួន ចូលទៅកាន់ទីសមគួរ ។ សំដាប់នោះ ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយឡែកប្រាកដ ក៏កើតឡើងដល់អាត្មាអញ ទោសកំ
 កើតប្រាកដ (ដល់អាត្មាអញ) សេចក្តីឡើយណាស់កំនាំងនៅព្រម
 (ក្នុងប្លែកយ៉ៃអាត្មាអញ) សំដាប់នោះ ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ក៏ច្រ
 ស្រឡះ (ចាកកិលេស) អ្នកចូរមើលខ្លាចំ៧៨មិ ជាធម៌ល្អ
 វិជ្ជាចំ៧៩ អាត្មាអញបានដល់ដោយសំដាប់ហើយ សាសនានៃ
 ព្រះពុទ្ធ អាត្មាអញក៏បានធ្វើហើយ ។

រាជទត្តេយ្យ ។

(២០០) បុរសអ្នកប្រាថ្នាខ្ញុំកិច្ច ប្រកបខ្លួន ក្នុងអំពើដែលមិនគួរប្រកប
 ប្រសិនបើគ្រាន់ទៅ មិនគប្បីបាន(ខ្ញុំប្រយោជន៍នោះទេ) នោះឯង
 ជាលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យណាមកក្រក់ ។

អន្តរាគមន៍ អយត្តមីយិ

ឯកាក្សេត្ត ឱស្សន្តេយ្យ កាលីសិយា

សត្វាធិបិ ទេ ឱស្សន្តេយ្យ អន្តរា

សិយា សមាសមស្ស អនុស្សនតោ ។

យត្តិ កាយិកា តត្ថិ ខនេ យំ ន កាយិកា ន តំ ខនេ

អកុលេន្តំ កាសមាធិ ចរិយាធិ បណ្ឌិតា ។

យថាបិ វុច្ឆិ ចុច្ឆិ វណ្ណវន្តំ អតទុកំ

ឯវំ សុភាសិតា វាចា អដលា ហោតិ អកុក្ខតោ ។

យថាបិ វុច្ឆិ ចុច្ឆិ វណ្ណវន្តំ សតទុកំ

ឯវំ សុភាសិតា វាចា សដលា ហោតិ សុកុក្ខតោ ។

សុត្តន្តោ ថេរោ ។

(២០០) វស្សតិ នេវេ យថាសុត្តិកំ

នត្ថា មេ កុដិកា សុទា និវាតា

តស្សំ វិហារមិ វុមសន្តោ

អថ ទេ បត្តយសិ បវស្ស នេវ ។

ការដែលសេនាដោយលំបាក ភាគអញបានដកចោល

ហើយ បើបុគ្គលណា លះបង់ចម្បាំងឯកតិអប្បមាទ

គ្រួសារនោះ ទុកដូចជាមនុស្សចង្រៃ ម្យ៉ាងទៀត បើបុគ្គល

ណា លះបង់ខ្លីត្រូវបានដកចោល (សុទ្ធា វិយៈ សតិ

សមាធិ បញ្ញា) បុគ្គលនោះ ទុកដូចជាមនុស្សទ្វាក់ គ្រោះ

មិនឃើញទូលេសដែលស្ម័គ្រនឹងមិនស្ម័គ្រ ។

ពិគណាសំ បុគ្គលធ្វើអំពើណា ត្រូវនិយាយចំពោះគេអំពើនោះមិន

ធ្វើខ្លួនអំពើណាមិនត្រូវនិយាយចំពោះគេអំពើនោះទេ បណ្ឌិតចាស់ច្បាយ

តែនឹកពាក្យដឹងទុកបុគ្គលអ្នកមិនធ្វើបានតែនិយាយ ។ ផ្កាដ៏ស្រឡាញ់

មានពណ៌ល្អ តែមិនមានក្លិនក្រអូប យ៉ាងណា វាចាជាសុភាសិត វេទន

អកុសល ដល់បុគ្គលអ្នកមិនធ្វើតាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ផ្កាដ៏ស្រឡាញ់

មានពណ៌ល្អ ប្រកបដោយក្លិនក្រអូប យ៉ាងណា វាចាជាសុភាសិត

វេទនាកុសល ដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើតាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តោ ។

(២០១) ភ្ញៀវបង្កើតចុះតាមសមត្ថភាពដែលការត្រូវហើយនិយាយដំណោះ

កុដិកាត្រូវស្រួលហើយ អត់មានទ្បងចេញចូលបានទេ

ភាគមានចិត្តស្ងប់ម្យ៉ាង ទៅក្នុងកុដិកា ខ្មាសមេឃ

ម្តេចប៉ា បើអ្នកប្រាថ្នា ចូលក្នុងភ្ញៀវដ៏មកចុះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយន្ស បេតាថា

វស្សតិ ធនេវា យថាសុត្តន្តិ
ធម្មា មេ ឥន្ទជ័តោ សុខា ជិវិតា
តស្សំ វិហារមិ សន្តិចិត្តោ
អថ ចេ បន្ទយសិ បវស្ស ធនេវា ។

។ បេ ។

តស្សំ វិហារមិ វិគរកោ

។ បេ ។

តស្សំ វិហារមិ វិគរោសោ

។ បេ ។

តស្សំ វិហារមិ វិគមោហោ

អថ ចេ បន្ទយសិ បវស្ស ធនេវា ។

និរោធនោ វេរោ ។

(២០៦) យំ បន្ទយកេវោ ធម្មេសុ ឧបជ្ឈាយោ អនុត្តហិ
អមតំ អភិកាម្មំ កាតំ កក្កទុកិ មយា។
អនុប្បត្តោ សច្ចិកោតោ សយំ ធម្មោ អនិច្ចយោ
វិសុទ្ធិញ្ញាលោក ជិត្តង្គោ ឡាតារោមិ តវច្ឆិកោ ។

។ ។ បេ បុណ្ណោ ។ ។ បេ អយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេតាថា

ភ្លៀងបង្កុំចុះ គាមសមគួរដល់ការគ្របបិទនៃមេឃ ជិតពេល
កុដិភក្តាប្រក់ស្រួលហើយ ឥតមានឡល់ចេញចូលបានទេ
ភក្តា មានចិត្តស្ងប់ម្ដាប់ នៅក្នុងកុដិនោះ ម្ចាស់មេឃ
ម្ដេចហ៊ី បើអ្នកប្រាថ្នា ចូរបង្កើតភ្លៀងមកចុះ ។ បេ ។
ភក្តា ជាអ្នកប្រាសបាណនៈ នៅក្នុងកុដិនោះ ។ បេ ។
ភក្តា ជាអ្នកប្រាសបាណសៈ នៅក្នុងកុដិនោះ ។ បេ ។
ភក្តា ជាអ្នកប្រាសបាណនាហៈ នៅក្នុងកុដិនោះ ម្ចាស់មេឃ
ម្ដេចហ៊ី បើអ្នកប្រាថ្នា ចូរបង្កើតភ្លៀងមកចុះ ។

និរោធនោ ។

(២០៦) បណ្ណាធម៌ទាំងឡាយ ព្រះបដ្ឋាយប្រាថ្នាចំពោះធម៌ណា

អនុគ្រោះថ្នំ អ្នកប្រាថ្នាព្រះនិព្វានឆ្ពោះអមតៈ រសាឡសកិច្ច
ដែលអ្នកធ្វើ ថ្នំក៏បានធ្វើហើយ ។ អនុធម៌ ជាធម៌មិនមាន
អន្តរាយ ថ្នំបានដល់ដោយសំដាប់ហើយ បានធ្វើឲ្យដាក់
ច្បាស់ហើយ ដោយខ្លួនឯង ថ្នំមានញាណដ៏បរិសុទ្ធ ឥត
សង្ស័យ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ក្នុងសំណាក់នៃលោក ។

កុំឲ្យដកសំ ជាជាង ដំឡូងកុំ ក៏សាងគំ
 សន្តោ មេ អនុប្បត្តា កតំ កុត្តស្ស សាសនំ ។
 អប្បមត្តស្ស មេ សិក្ខា សុស្សតា តវ សាសនេ
 សព្វេ មេ កាសាវ ទិណា ទត្ថិយា ឬទត្តិកា ។
 អនុសាសិ មី អវយវតា អនុកម្មី អនុក្កហិ
 អនោយោ កុម្មុលោកា^(២) អន្តរាសិម្ហិ សិក្ខិតោតិ ។
 សុខតោ ជេត ។

(២០៣) សាទុ ហិ កិរ មេ មាតា បតោនំ ឧបទិសយី
 យស្សាហំ វចនំ សុត្វា អនុសិដ្ឋា ជនេត្ថយា
 អនុវិយោ បរិកត្តា បត្តោ សន្តោនំមុត្តមី ។
 អរោកា ធម្មិណោយោម្ហិ តេវិដ្ឋោ អមតទ្គសោ
 ជេតា^(២) ធម្មិណោ សេនំ វិហារមិ អនាសវា ។
 អជ្ឈត្តក្ស កហិកា ច យេ មេ វិជ្ជិសុ កាសាវ
 សព្វេ អសេសា ឧត្ថិយា ធម្ម ឧប្បជ្ឈេវ ឬទ ។
 វិសារថា តោ កត្ថិយំ ឯតមត្ថំ អកាសយី

១. ឧ. កុម្មុលោកា ។ ឧ. កុម្មុលំ វិហារ ។ ២. ឧ. ម. ជិតា ។

ខ្ញុំដឹងខ្ញុំបុរេក្នុងកំស ទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំបានដឹងអ្នកហើយ ប្រយោជន៍
 របស់ខ្លួនគ្រប់អហន្ត ខ្ញុំបានដឹងដោយសំដាប់ហើយ សាសនា
 របស់ព្រះគ្រូ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ខ្ញុំជំនួញប្រឆាំង បានស្តាប់
 បានរៀនសូត្រសិក្ខា ក្នុងការប្រៀនប្រដៅរបស់លោក កាសាវ
 ទាំងពួងរបស់ខ្ញុំអស់ហើយ ឥឡូវក៏ធម៌មាន ។ លោកប្រៀន
 ប្រដៅខ្ញុំដោយវិធីប្រសើរ ជាអ្នកអនុគ្រោះវិទ្យាបម្រុង (ខ្ញុំខ្ញុំ) ទត្ថ
 របស់លោកមិនអត់អំពើឡើយ ខ្ញុំជាសិស្សបានរៀនសូត្រហើយ ។
 សុខតោ ។

(២០៣) មានសេចក្តីដំណាលថា ឧបាសិកាបានបង្ហាញខ្ញុំដូច្នេះ (១៧១)
 ដល់ភាគអញ ភាគអញដែលមាតាប្រៀនប្រដៅ បានស្តាប់ពាក្យ
 របស់លោកហើយ ជាអ្នកមានក្បាយមមុនមាំហើយ មានចិត្តបញ្ជូន
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានដល់នូវសម្ពោធិជំនួញ ។ ភាគអញជាអ-
 ហន្ត ទត្ថិណោយ្យបុគ្គល មានត្រង្គ ឃើញព្រះនិព្វានឈ្នះអមតៈ
 ភាគអញឈ្នះសេនានិព្វាន ជាអ្នកមិនមានកាសាវ ។ កាសាវទាំង
 ឡាយណា របស់ភាគអញ បានក្នុងក្តី បានក្រៅក្តី កាសាវទាំងអស់
 នោះ ភាគអញកាត់ផ្តាច់ហើយ អត់មានសសសល់ ទាំងមិនតើក
 ទៀតទេ ។ បងស្រី មានសេចក្តីរៀន បានពាលនូវសេចក្តីនេះ

អបិហា ទូន មយិមិ វនថា តេ ន វិជ្ជតំ ។
 មរិយន្តកតំ ធុក្កំ អន្តិមោយំ សធុស្សបេរា
 ជាតិមរណសីសារោ នត្ថិធានិ បុណ្ណភោតិ ។
 វិញ្ញា វេរោ ។

(២០២) អក្កាយ វត មេ តុទ្ធោ ននិ ខេត្តាវ អតា
 យស្សហំ នម្មំ សុត្វាន មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិជ្ជយិ ។
 យជិ ទ្ធោវនេ យញ្ញោ អក្កហុតំ ធុហិ អហិ
 ឯសា សុទ្ធិតំ មញ្ញោ អទ្ធក្កោ បុដ្ឋដ្ឋោ ។
 ទិដ្ឋិតហលាបក្កោ បរាមាសេន មោហិតោ
 អសុទ្ធិ មញ្ញសំ សុទ្ធិ អទ្ធក្កោ អវិនុសុ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ មហិតា មេ កវា សក្ខេ បដាលិតា^(១)
 ធុហាមិ នក្កុណោយ្យតិ នមស្សាមិ តថាគតំ ។
 មោហាសក្ខេ មហិតា មេ កវត្ថុណា បដាលិតា
 វិក្កិណោ ជាតិសីសារោ នត្ថិធានិ បុណ្ណភោតិ ។
 វិញ្ញា វេរោ ។

១ ឧ. ម. វិចារិកា ។

នាទិវននីតំ មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះកត្តាជាយក្ខត ព្រៃ(មាន
 អត្ថជាដើម) មិនមាន(សិស្សនាមរបស់នាង)ទេ ។ សេចក្តីខ្ពុតមាន
 ទីបំផុតជុំវិញ អាត្មាបានឃើញ កសិកាយនេះជាទីបំផុត (របស់អាត្មា)
 សន្យាទៅជាតំនឹងមរណៈមិនមាន ឥឡូវនេះកាលបើមិនមានទេ ។
 វិញ្ញា វេរោ ។

(២០៤) អាត្មាអញបានស្តាប់ចម របស់ព្រះពុទ្ធនា ហើយវិវាចនាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ព្រះពុទ្ធនា យាងមកហើយកាន់ស្និទ្ធនៅព្រៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 អញមែនពិត ។ អាត្មាអញបានចូលដោយភ្នែកឆ្មារឆ្មាមិនមែនភ្នែក
 បានចូលក្នុង កាលនៅជាបុព្វជន នឹងនឹងដល់ សំគាល់ថា កាលបូជា
 នេះឯង ជាសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ អាត្មាអញស្តាប់ទៅកាន់ព្រៃស្យាភក្តិទិដ្ឋិ
 ត្រូវសេចក្តីស្តាប់អវិជ្ជា(ឧស) ឱ្យដល់នូវសេចក្តីវិជ្ជា នឹងមិនដឹង
 សំគាល់ផ្លូវមិនបរិសុទ្ធថាជាផ្លូវបរិសុទ្ធ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អាត្មាអញបាន
 លះបង់ហើយ កត់ទាំងពួង អាត្មាអញបានទំលុះទំលាយហើយ
 អាត្មាអញចូលក្នុង គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាទុក្ខណោយ្យបុគ្គល ថ្វាយ
 ចង្អុលព្រះគោតម ។ មោហៈទាំងពួង អាត្មាអញបានលះបង់ហើយ
 កវត្ថុណា អាត្មាអញបានទំលុះទំលាយចេញហើយ ជាតិសន្យាអស់
 លើនេះហើយ ឥឡូវនេះកាលបើទៀត នៃអាត្មាអញ មិនមានទេ ។

(២០៥) បាតោ មជ្ឈន្តិកំ សាយំ តិក្ខុត្ថំ វិវាសស្សរំ

ឱតិ ឱនកំ សោហំ^(១) គយាយ គយជក្កយា
 យំ មយា បកាតំ ចាបំ បុត្រ អញ្ញាស្ស ជាតិសុ
 តន្តាជិច មវាហមិ ឯវនិដ្ឋិ បុរ អហ្ម^(២) ។
 សុត្វា សុកាសំ វាជំ ធម្មត្ថសហិតំ បជំ
 តជំ យាថាវតិ^(៣) អត្ថំ យោជិសោ បន្តេត្ថសំ ។
 ជិញ្ញាតសព្វបាតោម្ហិ ជិដ្ឋលោ មយកោ^(៤) សុចំ
 សុត្វោ ពុទ្ធស្សនា យាតោ បុត្តោ ពុទ្ធស្សនិសោ ។
 ឱតយ្ហជ្ឈន្តិកំ សោតំ សត្វំ ចាចំ មវាហយំ
 តិស្សោ វិជ្ជា អជ្ឈកមិ កាតំ ពុទ្ធស្សសាសនន្តិ ។
 ធម្មាស្សថេ ថោក ។

(២០៦) វាគរោតាភិជិតោ ភិ វិហារំ កាណិច វាជ

ចវជ្ជតោចរ^(១) លុទ្ធេ កាជំ ភិក្ខុ កាស្សសំ ។
 ១ ខ. សោនំ ។ ២ ខ. ម. អហ្ម ។ ៣ ខ. យាថាវិ ។ ៤ ម. យាថាវិ ។
 ៥ ម. សស្សកោ ។ ៦ ខ. សុទ្ធស្ស ។ ៧ ខ. ចរិទ្ធកោចរ ។

(២០៥) កក្កាអញ្ញាបុរិកក្ខន្ធគោតិយោ ក្ខន្ធម្មយវិច្ឆយនិ គិលោ

ព្រឹក វិច្ឆត្ថំ លាច ក្ខន្ធកាលមហាស្រនាឈ្នះគយជក្ក បាប
 ណាដែលកក្កាអញ្ញាធ្វើហើយ ក្ខន្ធជាតំទាំងឡាយដទៃ អតិកាលមុន
 ឥឡូវនេះ កក្កាអញ្ញាបរិណិព្វានបោលខ្ញុំបាបនោះ ក្ខន្ធគោតិយោ
 គយានេះ ទិដ្ឋយានីនេះ មានហើយក្ខន្ធកាលមុន ។ កក្កាអញ្ញា
 ស្តាប់វាជាសុភាសិត ជាបទប្រកបដោយធម៌និងអន្ត ហើយ
 ពិចារណាខ្ញុំសេចក្តីតាមនូវផលកាពិត ដោយកាយនៃប្រាជ្ញា
 កក្កាអញ្ញា មានបាបទាំងពួងលាងចេញហើយ មិនមានមន្ទិល មាន
 គិលេសលាងចេញហើយ ជាអ្នកស្អាតបរិសុទ្ធ ជាពុទ្ធជាយាទ (អ្នក
 គួរទទួលខ្ញុំមតិក្នុងព្រះពុទ្ធ) ជាគូនាគអំពីព្រះទេវតាព្រះពុទ្ធ ។
 កក្កាអញ្ញា ចុះកាន់ខ្សែនៃមន្ត ប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ បរិណិព្វាន
 បោលខ្ញុំបាបទាំងពួង ផលខ្ញុំវិជ្ជា ៣ ហើយ សាសនាបេសព្រះ
 ពុទ្ធ កក្កាអញ្ញាបានធ្វើហើយ ។

ធម្មាស្សថេ ថោក ។

(២០៦) (ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា) ខាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវរំលឹកដែលកើត
 អំពីទ្រង់គ្រូបស្ត្រីតាំងហើយ នៅក្នុងវិប្បតិ មានភាគបាលេស
 ហើយ (គ្រូបកុប្បវិទ្យ) ជាទីសៅហ្មង កើតធ្វើដូចម្តេច ។

និទាន្ត វិបស្សនា ធាតុនា សមុស្សរិ
 លូម្បិ អភិសន្តោន្តា វិហរិស្សមិ កាណេ ។
 កាវេន្តា សតិបដ្ឋានេ ឥន្ទ្រយាមិ ពលាមិ ច
 កោជ្ឈង្គាមិ ច កាវេន្តា វិហរិស្សមិ កាណេ ។
 អារទ្ធវិយេ ចហិតតេ ចិច្ចំ ធន្យបរក្កមេ
 សមត្ត សហិតេ ធិស្វា វិហរិស្សមិ កាណេ ។
 អនុស្សវេន្តា សម្ពុទ្ធំ អត្តន្តិ លាមាមាតិ
 អត្តន្តោ វត្ថុន្តិ វិហរិស្សមិ កាណេតិ ។

ន្តិលំ ១៣ ។

(២០៧) ឱលត្ថិស្សមិ ភេ ចិត្តំ អាលាដ្ឋាបេ ហត្ថិច្ចំ
 ធនីនាបេ ចិយោជិស្សំ កាមជាលំ សវីរិច្ចំ ។

ត្ថំ ឱលត្ថោ ធន កត្ថសិ ២

ដ្ឋាវិវិ គាជេវ អលតតោ

ធន ធន ចិត្តកាលំ បុណ្យុច្ចំ

បសហំ ២ ចាជេវតោ ចរិស្សសិ ។

• ឃ. អភិសន្តោន្តា ។ ២ ឃ. អត្តន្តិ ។ ៣ ឃ. កាមជាលំ សវីរិច្ចំ ។ ឃ.
 កាមជាលំសវីរិច្ចំ ។ ៤ ឃ. ធន្តិលំ ។ ៥ ឃ. ចលន្តិ ។

(ប្រាស្តាវន្តោប្រាបបន្តិទូលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គផ្សាយចិត្តទៅកាន់
 កាយភាវិកមូល ដោយសុខៈដែលកើត អំពីបំណងលីសលុប អត់ប្រាំ
 ខ្ញុំបច្ច័យដ៏សេសស្រស់ នៅក្នុងព្រំ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គចំរើនសតិប្បដ្ឋាន
 ទាំងឡាយផង សម្បជានផង អំពីបាទផង ឥន្ទ្រយផង ពលៈផង
 ចំរើនកោជ្ឈង្គផង អដ្ឋង្គិកម្ពផង នៅក្នុងព្រំ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញ
 (ខ្ញុំសព្វហោរិបុគ្គលទាំងឡាយ) អ្នកមានព្យាយាមតំរូវតែងហើយ
 មានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្យាយាមប្រឹងប្រែង ដ៏មាំ
 អស់កាលជាច្រើន ខាងសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ប្រកបដោយភាពជា
 សមណៈនៅក្នុងព្រំ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹកឃើញ ខ្ញុំព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
 មានខ្លួនខ្លាចបានហើយ មានព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធមាំហើយ មិនខ្លើម
 ច្រមុស អស់យថាទីនិព្វ នៅក្នុងព្រំ ។

ន្តិលំ ១៤ ។

(២០៨) មាលចិត្ត អញ្ញនិវហាមយាតេ ដូចជាគេបង្ខំនឹងខ្ញុំកក្កន
 ក្រោលមានខ្លាប្រកបដោយខុត ទាំងមិនបណ្តោយឯង ដែលជា
 បណ្តាញនៃកាម ដែលកើតអំពីសវីរៈ និព្វានបាបធម៌ទេ ។
 ឯងអញ្ញហាមឃាត់ហើយ នឹងកើតធម៌បានទេ ដូចជាដំរី
 ដែលមិនបានឆ្លុះឆ្លោចទៅដើម្បីចេញ) មាលចិត្ត មាលចិត្ត ឯងនឹង
 ប្រព្រឹត្តល្បោងកាន់ ក្រេកអរក្នុងបាបធម៌ឃើញទៅទៀតមិនបានទេ ។

ថេរភាព ចក្ខុវិស័យ

យថា កុញ្ញំ អនុត្តំ

នវត្ថុហំ អនុសត្ថយោ

ពលវំ អាវត្ថេតិ អតោមំ

ឯវំ អាវត្ថយិស្សន្តំ ។

យថា វេហយនមកុសលោ

សារថិ បវរោ នមេតិ អាជញ្ញំ

ឯវំ នមយិស្សន្តំ

បតិដ្ឋិតោ ចតុស្កុ ពលេសុ ។

សតិយា តំ ឯតុដ្ឋិស្សំ

^(៦) បយេតតោ កេ នមិស្សមិ

ភិយទុរិក្ខហិតោ នយិតោ

ទិវំ កមិស្សសេ ចិត្តាតិ ។

វិនិសេនោ ថេរោ ។

(២០៨) ឧបាសម្ពិទ្ធានុម្មេទោ សុណាតិ ជិណសាសនំ
អវរោ ហោតិ សន្តិម្ហា នកសោ បវរី យថា ។
ឧបាសម្ពិទ្ធានុម្មេទោ សុណាតិ ជិណសាសនំ

១ ប. ចប្បតោ ។

ថេរភាព ចក្ខុវិស័យ

ហ្មង្គិអកោនកំឡង្គំ ធ្វើដំរីវេសមិនខានព្រិល រើបចាប់

បានថ្មី ជាសត្វមិនប្រាថ្នាឱ្យគ្រឿងបរិលបានយ៉ាងណា អញនឹង

ឡង្គង់វិលគ្រឿងយ៉ាងនោះដែរ ។ នាយសារថីដ៏ប្រសើរ ជា

អ្នកឆ្ងល់ស្មារតីការចង្អុលសេដ្ឋីប្រសើរ ចង្អុលសេរីជាងនាយ

យ៉ាងណា អញនឹងកាន់នៅក្នុងពលវេស ហើយទូន្មានឯង

យ៉ាងនោះដែរ ។ អញនឹងចង់ឯងដោយសតិ អញមានខ្លួន

ប្រុងប្រយ័ត្នហើយ នឹងទូន្មានឯង ម្ចាស់ចិត្ត ឯងអញសង្កត់

សន្តិភូតិយៈ គឺព្យាយាម កុំទៅឆ្ងាយអំពីទីនេះឡើយ ។

វិនិសេនោ ។

(២០៨) បុគ្គលកម្មវេទនាប្រាថ្នា មានចិត្តប្រកួតប្រណាំង ទុកជាស្តាប់

ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី គង់ជាអ្នកឆ្ងាយអំពីព្រះសង្ឃ

ដូចវេសនីឆ្ងាយអំពីមេឃ ។ បុគ្គលកម្មវេទនាប្រាថ្នា មានចិត្ត

ប្រកួតប្រណាំង ទុកជាស្តាប់ពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះជិនស្រី

បរិហាយតិ សុទ្ធា កាឡបក្កោ ចន្ទោ ។
 ឧបាស្កចិក្ខា ធុត្ថោ ធុត្ថោ សុណាតិ ជិដសាសនំ
 បរិសុស្សតិ សទ្ធា មន្តោ អប្បេនកោ យថា ។
 ឧបាស្កចិក្ខា ធុត្ថោ ធុត្ថោ សុណាតិ ជិដសាសនំ
 ច វិហាតិ សទ្ធា ទេត្ថេ តីដិវ បូតិកំ^(១) ។
 យោ ច កុត្តេ^(២) ចិក្ខោ សុណាតិ ជិដសាសនំ
 ទេ ចេត្តា អាសវេ សទ្ធា សទ្ធាកា អកុប្បតិ
 បប្បយ្យ បាទំ សន្តិ បរិច្ឆាតិ អនាសវេតិ ។

ធម្មតោ ថេរ ។

(២០៩) ឧបសម្ពុទ្ធា ច តេ លទ្ធា វិមុត្តា ច ម្ហិ អនាសវេ
 សោ ច មេ កកា ធិត្ថោ វិហារ ច សហាវសំ ។
 តហ្មធើ វត្តិ កកា អន្តោកាសតិ ធាមយំ
 វិហារកុសលោ សត្វា វិហារំ ចាវសំ គធា ។
 សទ្ធាកា ច សទ្ធា ធិ សេយ្យំ កម្មេសិ តោតោ
 សំហោ សេសកុហាយំ បរិច្ឆាយកោ ។

១ ខ. បូតិកំ ។ ២ ខ. ធុត្ថោ ។

កំភីសាបស្សន្យោកព្រះសង្ឃ ដូចព្រះចន្ទក្នុងអង្គរាជ្យ (១២០) ។
 បុគ្គលអំបូរដកប្រាជ្ញា មានចិត្តប្រកួតប្រណាំង ទុកជាស្លាប់ពាក្យ
 ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជេនស្រី កំភីសាបស្សន្យោកព្រះសង្ឃ ដូចជា
 ត្រីក្នុងស្រុកក្នុងទីមានទឹកកក ។ បុគ្គលអំបូរដកប្រាជ្ញា មានចិត្តប្រកួត
 ប្រណាំង ទុកជាស្លាប់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជេនស្រី គង់មិន
 លូតលាស់ក្នុងព្រះសង្ឃ ដូចជាតូស្គយមិនដុះសក្កន៍ស្រែ ។ លុះតែ
 បុគ្គលណា មានចិត្តស្របគ្រងហើយ ស្លាប់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
 ព្រះជេនស្រី បុគ្គលនោះទើបញ្ចាំងអាសវៈចាំងព្វធិទ្ធិអស់ទៅ ធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់នូវមិច្ឆាចក្ខុ (អហេតុផល) ដល់នូវសេចក្តីស្ងប់ជ័យក្នុង
 អំណត្តិលោកិយនិព្វាន ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ រមែងបរិនិព្វាន ។

ធម្មតោ ថេរ ។

(២០៩) ខ្ញុំបានឧបសម្ពុទ្ធាផង បានផុតស្រឡះ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ផង ខ្ញុំបានឃើញព្រះមានព្រះភាគអង្គីនោះផង ចាំងបាននៅជា
 ប្លង់ក្នុងកុដផង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើត្រឹមត្រូវ (យប់
 ជ្រៅ) ឱ្យកន្លងទៅ ក្នុងទីវាល ព្រះសាស្តាណ្យាសក្កន៍កានៅ បាន
 ស្លេចចូលទៅកាន់កុដក្នុងពេលនោះ ។ ព្រះភាគទ្រង់ព្រាល
 សក្កន៍ ហើយសម្រេចសីលសេយ្យ ដូចជាសត្វស៊ីបា
 ដែលលេងសេចក្តីក្លាយស្ងប់ស្ងួត ដេកក្នុងគូហាច្បាស់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរោតា
 កហុស្សតោ ធម្មទេវេ ច ហោតិ
 ធម្មស្ស ហោតិ អនុធម្មចារី
 សោ តានិសោ ធាម ច ហោតិ បណ្ឌិតោ
 ញត្វា ធនធម្មសុ និសេសិ អស្ស ។
 អត្ថញ យោ ជាតាតិ កាសិកស្ស
 អត្ថញ ញត្វា ច តថា កកោតិ
 អត្ថទ្គេវេ^(១) ធាម ស ហោតិ បណ្ឌិតោ
 ញត្វា ច ធម្មសុ និសេសិ អស្សាតិ ។
 កោសិយោ វេរោ ។

ឧទ្ទានំ

វាជនតោ សុក្កតោ ច តិរិមាធនុស្សមេវោ
 វិទ្យា ធនាស្សតោ វេរោ កយាកស្សវត្តលិ
 វិជិតោ យសនតោ ច សោណោ កោសិយស្សិយោ
 សដ្ឋី ច បញ្ចតាជាយោ វេរោ ច ឯត្ថ ទ្វាជសាតិ ។

បញ្ចកនិកោ និដ្ឋិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរោតា
 បុគ្គលណា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកចង់ចាំនូវធម៌ តាំង
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 ជាអ្នកប្រាជ្ញស្មោះថ្លៃយត្រូវនោះផង ជាអ្នកប្រាជ្ញផង តាំងជា
 អ្នកវិសេសក្នុងធម៌តាំងឡាយ ព្រោះដឹង (ខ្ញុំសព្វធម៌) ។
 បុគ្គលណា ដឹងខ្លះសេចក្តីនៃកាសិកផង លុះដឹងខ្លះសេចក្តី
 នៃកាសិក ហើយដឹងនូវផង បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជាអ្នក
 ឆ្លងផ្លូវសេចក្តីសង្ស័យផង ជាអ្នកប្រាជ្ញផង តាំងជាអ្នក
 វិសេសក្នុងធម៌តាំងឡាយ ព្រោះដឹង (ខ្ញុំសព្វធម៌) ។
 កោសិយតោ ។

ឧទ្ទានំ

ភាថា ៦៨ ក្នុងភាគតាំងនោះ ព្រះបទៈ ១២ អង្គសំដែងធំ កង-
 ខត្តកោ ១ សុក្កតកោ ១ តិរិមាធនុកោ ១ សុមនកោ ១ វិជ្ជកោ ១
 នទីកស្សបកោ ១ កយាកស្សបកោ ១ វត្តលិកោ ១ វិជិតសេនកោ ១
 យសទត្តកោ ១ សោណកុដិកល្លកោ ១ កោសិយកោ ១ ។

ចប់ បញ្ចកនិកា ។

បើគាថាយ ធួនិបាត

(២០០) ដិស្វាធម៌ ទានិកោ គោតមស្ស យសស្ស បោ
 ន កាវហំ បណិបតិ ឥស្សនាធម៌ វត្តតោ ។
 មម សន្តិក្កមញ្ញាយ បោធនសិ ទាសារមិ
 តតោ មេ អាសិ សិវេតោ អត្តតោ លោមហិសោ ។
 បុព្វេ ជិវេសត្វតស្ស យា មេ សិទ្ធិ បរិគ្គតា
 កាហំ តតោ ចិវន្តតោ បព្វជិ ជិវសាសនេ ។
 បុព្វេ យញ្ញេន សន្តិដ្ឋោ តាមធាតុ បុគ្គតោ
 បប្ផា ភតញ្ច គោសញ្ច មោហញ្ចាបិ សម្មហនិ ។
 បុព្វេ ធម៌សំ ជាធម៌ ជិព្វតក្កំ វិសោជិតំ
 ឥទ្ធិមា បរិគ្គតា ជិព្វសោតញ្ច ចាបុណី ។
 យស្ស ចត្វាយ បព្វជិតោ អតារស្មា អនតាវយំ
 សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ សត្វសិយោជនក្ខយោតិ ។
 ឧបេស្សយេ វេរោ ។
 (២០២) អតិហិតា វិហិ ទលតតា សាលិ
 ន ទលកេ បិណ្ឌំ កាថមហំ តស្សំ ។

បើគាថា ធួនិបាត

(២០១) ខ្ញុំឃើញបាតិកាព្រះគោតម ព្រះគន្លងនាយសដល់គ្រោះ
 កំនៅតែមិនក្របសំពះ ព្រោះសេចក្តីច្រវែលនៃ ទំនិសេចក្តីប្រកាន់
 នូវកាន់ច្រឡំ ។ ព្រះសាស្តាដាសាចើរបស់ដង ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តី
 ត្រូវរបស់ខ្ញុំហើយ បានដាស់តឿន លំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តី
 សង្ឃឹមនឹងសេចក្តីព្រិះកម ដែលមិនបាច់ភ័យហើយ ។ កាលខ្ញុំនៅជា
 ជិវសក្ខិកាលមុន ការសម្រេចលាភសក្ការៈណា គឺចក្ខុ គ្រានោះ ខ្ញុំ
 លបេនខ្លួនក្រែងសំបេត លាភសក្ការៈនោះហើយ មកបួសក្នុងសាលានា
 ព្រះជីនស្រី ។ កាលពិជើម ខ្ញុំជាអ្នកត្រេកអរ ដោយការបូជាធ្វើ
 កាមធាតុជាប្រធាន កាលមានក្រោយមក ខ្ញុំបានដកពនៈ ទោសៈនឹង
 មោហៈចោលហើយ ។ ខ្ញុំដឹងខ្លួនដែលភ្ជាប់កាស្រយនៅក្នុងកាលពិ
 ជើម បានជម្រះចិត្តចក្ខុស្អាត ជាអ្នកមានច្បង ដឹងចិត្តអ្នកដទៃ ចំពោះ
 បានសម្រេចចិត្តសាត ។ មួយទៀត កុលបុត្រចេញចាកផ្ទះមក
 បួសក្នុងធម៌នឹង ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍នោះ ខ្ញុំបានដល់
 ហើយកាមលំដាប់ ចំពោះឱ្យអស់សំយោជនធម៌ចំពោះពួក ។
 ឧបេស្សយេ វេរោ ។
 (២០២) (មានន័យថា) ស្រ្តីគេនាំទៅទុកដាក់ហើយ ស្រ្តីគេទុក
 ក្នុងលាងហើយ ខ្ញុំនៅតែមិនបានបំប្លាយ ភិក្ខុនឹងធ្វើដូចម្តេច ។

តុត្ថមច្បមេយ្យំ អនុស្សា មសាឆ្មា
 មិត្តិយា ធុដ្ឋសនិកោ ហោហិសំ សតតមុនត្តោ ។
 ធម្មមច្បមេយ្យំ ។ បេ ។
 សង្ខមច្បមេយ្យំ ។ បេ ។
 អត្តោតាស ច វិហាសិ
 សីតា ហេមន្តិកា សមា រត្តិយោ ។
 មា សីតេន មរោតោ វិហាត្តិកោ
 បរិស^៧ ភ្នំ វិហារំ ធុសិតត្ថសិ ។
 ធុសិស្សំ ចតុស្សោ អប្បមត្តាយោ
 តាហិ ច សុខិតោ វិហាសិស្សំ
 តាហិ សីតេន វិហាត្តិស្សំ
 អនិក្ខតោ វិហារត្តោតិ ។

ឆេត្តកនិកោ វេរា ។

(២១៣) យស្សសត្រាញាចារិសុ តារាហេ ទូបលក្ខតិ
 បរិហាយតិ សទ្ធា មច្ឆោ អប្បេនតាយជា ។
 យស្សសត្រាញាចារិសុ តារាហេ ទូបលក្ខតិ
 ច វិហាតិ សទ្ធា ខេត្ត តិដ្ឋំ បូតិកំ ។

(ព្រះបេរិយាយថា) អ្នកចូរជ្រះថ្លាទូកចំពោះគ្រោះក្នុងមាន
 គុណមិនមានប្រមាណ អ្នកនឹងជំបុគ្គលមានសិរិវិសេសចិត្ត
 កាលស្រី មានចិត្តរីករាយរឿយៗ មិនខាន ។ ចំពោះធម៌មាន
 គុណមិនមានប្រមាណ ។ បេ ។ ចំពោះសង្ឃមានគុណ
 មិនមានប្រមាណ ។ បេ ។

(ព្រះបេរិយាយថា) លោកនៅក្នុងទីកំលោះល្អវេជ្ជ ព្រឹទ្ធនេះ
 ត្រង់កំ មានសន្សំម្នាក់ចុះជនី ។ លោកកុំបារម្ភនាយឱ្យ
 ត្រង់កំគ្របសង្កត់ឱ្យលំបាកឡើយ ចូរលោកចូលទៅក្នុងកុដិ
 ដែលមានទ្វារខ្ពស់ខ្លះដាច់ចាំ ។

(ព្រះបេរិយាយថា) ពាក្យកាលស្រីអប្បមត្តាចាំនឹង ដល់
 ឡើយសច្ច័ស្តរដោយសារអប្បមត្តាចាំនោះ មិនញាប់ញ័រ
 មិនលំបាក ដោយត្រង់កំ ។

ឆេត្តកនិកោ វេរា ។

(២១៤) បុគ្គលដែលមិនមានសច្ច័ភារា ក្នុងពួកសត្រាញាចារិ វេរិយ
 សាមសុខ្យបាតព្រះសទ្ធា ដូចត្រីក្នុងទីមានទឹកតិច ។ បុគ្គលដែលមិន
 មានសច្ច័ភារា ក្នុងពួកសត្រាញាចារិ វេរិយមិនល្អគុណសក្ក
 ព្រះសទ្ធា ដូចកូដស្អុយ (ដែលមិនល្អគុណស) ក្នុងស្រែ ។

ជេតពាយ ធូលីឆោ

យស្ស សព្វេហ្មចារីសុ ការេវ ទុបលក្កតំ
 អរោគា ហោតិ ជិក្ខាចា ធម្មរាជស្ស សាសនេ ។
 យស្ស សព្វេហ្មចារីសុ ការេវ ទុបលក្កតំ
 ន វិហាយតំ សទ្ធម្មា មន្ទា គហោនុតេ យថា ។
 យស្ស សព្វេហ្មចារីសុ ការេវ ទុបលក្កតំ
 សោ វិហាតំ សទ្ធម្ម ទេត្ត ភីដិវ ភទ្ធកំ ។
 យស្ស សព្វេហ្មចារីសុ ការេវ ទុបលក្កតំ
 សន្តិកោ ហោតិ ជិក្ខាចំ ធម្មរាជស្ស សាសនេតិ ។

ឧបាសាសោ ថេរោ ។

(២០២) កុល្យានុ សិវដិកំ កុត្តា អន្តសំ ឥត្តមុជ្ឈិតំ
 អបរិទ្ធំ សុសានស្មំ ទដ្ឋន្តិ កិមិហំ ធុដំ ។
 អាកុរំ អសុចិ បូតិ បស្ស កុល្យ សមុស្សយំ
 ទក្សរន្តំ បក្សរន្តំ ពាលាមំ អភិទដ្ឋិតំ ។
 ធម្មាទាសំ គហេត្វា ន ញាណនស្សបបត្តិយា
 បទ្ទវេត្តិ ឥមំ កាយំ តុច្ឆំ សន្តាពហិវ ។
 យថា ឥទំ គថា ឯតំ យថា ឯតំ គថា ឥទំ

ថេរោថា ធូលីឆោ

បុគ្គលដែលមិនមានសេចក្តីគោរព ក្នុងពួកសព្វេហ្មចារី ដែលគ្មាន
 អំពីព្រះទីក្រុង ក្នុងសាសនាដែលព្រះពុទ្ធជាស្តេចបាតុបមិ ។ បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីគោរព ក្នុងពួកសព្វេហ្មចារី ដែលមិនសាច់ស្លាវ
 ចាកព្រះសង្ឃ ដូចត្រីនៅក្នុងទីមានទឹកច្រើន ។ បុគ្គលដែលមាន
 សេចក្តីគោរព ក្នុងពួកសព្វេហ្មចារី ទើបដូចជា ក្នុងព្រះសង្ឃ
 ដូចកូដដ៏ល្អ (លូតលាស់) ក្នុងស្រែ ។ បុគ្គលដែលមានសេចក្តី
 គោរព ក្នុងពួកសព្វេហ្មចារី ដែលបំរើនៅក្នុងទីដ៏គ្រោះថ្នាក់ ក្នុង
 សាសនាដែលព្រះពុទ្ធជាស្តេចបាតុបមិ ។

ឧបាសាសោ ថេរោ ។

(២០២) កុល្យានុ ទៅកាន់ព្រះភ្នំ បានឃើញព្រះភ្នំដែលគោរព
 បោះបង់ក្នុងព្រៃស្នាម មានដង្កូវកំពុងតែប្រជែងគ្នាស៊ីផ្កាជាស ។
 (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ខ្ញុំលក្ខណៈ អ្នកចូរមើលសិវៈដែលក្តៅ
 ពេលពេលមិនស្អាត មានភ្លើងស្អុយ មានភ្លើងមិនស្អាត ដែលពួកវាជឿន
 ហួចរ ជាសិវៈដែលពួកវាមិនស្អាត តែងតែកកនៅក្រោយ ។
 (ព្រះកុល្យានុគោរពថា) ខ្ញុំកាន់កញ្ចក់ដ៏ធំមិ ចូរមើលកាយនេះជា
 របស់សាវត្ថពរ ចំណងក្នុងក្នុងក្រៅ ព្រោះបានសម្រេចដោយ
 ញាណសម្បទៈ ។ សិវៈនៃខ្ញុំនេះយ៉ាងណា សិវៈនៃស្រីនេះយ៉ាង
 តោវិសា សិវៈស្រីនេះយ៉ាងណា សិវៈនៃខ្ញុំនេះ គឺយ៉ាងតោវិសា

សូត្រទីបី ឧទ្ទិសយោគី យោគី

យថា អនោ គថា ឧទ្ទិ យថា ឧទ្ទិ គថា អនោ ។
 យថា ធិរា គថា រត្តិ យថា រត្តិ^(១) គថា ធិរា
 យថា បុរេ គថា បច្ឆា យថា បច្ឆា គថា បុរេ ។
 បញ្ចន្តិកេន តុរិយេន ន រតិ ហោតិ តាធិសី
 យថា ឯកត្ថចិត្តស្ស សឡា ធម្មំ វិបស្សនោតិ ។

បុរោ ថេរោ ។

(២០៥) មនុស្សបមត្តចារិយោ គល្លា វឌ្ឍនិ មាលុកវិយ
 សោ បរិបូរតិ ហុកហុក ផលមិច្ឆិវនស្មីកនោ ។
 យំ ឯសា សហគេ ជម្ពី គល្លា លោកេ វិសត្តិកា
 សោកា តស្ស បវឌ្ឍន្តិ អភិវឌ្ឍនំ វិណិ ។
 យោ ចេតិ សហគេ ជម្ពី គល្លា លោកេ ធុរេន យំ
 សោកា តស្ស បមត្តចិត្ត ឧធិត្ថនំ ហោតិ ។

១. ឧ ថ គថា រត្តិ យថា រត្តិ ។

សូត្រទីបី ឧទ្ទិសយោគី យោគី

សភាវៈ ភាវៈ ក្រោម យ៉ាងណា សភាវៈ ភាវៈ លើ យ៉ាងនោះ សភាវៈ
 ភាវៈ លើ យ៉ាងណា សភាវៈ ភាវៈ ក្រោម យ៉ាងនោះដែរ ។ វេលាថ្ងៃ
 យ៉ាងណា វេលាយប់ យ៉ាងនោះដែរ វេលាឆ្នាំ យ៉ាងណា វេលាថ្ងៃ
 យ៉ាងនោះដែរ ភាវៈ មុខ យ៉ាងណា ភាវៈ ក្រោម យ៉ាងនោះដែរ
 ភាវៈ ក្រោម យ៉ាងណា ភាវៈ មុខ យ៉ាងនោះដែរ ។ សេចក្តី ក្រេកអរ
 ដោយកុមារ គ្រូប្រកបដោយអង្គ៤ ប្រាកដដូច្នេះ ក៏មិនដូចសេចក្តី
 ក្រេកអរ របស់អ្នកមានចិត្តមូលតែមួយ ឃើញច្បាស់នូវផែនដីដោយ
 ប្រវែងទេ ។

កុល្លេ ។

(២០៥) គល្លា ភាវៈ កើតដល់មនុស្ស អ្នកប្រព្រឹត្តប្រធានជាប្រក្រតី ដូច
 គូជ្រៃ បុគ្គលនោះ តែងស្ទុះទៅកាន់កណ្តាប់កណ្តំ ដូចស្វាគាល
 ប្រាថ្នាផ្តល់ឈើ ស្ទុះទៅកាន់ប្រាជ្ញដូច្នោះ ។ គល្លាខ្ចី ជាចោសជាតិ
 ដ៏លាមក ផ្សាយទៅក្នុងការឃ្លាំរកផ្សេងៗ ក្នុងលោក គ្របសង្កត់
 បុគ្គលណា សេចក្តីសោកភ័យកើតឡើង ដល់បុគ្គលនោះ ដូចស្វា
 គាល ដែលត្រូវត្រូវធ្លាក់ចុះជ្រួញហើយ តែងកើតឡើង
 ដូច្នោះ ។ ចំណែកដទៃណា គ្របសង្កត់គល្លាដ៏លាមកក្នុងលោក
 ដែលធ្លាក់ដោយកម្រង់បាត សេចក្តីសោក តែងធ្លាក់ចេញចាក
 ផលនោះឯង ដូចដំណក់ទឹក ធ្លាក់ចុះចាកស្លឹកឈូក ។

តំ វេរភាគ កង្កំ វេរ យាវន្តេត្ថ សមាគតា
 តណ្ហាយ មូលំ មណាជ ឧសវន្តោវ វេរណំ
 មាវេនធុរ្ម័រ សោតាវ មាវេ កក្កិ បុនឃ្ម័នំ ។
 កក្កេជ កុដ្ឋវចនំ មណោ វេរ មា ឧបទ្ទតា
 មណាតិកា ហិ សោតន្តិ វិរយម្មិ សមប្បតា ។
 បមាណា វេរ^(៦) បមាណាបុតិកោ វេរោ
 អប្បមាណេន វិជ្ជាវេរ អប្បមា សល្លមគ្គោតិ ។
 មល្លន្ត្រត្តោ វេរោ ។

(២១៦) បណ្ណវិសតិវស្សនំ យតោ បទ្ធវិគោ អហំ
 អន្តរសង្ខតមគ្គម្មិ កោតាសន្តិមនធុរ្ម័រ ។
 អលទ្ធា ធិត្តស្សកក្កិ កាមរកេន អន្តិកោ
 តាហា បក្កយ្ហ កក្កន្តោ វិហារកុបបតិកម្មិ ។
 សត្តំ វេរ អាហរិស្សនិ កោ អតោ ជីវកេន មេ
 កាជំ ហិ សិក្ខិ បទ្ធកុំ កាលំ កុរុញជំ មាណសោ ។

១ ម. បមាណា វេរោ សព្វត ។

ហេតុនោះបានជា គេបានប្រាប់ដល់អ្នកវាងឡាយ អ្នកវាងឡាយ
 មានបុគ្គលប្រក្រតីនេះ សេចក្តីចំរើន ចូរមានដល់អ្នក
 វាងឡាយវាងចំណេះបុគ្គល អ្នកវាងឡាយ ចូរលើកឡើងនៃ
 កណ្តាលរបស់គេ ដូចបុគ្គលដែលត្រូវការដោយស្បៀង ធុរកិច្ច
 កណ្តាលរបស់គេ មានក្រុមនៃអ្នកវាងឡាយហើយ ។ ដូចខ្សែ
 ទឹកកាច់ចំបាក់ ដើមបុគ្គលនោះហើយ ។ អ្នកវាងឡាយ ចូរធ្វើការ
 ខ្សែកាច់ចំបាក់ កុំឱ្យខូច កុំឱ្យខូចអ្នកវាងឡាយបាន ព្រោះជា
 បុគ្គលវាងឡាយ ដែលរណៈកន្លះហើយ វេរណាមេស្រីពេញ
 បុគ្គលនោះ ។ សេចក្តីប្រមាទទុកជាមូល គុណកើតឡើងព្រោះ
 សេចក្តីប្រមាទ (ព្រោះហេតុនោះ) បុគ្គលក្នុងក្រុមនោះ គឺសេចក្តី
 ប្រមាទរបស់ខ្លួនពេញ ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទដោយវិជ្ជា ។

មល្លន្ត្រត្តោ វេរោ ។

(២១៦) ចាប់ដើមតាំងពីបុគ្គលមកដល់ជា មិនដែលបានសេចក្តីស្ងប់ចិត្តអស់
 កាលសូម្បីត្រូវតែទៅដោយដៃសោះ ។ ខ្ញុំត្រូវការមកគ្របសន្តិក
 មិនបាននូវឯកត្តភាពចិត្ត ដ្ឋានដៃកន្លែងកន្លែង ហើយពេញពីលំនៅ
 ទៅ ។ ភាគអញ (នឹងទ្វារកន្លែងដើមរយៈ) ឮនឹងយកកាប់មក
 (ចាក់សម្លាប់) ប្រយោជន៍អ្វីដោយការសំខាន់របស់អញ មនុស្សច្រ-
 វៃហលយ៉ាងអញ មិនសមរម្យធ្វើមរណកាលដោយការលាសិក្ខាទេ ។

គនាបំ ទុរាធាយ	មញ្ញកម្ពុំ ឧបាសិ
បរិជិត ទុរា អាសិ	ធម៌ជី ធម្មតត្ថោ ។
គនា មេ មនសីការោ	យោជិសោ ឧបបន្នដ
អាជីនេន ចាក្យហុ	និព្វិទា សមគិដ្ឋដ ។
គនា ជន្តិវម្ពុជិ មេ	បស្ស ធម្មសុធម្មតំ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

(c)

សច្ចុតាសោ ចើង ។

(២០៧) ឧត្តាហ៍ ធីសីន កាតិយាង

មា និគ្គតាតហុលោ^(២) អហុ ជាតវស្ស
 មា កំ អសសំ បមុត្តកុ
 ក្សដេនេ ជីនាតុ មទ្ធករា ។
 សេយ្យជាមិ មហាសមុទ្ទដេតា
 ឃីរំ ជាតិជកតិវត្តតេ កំ
 សោ ករោហិ សុទិបមត្តនោ^(៣) កំ
 ឧ ហិ កាលំ កតិវិជ្ជតេជ អញ្ញំ ។
 សត្តា ហិ វិជេសិ មត្តមេតំ
 សយំ ជាតិជកករោ មតិកំ

ព្រះនាង ខ្ញុំយកកំប៉ិតការ ចូលទៅអង្គុយលើគ្រែដូចកំប៉ិត
ការ (គ្រងបំពង់) ដើម្បីការសរសើរបំពង់ការសរសើរ ។
សំដៅនាង ខ្ញុំបានការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយទាយប្រាជ្ញ
ពេសាកើតឡើងប្រាកដ សេចក្តីខ្សឹបយកយ គឺតាំង
ឡើងព្រម ។ អតីតនាមក ខ្ញុំខ្ញុំកុំដុះស្រឡះ អ្នកចូរ
ឃើញទម្រង់ទម្រង់ វិញ ៣ កត្តាអញបានសម្រេចហើយ
សសនាមស្រពនោះ អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ ។

សព្វឥសាន្ត ។

(២១៧)(ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ម្ចាស់កាតិយាន ចូរអ្នកប្រាកដអ្វីយ

ឡើង កុំដេញច្រើនពេក ចូរឆ្ងាយពីកន្លែង មកដល់ដីមាន
 ចូរកុំឈរក្នុងដីបុគ្គលនិយមច្រើន ដូចជាដីមានទំហំ ១ ប្រហែល
 សត្វដោយឡែក ៗ ជាតិទី៣៨ តែងប្រព្រឹត្តកម្មនឹងអ្នក
 ដូចជាកន្លែងមហាសមុទ្រ អ្នកនោះ ចូរធ្វើខ្ញុំទំព័រ ដំណូង
 ដក់ខ្លួន ព្រោះថា ត្រៀមការងារដើម្បីអ្នកក្នុងលោកនេះ
 មិនមានទេ ៗ ឱ្យគ្រាន់សាស្ត្រាច្រើនបង្កប្រាប់អោយមន្ត
 ភ្នំ ថាជាផ្លូវកន្លងចេញត្រៀមទាំង ៧ ក៏ដឹងថាជាតិទី៣៨

បុត្រាបរាគម្មប្បមត្តោ
 អនុយុត្តស្សន្ទន្តំ កាកោហិ យោគី ។
 បរិមាដំ បមុត្តា តន្ត្រិយាដិ
 សង្ខដំ ឧបស្សន្តិកុក្កោដិ
 មា ទំគ្នាតិក្ក មា ទំដំ
 អនុយុត្តន្ត ឈិយាយ កាកិយាដ ។
 ឈាយាហិ ដិបាហិ កាកិយាដ
 យោគក្កោមដេ សុកោរិយោសិ
 តប្បយ្យ អនុត្តរំ វិសុត្តិ
 បរិទិញាហិសំ វិរិយា ដោតិ ។
 បដោតកកោ បរិក្ករិសោ
 វិគោ វិទម្យតេ^(១) លកាវ
 ឯវម្បិ ភុរិ អនាទិយមាដោ
 មាវ ឥន្ទសកោត្ត ទំដុបាហិ ។
 សោ វេទយេកាសុ វិគរកោ
 កាលំ កត្តំ ឥន្ទេវ សិទិក្កោតិ ។

កតិយោដោ វេហ ។

បុរាណកុប្រមាណសក្កោវិទ្យាដំណើរនិងនាងចុង បុរិច្ឆិទ្ធិព្យាយាម
 ឱរាម្លង ។ ខ្លួនអ្នកជាអ្នកប្រឆាំងសិទ្ធិដ៏ កោសលក៏ដោយកាំ
 បិកាការិនិយោគកាក្កោហា ចូលរួមក្នុងកម្មវិធី ដែលជា
 ចំណងក្នុងការប្រឆាំង ខ្លួនកាកិយាដ អ្នកកុប្រមាណសក្កោវិទ្យា
 អក្ខរក្សាវិទ្យាដំណើរ កុប្រមាណសក្កោវិទ្យា ចូលរួមក្នុងការ ។ ខ្លួន
 កាកិយាដ អ្នកចូលរួម ចូលរួម (ឱក្ខរក្សាវិទ្យា) អ្នកជាមនុស្ស
 ល្អាសវិ ក្នុងផ្លូវជាទីក្សេម្រាហយោគៈ នឹងដល់ខ្លួនប្រឆាំងនឹង
 ដំបូរស្រុកក្រសែវ ហើយលេក ដូចជាគំនិតរឿង ដែលលេក
 ដោយទំក ។ ខ្លួនអ្នកសក្កោវិទ្យា កាលបើអ្នកចំណង់យោគិននេះ
 ចូរកំចាត់បង់ការឱ្យសេចក្តី ដូចប្រទេសដែលមានកម្មវិធី ឬដូច
 វិស្វកម្ម ដែលខ្សែលក់ចាត់បង់បានដូច្នេះ ។ អ្នកនោះប្រាស
 បាតកម្រកក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ដែលខ្លួនទទួលបានហើយ មាន
 សេចក្តីប្រជាក់ ចូរនឹងបំបាត់ការ ក្នុងទំនេរចុះ ។

(២១៨) អនុនេសិកោ ធុត្តមតា កុរុនាធិត្តនកុរុនា
 សត្វសំយោជនាតិកោ សត្វវដ្តនិបាសនោ
 ធិយ្យាធិកោ ឧត្តរណោ ឧត្តរាម្ពលនិសាសនោ
 វិសម្ពលំ អាយាតធំ ភេត្វា នាមេតំ ធិត្តតិ
 អញ្ញាណម្ពលភេតាយ កម្មយន្តវិយាដនោ
 វិញ្ញាណាមំ មវត្តនោ ញាណវិនិច្ឆ័យនាគនោ
 វេទនាធំ វិញ្ញាបនោ ឧបាសានប្បមោធនោ
 ភវំ អត្តរកាសំវ ញាណោ អនុបស្សនោ^(៦)
 មហា ហ សុតម្ពីរោ ជនមន្តិកនិរណោ
 អវយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ធុត្តមសមាទា សិវោ
 កម្មំ កម្មន្តិ ញត្វាធំ វិបាកញ្ច វិបាកតោ
 បដិវត្តប្បន្ននាម យថាវា លោកនស្សនោ
 មហាទេវត្តមោ សន្តោ មវយោសានកម្មកោតិ។

មិច្ឆាឈោ ជេត ។

(២១៨) មន្ត្រប្រកបដោយអង្គ៨ ជីវ្រសិវ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាចិដ្ឋនា មាន
 ធុត្ត ទ្រង់សិវជីវ្រសិវដោយប្រពៃ ជាធម៌កន្លងទៅកសិយោជនៈ តាំង
 អស់ ញ៉ាំងវដ្តៈ តាំងអស់ឱ្យវិបាស ជាសត្វចេញចាកវដ្តៈ ញ៉ាំងសត្វ
 ឱ្យឆ្លងទៅឆ្ងាយៈ ញ៉ាំងឱ្យសត្វលំនៅឧត្តរនិកាយឱ្យវិនិស្ស័យ ទំលាយ
 ឱ្យឆ្លងទៅ មានបូសជាតិស ជាគ្រឿងចៀកចៀន ញ៉ាំងសត្វឱ្យផល
 ឱ្យវិលត្រឡប់ ជាគ្រឿងកំហាប់បង់ឱ្យយន្តធម៌កត្តា ដែលកើតអំពី
 កម្ម ព្រោះទំលាយឱ្យសត្វលំនៅជាបាត ជាទីទាក់ទុននៃញាណ
 ដ៏មុនផ្ទុកក្រវីដី ក្នុងកិរិយាកំណត់នៃញាណ ញ៉ាំងសត្វឱ្យចំណីឱ្យ
 វេទនាចំណីឱ្យយ ដោយសត្វឱ្យចេញចាកទុក្ខទាន ជាគ្រឿង
 ឃើញកន្លងផ្ទុកជាវេទនាវេទនាកើត ដោយបញ្ញាញាណ ជាធម៌មាន
 សេដ្ឋីប្រសើរ ជាធម៌ជ្រៅ ជាធម៌ហាមឃាត់ឱ្យដកមិនចេញ ជាធម៌
 ឆ្ងោចបង់ឱ្យកង់ទុក្ខ ជាធម៌ជីវ្រម ជាទីឃើញឱ្យពន្លឺតាមពិត
 ព្រោះដើមឱ្យកម្ម ជាជាតិ ឱ្យផលជាផល នៃធម៌ចំណីឱ្យយ
 កាស្រយបន្ថយកើត ។ គ្នា វេទនាជាធម៌ផលឱ្យចំណីឱ្យប្រសើរ
 ជាធម៌ស្ងប់ចាកកិលេស ជាធម៌ចំណីឱ្យកង់ទុក្ខ ។

២៣៣

ថេរវាចា ធម្មនិកាយ

(២០៩) ជាតិមនោ មនោហិ កោតន៍សន្តិយេន ច
 សន្តិកាសន្តិកាមេន មនោមនោ អបារិហិ ។
 ធាតុនោ សមគំកក្កិ អតិរកកក្កិ មញ្ញសំ
 អតិមាណោ ពាលោ មគ្គោ ឧស្ស័កក្កិ ។
 មាតា បិតា ភិម អបេមិ កុសម្មតេ
 ន កក្កិ អភិវាទេសី មាណសោ អនាមិ ។
 ធិស្វា វិហាយកំ អត្តិ សារជីជំ វុត្តមិ
 កប្បន្តមិ អាធិត្ថំ កិក្កុសជ្ឈបុក្កតំ
 មាមំ មនោ ធម្មតា វិជ្ជាសន្តោ ចេតសា
 សិរសា អភិវាទេសី សទ្ធសត្តានមុត្តមំ ។
 អតិមាណោ ច ឱមាណោ មហិចា សុសម្មហតា
 អស្មំមាណោ សម្មច្ឆន្ទោ សទ្ធោ មាណវោ ហតាតិ ។

នេត្តោ បុព្វហិក្ខុតោ ថេរវា ។

១ ម. វិចារិ ។

២៣៣

ថេរវាចា ធម្មនិកាយ

(២១០) ខ្ញុំប្រវត្តិដោយសេចក្តីស្រវឹង ព្រោះជាតិផង ដោយគោតៈទីផង
 ស្បើយសង ដោយសណ្តាន្តៈទីផង (ឬ) ផង ខ្ញុំជាបុគ្គល
 ប្រព្រឹត្តស្រវឹងផ្សេងហើយ ខ្ញុំត្រូវអតិមាណកំចាត់បង់ហើយ ជាមនុស្ស
 ពាល ជាអ្នកនិម្មេស មានមាតាផ្ទុយជាទីផង ដែលគោតៈទីផង
 ហើយ មិនបានសំភាវអកុណមួយ ជាជាបុគ្គលស្មើទីផង ជា
 ជាបុគ្គលក្រៃលែងជាទីផង ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានមាតាផ្ទុយ មិនអីកើ
 មិនក្រាបសំពះអកុណមួយ ពោះជាមាតា បិតា ឬអ្នកដទៃដែល
 សន្មតជាគូរគោរព ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសាស្តាជាអ្នកទូន្មានសត្វ
 ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ជាងនាយ ហាចបំផ្លាញ ព្រះអង្គច្រើនដូចព្រះ
 ភាគៗ មានកិក្ខុសង្ឃបាមរោម ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា បានលះមាតា
 ទីផងសេចក្តីស្រវឹងចេញអស់ហើយ ទើបថ្វាយចង្គំព្រះសាស្តា ព្រះ
 អង្គខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសត្វបង្កដោយឥន្ទ្រ ។ ខ្ញុំបានលះបង់គាស់វែលផង
 ខ្ញុំសេចក្តីប្រកាន់ថា វិសេសជាងគេផង ខ្ញុំសេចក្តីប្រកាន់ថាជា
 ចាបជាងគេផង បានព្រះចង្គំលក្ខណៈ ចោលអស់ហើយ ទាំង
 មាតាផ្សេងៗទាំងអស់ ខ្ញុំក៏បានកំចាត់ចង់ស្រឡះហើយ ។

នេត្តោ បុព្វហិក្ខុតោ ។

(២២០) យេនា នាវា បត្តិជិកា ជាតិយោ សន្តត្តស្សីតោ
 ឥន្ទិយោ អភិរោគាន ចន្ទត្ថំ^(២) មហិន្ទិកំ
 ឧបជ្ឈាយស្ស ឧធនំ អនោគត្តា មហាសវា
 អាហារមំ កតោ ធម្មោ មំ សត្វា ឯគន្ធប្រវិ
 សារីបុត្ត ឥមំ បស្ស អនត្ថន្ទំ កុមារតំ
 ឧធកុម្ភកមាឆាយ អជ្ឈន្តំ សុសមាហិតំ ។
 ជាសាធិកេន វត្តេន កល្យាណឥរិយាបថោ
 សាមណេនេន ឧទ្ទិយោ ច វិហារេនា
 អាជាធិយេន អាជិញ្ញា សាទុតា សាទុកាវតោ
 វិជិតោ អនុរោទេន កាតកិរោទេន សិក្ខិតោ
 សោ ចត្វា បរមំ សង្កំ សង្កត្តា អកុប្បតំ
 សាមណេនេន សុមេនោ មា មិ ជញ្ញាតិ ឥន្ទតិកំ ។
 សុត្តន្ត បិដក ។

(២២១) វាគេនាគិកោត្តំ វិហារំ កាធនេន វិធម
 បរិជ្ជេតោនេន ល្អទេ កតំ ភិក្ខុ កាវិស្សសិ ។

១. ឧ. សិទ្ធិវិទ្យុ ។

(២២០) ឡូតាភាយុ វេន្ទំ អភិរោគោ ទេបនីតិយស្មី បាទសន្តត្តសន្តិទ
 ឆាតាវធម៌បុត្រោ ដោយបុត្រ ហើយជនយកទឹកពីស្រះចំណោះ
 អនោគត្ត មកប្រគេនព្រះឧបជ្ឈាយ៍ក្នុងគ្រាណា គ្រាខាតស្រះស្រា
 ទ្រង់ទេកឃើញខ្ញុំហើយ បាទព្រាស់ព្រះក្មេងកាន់ថា មាលសាប៊ូក្នុង
 អ្នកចូរមើលកុមារតូចនេះ កំពុងនាំយកខ្សែក្រវ៉ាមក មានចិត្តនាំ
 ខ្លាចខ្លួនខាងក្នុង ។ សាមណេរបស់ព្រះអនុរោទេ មានវត្តគួរប្រថាប់
 មាននិយាបថ បរិច្ចសិ មិនដឹងអ្នកក្លៀវក្លាដោយបុត្រ ជាបុរសអាជៈ
 នេយ្យ ដែលព្រះអនុរោទេ ជាបុរសអាជៈនេយ្យ ជាសប្បុរស ឲ្យធ្វើតែ
 អំពើល្អ ណែនាំតែខាងផ្លូវល្អ មានកិច្ចច្រើនហើយ មានសិក្សាឲ្យ
 សិក្សាហើយ សុមនសាមណេរនោះ បានដល់ខ្ញុំព្រះចិត្ត ជាទី
 ស្ងប់រម្ងាប់ក្រៃលែង បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ខ្ញុំអរហន្តផល ជាដើមមិន
 កម្រើក ប្រាថ្នាថា សូមកុំឲ្យជនណាមួយ ស្គាល់អញឡើយ ។
 សុមនេន ។

(២២១) (ព្រះសាស្តាព្រាស់សួរថា) ខ្លាតកុ អ្នកត្រូវរកខ្សែស្រប
 សន្តត្តហើយ កាលនៅក្នុងព្រៃ មានគាចរលេបនំហើយ ជាព្រៃ
 សៅហ្មង មិនធ្វើដូចម្តេចកើត ។

បីតិសុខេន វិបុលេន ជវត្វា ឧ សមុស្សយិ
 លូទម្បិ អតិសម្ពោនោ វិហារិស្ថមិ តោនេន
 កាវេន្តា សត្តតោជ្ឈន្ត ឥន្ទ្រិយានិ ឧលានិ ឧ
 ឈានសុខុមសម្បន្តា វិហារិស្ថំ អនាសវេ ។
 វិប្បមុត្តំ តិលេសេហិ សុទ្ធចត្តំ អនាវលំ
 អភិណ្ឌំ បទុវេត្តន្តា វិហារិស្ថំ អនាសវេ ។
 អដ្ឋត្តញ្ច ឧហិត្វា ឧ យេមេ វិជ្ជីស្ម អាសវេ
 សាទ្ធ អសេសា ឧច្ឆិដ្ឋា ឧ ឧ ឧច្ឆដ្ឋវេ បុន ។
 បញ្ចកុទ្ធា បរិញ្ញាតា តិដ្ឋន្តិ វិជ្ជត្វលកា
 ធុក្ខត្វយោ អធិប្បត្តា ធម្មិណានិ បុនក្កវេតិ ។
 ត្ថត្ថក្កេ វេន ។

(២២២) អកោនស្សកុតោតោនោ ធម្មស្ស សមជីវិតោ
 សម្មទញ្ញា វិមុត្តស្ស ឧបសន្តស្ស តានិធា ។
 តស្សវតោនាបិយោ យោ កុត្វិ បដិកុដ្ឋតិ
 កុត្វិ អប្បដិកុដ្ឋតោ សង្កាមិ ធម្មិ ធុដ្ឋយេ ។

(ព្រះត្រាស់បង្គំបង្គំបង្គំ) ខ្ញុំព្រះអង្គមានបីតិសុខេនបរិបូណ៌
 ផ្សាយទៅកាន់ពន់កាយ ហើយអត់សង្កត់ទៅកាន់ចិត្ត ដ៏សៅហ្មង
 ចំពោះក្នុងព្រៃតំ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គចំពោះតាជ្ឈន្ត វេ ផង ឥន្ទ្រិយផង
 ពលៈផង បរិបូណ៌ដោយឈានដ៏សុខុម ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះឈាយញាចក្កដ៏ស្អាត ដុតស្រឡះចាកកិលេស
 ជាចិត្តមិនល្អវ័រឿយ ។ ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ។ កាសវៈចាំឡាយ
 ណា ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ចាកដោយហើយដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ កាសវៈ
 ចាំឯអស់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដាច់ផ្តល់មិនឱ្យសសសល់ មិនកើត
 ទៅទៀតបានទេ ។ បញ្ចក្ខន្ធ ខ្ញុំព្រះអង្គកំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 កាត់បួសគល់ដាច់ហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដល់ខ្ញុំការអស់ទុក្ខហើយ
 ផ្សេងនេះគេក៏ថ្វី មិនមានទៀតទេ ។

ត្ថត្ថក្កេ វេន ។

(២២២) បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ បានទូន្មានចិត្ត ចំពោះជីវិតស្មើ
 (ត្រូវ) មានចិត្តរួចចាកកាសវៈ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ មានចិត្តស្ងប់
 ចាកកិលេស មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ មិនមានសេចក្តីក្រោធ
 ពិណា ។ បុគ្គលណាទំនងបំប៉ាន់បុគ្គលដែលទំនង បុគ្គលនោះមិន
 មានសេចក្តីក្រក់ ព្រោះតែការទំនងបំប៉ាន់ បុគ្គលមិនទំនងបំប៉ាន់
 បុគ្គលដែលទំនង ឈ្មោះថា ឈ្មោះសង្កាមិ ដែលគេឈ្មោះបានដោយក្រ។

ឧក្ខន្ធមត្តំ ចាតិ អត្តនោ ច មាស្ស ច
 បរំ សន្តិមត្តំ ញត្វា យោ សតោ ឧបសម្មតិ។
 ឧក្ខន្ធិ តិកាច្ឆន្តាធំ អត្តនោ ច មាស្ស ច
 ដោ មញ្ញន្តិ តាលាតិ យេ ធម្មស្ស អតោវិទា។
 ឧប្បជ្ជេតេសវេ តោតោ អាវុធំ កកាច្ឆមមិ
 ឧប្បជ្ជេចេសេ តណ្ហា បុត្តមំសូបមំ សរំ ។
 សវេ តាវតិ ចិត្តំ តេ តោមេស្ស ច មវេស្ស ច
 ចិប្បំ ចិត្តយ្ហ សតិយា កាដ្ឋាធំ វិយេ ធម្មស្សន្តិ។
 ព្រហ្មមន្តោ ថេរី ។

(២២៣) ធម្មតតិវស្សតិ វិវដំ ចាតិវស្សតិ
 តស្មា ធម្មំ វិវេជេ ឋាន្តំ ចាតិវស្សតិ ។
 មទ្ធុទក្កាហានោ លោកោ ដរាយ បរិវរិតោ
 តណ្ហាសស្សេន ឧតិណ្ហោ ឥន្ទ្រាច្ឆាយិកោ សតា។
 មទ្ធុទក្កាហានោ លោកោ បរិកុត្តោ ដរាយ ច

បុគ្គលណា ដឹងថា បុគ្គលដទៃទៀតហើយ មានស្មារតីទុក្ខសន្តិក
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ប្រត្រិត្តប្រហោជន៍ ដើម្បីជនចាំជិវ គឺ
 ដើម្បីខ្លួន ដើម្បីអ្នកដទៃ ។ ពួកជនមិនល្អាសក្នុងចម្លើ វេស
 សំគាល់ជនចាំជិវ គឺខ្លួន អ្នកដទៃ ដែលជាអ្នកព្យាបាល
 ព្យាបាលក្រោមបាទ ជាជាមនុស្សកាល ។ បើសេចក្តីក្រោមកើត
 ឡើងដល់អ្នក ចូរអ្នកពិចារណាទូរឡើង ដែលឧបមាដោយរណា
 បើចំណង់ស្រីសកើតឡើងដល់អ្នក ចូរអ្នកលើកទូរឡើងដែលឧបមា
 ដោយការបរិភោគសាច់ក្នុង ។ បើចិត្តរបស់អ្នកស្ទុះទៅក្នុងកាមចាំជ
 ឡាយក្តី ក្នុងគភ៌ចាំជឡាយក្តី ចូរអ្នកប្រញាប់សន្តិកសន្តិចិត្តនោះ
 ដោយសតិ ដូចជាបុរសសន្តិកសន្តិទានភាពដែលស៊ីសំណាប ។

ព្រហ្មមន្តោ ។

(២២៣) ភ្លឺនិកាមត្តិ តែងត្រូវស្រាវជ្រាវបុគ្គល អ្នកបិទបំបាំងកាមត្តិទុក
 មិនបាត់ស្រាវជ្រាវបុគ្គល អ្នកបើកកាមត្តិ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 ស្រាវជ្រាវកាមត្តិ ដែលខ្លួនបិទបំបាំងហើយ កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះ
 ទើបភ្លឺនិកាមត្តិ មិនបាត់ស្រាវជ្រាវបុគ្គលនោះ ។ សត្វលោក
 ស្រាវជ្រាវ កំបាត់បង់ហើយ ស្រាវជ្រាវ ចោមពេមហើយ ស្រាវជ្រាវ
 តណ្ហាមុនហើយ ស្រាវជ្រាវ ទិញក្របាយហើយសត្វកាល ។
 សត្វលោកស្រាវជ្រាវ កំបាត់បង់ហើយ ស្រាវជ្រាវ បិទបំបាំងហើយ

ហត្ថកំ ធីត្ថមន្តាលោ បន្តនលោក កត្តា ។
 កាតត្ថន្តក្តីក្តី មន្តត្ថន្តក្តី កយោ
 មន្តត្ថន្ត ឈ ធីត្ថ ធីត្ថ បលាយកំ ។
 អោយ ធីត្ថ កយោ អោយ ធីត្ថ ក
 យ យ វិហារ រត្ថ^(៦) កត្ថន្ត ធីត្ថ ។
 ចរោ កត្ថ ក ក ក ក ក ក ក ក
 ឧបតិ ធីត្ថ រត្ថ ធីត្ថ ក ក ក ក ក ក ក ក

សិរិយោ ថេរ ។

(២២២) ធីត្ថន្ត កយោ អស្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ

ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ
 ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ
 ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ
 ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ
 ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ

១, ២ វិសេស រត្ថ ។

ជាសក្កន្តមានទំព័រ តែងលំបាកជាង ដូចជាមនុស្សអ្នកធ្វើកិច្ចការ
 នៅដែលមានកម្លាំងរោចហើយ ។ មនុស្សធីត្ថន្តក្តី ធីត្ថន្ត
 ដូចជាគំនិតក្នុងកិច្ចការ កំពុង ដើម្បីទប់ទល់មិនមាន សន្ត
 សម្រាប់ចែកចេញ ក៏មិនមាន ។ បុគ្គលគប្បីធ្វើថ្ងៃ កុំឱ្យអ្នកដទៃ
 ដោយកិច្ចការ ច្រើនក្តី ព្រឹត្តិកិច្ចការ ទៅយ៉ាងណា ដើររបស់
 បុគ្គលនោះ វេទន៍យោធាយ៉ាងនោះ ដែរ ។ ព្រឹត្តិកិច្ចការ
 របស់បុគ្គលអ្នកដើរក្តី ឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី វេទន៍ក្តី ឬចូល
 មកជិត កាលនោះ មិនមែនជាបុគ្គលអ្នកប្រធានទេ ។

សិរិយោ ថេរ ។

(២២៤) កាយមានដើរពីនេះ មិនស្អាត មានក្លិនស្អុយ ឆ្កែដោយ
 សាកសពផ្សេងៗ ចង្កូរ(ឱ្យក្នុងមិនស្អាត)ចេញតាមទ្វារនោះ ដែល
 មនុស្សរំលោភ(ជាង) ។ ប្រសិនបើ ក្លិន សេ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ ធីត្ថ
 ចំព្រឹកអំពីចិត្ត តែងច្រើនប្រើប្រាស់ ដូចអ្នកនិយាយធ្វើកិច្ចការ
 កំពុងហើយ(ចាប់)មើលដោយគ្រឿងចង្កូរ(ចាប់)ត្រីដោយសន្ត(ចាប់)
 ស្រដៀងដោយ កាមគុណទាំង៤ នេះឯងតែងប្រាកដក្នុងប្រាស្រ័យ ។

១, មានទូក ធីត្ថន្តក្តី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ដើរតាង

យេ ឯតា ឧបសវន្តំ រត្តចិត្តា បុគ្គដ្ឋនា
 វឡេន្តំ កាដសី យោវ អាច័ន្ទដ្ឋំ បុទន្តរំ ។
 យោ ចេតា បរិវេន្តតិ សប្បស្សេវ បដា សំរោ
 សោមំ វិសត្តិកំ លោកេ សកោ សមត្ថវត្ថុតិ ។
 កាមេស្វាធិនំ ធិស្វា នេត្តម្មំ ធម្មំ ទេមតោ
 ធិស្សដោ សព្វកាមេហំ បត្តោ មេ អាសវត្តុយោតិ។
 សព្វកាមោ ធីតា ។

ទិព្វានិ

ឧវេលកស្សោ ច ដេវោ តំកំច្ចកាធិ ច
 មហាបាតោ ច កុល្លោ ច មាសុន្ត្រ្យសប្បទាសកោ
 កាតិយានោ ច មិច្ឆជាលោ ជេន្លោ សុមនស្តាយោ
 ញាតមុនំ ព្រហ្មនត្តោ សិរិមណ្ឌលសព្វកាមកោ
 កាដាយោ ឧត្តរសីតិ ដេវោ ចេត្ត ចតុទ្ធសាតិ ។

ព្រហ្មនត្តោ ធិដ្ឋោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ដើរតាង

ពួកបុគ្គដ្ឋនលោ មានចិត្តត្រេកអរ ហើយចូលទៅគប់រកស្រីទាំងមុខ
 ពួកបុគ្គដ្ឋននោះឈ្មោះថា ធ្វើសន្យាផ្គត់ផ្គង់ ដែលមានទុក្ខជីវិតឱ្យចំរើន
 ឡើង ទាំងឈ្មោះថា សន្សំនូវភពថ្មី ។ មួយទៀត បុគ្គលណាវៀរ
 ចេញចាកស្រីទាំងមុខបាន ដូចជាទៀសកំណើតរស់ដោយដើរ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានស្មារតី ច្រប្រីតក្នុងនូវភពល្អ
 ជាគ្រឿងផ្សាយទៅក្នុងលោកនេះបាន ។ ខ្ញុំឃើញថាសក្ខីកាម
 ទាំងឡាយ ឃើញការចេញចាកកាម ដោយរក្សមក្សន្ត រលាស់
 ចេញចាកកាមទាំងអស់ បានដល់នូវការអស់កាសវៈហើយ ។

សព្វកាមោ ធីតា ។

ទិព្វានិ

និយាយអំពី ឧវេលកស្សបុគ្គ ១ តិកិច្ចកាច័ន្ទ ១ មហា-
 បាតបុគ្គ ១ កុល្លបុគ្គ ១ មាសុន្ត្រ្យបុគ្គ ១ សប្បទាសបុគ្គ ១ កាតិ-
 យានបុគ្គ ១ មិច្ឆជាលបុគ្គ ១ ជេន្លបុគ្គ ១ សុមនសបុគ្គ ១
 ញាតមុនបុគ្គ ១ ព្រហ្មនត្តបុគ្គ ១ សិរិមណ្ឌលបុគ្គ ១ សព្វកាមបុគ្គ ១
 កាដាយបុគ្គ ១ ចតុទ្ធសាបុគ្គ ១ ព្រះបរៈ ១៤ អង្គ (បុគ្គល) តាង ៨៤ ។

០៦ ព្រហ្មនត្តោ ។